

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH (DESK RESEARCH)

POZOSTAŁYCH POWIATÓW WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO (BIAŁA PODLASKA, CHEŁM, BIALSKI, CHEŁMSKI, WŁODAWSKI, RYCKI, JANOWSKI, KRASNOSTAWSKI, ŁUKOWSKI)

Badania przeprowadzone w ramach projektu „Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Nazwa Beneficjenta:

REGION ŚRODKOWO-WSCHODNI NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"

20-109 Lublin, ul. Królewska 3

Numer umowy: POWR.02.20.00-00-0013/18

Tytuł projektu: Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim

Program Operacyjny: Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie: Wysokiej jakości dialog społeczny w zakresie dostosowania systemów edukacji i szkolenia do potrzeb rynku pracy

Instytucja Pośrednicząca: Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Wykonawca badań:

CENTRUM BADAWCZO-SZKOLENIOWE PROGRES SP. Z O.O.

20-027 LUBLIN, ul. SĄDOWA 8/1,

KRS 0000817581, NIP: 712-33-96-430

Badania i analizy przeprowadził zespół ekspercki w składzie:

PROF. DR HAB. STANISŁAW SKOWRON

DR HAB. BARBARA SZYMONIUK

DR HAB. ŁUKASZ SKOWRON

DR HAB. MARCIN GAŚSIOR

DR MONIKA SAK-SKOWRON

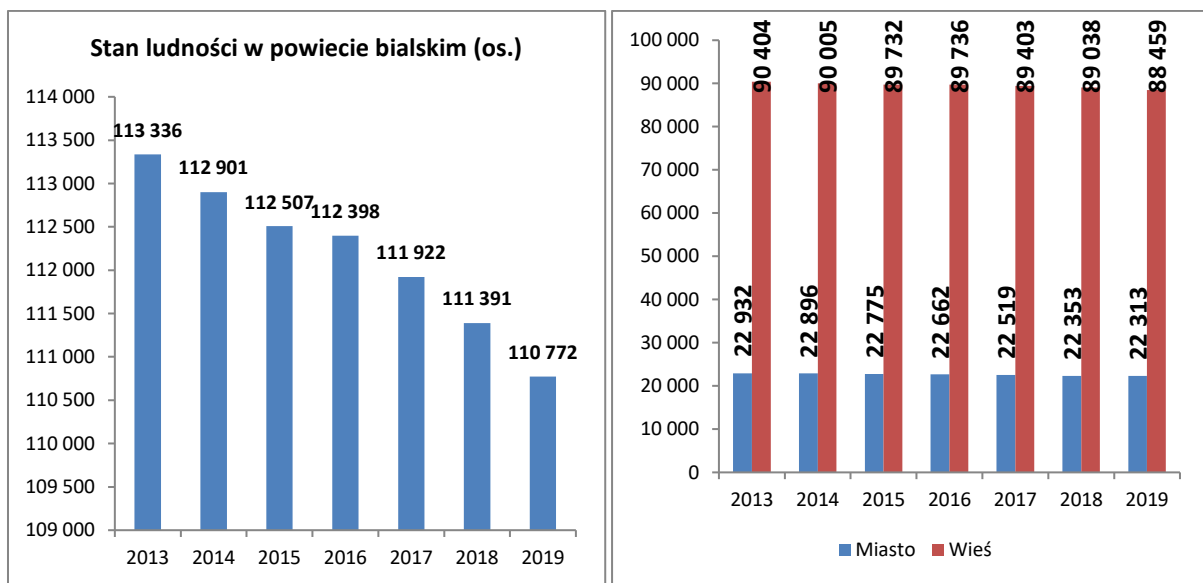
„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Powiat bialski

Obszar edukacji i kształcenia

Na terenie powiatu bialskiego na koniec 2019 roku mieszkało 110 772 osób. Mieszkańcy obszarów wiejskich stanowili 79,9% populacji powiatu (tj. 88 459 osób), a mieszkańcy obszarów miejskich zaledwie 20,1% (tj. 22 313 osób). W badanym powiecie obserwuje się wyraźny trend spadkowy stanu ludności. W latach 2013-2019 tempo spadku populacji wyniosło 2,3%, przy czym na obszarach miejskich było większe (2,7%), niż na obszarach wiejskich (2,2%). W ciągu 7 lat całkowity ubytek zasobów ludzkich na terenie powiatu wyniósł 2 564 osoby, w tym 1 945 na obszarach wiejskich i 619 na obszarach miejskich (rysunek 1).

Rysunek 1. Stan ludności w analizowanym powiecie w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

W badanym powiecie spada liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a jednocześnie rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym – co jest charakterystycznym objawem starzenia się społeczeństwa. Niepokoić może systematyczny charakter tych zmian. W ślad za zmianami ilościowymi maleje udział kategorii osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w populacji zamieszkującej powiat (tabela 1). Pod koniec 2019 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 60,9% ogółu mieszkańców powiatu, a jej liczba wyniosła 67 511 osób, podczas gdy przed siedmioma laty było to 61,6% mieszkańców powiatu tj. 69 852 osoby. Utrzymanie się obserwowanych trendów będzie skutkowało zmniejszeniem się podaży pracy na rynku pracy - już na przestrzeni ostatnich 7 lat łączna liczba osób będąca w wieku (produkcyjnym i poprodukcyjnym) potencjalnie uprawniającym do świadczenia pracy zmalała o 497 osób.

Tabela 1. Liczba i struktura ludności w powiecie według grup ekonomicznych

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	22926	22325	21881	21612	21347	21119	20859
Ludność w wieku produkcyjnym	69852	69787	69559	69313	68781	68230	67511
Ludność w wieku poprodukcyjnym	20558	20789	21067	21473	21794	22042	22402
Struktura							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	20,2%	19,8%	19,4%	19,2%	19,1%	19,0%	18,8%
Ludność w wieku produkcyjnym	61,6%	61,8%	61,8%	61,7%	61,5%	61,3%	60,9%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	18,1%	18,4%	18,7%	19,1%	19,5%	19,8%	20,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie powiatu, według danych GUS z 2021 roku, w roku szkolnym 2019/2020, funkcjonowało 60 placówek edukacji podstawowej (tabela 2). Dwie placówki miały status szkół specjalnych. Od 2013 roku całkowita liczba placówek edukacji podstawowej zmniejszyła się z 97 aż o 37 jednostek czyli o 38,1%. W szczególności w skutek reformy systemu oświaty, zlikwidowano 30 placówek gimnazjum, w miejsce których nie pojawiły się nowe placówki szkół podstawowych.

Tabela 2. Szkoły gimnazjalne i podstawowe według typu

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	97	96	96	94	73	70	60
Szkoły podstawowe	67	66	66	64	63	61	60
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	65	64	64	62	61	59	58
specjalne	2	2	2	2	2	2	2
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja*	30	30	30	30	10	9	0*
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	28	28	28	28	9	8	-
specjalne	2	2	2	2	1	1	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

* W skutek reformy systemu oświaty z 2017, dzień 31 sierpnia 2019 roku był ostatnim dniem funkcjonowania gimnazjum w ustroju szkolnym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Sieć placówek edukacji podstawowej w powiecie jest bardzo rzadka – w analizowanej jednostce terytorialnej na 100 km² przypadało 2,2 placówki, w czasie gdy w województwie jest to średnio 4,6, a w Polsce 3,8. W ostatnich latach „gęstość” placówek w przestrzeni powiatu znacząco zmalała, co oznacza że część mieszkańców musi przebywać dłuższą drogę do szkoły, a co za tym idzie dostępność do szkół podstawowych stała się dla nich trudniejsza. Zdecydowanie lepiej, na tle regionu i kraju, powiat wypada pod względem liczby placówek w przeliczeniu na 1000 potencjalnych uczniów, tj. osób w wieku 6-14 lat. Liczba ta w powiecie jest wysoka – wyniosła 5,5 w roku szkolnym 2019/2020 wobec 4,0 dla Polski i 5,0 dla województwa. Przyniesione dane sugerują, że przeciętna wielkość szkoły w powiecie jest znacznie mniejsza niż w kraju i regionie, ich rzadsze rozmieszczenie w przestrzeni tłumaczyć może wiejski charakter obszaru powiatu.

Tabela 3. Gęstość placówek edukacji podstawowej w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe/gimnazja na 100 km²	3,521	3,485	3,485	3,412	2,650	2,541	2,178
Benchmark Polska	6,735	6,768	6,795	6,787	5,281	5,206	4,638

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Benchmark woj. lubelskie	5,812	5,796	5,780	5,732	4,490	4,430	3,845
Szkoły podstawowe/1000 mieszk. w wieku 6-14 lat	8,694	8,674	8,760	8,614	6,684	6,395	5,499
Benchmark Polska	6,295	6,235	6,161	6,071	4,666	4,550	4,037
Benchmark woj. lubelskie	7,624	7,592	7,549	7,481	5,833	5,749	5,014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych w powiecie jest 13. Wśród nich najmniej liczne są szkoły zasadnicze zawodowe i branżowe I stopnia¹, których jest 3. Liceów i techników w powiecie jest po 5 podmiotów. Jedna ze szkół średnich jest szkołą artystyczną, nie dającą jednak uprawnień zawodowych (tabela 4). Bezpośrednio w powiecie bialskim nie ma zlokalizowanej żadnej szkoły wyższej, ani policealnej, oznacza to że dorośli mają na terenie powiatu bardzo ograniczone możliwości edukacji. Liczba wszystkich typów placówek na przestrzeni ostatnich lat (od 2014 roku) pozostaje niezmienną.

Tabela 4. Szkoły ponadgimnazjalne i policealne w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	15	13	13	13	13	13	13
ogólnokształcące (licea) razem	7	5	5	5	5	5	5
średnie zawodowe (technika) razem	5	5	5	5	5	5	5
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	3	3	3	3	3	3	3
Policealne ogółem	0	0	0	0	0	0	0
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	15	13	13	13	13	13	13
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	6	5	5	5	5	5	5
dla młodzieży bez specjalnych	6	5	5	5	5	5	5
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły średnie zawodowe (technika)	5	5	5	5	5	5	5
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	1	1	1	1	1	1	1
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	3	3	3	3	3	3	3
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	2	2	2	2	2	2	2
zawodowe dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	1	1	1	1	0	0	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	1	1	1

¹ W roku szkolnym 2017/2018 branżowe szkoły I stopnia zastąpiły dotychczasowe zasadnicze szkoły zawodowe. 1.09.2017 r. zaprzestano naboru do klas pierwszych zasadniczych szkół zawodowych, zastępując je branżowymi szkołami I stopnia. Za: GUS.

Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły policealne razem	0	0	0	0	0	0	0
szkoły policealne, w tym kolegium pracowników służb społecznych, bez specjalnych	0	0	0	0	0	0	0
specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

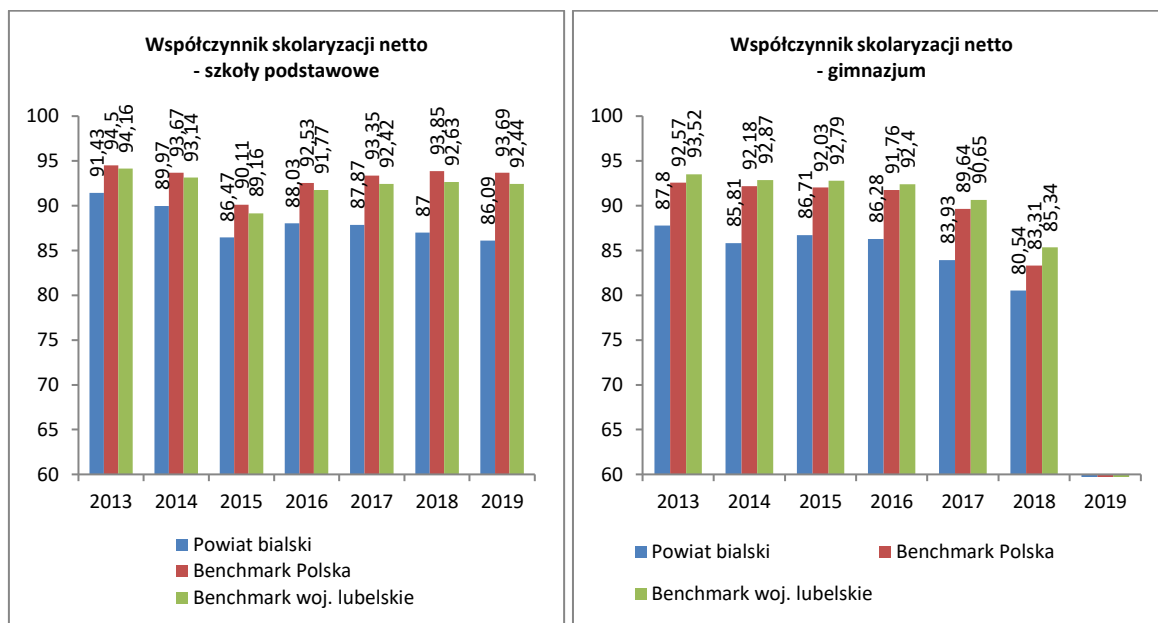
W roku szkolnym 2019/2020, na terenie powiatu bialskiego edukację w gimnazjum lub szkole podstawowej podejmowało 8 542 uczniów, z czego 0,7% stanowili uczniowie szkół specjalnych, których było 57 osób. Liczba uczniów szkół podstawowych od czterech lat wykazuje tendencję spadkową – w okresie tym ubyło w szkołach edukacji podstawowej aż 2 291 uczniów tj. 21,1% w stosunku do roku 2015 (tabela 5).

Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	10533	10657	10833	9893	9765	9659	8542
Szkoły podstawowe	6748	7049	7417	6626	7660	8590	8542
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	6696	6993	7360	6573	7607	8534	8485
specjalne	52	56	57	53	53	56	57
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja	3785	3608	3416	3267	2105	1069	-
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	3767	3588	3391	3244	2086	1054	-
specjalne	18	20	25	23	19	15	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Współczynnik solaryzacji netto w powiecie jest niski dla szkół podstawowych - wynosi 86,1%. Jest to wartość mniejsza o 7,6 punktu niż średnio w kraju i 6,3 punktu niż średnio w woj. lubelskim. Niższy niż przeciętnie wskaźnik solaryzacji netto dla szkół podstawowych powiatu sugeruje, że mieszkańcy powiatu poszukują możliwości edukacyjnych poza jego granicami, bądź częściej niż przeciętnie nie podejmują edukacji wcale - jeżeli ma miejsce pierwszy przypadek to oznacza to, że znaczna część mieszkańców powiatu nie ceni sobie jakości kształcenia oferowanej przez placówki edukacyjne zlokalizowane na terenie powiatu.

Rysunek 2. Współczynnik skolaryzacji netto w szkołach dla szkół podstawowych i gimnazjum

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkoły nauczania podstawowego zlokalizowane w powiecie bialskim są bardzo małe w porównaniu „przeciętnej placówki” województwa lubelskiego, a tym bardziej w porównaniu do średniej krajowej (tabela 6). W 2019 roku na jedną placówkę przypadało zaledwie 142 uczniów, w czasie gdy w Polsce było to 211, a w województwie lubelskim 168.

Tabela 6. Przeciętna liczba uczniów przypadających na placówkę szkolną

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	109	111	113	105	134	138	142
Benchmark Polska	156	161	168	159	204	209	211
Benchmark woj. lubelskie	129	132	136	128	162	164	168
Szkoły podstawowe	101	107	112	104	122	141	142
Benchmark Polska	160	170	183	170	182	209	211
Benchmark woj. lubelskie	123	131	139	128	145	166	168
Gimnazja	126	120	114	109	211	119	-
Benchmark Polska	150	145	141	139	367	209	-
Benchmark woj. lubelskie	139	134	130	127	273	149	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W szkołach średnich, w roku szkolnym 2019/2020, naukę podejmowało 2 429 uczniów, w tym 1 316 było uczniami techników, 911 liceów ogólnokształcących i 202 szkół branżowych I stopnia (tabela 7). Pozytywnym zjawiskiem w roku 2019 było wyhamowanie niepokojącego trendu spadkowego osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych. Obserwacja liczby uczniów w szkołach podstawowych, każe jednak konstatować, że wyhamowanie tego trendu nie będzie mieć charakteru trwałego. Zjawisko spadku liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych, na przestrzeni lat 2013-2018 dotyczyło każdego typu szkół. W perspektywie długoterminowej, bez względu na

przyczynę analizowanego zjawiska, będzie to przekładać się na malejącą podaż wyedukowanej siły roboczej na lokalnym rynku pracy. Warto zauważyć, że 4 na 10 uczniów szkół średnich kształciło się w liceach ogólnokształcących, a 6 na 10 uczyło się w technikach lub szkołach branżowych. Zatem 60% uczniów szkół średniego szczebla edukacji w powiecie może szybko zasilić lokalny rynek pracy, gdyż już nabywa kompetencje zawodowe – w roku 2019/2020 jak uprzednio zauważono było ich 1 316 w technikach i 202 w szkołach branżowych, co łącznie daje 1 518 osób, które potencjalnie szybko mogą trafić na rynek pracy z kompetencjami zawodowymi.

Tabela 7. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych i policealnych w badanym powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	2272	2220	2154	1998	1870	1782	2429
ogólnokształcące (licea) razem	1039	933	816	708	641	638	911
średnie zawodowe (technika) razem	1067	1144	1209	1157	1103	1022	1316
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	166	143	129	133	126	122	202
Policealne ogółem	0	0	0	0	0	0	0
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	2272	2220	2154	1998	1870	1782	2429
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	1024	933	816	708	641	638	911
dla młodzieży bez specjalnych	1024	933	816	708	641	638	911
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły średnie zawodowe (technika)	1067	1144	1209	1157	1103	1022	1316
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	51	49	49	52	85	77	72
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	166	143	129	133	126	122	202
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	35	31	23	23	16	19	35
zawodowe dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	131	112	106	110	70	32	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	40	71	167
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły policealne razem	0	0	0	0	0	0	0
szkoły policealne, w tym kolegium pracowników służb społecznych, bez specjalnych	0	0	0	0	0	0	0
specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W roku szkolnym 2018/2019² w szkołach ponadpodstawowych powiatu bialskiego (tabela 8b i 8c) najwięcej uczniów tj. 283 zdobywało wiedzę i umiejętności na kierunkach inżynieryjno-technicznych. Drugie miejsce pod względem „popularności” zajmował kierunek technologii informatycznych – uczyło się na nim 199 osób. Trzecie miejsce pod względem liczby uczniów zajmował kierunek usług transportowy, z liczbą 162 uczniów. Czwarte miejsce zajął kierunek biznesu i administracji, który kształcił 148 uczniów. W powiecie można także zidentyfikować szkoły ze specjalizacjami usług dla ludności (88 uczniów), rolniczą (80 uczniów), społeczną (75 uczniów), architektury i budownictwa (70 uczniów oraz produkcji i przetwórstwa (20 uczniów) – tabela 8a.

Tabela 8a. Uczniowie według podgrup kierunków kształcenia

Specjalizacja szkoły	Ogółem	zasadnicze szkoły zawodowe	branżowe szkoły I stopnia bez specjalnych	technika bez specjalnych	szkoły policealne bez specjalnych	zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	branżowe szkoły I stopnia specjalne	specjalne technika	szkoły policealne specjalne
pedagogiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
artystyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
społeczna	75	0	0	75	0	0	0	0	0
dziennikarstwa i informacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
biznesu i administracji	148	0	3	145	0	0	0	0	0
fizyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
technologii teleinformatycznych	199	0	0	199	0	0	0	0	0
inżynieryjno-techniczna	283	6	20	257	0	0	0	0	0
produkcji i przetwórstwa	20	10	10	0	0	0	0	0	0
architektury i budownictwa	70	12	29	29	0	0	0	0	0
rolnicze	80	0	0	80	0	0	0	0	0
leśne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rybactwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
weterynaryjna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
medyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
opieki społecznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usługi dla ludności	88	4	9	75	0	0	0	0	0
higieny i bezpieczeństwa pracy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ochrony i bezpieczeństwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usług transportowych	162	0	0	162	0	0	0	0	0
pozostałe	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Tabela 8a. Wykaz techników zlokalizowanych w powiecie bialskim i ich kierunków kształcenia zawodowego

² Na dzień przygotowania niniejszego opracowania, w banku danych lokalnych GUS nie podano jeszcze danych za rok szkolny 2019/2020.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

TECHNIKA PUBLICZNE		
TECHNIKUM W JANOWIE PODLASKIM		
technik hodowca koni	technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki	technik mechanizacji rolnictwa
technik hotelarstwa		
TECHNIKUM W MIĘDZYRZECU PODLASKIM		
technik ogrodnik	technik weterynarii	technik hodowca koni
technik agrobiznesu	technik rolnik	technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki
technik żywienia	technik architektury krajobrazu	
technik mechanizacji rolnictwa	technik technologii żywności	
TECHNIKUM W MAŁASZEWICZACH		
technik automatyk sterowania ruchem kolejowym	technik pojazdów samochodowych	technik informatyk
technik transportu kolejowego	technik eksploatacji portów i terminali	technik pojazdów kolejowych
TECHNIKUM W LEŚNEJ PODLASKIEJ		
technik elektronik	technik budownictwa	technik mechanik
technik usług ochrony środowiska	technik mechatronik	technik usług fryzjerskich
TECHNIKUM ZESPOŁU SZKÓŁ EKONOMICZNYCH W MIĘDZYRZECU PODLASKIM		
Technik reklamy	Technik ekonomista	Technik programista
Technik spedytor	Technik logistyk	Technik organizacji reklamy
Technik handlowiec	Technik informatyk	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych: <https://rspo.men.gov.pl/>

Tabela 8b. Wykaz branżowych szkół I stopnia i ich kierunków kształcenia zawodowego

Szkoły branżowe I stopnia		
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W LEŚNEJ PODLASKIEJ		
kucharz	ogrodnik	mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych
rolnik		
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W MIĘDZYRZECU PODLASKIM		
piekarz	ślusarz	Krawiec
mechanik pojazdów samochodowych	kucharz	kierowca mechanik
stolarz	cukiernik	Sprzedawca
elektryk	fryzjer	monter sieci i instalacji sanitarnych
TRZYLETNIA BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W ZESPOLE SZKÓŁ EKONOMICZNYCH IM. MARII DĄBROWSKIEJ W MIĘDZYRZECU PODLASKIM		
sprzedawca	magazynier-logistyk	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych: <https://rspo.men.gov.pl/>

Na terenie powiatu tylko jedna placówka edukacji średniego szczebla ma status szkoły niepublicznej. Jest to Akademickie Liceum Ogólnokształcące w Terespolu Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Pozostałe szkoły ponadgimnazjalne i ponadpodstawowe oraz policealne zlokalizowane w powiecie bialskim mają status szkół publicznych. Gestorem 10 z nich jest powiat ziemski, dwóch Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (tabela 9). W powiecie funkcjonuje 1 placówka kształcenia ustawicznego: Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Leśnej Podlaskiej.

Tabela 9. Szkoły ogólnokształcące, branżowe I stopnia oraz policealne według gestora

Wyszczególnienie	Jednostka samorządu gminnego	Samorząd powiatowy - powiat ziemski	Miasto na prawach powiatu	Jednostka samorządu wojewódzkiego	Jednostka administracji rządowej	Organizacja społeczna lub stowarzyszenie	Organizacja	Pozostałe
Szkoły ogólnokształcące (licea)	0	4	0	0	0	0	0	1
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	0	2	0	0	1	0	0	0
Technika	0	4	0	0	1	0	0	0
Szkoły policealne	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba etatów nauczycieli w szkołach powiatu bialskiego od 2013 roku spadła o 7,5%. Na przestrzeni ostatnich 7 lat zaobserwować można było wahania liczby etatów dla nauczycieli szkół szczebla podstawowego wokół trendu spadkowego, przy jednoczesnym wyraźnym spadku liczby etatów w szkołach średniego szczebla edukacji. Dopiero w roku 2019 trend spadku liczby etatów w szkołach ponadpodstawowych odwrócił się, co jednak nie zrekompensowało w pełni ubytku etatów dla nauczycieli w szkołach podstawowych, w konsekwencji, także w 2019 roku liczba etatów ogółem dla nauczycieli w powiecie bialskim spadła (tabela 10). W roku 2019/2020 liczba nauczycieli pełno i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na etaty w szkołach szczebla podstawowego wyniosła 863,7, natomiast w szkołach szczebla średniego i szkołach policealnych łącznie osiągnęła poziom 207,8 etatu co razem odpowiadało liczbie 1 071,5 etatu. Mając na uwadze liczbę nauczycieli przypadających na 100 uczniów, można stwierdzić, że jest ona w powiecie bardzo wysoka. Wyniosła w ostatnim roku szkolnym 9,7 i była wyższa o 1,2 od średniej dla województwa i aż o 1,8 większa od średniej dla Polski. Oznacza to, że uczniowie mogą liczyć w powiecie na zdecydowanie większy dostęp do nauczyciela niż przeciętnie w regionie i kraju.

Tabela 10. Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na etaty według typów szkół

Typ szkoły	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba etatów							
Podstawowa	608,2	626,6	650,83	617,33	733,49	831,28	863,7
Gimnazjum	339,49	331,57	317,06	306,89	201,55	105,22	0
Ogólnokształcąca (liceum)	78,83	72,03	62,9	55,18	53,58	53,62	69,93
Średnia zawodowa (technikum)	101,68	102,14	103,02	98	102,89	94,4	114,72
Szkoły artystyczne	8,89	9,24	9,35	10,14	9,68	9,72	9,97
Zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	20,84	20,63	17,94	17,26	10,94	10,28	13,17
Policealna	0	0	0	0	0	0	0
Podstawowe i gimnazja razem	947,69	958,17	967,89	924,22	935,04	936,5	863,7
Ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne razem	210,24	204,04	193,21	180,58	177,09	168,02	207,79
Ogółem	1157,9	1162,2	1161,1	1104,8	1112,1	1104,5	1071,5
Liczba etatów nauczycieli na 100 uczniów							
Powiat	9,0	9,0	8,9	9,3	9,5	9,6	9,7
Benchmark Polska	7,6	7,8	7,8	8,0	8,1	8,0	7,9

Benchmark woj. lubelskie	7,9	8,2	8,2	8,5	8,6	8,6	8,5
--------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na dzień przygotowania niniejszego opracowania w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ zarejestrowane było 76 szkoleń, z 9 obszarów tematycznych. Szkolenia te oferowało 9 różnych podmiotów, co oznacza że liczba potencjalnych podmiotów szkoleniowych działających na terenie powiatu jest niewielka (tabela 11). Najczęściej oferta szkoleń dotyczyła obszaru usług transportowych, w tym kursów prawa jazdy (58 ofert). Drugie miejsce pod względem liczebności ofert zajęły szkolenia z zakresu zarządzania i administrowania (5 ofert). Ostatnim obszarem tematycznym, w którym były więcej niż dwie oferty szkoleniowe, był rozwój osobowości i kariery zawodowej (3 oferty).

Tabela 11. Oferty szkoleń w STOR w styczniu 2020 roku

Obszar Szkolenia	Liczba oferowanych szkoleń	Liczba podmiotów oferujących szkolenia w danym obrzarze
Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	3	2
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	2	1
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	1	0
Zarządzanie i administrowanie	5	1
Prawo	1	0
Nauki o życiu i nauki przyrodnicze, w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka	2	1
Informatyka i wykorzystanie komputerów	2	1
Ochrona środowiska	2	0
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	58	3
Ogółem	76	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ <http://stor.praca.gov.pl/portal/#/ris/wyszukiwarkaSzkolen>

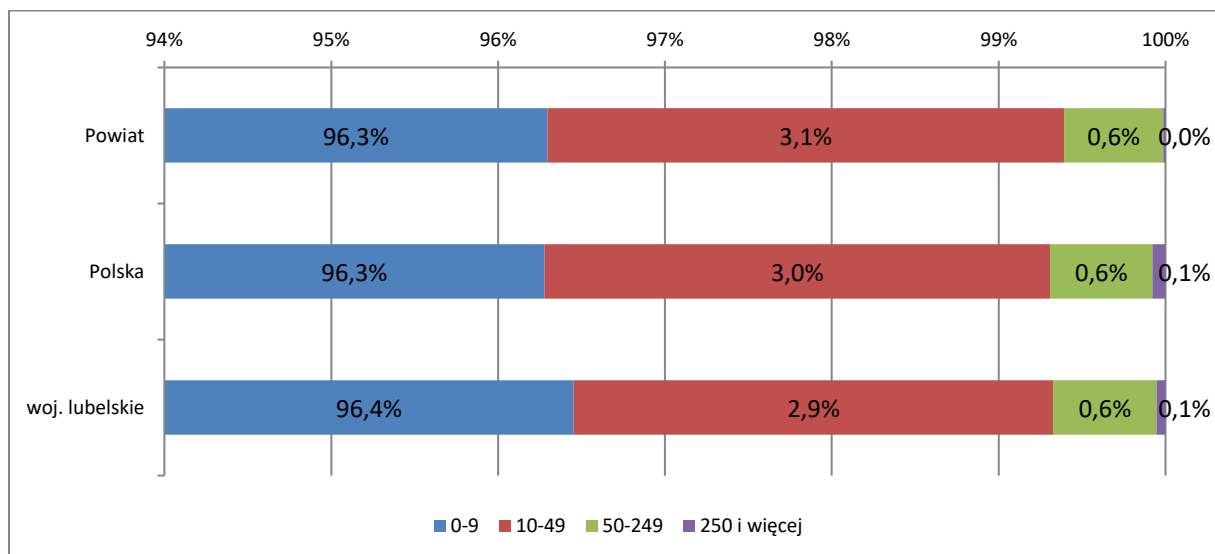
Obszar pracodawców

Na terenie powiatu na koniec 2019 roku w REGON zarejestrowanych było 7 396 podmiotów, wśród których 96,3% stanowiły najmniejsze podmioty zatrudniające nie więcej niż 9 pracowników. Ekspozycja mikropodmiotów w populacji ogółu podmiotów jest zatem taka sama jak przeciętnie w kraju. Od 2013 roku widać wyraźny trend przyrostu mikroprzedsiębiorstw przy jednoczesnym spadku podmiotów małych oraz średnich. Na terenie powiatu działa 1 podmiot zatrudniający ponad 249, przy czym zatrudnia on mniej niż 999 osób (tabela 12, rysunek 3).

Tabela 12. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON według klas wielkości

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
0-9	6171	6295	6336	6409	6613	6822	7122
10-49	250	248	256	258	251	252	229
50-249	46	45	42	42	44	43	44
250-999	2	3	2	2	1	1	1
1000 i więcej	0	0	0	0	0	0	0
Razem	6469	6591	6636	6711	6909	7118	7396
Struktura (razem = 100%)							
0-9	95,4%	95,5%	95,5%	95,5%	95,7%	95,8%	96,3%
10-49	3,9%	3,8%	3,9%	3,8%	3,6%	3,5%	3,1%
50-249	0,7%	0,7%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%
250-999	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
1000 i więcej	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

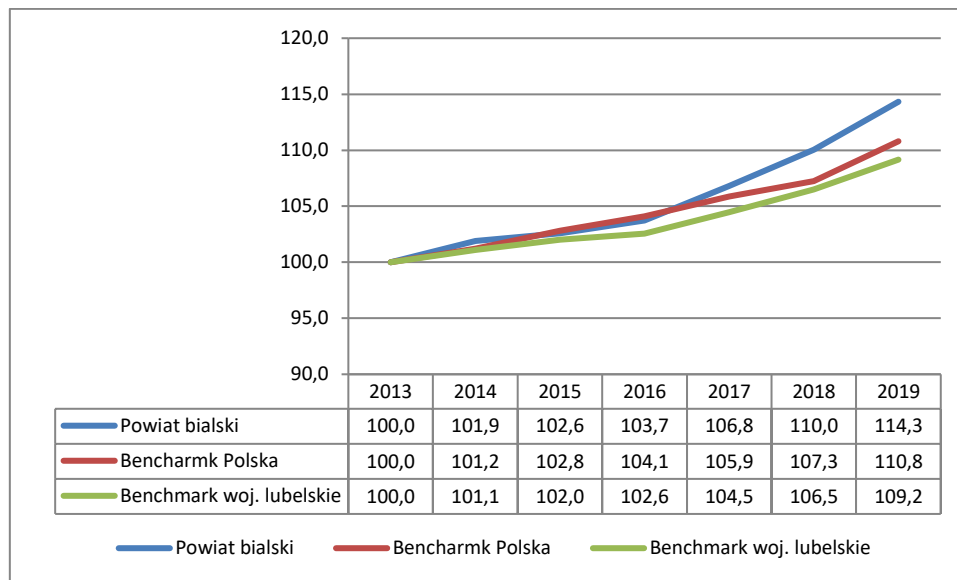
Rysunek 3. Struktura podmiotów gospodarki zarejestrowanych w REGON według wielkości, powiat na tle Polski i województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

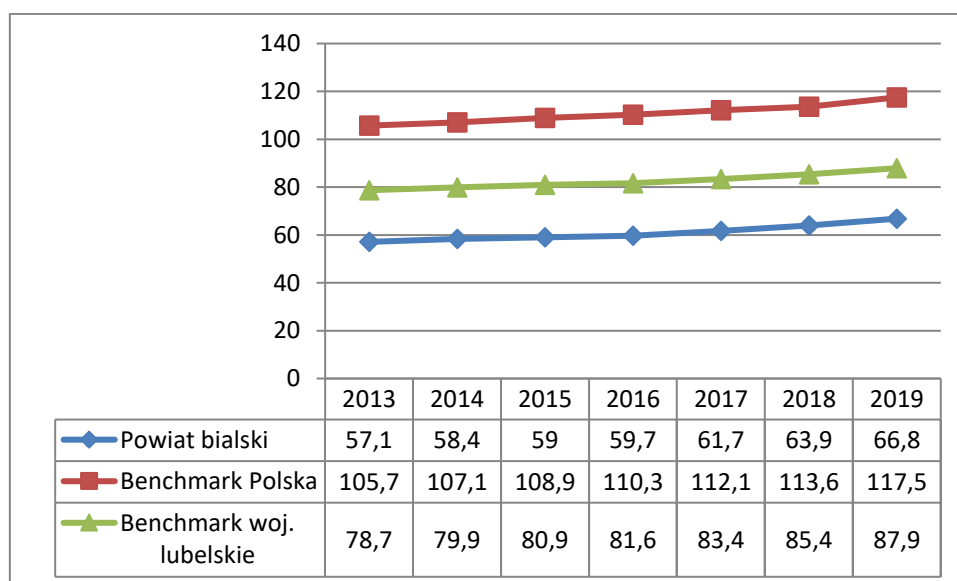
Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych w REGON w ostatnich latach jest bardzo wysoka (rysunek 4). Od 2017 roku w powiecie liczba podmiotów przyrasta znacznie szybciej niż przeciętnie w kraju, a tym samym szybciej niż średnio w województwie. Preferencje do uruchomienia własnej działalności są zatem w społeczności lokalnej analizowanego powiatu w ostatnich latach stosunkowo wysokie na tle przyjętych benchmarków.

Rysunek 4. Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w latach 2013-2019, (rok 2013 = 100,0 %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

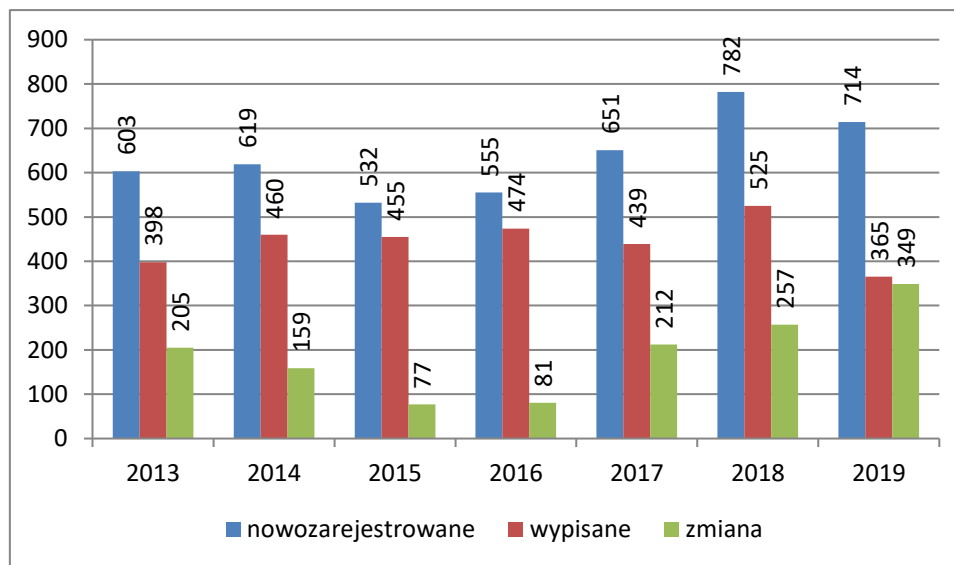
Wskaźnik nasycenia powiatu przedsiębiorczością mierzony liczbą podmiotów na 1000 mieszkańców jest stosunkowo niski. Wynosi on w powiecie biańskim jedynie 66,8, podczas gdy dla województwa lubelskiego jest to 87,9, a dla obszaru Polski 117,5.

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców, powiat na tle kraju i województwa w latach 2012-2018.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

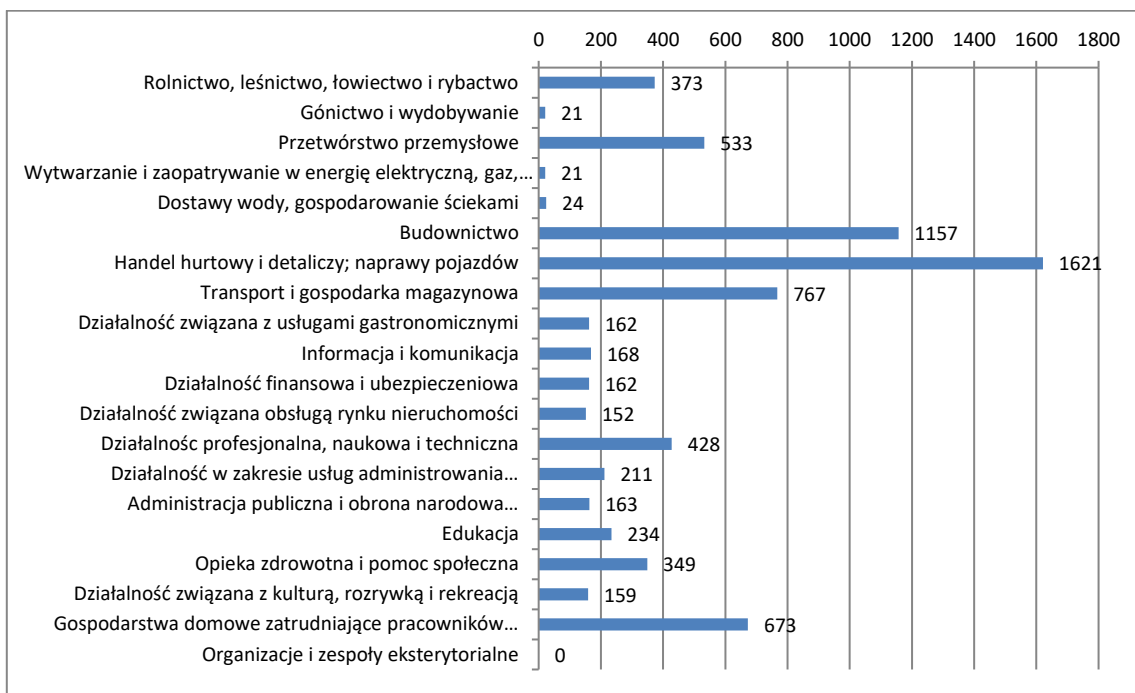
Ostatnie 5 lat ujawnia jednak potencjał do wzrostu poziomu przedsiębiorczości w powiecie. Rośnie bowiem liczba nowo rejestrowanych podmiotów, która w coraz większym stopniu przewyższa liczbę podmiotów wypisywanych z REGON, w rezultacie tego przyrost liczby podmiotów w powiecie „nabiera rozpędu”.

Rysunek 6. Nowo zarejestrowane i wypisane podmioty gospodarki narodowej latach 2012-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

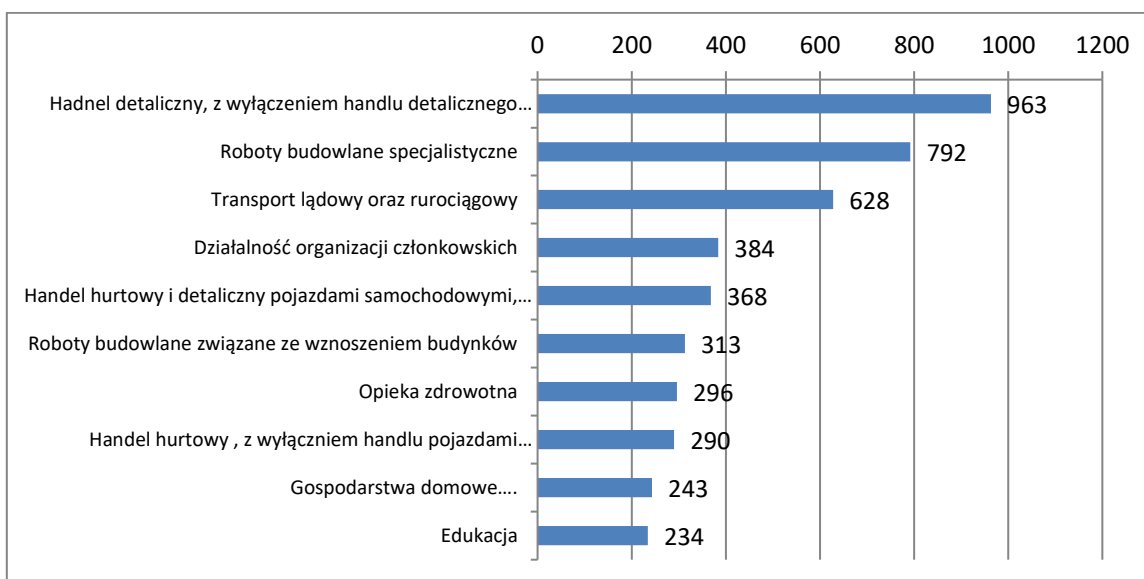
W populacji podmiotów gospodarczych powiatu najsilniej reprezentowana jest sekcja handlu i napraw licząca 1 621 podmiotów (rysunek 7). Drugie miejsce zajmuje budownictwo, w którym zarejestrowanych było 1157 podmiotów, trzecie miejsce przypada 767 podmiotom z sekcji transportu i gospodarki magazynowej. Na czwartym miejscu pod względem częstości występowania są gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników liczące 673 jednostki.

Rysunek 7. Podmioty gospodarki narodowej wg Sekcji PKD w powiecie w roku 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Najliczniejszą branżą w powiecie jest branża handlu detalicznego z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, drugie miejsce zajmuje branża robót budowlanych specjalistycznych, trzecie miejsce przypada branży transportu lądowego oraz rurociągowego, a czwarte i piąte miejsce zajmują odpowiednio działalność organizacji członkowskich oraz handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi (rysunek 8).

Rysunek 8. Dziesięć branż liczących w powiecie najwięcej podmiotów gospodarczych w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura zatrudnienia powiatu ujawnia jego rolniczy charakter. W sektorze rolnictwa w 2019 roku pracowało 19 025 osób tj. 53,8% pracujących wykazywanych przez GUS. Drugie miejsce pod względem liczby pracujących zajmuje sektor pozostałych usług, w którym według danych GUS zatrudnionych było 6 256 osób czyli 17,7% pracujących w powiecie. Liczba osób pracujących w sektorze handlu i napraw wyniosła 5 782 osoby (tj. 16,3%), a w sektorze przetwórstwa i budownictwa wyniosła 3 934 osoby (tj. 11,1%). Niski udział sektora handlu i napraw w strukturze pracujących ujętych w danych GUS³ oznacza, że placówki handlowe zarejestrowane w REGON, mimo ich dużej liczby nie odgrywają adekwatnie dużej roli w kreowaniu popytu na rynku pracy, gdyż są to głównie mikropodmioty.

Tabela 13. Pracujący w powiecie według grup sekcji

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	19044	19051	19055	19082	19084	19072	19025
przemysł i budownictwo	3434	3233	3197	3279	3340	3544	3934
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	4785	4653	4522	4790	4984	5320	5782
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	359	373	381	380	375	397	376
pozostałe usługi	5417	5472	5560	5740	6033	6181	6256
Ogółem	33039	32782	32715	33271	33816	34514	35373
Struktura							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	57,6%	58,1%	58,2%	57,4%	56,4%	55,3%	53,8%
przemysł i budownictwo	10,4%	9,9%	9,8%	9,9%	9,9%	10,3%	11,1%
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	14,5%	14,2%	13,8%	14,4%	14,7%	15,4%	16,3%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	1,1%	1,1%	1,2%	1,1%	1,1%	1,2%	1,1%
pozostałe usługi	16,4%	16,7%	17,0%	17,3%	17,8%	17,9%	17,7%
Ogółem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza liczby ofert pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku w ujęciu miesięcznym pozwala dostrzec, że całkowita liczba ofert na koniec miesiąca listopada wzrosła z 86 do 209, jednocześnie znacząco zmalała liczba osób bezrobotnych przypadających na jedną ofertę - z 48 do 22, nie oznacza to jednak poprawy na rynku pracy w skali ostatniego roku, bowiem wzrosła liczba osób

³ GUS określa liczbę pracujących i ich strukturę według grup sekcji na podstawie podmiotów zatrudniających co najmniej 10 osób.

bezrobotnych z 4 128 do 4 598 (tabela 14). Warto zauważyć, że oferty zgłoszone z sektora prywatnego w ciągu ostatniego miesiąca ujętego w poniższym zestawieniu stanowiły 95%, ogółu ofert tego miesiąca.

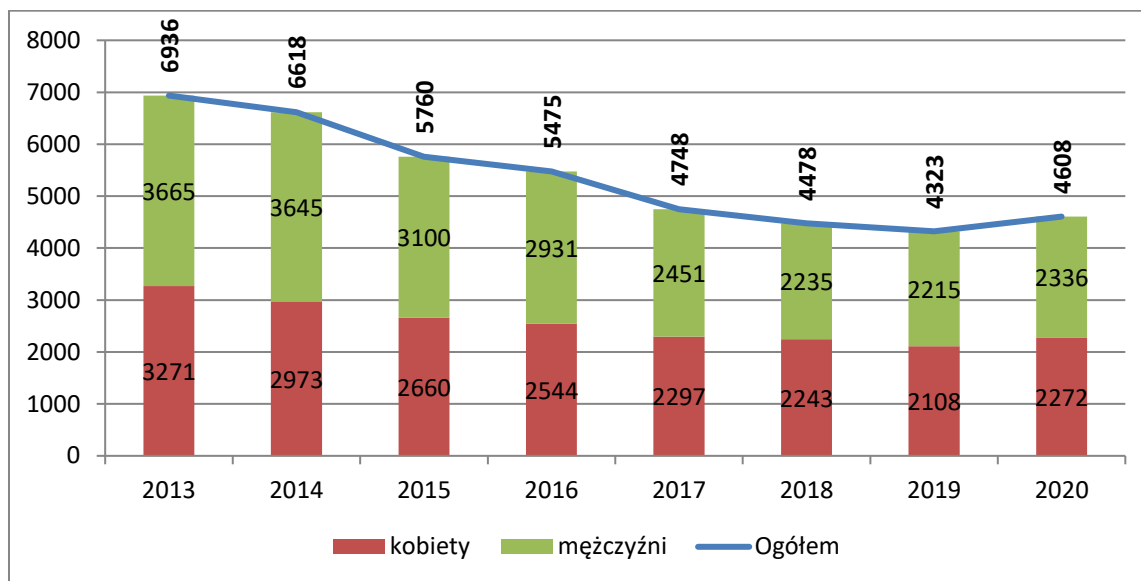
Tabela 14. Oferty pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku w badanym powiecie w ujęciu miesięcznym

Miesiąc	Oferty pracy:			bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę
	zgłoszone w ciągu miesiąca	zgłoszone w ciągu miesiąca z sektora prywatnego	stan na końcu miesiąca	
listopad (2019)	155	140	86	48
grudzień	211	190	162	26
styczeń	112	101	79	56
luty	205	187	71	61
marzec	229	188	86	50
kwiecień	100	94	123	35
maj	47	42	35	128
czerwiec	119	109	143	32
lipiec	285	278	221	21
sierpień	257	206	234	20
wrzesień	208	174	201	23
październik	219	195	102	45
listopad (2020)	224	212	209	22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W latach 2013-2019, według danych na koniec czerwca, liczba osób bezrobotnych w powiecie zmniejszała się. Spadek ten wyniósł 2 295, co oznacza zmianę o 34,7% (rysunek 9). Wraz z tym trendem spadała stopa bezrobocia – we wskazanych latach zmniejszyła się ona z 15,9% do 9,6% (rysunek 10). Rok 2020, naznaczony kryzysem gospodarczym wywołanym pandemią, przyniósł wyraźne pogorszenie się sytuacji na rynku pracy w stosunku do roku 2019 - liczba bezrobotnych wzrosła o 285 osób osiągając poziom 4 608 osób, a w ślad za tym zwiększyła się stopa bezrobocia do poziomu 10,1%. Liczba bezrobotnych mężczyzn pozostających bez pracy zbliżona jest do liczby bezrobotnych kobiet, co oznacza że pracodawcy w powiecie nie mają szczególnych preferencji w zakresie płci w przypadku zatrudniania pracowników.

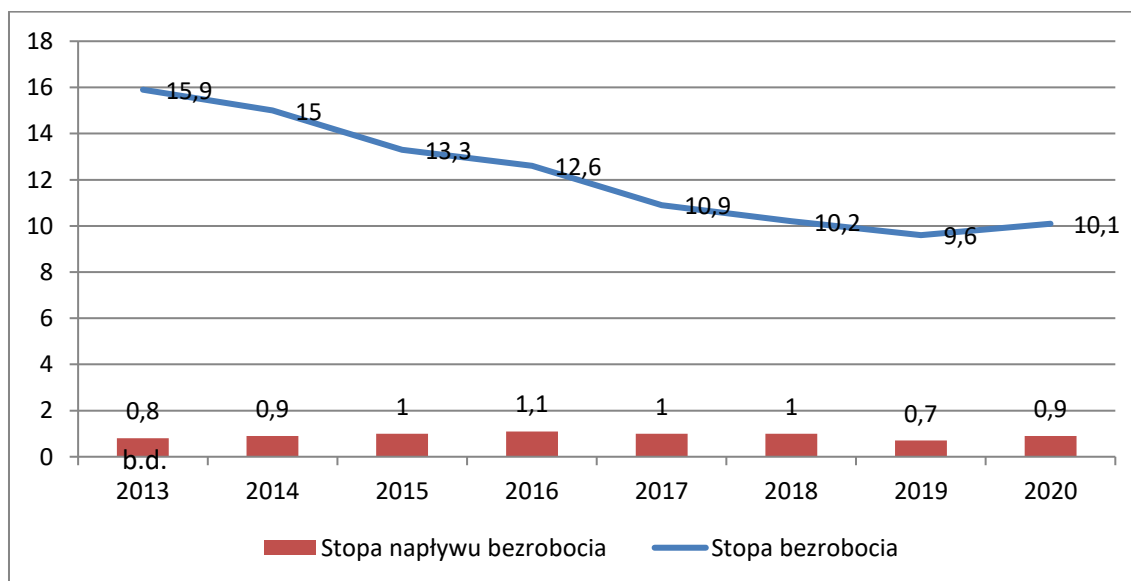
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 9. Bezrobocie rejestrowane w powiecie w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

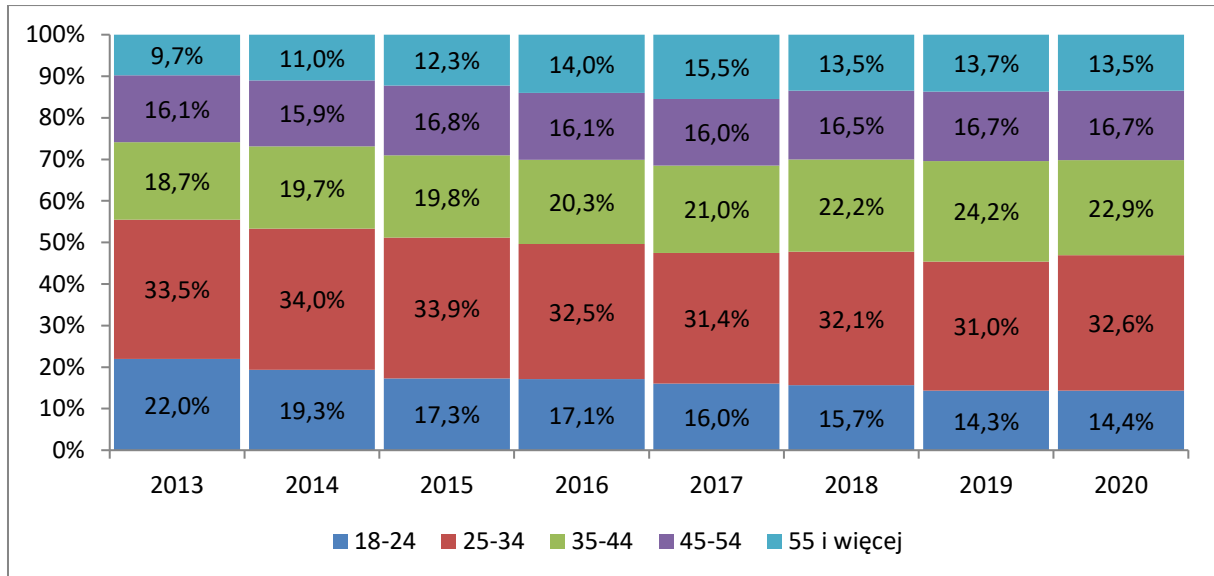
Spadkowi stopy bezrobocia od 2016 roku do 2019 roku sprzyjała malejąca stopa napływu bezrobocia, przy czym roczne różnice stopy bezrobocia i stopy napływu bezrobocia w poszczególnych latach pozwalają konstatować, że istotną rolę w poprawie na rynku pracy powiatu bialskiego odgrywali pracodawcy tworzący nowe miejsca pracy. Dopiero w roku 2020 nastąpił wzrost bezrobocia. Tłumaczyć go można wzrostem napływu bezrobocia, warto jednak zauważyć, że i w tym roku tworzone nowe miejsca pracy w powiecie przyczyniły się do mniejszego wzrostu stopy bezrobocia, niż wynikałoby to z napływu bezrobocia (rysunek 10).

Rysunek 10. Stopa bezrobocia rejestrowanego i napływu bezrobocia w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych coraz mniejszą część stanowią osoby poniżej 35 roku życia. W strukturze bezrobotnych według wieku maleje wielkość, zarówno frakcji osób młodych tj. do 24 roku życia, jak i osób w wieku 25-44 lata. Do 2017 roku rósł wyraźnie udział osób w najstarszej kategorii wiekowej – powyżej 55 roku życia, ale zjawisko to wyhamowało i obecnie udział tej frakcji utrzymuje się niemal na stałym poziomie 13,5% (rysunek 11). Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej osób bezrobotnych pozwalają stwierdzić, że wśród pracodawców rosną preferencje zatrudniania osób młodych, w tym tych dopiero wchodzących na rynek pracy.

Rysunek 11. Struktura bezrobotnych w powiecie według wieku w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej bezrobotnych, pokrywają się z trendami zmian osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy – liczba osób w wieku do 30 roku życia do 2019 roku wyraźnie spadała, a w roku 2020 wzrosła. Analogicznie zmieniał się udział tej grupy wiekowej w ogóle bezrobotnych. Udział osób w wieku powyżej 50 roku, rósł natomiast w latach 2013-2016, a następnie zaczął maleć. Udział, zaliczanych do kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej populacji bezrobotnych w powiecie na przestrzeni lat rósł w latach 2012-2015, oraz w roku 2017, w pozostałych latach wykazywał tendencję do spadku i w skali całego okresu tj. od 2013 roku, do I półrocza 2020 roku zmalował o 2,7 punktu procentowego osiągając poziom 52,5%. Zauważyć należy, że zmieniła się znacznie liczba osób tej kategorii, spadła o 1 527 osób tj. blisko o 37% w stosunku do 2013 roku.

Tabela 15. Wybrane grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy

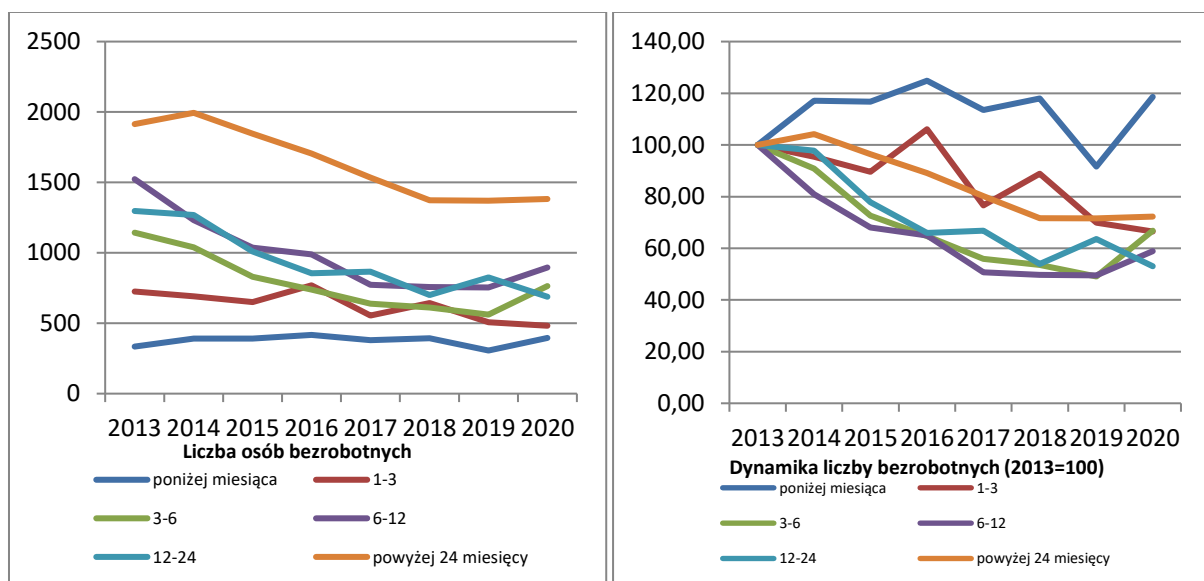
Osoby bezrobotne	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób								
do 30 roku życia	-	-	2056	1924	1540	1463	1324	1453
powyżej 50 roku życia	1247	1271	1206	1213	1121	971	919	979
długotrwale bezrobotne	4174	4183	3696	3413	3012	2736	2650	2647
Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych								
do 30 roku życia	-	-	-	35,1%	32,4%	32,7%	30,6%	31,5%

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

powyżej 50 roku życia	18,0%	19,2%	20,9%	22,2%	23,6%	21,7%	21,3%	21,2%
długotrwale bezrobotne	60,2%	63,2%	64,2%	62,3%	63,4%	61,1%	61,3%	57,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Malejącą liczbę osób długotrwale bezrobotnych ukazują także dane o liczbie osób bezrobotnych według czasu grup pozostawania bez pracy. W latach 2013-2020 zmalała liczba osób bezrobotnych niemal we wszystkich wyróżnionych grupach według czasu pozostawania bez pracy. (rysunek 12), przy czym najszybszy spadek dotyczył osób będących bezrobotnymi długotrwale, od 12 do 24 miesięcy.

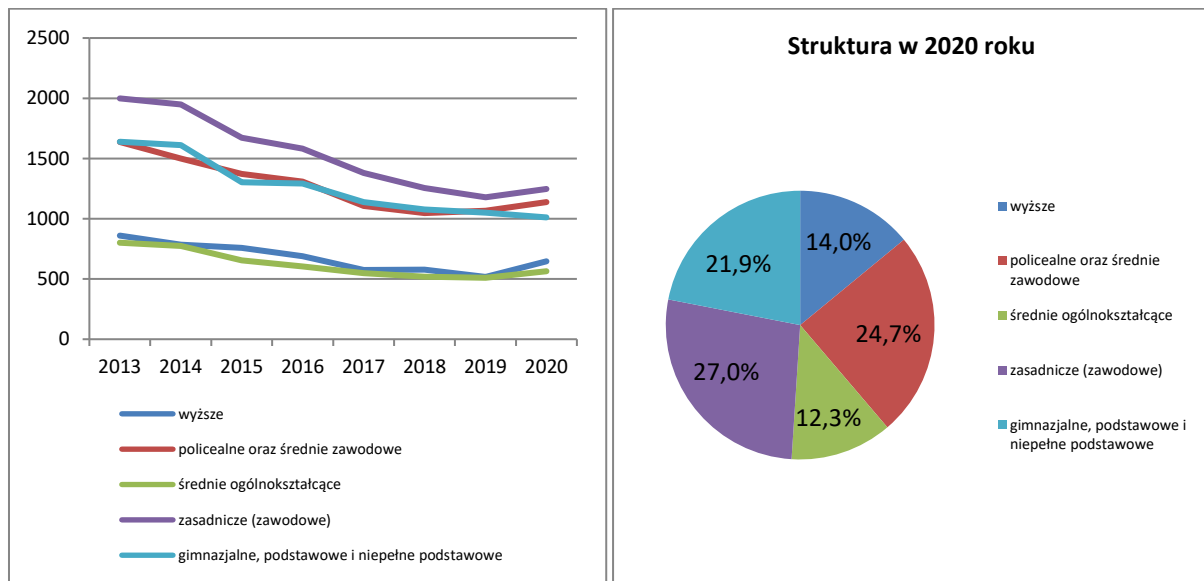

Rysunek 12. Bezrobocie i jego dynamika w latach 2013-2020 według czasu pozostawania bez pracy, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych powiatu najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (12,3%), a największą z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,0%). Największy spadek liczby osób nastąpił w grupie bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym, zawodowym. Od 2013 roku, ubyto z niej 753 osób bezrobotnych – rysunek 13.

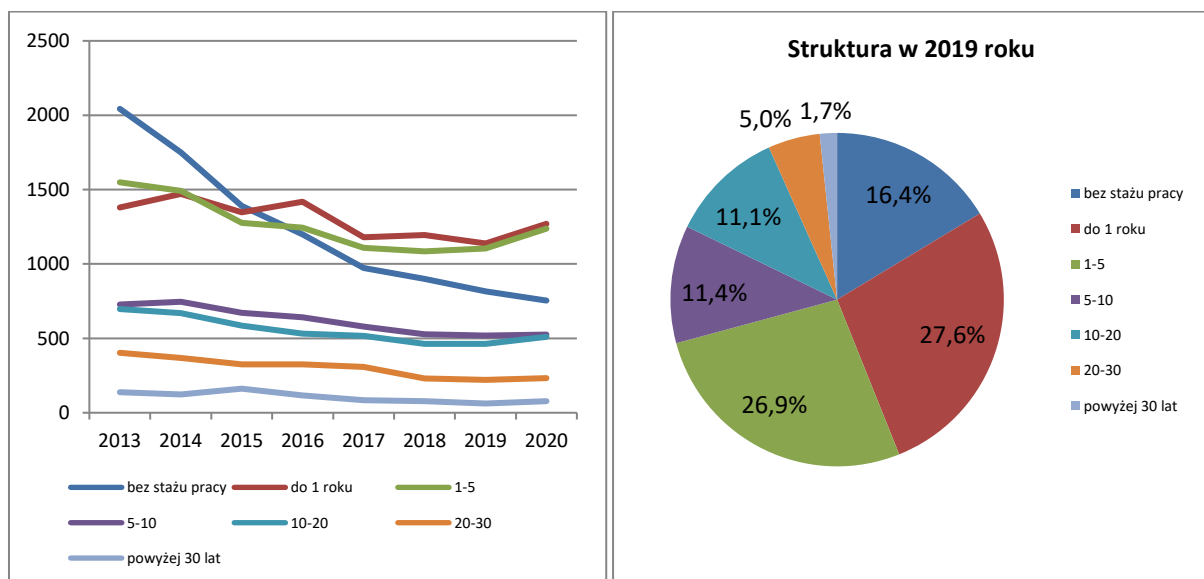
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 13. Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2019, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza liczby osób bezrobotnych według doświadczenia zawodowego, ukazuje że coraz mniejszy problem stanowi bezrobocie osób bez stażu. Z kolei coraz częściej zaczynają mieć problemy ze znalezieniem pracy osoby z krótkim stażem. Obecnie stanowią one największą grupę osób bezrobotnych w powiecie.

Rysunek 14. Liczba osób bezrobotnych według ich stażu pracy w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2019, według danych na koniec pierwszego półrocza

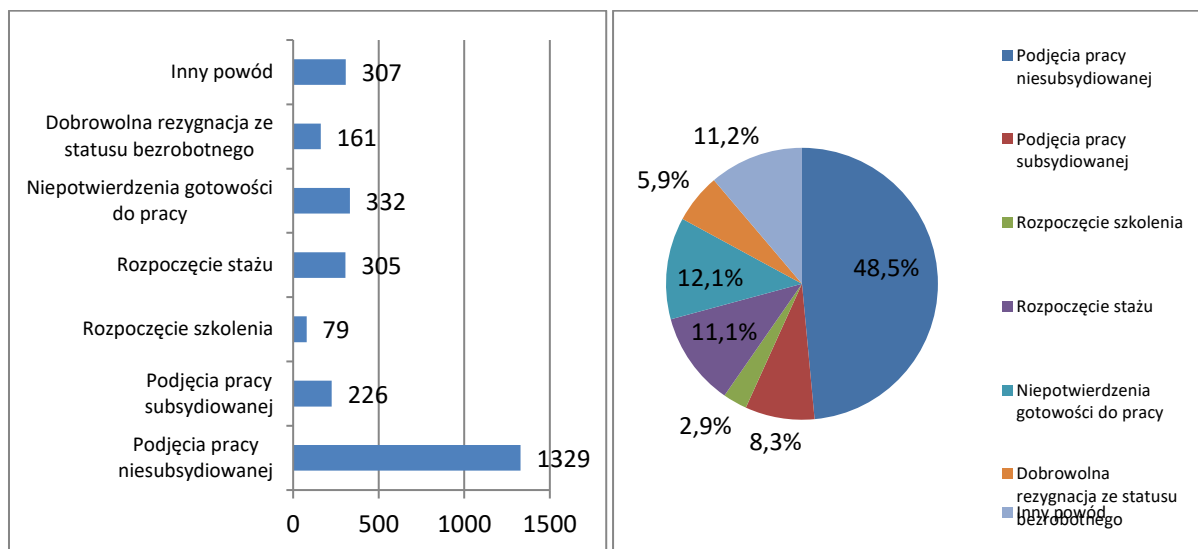
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W okresie od stycznia do października 2020 roku w powiatowym urzędzie pracy wyrejestrowanych zostało łącznie 2 739 bezrobotnych. Najczęstszą przyczyną opuszczenia rejestrów przez bezrobotnych, było podjęcie pracy niesubsydiowanej – pracę taką podjęło w ciągu roku 1 329

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

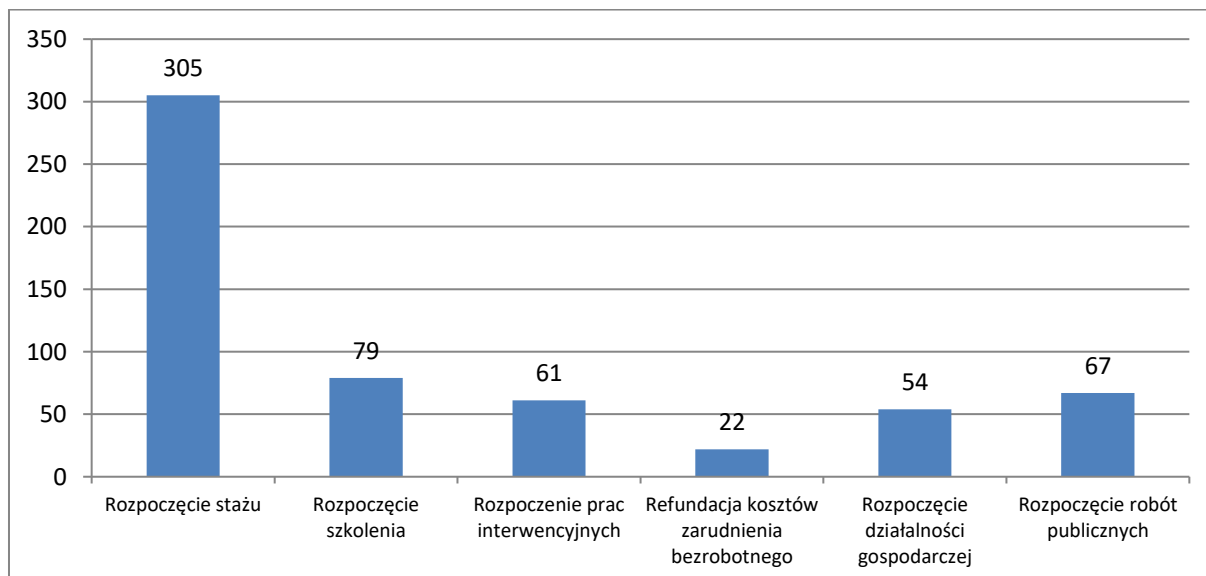
bezrobotnych (tj. 48,5% przyczyn wykreśleń z rejestru). Drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych było niepotwierdzeni gotowości do pracy, dotyczyło to 332 bezrobotnych i stanowiło 12,1% wykreśleń z rejestru. Staż rozpoczęło 305 osób wcześniej pozostających bez pracy (11,2% przyczyn wykreśleń), a pracy subsydiowanej podjęto się 226 bezrobotnych (8,3% ogółu wykreśleń z rejestru) co ukazuje rysunek 15.

Rysunek 15. Podjęcia pracy przez bezrobotnych na tle przyczyn wypisu z rejestru bezrobotnych w powiecie od stycznia do października 2020 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Skuteczną formą aktywizacji bezrobotnych w powiecie są staże. W okresie od stycznia do grudnia 2020 roku pozwoliły one wyrejestrować 305 osób bezrobotnych. Drugą pod względem liczebności skuteczną aktywizacją był szkolenia, na które skierowano 79 bezrobotnych. Robót publicznych podjęto się 67 osób, a prac interwencyjnych 61 osób. Własną działalnością gospodarczą rozpoczęły 54 osoby uprzednio bezrobotne, dzięki czemu możliwe było wykreślenie ich z rejestru bezrobotnych (rysunek 15, tabela 16).

Rysunek 15. Najliczniejsze formy aktywizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.stat.gov.pl/>
Tabela 16. Osoby wyłączone z ewidencji w powiecie

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-9
Osoby wyłączone z ewidencji w miejscu sprawozdawczym	348	502	392	167	500	152	268	162	248	2739
podjęcia pracy w miesiącu sprawozdawczym	188	197	203	106	325	113	176	105	142	1555
niesubsydiowanej	181	192	157	78	259	108	142	93	119	1329
podjęcia działalności gospodarczej	3	3	7	2	16	2	0	9	5	47
pracy sezonowej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
subsydiowanej	7	5	46	28	66	5	34	12	23	226
prac interwencyjnych	2	0	21	1	29	3	5	0	0	61
robót publicznych	0	0	0	22	36	0	3	5	1	67
podjęcia działalności gospodarczej	0	0	15	0	0	0	15	4	20	54
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1	3	2	0	1	2	8	3	2	22
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	3	2	5	1	0	0	2	0	0	13
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia	1	0	1	4	0	0	0	0	0	6
inne	0	0	2	0	0	0	1	0	0	3
rozpoczęcia szkolenia	0	13	36	0	0	15	2	13	0	79
w tym w ramach bonu szkoleniowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia stażu	1	134	31	21	42	2	27	5	42	305
w tym w ramach bonu stażowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	0	0	0	0	31	0	0	0	0	31
w tym w ramach PAI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	5	3	7	1	5	0	0	1	0	22
odmowy ustalenia profilu pomocy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
niepotwierdzenia gotowości do pracy	88	91	62	10	12	9	24	12	24	332
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	37	38	22	3	23	4	16	9	9	161
podjęcia nauki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
osiągnięcia wieku emerytalnego	7	2	6	9	7	4	6	5	2	48
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	0	1	1	2	8	1	2	1	0	16
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	3	1	2	3	8	1	1	3	0	22

inne	19	22	22	12	39	3	14	8	29	168
------	----	----	----	----	----	---	----	---	----	-----

Źródło: Opracowanie własne na Sprawozdań MRPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy”

W świetle uprzednio prezentowanych danych, nie ulega wątpliwości, że aktywizacja zawodowych przez urzędy pracy pełni ważną rolę w rozwiązywaniu problemów bezrobocia, jednak kluczową rolę na lokalnym rynku pracy odgrywają pracodawcy, którzy oferując miejsca pracy i zatrudniając pracowników, tworzą warunki do podejmowania przez pracowników pracy niesubsydiowanej, stanowiącej najczęstszy powód wykreślenia bezrobotnych z rejestru. W 2019 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej dla mieszkańców powiatu bialskiego zgłoszonych było 3 060 ofert pracy, w tym 2 841 zgłoszonych bezpośrednio do CBOP (PUP+OHP+EURES) oraz 219 za pośrednictwem Internetu.⁴ Najczęściej poszukiwanymi pracownikami w 2019 roku w powiecie bialskim byli pracownicy wykonujący prace proste. Drugie miejsce pod względem liczby ofert pracy przypadło grupie robotników przemysłowych i rzemieślników, a trzecie pracownikom usług i sprzedawcom (tabela 17).

Tabela 17. Liczba ofert pracy powiecie w Centralnej Bazie Ofert Pracy i w Internecie w 2019 roku.

Wyszczególnienie (Nazwa wielkiej grupy zawodów)	Liczba ofert pracy w Centralnej Bazie Ofert Pracy	Liczba ofert pracy w Internecie	Razem
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	9	6	15
SPECJALIŚCI	92	102	194
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	197	14	211
PRACOWNICY BIUROWI	248	29	277
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	413	28	441
ROLNICY OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	47	0	47
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	421	7	132
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	127	5	1315
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	1287	28	1315
SIŁY ZBROJNE	0	0	0
OGÓŁEM	2 841	219	3 060

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Białej Podlaskiej, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie bialskim w 2019 roku, Biała Podlaska, lipiec 2020 roku, s. 10.

Na terenie powiatu bialskiego, w oparciu o dane za 2019 rok zidentyfikować można było 8 zawodów zaliczanych do grup tzw. maksymalnie deficytowych tj. takich, które spełniają kryteria definicji zawodu deficytowego, a jednocześnie w powiecie nie było nawet jednej osoby bezrobotnej posiadającej kwalifikacje odpowiadające temu zawodowi. Wśród tych zawodów najwięcej „niezaspokojonych” ofert pracy było w zawodach: mistrza produkcji w przemyśle przetwórczym, kierownika do spraw produkcji przemysłowej oraz operatora wprowadzania danych. Konfrontacja średniomiesięcznej liczby bezrobotnych i średniomiesięcznej liczby dostępnych ofert pracy ukazuje, że

⁴ Powiatowy Urząd Pracy w Białej Podlaskiej, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie bialskim w 2019 roku, Biała Podlaska, lipiec 2020 roku, s. 10.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

najbardziej poszukiwanymi pracownikami byli robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie oraz pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów (tabela 18).

Tabela 18. Elementarne grupy zawodów najbardziej deficytowych w powiecie w 2019 roku

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	4	0,00	0,00
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	2	-	0,00
4132	Operatorzy wprowadzania danych	2	66,67	66,67
2514	Programiści aplikacji	1	-	0,00
7544	Robotnicy zwalczania szkodników i chwastów	1	50,00	50,00
3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	1	-	0,00
4411	Pomocnicy biblioteczni	1	57,14	57,14
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	1	33,33	33,33

* W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności i bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	6,58	27,92	0,24	50,00	1,00	2,86	2,86
5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	0,42	1,33	0,31	0,00	1,00	75,00	75,00
2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	0,58	1,25	0,47	-	-	-	0,00
9621	Gońcy, bagażowi i pokrewni	0,75	1,17	0,64	-	1,00	0,00	0,00
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	0,83	1,17	0,71	0,00	1,00	0,00	0,00

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Białej Podlaskiej, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie białskim w 2019 roku, Biała Podlaska, lipiec 2020 roku, s. 13-14.

Wśród elementarnych nadwyżkowych zawodów w powiecie w 2019 roku pierwsze miejsce przypadało technikom technologii żywności. Jest to zawód maksymalnie nadwyżkowy, przy jednocześnie największej liczbie osób bezrobotnych. Drugie miejsce zajął zawód monterów linii elektrycznych. Zawodów maksymalnie nadwyżkowych na podstawie danych za 2019 rok zidentyfikowano w powiecie białskim 6. Z kolei zawodów nadwyżkowych, ale nie maksymalnie, tj. dla których była przynajmniej jedna oferta pracy, zidentyfikowano w analizowanej jednostce terytorialnej 15. Najgorsza dostępność charakteryzowała zawód fryzjera – na jedną ofertę pracy przypadało średniomiesięcznie aż 119 bezrobotnych kandydatów. Drugie miejsce pod względem współczynnika dostępności przypadło zawodowi kucharza, na jedną ofertę pracy przypadało w tym przypadku 54 kandydatów. Współczynnik dostępności przekroczył poziom 30 potencjalnych kandydatów na ofertę pracy jeszcze w pracownikach opieki osobistej oraz tapicerów i pokrewnych (tabela 20).

Tabela 20. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w powiecie w 2019 roku

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MAKSYMALNA NADWYŻKA*		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
3144	Technicy technologii żywności	19
7413	Monterzy linii elektrycznych	4
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	3
7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	3
8350	Marynarze i pokrewni (z wyłączeniem sił zbrojnych)	2
3359	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	1

* W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
5141	Fryzjerzy	79,58	0,67	119,37	58,54	0,90	12,50	12,50
5120	Kucharze	187,75	3,50	53,64	67,26	0,98	50,00	33,33
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	3,33	0,08	40,00	100,00	0,00	100,00	100,00
7534	Tapicerzy i pokrewni	3,17	0,08	38,00	66,67	0,75	0,00	0,00

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	17,42	0,58	29,86	68,18	0,81	57,14	42,86
9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	45,25	1,58	28,58	66,00	0,98	42,11	0,00
5321	Pomocniczy personel medyczny	7,50	0,42	18,00	85,71	0,91	80,00	20,00
5112	Konduktorzy i pokrewni	2,92	0,17	17,50	66,67	0,00	50,00	50,00
8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	1,33	0,08	16,00	100,00	0,00	100,00	100,00
3321	Agenci ubezpieczeniowi	4,75	0,33	14,25	66,67	0,00	75,00	75,00
3313	Księgowi	8,75	0,75	11,67	63,64	0,91	37,50	25,00
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	294,33	31,33	9,39	58,64	0,99	33,71	25,14
3323	Zaopatrzeniowcy	3,92	0,50	7,83	60,00	0,83	66,67	66,67
3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	13,67	2,25	6,07	64,29	0,86	46,67	46,67
9112	Pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewnie	57,00	36,75	1,55	58,90	0,90	7,18	5,94

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Białej Podlaskiej, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie białskim w 2019 roku, Biała Podlaska, lipiec 2019 roku, s. 15-16.

Według barometru zawodów w powiecie białskim najbardziej poszukiwanymi w 2021 roku pracownikami będą:⁵

- Elektrycy,
- elektromechanicy i elektromonterzy
- Fryzjerzy
- Inżynierowie elektrycy i energetycy
- Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
- Kosmetyczki
- Magazynierzy
- Monterzy instalacji budowlanych

⁵ Źródło: Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl/modul/prognozy-w-tabelach>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Nauczyciele przedmiotów zawodowych
- Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
- Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
- Pielęgniarki i położne
- Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
- Pracownicy sprzedaży internetowej
- Pracownicy zajmujący się zwierzętami
- Spawacze
- Zaopatrzeniowcy i dostawcy

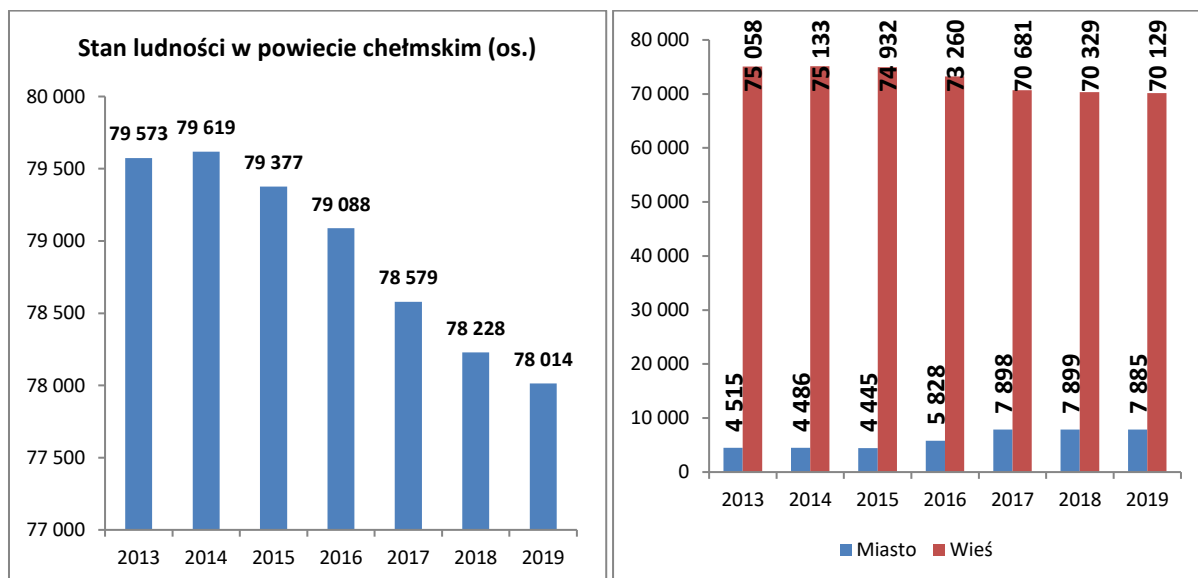
Największy problem ze znalezieniem w powiecie pracy z uwagi na nadwyżkę poszukujących pracy mogą mieć:

- nauczyciele przedmiotów zawodowych
- zaopatrzeniowcy i dostawcy
- pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
- magazynierzy
- fryzjerzy
- kosmetyczki
- monterzy instalacji budowlanych
- pracownicy sprzedaży internetowej
- operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
- spawacze
- inżynierowie elektrycy i energetycy
- kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
- pielęgniarki i położne
- pracownicy zajmujący się zwierzętami
- elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy
- nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
- specjaliści technologii żywności i żywienia
- fizjoterapeuci i masażyści
- ekonomiści
- pedagodzy
- filolodzy i tłumacze
- socjologodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych
- technicy mechanicznych
- ratownicy medyczni
- pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej
- pracownicy socjalni
- szefowie kuchni
- kucharze
- kierownicy sprzedaży
- ślusarze
- robotnicy obróbki drewna i stolarze
- operatorzy maszyn włókienniczych
- gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy
- pracownicy obsługi ruchu szynowego
- pracownicy służb mundurowych
- filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
- pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie

Powiat chełmski

Obszar edukacji i kształcenia

W powiecie chełmskim na koniec 2019 roku mieszkało 78 014 osób, z czego mieszkańcy obszarów wiejskich stanowili 89,9% (tj. 70 129 osób), a obszarów miejskich 10,1% (tj. 7 885 osób). Od 2014 roku w badanym powiecie obserwuje się stały spadek stanu ludności na obszarach wiejskich i jednoczesny przyrost liczby mieszkańców na obszarach miejskich. Trend wzrostu stanu ludności w miastach powiatu, mimo że jest silny, nie zniwelował skutecznie spadkowego trendu stanu ludności na obszarach wiejskich w latach 2014-2019 i w wyniku tego stan ludności w powiecie ogółem, w tym okresie, wykazał tendencję spadkową. Od 2013 do 2019 roku populacja powiatu zmniejszyła się łącznie o 4 929 mieszkańców co oznacza ubytek o 6,6% (rysunek 1).

Rysunek 1. Stan ludności w analizowanym powiecie w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wraz ze spadkiem stanu ludności w analizowanym powiecie zmalała liczba ludności w wieku produkcyjnym oraz przedprodukcyjnym, spadł także udział tych kategorii w populacji zamieszkującej powiat (tabela 1). Na koniec 2019 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 61,9% ogółu mieszkańców powiatu, a jej liczba wyniosła 48 257 osób, było to o 2 209 osób tj. 4,4% mniej niż w roku 2013. Jednocześnie widać szybki wzrost udziału w populacji osób w wieku poprodukcyjnym. Starzenie się społeczeństwa powiatu najlepiej opisuje wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w populacji powiatu z 17,6% w roku 2013 do 20,3% w roku 2019, przy zmianie w ujęciu nominalnym liczby osób z 14 021 do 15 863. W długiej perspektywie utrzymanie się obserwowanych trendów będzie powodować ubytek podaży pracy na rynku pracy.

Tabela 1. Liczba i struktura ludności w powiecie według grup ekonomicznych

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	15086	14866	14642	14381	14201	14052	13894
Ludność w wieku produkcyjnym	50466	50465	50244	49880	49227	48756	48257
Ludność w wieku poprodukcyjnym	14021	14288	14491	14827	15151	15420	15863
Struktura							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	19,0%	18,7%	18,4%	18,2%	18,1%	18,0%	17,8%
Ludność w wieku produkcyjnym	63,4%	63,4%	63,3%	63,1%	62,6%	62,3%	61,9%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	17,6%	17,9%	18,3%	18,7%	19,3%	19,7%	20,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2019/2020, na terenie powiatu funkcjonowało 38 placówek edukacji podstawowej (tabela 2). Spośród nich 2 placówki miały status szkoły specjalnej. W powiecie nie działa żadna szkoła podstawowa dla dorosłych. Całkowita liczba placówek edukacji podstawowej zmniejszyła się od 2013 roku z 68, aż o 30 jednostek, czyli o 44,4% - w szczególności za sprawą reformy systemu oświaty likwidującej gimnazja.

Tabela 2. Szkoły gimnazjalne i podstawowe według typu

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	68	67	64	63	43	43	38
Szkoły podstawowe	44	44	41	41	39	39	38
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	43	43	40	40	38	38	36
specjalne	1	1	1	1	1	1	2
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja*	24	23	23	22	4	4	0*
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	22	21	21	21	3	3	-
specjalne	2	2	2	1	1	1	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

*W skutek reformy systemu oświaty z 2017, dzień 31 sierpnia 2019 roku był ostatnim dniem funkcjonowania gimnazjum w ustroju szkolnym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Sieć placówek oświatowych kształcących na poziomie podstawowym jest w powiecie stosunkowo rzadka – na 100 km² jest ich w powiecie zaledwie średnio 2, przy przeciętnej krajowej 4,6 placówki/100 km². Niską liczbę placówek na 100 km² tłumaczy jednak poziom ich dostępności. Poziom ten w badanym powiecie jest stosunkowo korzystny, i to pomimo tego że wyraźnie spadł w ostatnich latach. Obecnie dostępność ta zbliżona jest do średniej krajowej i znacznie większa niż przeciętnie w województwie lubelskim⁶. W analizowanej jednostce terytorialnej na 1000 potencjalnych uczniów przypadało 5,1 placówki, czyli niemal tyle co przeciętnie w województwie, w czasie gdy w Polsce jest to średnio zaledwie 4,0.

Tabela 3. Gęstość placówek edukacji podstawowej w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
-------------------------	------	------	------	------	------	------	------

⁶ Wprawdzie pogorszyła się ona w latach 2013 – 2019, ale zjawisko to dotyczyło całego kraju i wynika w dużej mierze z reformy oświaty - zastąpienia gimnazjum przez szkoły podstawowe, przy wydłużeniu czasu edukacji w tych drugich.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szkoły podstawowe/gimnazja na 100 km²	3,604	3,551	3,392	3,339	2,279	2,279	2,014
Benchmark Polska	6,735	6,768	6,795	6,787	5,281	5,206	4,638
Benchmark woj. lubelskie	5,812	5,796	5,780	5,732	4,490	4,430	3,845
Szkoły podstawowe/1000 mieszk. w wieku 6-14 lat	9,352	9,131	8,624	8,508	5,780	5,779	5,066
Benchmark Polska	6,295	6,235	6,161	6,071	4,666	4,550	4,037
Benchmark woj. lubelskie	7,624	7,592	7,549	7,481	5,833	5,749	5,014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych w powiecie jest zaledwie 6. Przeważają wśród nich szkoły branżowe I stopnia, których jest łącznie 3. Drugą pod względem liczebności kategorią są licea ogólnokształcące, które są 2. Dopełnienie analizowanej grupy szkół stanowi 1 technikum.⁷ Na terenie powiatu nie ma szkół artystycznych (tabela 4).

Tabela 4. Szkoły ponadgimnazjalne i policealne w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	9	9	10	6	5	5	6
ogólnokształcące (licea) razem	5	5	5	3	2	2	2
średnie zawodowe (technika) razem	2	2	2	1	1	1	1
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	2	2	3	2	2	2	3
Policealne ogółem	1	1	1	1	1	1	0
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	10	10	11	7	6	6	6
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	5	5	5	3	2	2	2
dla młodzieży bez specjalnych	4	3	3	2	2	2	2
dla młodzieży specjalne	1	1	1	0	0	0	0
dla dorosłych	0	1	1	1	0	0	0
Szkoły średnie zawodowe (technika)	2	2	2	1	1	1	1
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	2	2	3	2	2	2	3
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	1	1	1	1	1	1	2

⁷ Podane dane oparte są na danych GUS z Banku Danych Lokalnych. Według Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych, na terenie powiatu funkcjonują 4 szkoły branżowe I stopnia i 2 technika.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zawodowe dla młodzieży specjalne	0	0	1	0	0	0	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	1	1	1	1	0	0	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	1	1	1
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły policealne razem	1	1	1	1	1	1	0
szkoły policealne, w tym kolegium pracowników służb społecznych, bez specjalnych	1	1	1	1	1	1	0
specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Bezpośrednio w powiecie chełmskim nie ma żadnej szkoły wyższej. Dorośli mają jedynie na terenie powiatu możliwość edukacji w 2 niepublicznych placówkach – Niepublicznym Liceum Ogólnokształcącym TWP dla Dorosłych w Siedliszczu oraz Rzemieśniczej Szkole Zawodowej w Siedliszczu. Oba te podmioty prowadzone są przez Towarzystwo Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Lublinie.⁸

W roku szkolnym 2019/2020, na terenie powiatu chełmskiego edukację w gimnazjum lub szkole podstawowej podejmowało 5 475 uczniów, z czego 0,3% stanowili uczniowie szkół specjalnych - było ich zaledwie 17. Liczba uczniów szkół podstawowych podlegała fluktuacji w latach 2013-2019, by na przestrzeni ostatnich siedmiu lat zmniejszyć się o 954 osoby (tabela 5).

Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach

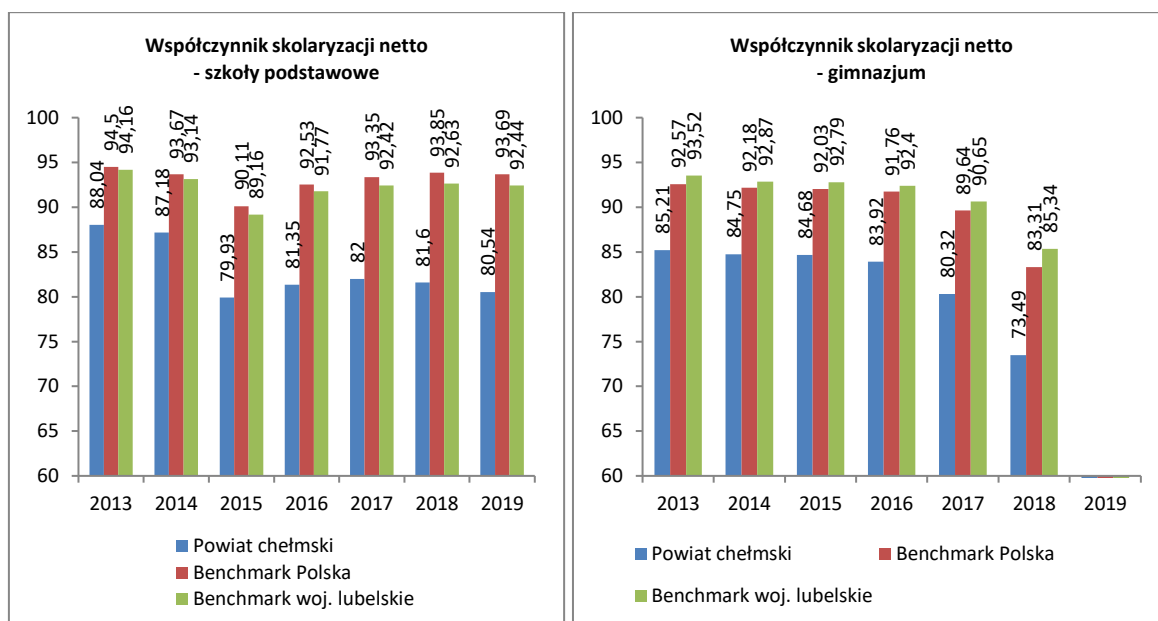
Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	6704	6866	6906	6429	6250	6202	5475
Szkoły podstawowe	4338	4529	4665	4252	4857	5529	5475
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	4323	4514	4653	4241	4845	5519	5458
specjalne	15	15	12	11	12	10	17
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja	2366	2337	2241	2177	1393	673	-
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	2333	2284	2193	2165	1381	665	-
specjalne	33	53	48	12	12	8	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Współczynnik solaryzacji netto w powiecie jest bardzo niski. Wynosi on zaledwie 80,05% dla szkół podstawowych – jest to wartość mniejsza o ponad 12 punktów od średniej dla województwa i o ponad 13 punktów mniejsza od średniej dla kraju. Tak niski poziom wskaźnika solaryzacji oznacza, że spora część mieszkańców powiatu preferuje podejmowanie edukacji na poziomie podstawowym poza granicami powiatu.

⁸ Por. Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych, <https://rspo.men.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 2. Współczynnik solaryzacji netto w szkołach dla szkół podstawowych i gimnazjum

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkoły nauczania podstawowego zlokalizowane w powiecie chełmskim są stosunkowo małe w porównaniu do przeciętnej krajowej, a nawet w porównaniu do woj. lubelskiego (tabela 6). W 2019 roku na jedną placówkę przypadało średnio 144 uczniów, w czasie gdy w Polsce było to 211, a w woj. lubelskim 168. Tak niski wskaźnik przeciętnej wielkości szkoły stanowi uzasadnienie dla wcześniej zaobserwowanego trendu racjonalizacji (poprzez redukcję) liczby placówek edukacji podstawowej w powiecie.

Tabela 6. Przeciętna liczba uczniów przypadających na placówkę szkolną

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	99	102	108	102	145	144	144
Benchmark Polska	156	161	168	159	204	209	211
Benchmark woj. lubelskie	129	132	136	128	162	164	168
Szkoły podstawowe	99	103	114	104	125	142	144
Benchmark Polska	160	170	183	170	182	209	211
Benchmark woj. lubelskie	123	131	139	128	145	166	168
Gimnazja	99	102	97	99	348	168	-
Benchmark Polska	150	145	141	139	367	209	-
Benchmark woj. lubelskie	139	134	130	127	273	149	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2019/2020 w szkołach średnich powiatu naukę podejmowało 424 mieszkańców, w tym 181 było uczniami techników, 167 liceów ogólnokształcących, a 76 branżowych szkół I stopnia. Ponadto w szkołach policealnych edukowało się 170 osób dorosłych (tabela 7). Na przestrzeni 7 lat widać wzrost zainteresowania edukacją w szkołach kształtujących kompetencje

**„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18**

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zawodowe tj. technikach i branżowych szkołach I stopnia. Warto zauważyć, że w 2019 roku, średnio tylko 4 na 10 uczniów szkół średnich kształciło się w liceach ogólnokształcących, a 6 na 10 uczyło się w technikach lub średnich szkołach zawodowych. Zatem blisko 60% uczniów szkół średniego szczebla edukacji w powiecie może szybko zasilić lokalny rynek pracy.

Tabela 7. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych i policealnych w badanym powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	378	386	463	432	400	327	424
ogólnokształcące (licea) razem	196	188	224	205	185	140	167
średnie zawodowe (technika) razem	141	135	158	151	146	144	181
zasadnicze zawodowe i branżowe I stopnia	41	63	81	76	69	43	76
Policealne ogółem	58	26	36	23	24	29	0
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	436	412	499	455	424	356	424
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	196	188	224	205	185	140	167
dla młodzieży bez specjalnych	191	159	179	175	185	140	167
dla młodzieży specjalne	5	9	16	0	0	0	0
dla dorosłych	0	20	29	30	0	0	0
Szkoły średnie zawodowe (technika)	141	135	158	151	146	144	181
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	41	63	81	76	69	43	76
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	22	28	24	25	23	14	32
zawodowe dla młodzieży specjalne	0	0	11	0	0	0	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	19	35	46	51	32	0	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	14	29	44
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły policealne razem	58	26	36	23	24	29	0
szkoły policealne, w tym kolegium pracowników służb społecznych, bez specjalnych	58	26	36	23	24	29	0
specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2018/2019 w szkołach ponadpodstawowych powiatu chełmskiego najwięcej uczniów, tj. 106, zdobywało wiedzę i umiejętności na kierunku inżynieryjno-technicznym. Drugie

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

miejsce pod względem „popularności” zajmowały kierunki związane z usługami dla ludności –uczyło się na nich 49 osób. Trzecie miejsce pod względem liczby uczniów zajęł kierunek weterynaryjny. Liczba uczniów wyniosła w tym przypadku 18 (tabela 8a).

Tabela 8a. Uczniowie według podgrup kierunków kształcenia

Specjalizacja szkoły	Ogółem	zasadnicze szkoły zawodowe bez specjalnych	branżowe szkoły I stopnia	technika bez specjalnych	szkoły policealne bez specjalnych	zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	branżowe szkoły I stopnia specjalne	specjalne technika	szkoły policealne specjalne
pedagogiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
artystyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
społeczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dziennikarstwa i informacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
biznesu i administracji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
fizyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
technologii teleinformacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
inżynieryjno-techniczna	106	0	29	77	0	0	0	0	0
produkcji i przetwórstwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
architektury i budownictwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rolnicze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
leśne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rybactwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
weterynaryjna	18	0	0	18	0	0	0	0	0
medyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
opieki społecznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usługi dla ludności	49	0	0	49	0	0	0	0	0
higieny i bezpieczeństwa pracy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ochrony i bezpieczeństwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usług transportowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Tabela 8b. Wykaz techników zlokalizowanych w powiecie chełmskim i ich kierunków kształcenia zawodowego

TECHNIKA PUBLICZNE		
TECHNIKUM W OKSZOWIE		
technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki	technik weterynarii	technik mechanizacji rolnictwa
technik żywienia i usług gastronomicznych	technik agrobiznesu	

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

ZESPÓŁ SZKÓŁ W SIEDLISZCZU TECHNIKUM W SIEDLISZCZU		
technik obsługi turystycznej	technik informatyk	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych: <https://rspo.men.gov.pl/>

Tabela 8b. Wykaz szkół branżowych I stopnia zlokalizowanych w powiecie chełmskim i ich kierunków kształcenia zawodowego

BRANŻOWE SZKOŁY I STOPNIA		
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W OKSZOWIE		
mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych		
NIEPUBLICZNA SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA W SAWINIE		
ogrodnik	rolnik	
RZEMIEŚNICZA SZKOŁA ZAWODOWA W SIEDLISZCZU		
cukiernik	lakiernik	fryzjer
blacharz samochodowy	piekarz	sprzedawca
elektromechanik pojazdów samochodowych	mechanik pojazdów samochodowych	
ZESPÓŁ SZKÓŁ W DUBIENCIE BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W DUBIENCIE		
mechanik pojazdów samochodowych	cukiernik	piekarz
mechanik monter maszyn i urządzeń	stolarz	cieśla
fryzjer	elektryk	krawiec
elektromechanik pojazdów samochodowych		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych: <https://rspo.men.gov.pl/>

Na terenie powiatu są dwie placówki edukacji średniego szczebla mające status szkoły niepublicznej. Jest to Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące TWP dla Dorosłych w Siedliszczu oraz Niepubliczna Szkoła Branżowa I Stopnia w Sawinie. Pozostałe szkoły ponadgimnazjalne i ponadpodstawowe oraz policealne zlokalizowane w powiecie chełmskim mają status szkół publicznych w większości ich gestorem jest powiat ziemski (tabela 9), przy czym gestorem jednej szkoły branżowej jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Według rejestru placówek oświatowych na terenie powiatu w styczniu 2020 roku zlokalizowane były 2 technika, wszystkie miały status szkół publicznych, przy czym gestorem jednego z nich był powiat, a drugiego Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Warto, dodać że na terenie powiatu chełmskiego brak jest niepublicznych placówek kształcenia ustawicznego. Nie ma także szkół wyższych.

Tabela 9. Szkoły ogólnokształcące, branżowe I stopnia oraz policealne według gestora

Wyszczególnienie	Jednostka samorządu gminnego	Samorząd powiatowy - powiat ziemski	Miasto na prawach powiatu	Jednostka samorządu wojewódzkiego	Jednostka administracji rządowej (centralnej)	Organizacja społeczna lub stowarzyszenie	Organizacja wznianowa	Pozostałe
Szkoły ogólnokształcące (licea)	0	2	0	0	0	0	0	0
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	0	1	0	0	1	0	0	1
Szkoły policealne	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Liczba etatów nauczycieli w szkołach powiatu chełmskiego od 2013 roku spada. Zaobserwować można niewielkie wahania liczby etatów dla nauczycieli szkół szczebla średniego szczebla edukacji przy jednoczesnym bardzo widocznym spadku liczby etatów w szkołach nauczania podstawowego (tabela 10). W roku 2019/2020 liczba nauczycieli pełno i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na etaty w szkołach szczebla podstawowego wyniosła 524,6, natomiast w szkołach szczebla średniego i szkołach policealnych łącznie osiągnęła poziom 55,4 etatu, co razem odpowiadało liczbie 580,0 etatów. Mając na uwadze liczbę nauczycieli przypadających na 100 uczniów, wspomniany trend spadku etatów nauczycieli można traktować jako uzasadniony, bowiem liczba nauczycieli sprzedających na 100 uczniów w latach 2013-2019 wzrosła i jest obecnie stosunkowo wysoka. Wyniosła w ostatnim roku szkolnym 9,8 i była wyższa o 1,9 od średniej dla Polski i jednocześnie wyższa o 1,3 względem średniej woj. lubelskiego, co oznacza, że uczniowie mogą liczyć w powiecie na znacznie większy dostęp do nauczyciela niż przeciętnie w kraju i regionie.

Tabela 10. Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na etaty według typów szkół

Typ szkoły	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba etatów							
Podstawowa	376,09	386,1	383,4	362,64	433,65	493,98	524,56
Gimnazjum	217,31	219,77	216,94	206,6	135,21	67,93	0
Ogólnokształcąca (liceum)	18,96	17,1	19,31	13,92	14,3	13,37	14,98
Średnia zawodowa (technikum)	17,9	22,43	17,91	23,21	30,93	26,02	28,46
Szkoły artystyczne	0	0	0	0	0	0	0
Zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	11,15	12,87	18,77	12,98	7,45	6,32	11,97
Policealna	1,77	1,58	1,67	1,23	0	0	0
Podstawowe i gimnazja razem	593,4	605,87	600,34	569,24	568,86	561,91	524,56
Ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne razem	49,78	53,98	57,66	51,34	52,68	45,71	55,41
Ogółem	643,18	659,85	658	620,58	621,54	607,62	579,97
Liczba etatów nauczycieli na 100 uczniów							
Powiat	9,0	9,1	8,9	9,0	9,3	9,3	9,8
Benchmark Polska	7,6	7,8	7,8	8,0	8,1	8,0	7,9
Benchmark woj. lubelskie	7,9	8,2	8,2	8,5	8,6	8,6	8,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Na dzień przygotowania niniejszego opracowania w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ zarejestrowanych było 29 szkoleń, obejmujących 16 obszarów tematycznych. Szkolenia te oferowały 4 różne podmioty, co oznacza że liczba potencjalnych podmiotów szkoleniowych działających na terenie powiatu jest stosunkowo mała (tabela 11). Najczęściej oferta szkoleń dotyczyła obszaru sprzedaży i marketingu (4 oferty), prac sekretarskich i biurowych (3 oferty), informatyki i wykorzystania komputerów (3 oferty) oraz usług fryzjerskich lub kosmetycznych (3 oferty).

Tabela 11. Oferty szkoleń w STOR w styczniu 2020 roku

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Obszar Szkolenia	Liczba oferowanych szkoleń
Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	1
Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	1
Nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne, w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia	1
Języki obce	2
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	4
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	1
Zarządzanie i administrowanie	1
Prace sekretarskie i biurowe	3
Prawo	1
Matematyka i statystyka	2
Informatyka i wykorzystanie komputerów	3
Opieka zdrowotna	2
Opieka społeczna, w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat	2
Ochrona własności i osób	1
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	3
Usługi krawieckie, obuwnicze	1
Razem	29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ
<http://stor.praca.gov.pl/porta1/#/ris/wyszukiwarkaSzkolen>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

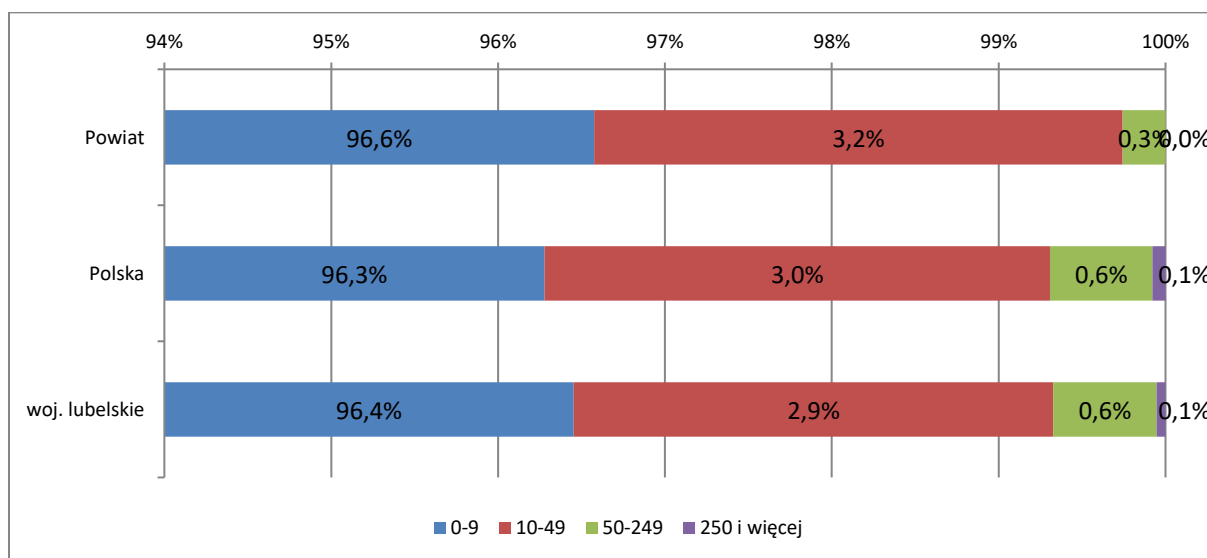
Obszar pracodawców

Na terenie powiatu na koniec 2019 roku w REGON zarejestrowane były 4 292 podmioty. W ogólnej populacji podmiotów w powiecie, podmioty mikro, tj. zatrudniające nie więcej niż 9 pracowników, stanowią 96,6%. Ich ekspozycja w populacji ogółu podmiotów jest zatem zbliżona do przeciętnej w województwie. Od 2013 roku widać wyraźny trend przyrostu mikroprzedsiębiorstw, przy jednoczesnym spadku przedsiębiorstw małych oraz średnich. Na terenie powiatu brakuje podmiotów zatrudniających ponad 249 pracowników (tabela 12, rysunek 3).

Tabela 12. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON według klas wielkości

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
0-9	3341	3567	3604	3630	3758	3939	4145
10-49	161	159	158	159	149	149	136
50-249	12	12	12	12	12	12	11
250-999	0	0	0	0	0	0	0
1000 i więcej	0	0	0	0	0	0	0
Razem	3514	3738	3774	3801	3919	4100	4292
Struktura (razem = 100%)							
0-9	95,1%	95,4%	95,5%	95,5%	95,9%	96,1%	96,6%
10-49	4,6%	4,3%	4,2%	4,2%	3,8%	3,6%	3,2%
50-249	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
250-999	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
1000 i więcej	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

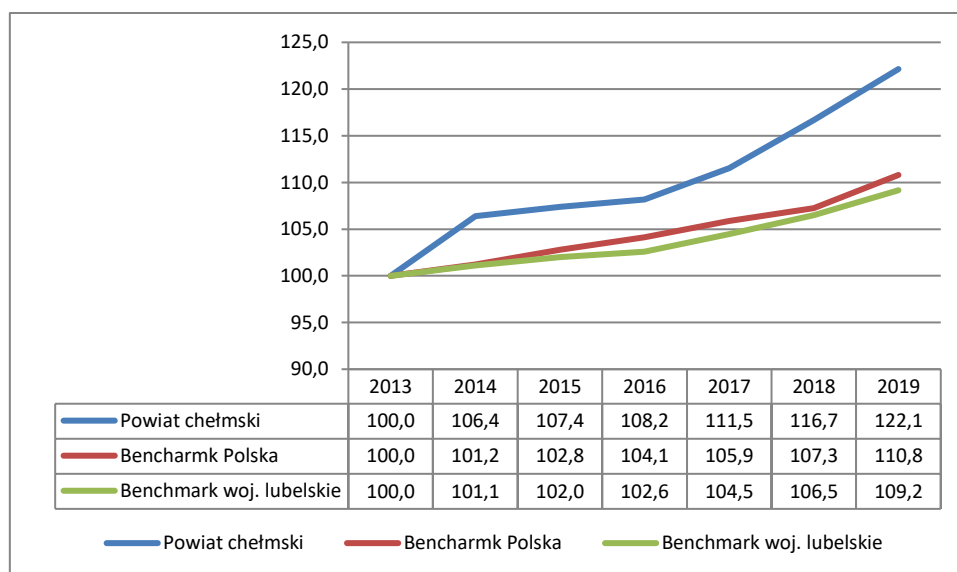

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 3. Struktura podmiotów gospodarki zarejestrowanych w REGON według wielkości, powiat na tle Polski i województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych w REGON w ostatnich latach jest bardzo wysoka (rysunek 4). W powiecie liczba podmiotów w skali 7 lat rośnie szybciej niż przeciętnie w województwie i w Polsce. Wskazuje to na silne preferencje mieszkańców analizowanej jednostki terytorialnej do uruchomienia własnej działalności.

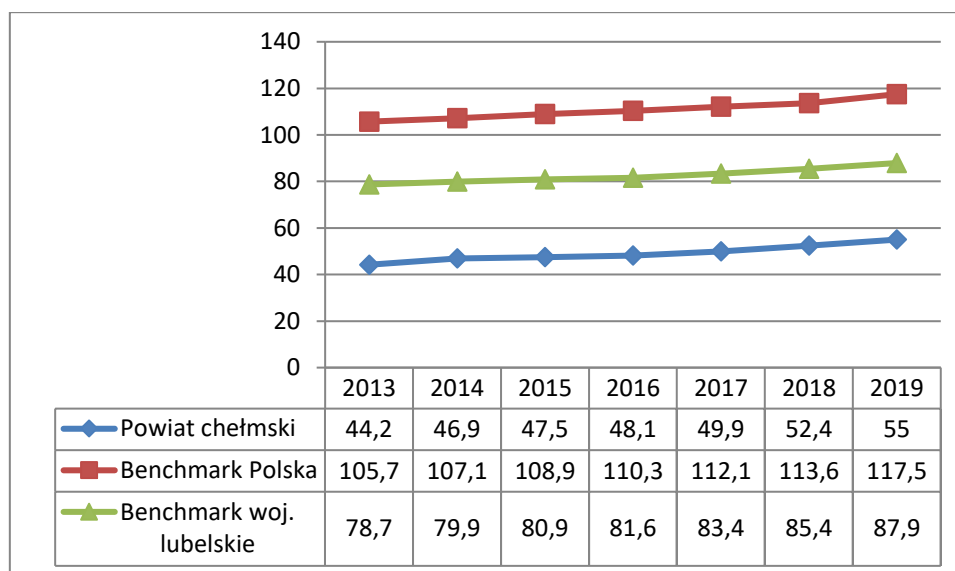

Rysunek 4. Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w latach 2013-2020, (rok 2013 = 100,0 %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wskaźnik nasycenia powiatu przedsiębiorczością mierzony liczbą podmiotów na 1000 mieszkańców jest bardzo niski. Wzrósł on w ostatnich latach, ale wzrost ten był zbyt niski by powiat chełmski zbliżył się do średniej regionalnej i średniej krajowej. Pozwala to twierdzić, że w najbliższych latach dynamika przyrostu podmiotów w powiecie może jeszcze wzrosnąć, jeżeli społeczność lokalna zacznie przejawiać aktywność przedsiębiorczą zbliżoną do średniej krajowej, obecnie jednak na 1000 mieszk. powiatu przypadało 55 podmiotów gospodarczych, w czasie gdy dla województwa jest to przeciętnie 87,9, a w Polsce 117,5.

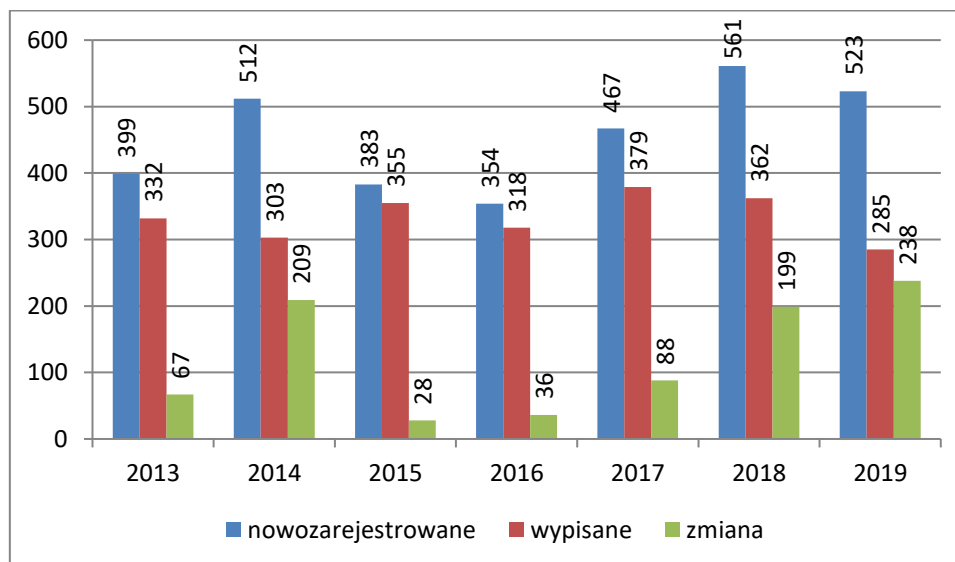
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców, powiat na tle kraju i województwa w latach 2013-2019.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Rosnącą przedsiębiorczość w powiecie widać szczególnie wyraźnie w ostatnich 5 latach – obserwując zmianę liczby podmiotów nowo zarejestrowanych, których z roku na rok jest coraz więcej. Warto zauważyć, że w tym samym czasie zmalała liczba podmiotów wyrejestrowywanych, co w konsekwencji przyczyniło się do znacznej, uprzednio zauważonej, akceleracji poziomu przedsiębiorczości w analizowanym powiecie.

Rysunek 6. Nowo zarejestrowane i wypisane podmioty gospodarki narodowej latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

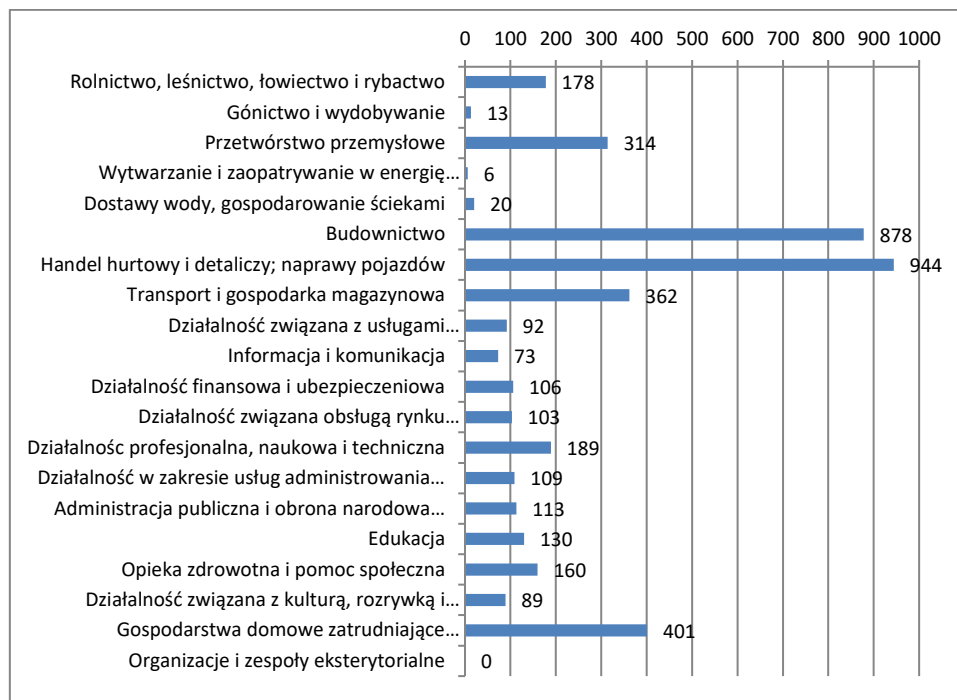
W populacji podmiotów gospodarczych powiatu najsilniej reprezentowana jest sekcja handlu i napraw licząca 944 podmioty (rysunek 7). Drugie miejsce zajmuje budownictwo, w którym zarejestrowanych było 878 podmiotów, trzecie miejsce przypadało 401 gospodarstw domowych zatrudniającym pracowników. Czwarte miejsce pod względem częstości występowania zajęły

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

podmioty transportu i gospodarki magazynowej liczące 362 jednostki. Pierwszą piątkę dopełniają podmioty z sekcji przetwórstwa przemysłowego.

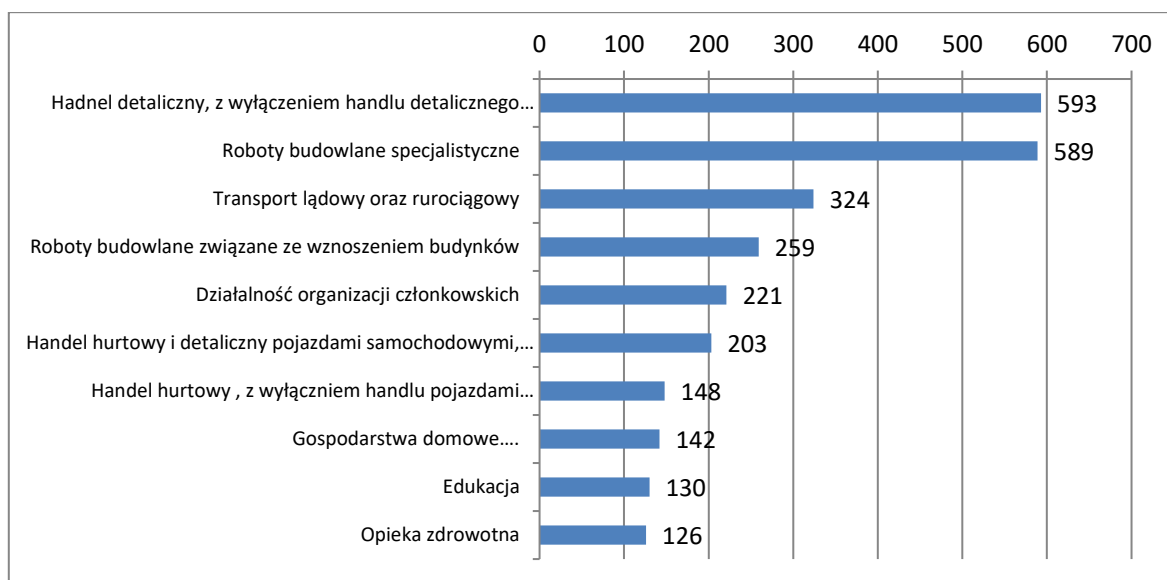

Rysunek 7. Podmioty gospodarki narodowej wg Sekcji PKD w powiecie w roku 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Najliczniejszą branżą w powiecie jest branża handlu detalicznego z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, drugie miejsce zajmuje branża robót budowlanych specjalistycznych, trzecie miejsce przypada branży transportu lądowego i rurociągowego, a czwarte i piąte miejsce zajmują odpowiednio roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków oraz działalność organizacji członkowskich (rysunek 8).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 8. Dziesięć branż liczących w powiecie najwięcej podmiotów gospodarczych w 2019 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na rynku pracy powiatu istotną rolę odgrywa sektor rolniczy. Zatrudnia on 71,0% pracujących wykazywanych przez GUS. W sektorze tym znajduje zatrudnienie 16 693 osób. Dopiero drugie miejsce pod względem pracujących przepada pozostałym usługom. W sektorze tym pracowało 15,6% pracujących w powiecie tj. 3 677 osób. W sektorze przemysłu i budownictwa w 2019 r. pracowało 7,0% ogółu, a w sektorze handlu i napraw 5,8% (tabela 13). Analiza zmian w czasie pozwala twierdzić, że stopniowo maleje znacznie znaczenie sektora rolniczego w kształtowaniu popytu na pracę, a wyraźnie i systematycznie rośnie znaczenie sektorów przemysłu i budownictwa oraz handlu i napraw.

Tabela 13. Pracujący w powiecie według grup sekcji

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	16714	16738	16718	16751	16741	16735	16693
przemysł i budownictwo	1382	1309	1377	1512	1604	1588	1643
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	1116	1106	1055	1171	1203	1264	1371
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	153	162	170	179	153	143	140
pozostałe usługi	3407	3419	3569	3473	3635	3647	3677
Ogółem	22772	22734	22889	23086	23336	23377	23524
Struktura							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	73,4%	73,6%	73,0%	72,6%	71,7%	71,6%	71,0%

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
przemysł i budownictwo	6,1%	5,8%	6,0%	6,5%	6,9%	6,8%	7,0%
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	4,9%	4,9%	4,6%	5,1%	5,2%	5,4%	5,8%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	0,7%	0,7%	0,7%	0,8%	0,7%	0,6%	0,6%
pozostałe usługi	15,0%	15,0%	15,6%	15,0%	15,6%	15,6%	15,6%
Ogółem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza liczby ofert pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku w ujęciu miesięcznym wskazuje, że całkowita liczba ofert na koniec miesiąca zmalała z 44 do 29, jednocześnie znacząco wzrosła liczba osób bezrobotnych przypadających na jedną ofertę z 78 do 132. Liczba osób bezrobotnych zmieniła się z 3 432 do 3 828 (tabela 14) i zwiększyły się trudności ze znalezieniem pracy dla osób pozostających bez pracy co oznacza pogorszenie sytuacji na rynku pracy dla poszukujących zatrudnienia. Warto zauważyć, że oferty zgłoszone z sektora prywatnego w ciągu ostatniego miesiąca ujętego w poniższym zestawieniu stanowiły zaledwie 42%, ogółu ofert tego miesiąca.

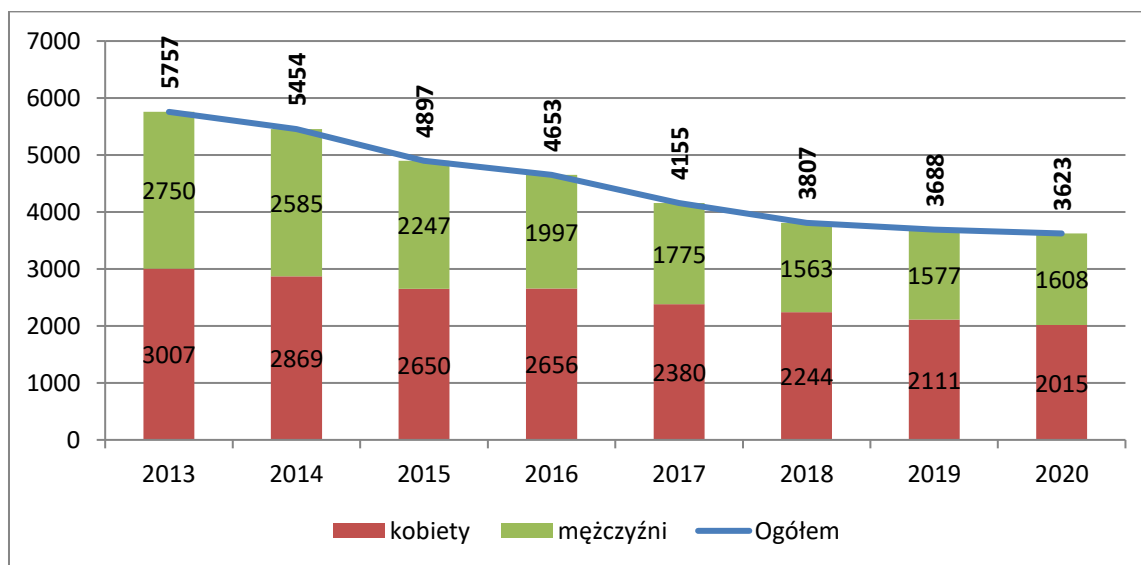
Tabela 14. Oferty pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku w badanym powiecie w ujęciu miesięcznym

Miesiąc	Oferty pracy:			bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę
	zgłoszone w ciągu miesiąca	zgłoszone w ciągu miesiąca z sektora prywatnego	stan na końcu miesiąca	
listopad (2019)	98	69	44	78
grudzień	38	16	10	361
styczeń	19	14	10	380
luty	237	71	49	75
marzec	93	35	10	355
kwiecień	53	13	10	362
maj	32	19	15	239
czerwiec	54	36	34	107
lipiec	79	50	50	73
sierpień	167	65	43	86
wrzesień	49	28	16	225
październik	47	24	9	405
listopad (2020)	64	27	29	132

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Liczba osób bezrobotnych wykazuje od 2013 roku tendencję spadkową. Według danych na koniec czerwca w latach 2013-2020 spadek ten wyniósł 3 623 osoby, co oznacza zmianę o 37,1% (rysunek 9). W ślad za spadkiem bezrobocia rejestrowanego zmniejszyła się stopa bezrobocia – we wskazanych latach obniżyła się ona z 18,9% do 11,9% (rysunek 10), tempo spadku tego wskaźnika było wyższe niż tempo spadku liczby osób bezrobotnych, co oznacza, że liczba osób bezrobotnych spadała szybciej niż liczba osób aktywnych zawodowo – to z kolei oznacza, że spadkowi stopy bezrobocia sprzyjała aktywność podmiotów powiatu w tworzeniu nowych miejsc pracy. Bez pracy pozostaje więcej kobiet, czyli pracodawcy w powiecie preferują zatrudniać pracowników płci męskiej.

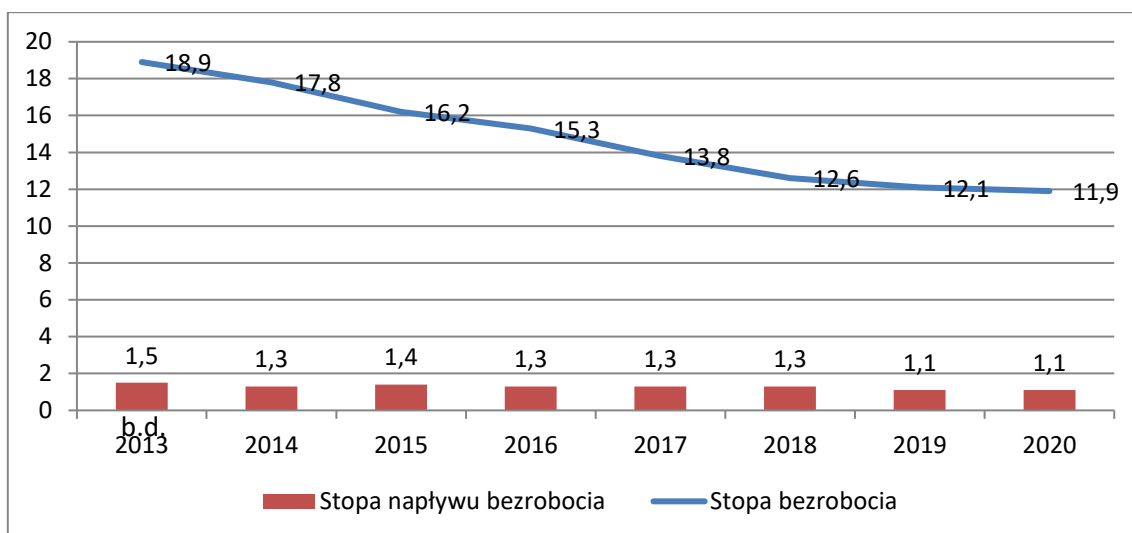

Rysunek 9. Bezrobocie rejestrowane w powiecie w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Spadkowi stopy bezrobocia, od 2015 roku sprzyja malejąca stopa napływu bezrobocia, przy czym roczne różnice stopy bezrobocia i stopy napływu bezrobocia w poszczególnych latach pozwalają konstatować, że to pracodawcy tworzący nowe miejsca pracy odgrywali kluczową rolę w poprawie sytuacji na rynku pracy – stopa bezrobocia spadała bowiem szybciej niż wynika to ze spadku stopy napływu bezrobocia (rysunek 10).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

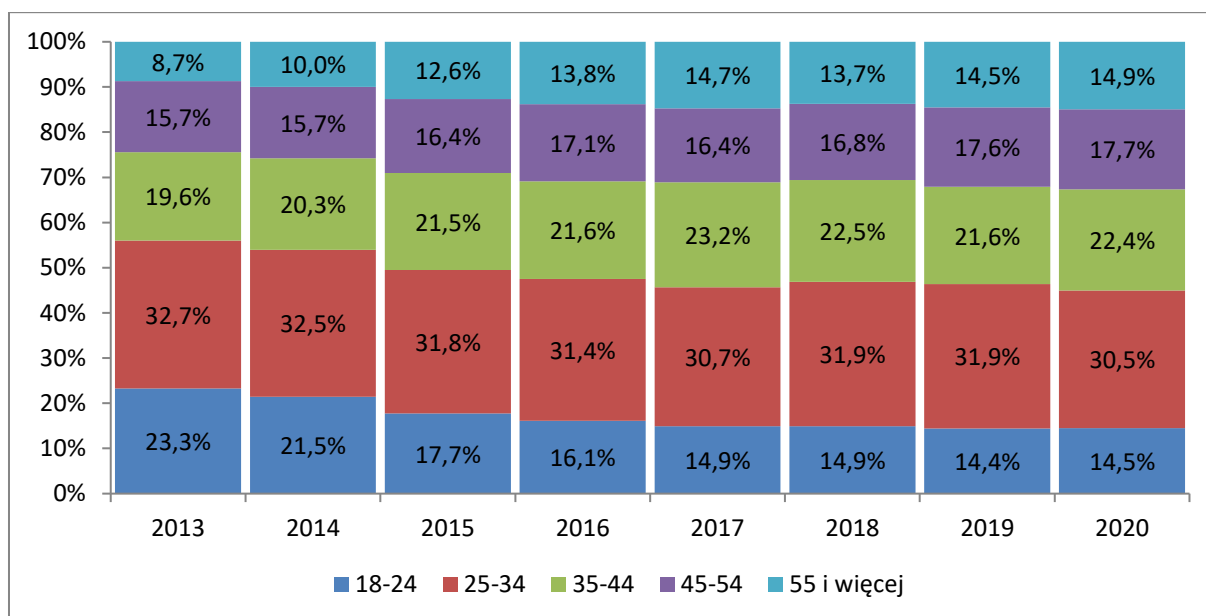

Rysunek 10. Stopa bezrobocia rejestrowanego i napływu bezrobocia w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych coraz mniejszą część stanowią osoby poniżej 35 roku życia, grupa tych osób obejmuje najliczniejszą frakcję wiekową osób bezrobotnych – między 25 a 34 rokiem życia. Udział osób w wieku 25-34 w ogólnej liczbie bezrobotnych zmalał o 2,2 punktu procentowego, natomiast aż o 8,8 punktu procentowego spadł udział osób najmłodszych tj. do 24 roku życia. Wzrósł problem bezrobocia w starszych grupach wiekowych, przy czym najbardziej jest to widoczne w przypadku osób w najstarszej wyróżnionej kategorii wiekowej – powyżej 55 roku życia (rysunek 11). Jest to jedyna grupa wiekowa wśród, której liczba bezrobotnych wzrosła i przyłożyło się to na wzrost udziału tej frakcji w populacji osób bezrobotnych o 6,2 punktu procentowego. Opisywane zmiany w strukturze wiekowej osób bezrobotnych pozwalają stwierdzić, że wśród pracodawców rosną preferencje zatrudniania osób młodych.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 11. Struktura bezrobotnych w powiecie według wieku w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej bezrobotnych, zbieżne są z trendami zmian osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy – liczba osób w wieku do 30 roku życia wyraźnie spada, zmniejsza się także udział tej grupy wiekowej w ogóle bezrobotnych. Rośnie natomiast udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia, mimo że liczba tych osób maleje. Udział, zaliczanych do kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej populacji bezrobotnych w powiecie, na przestrzeni lat podlegał zmianom, ale w skali całego okresu zmienił się tylko o 1,6 pkt. proc. i wynosił w I półroczu 2020 roku 58,2%. Zauważyć należy, że zmieniła się znacząco liczba osób tej kategorii – spadła o 38,7% w stosunku do 2013 roku, co wskazuje na wyraźną poprawę na analizowanym rynku pracy.

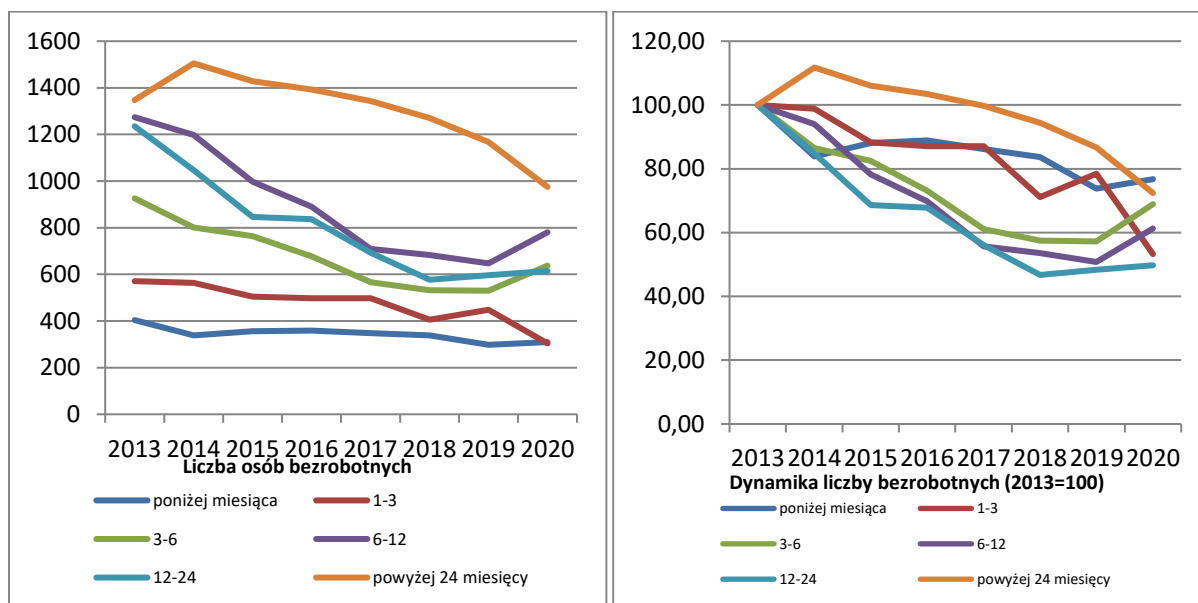
Tabela 15. Wybrane grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Osoby bezrobotne	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób								
do 30 roku życia	-	-	1705	1516	1290	1189	1167	1132
powyżej 50 roku życia	947	967	1033	1051	953	836	856	836
długotrwale bezrobotne	3443	3463	3187	3026	2665	2391	2270	2110
Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych								
do 30 roku życia	-	-	-	32,6%	31,0%	31,2%	31,6%	31,2%
powyżej 50 roku życia	16,4%	17,7%	21,1%	22,6%	22,9%	22,0%	23,2%	23,1%
długotrwale bezrobotne	59,8%	63,5%	65,1%	65,0%	64,1%	62,8%	61,6%	58,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dane o liczbie osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy ukazują, że problem ze znalezieniem pracy najczęściej mają osoby pozostające bez pracy ponad 24 miesiące. Warto jednak zauważyć, że ogólna poprawa sytuacji na rynku pracy, widoczna jest także w spadku liczebności tej grupy, tj. osób długotrwale bezrobotnych. Od 2013 roku najbardziej korzystna zmiana zaszła wśród osób, które pozostawały bez pracy od 12 do 24 miesięcy (rysunek 12), natomiast najmniejsze zmiany zaszły w zakresie bezrobocia frykcyjnego wyrażonego w liczebności osób bezrobotnych pozostających bez pracy krócej niż miesiąc.

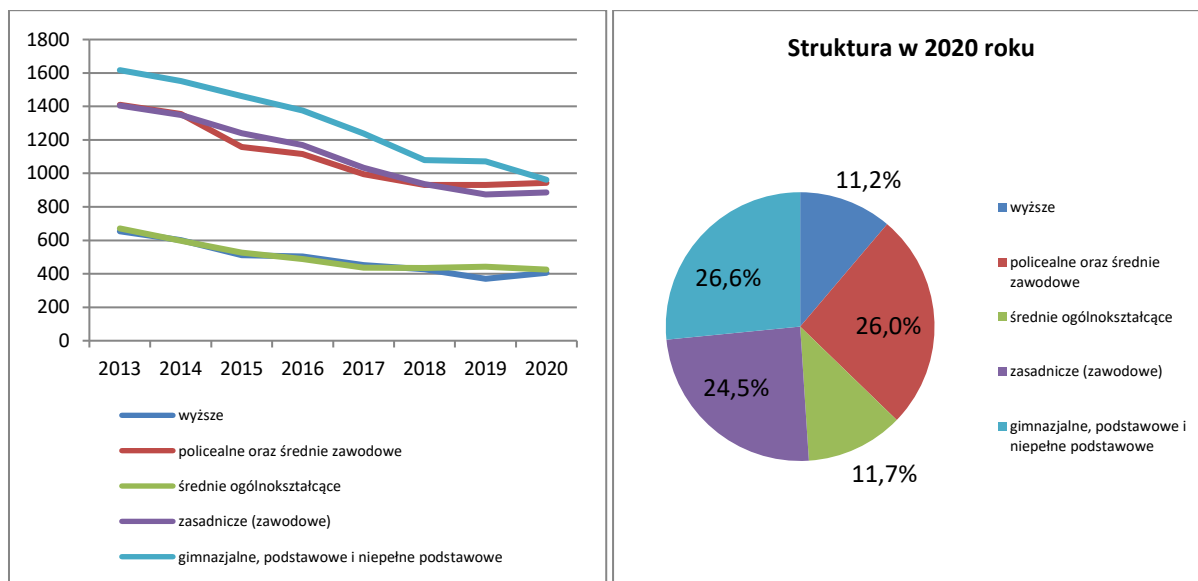

Rysunek 12. Bezrobocie i jego dynamika w latach 2013-2020 według czasu pozostawania bez pracy według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych powiatu najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem wyższym (11,2%), a największą z wykształceniem co najwyżej podstawowym (26,6%). Pracodawcy powiatu cenią sobie zatem wykształconych pracowników. Warto jednak zauważyć, że od 2013 roku to w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym lub niepełnym podstawowym liczba osób bezrobotnych spadła najbardziej – zmniejszyła się ona o 655 osób co oznaczało spadek o 41%. Znaczny spadek liczby osób bezrobotnych miał miejsce także w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (liczebność tej frakcji zmniejszyła się o 518 bezrobotnych, co oznaczało spadek o 37%) – rysunek 13.

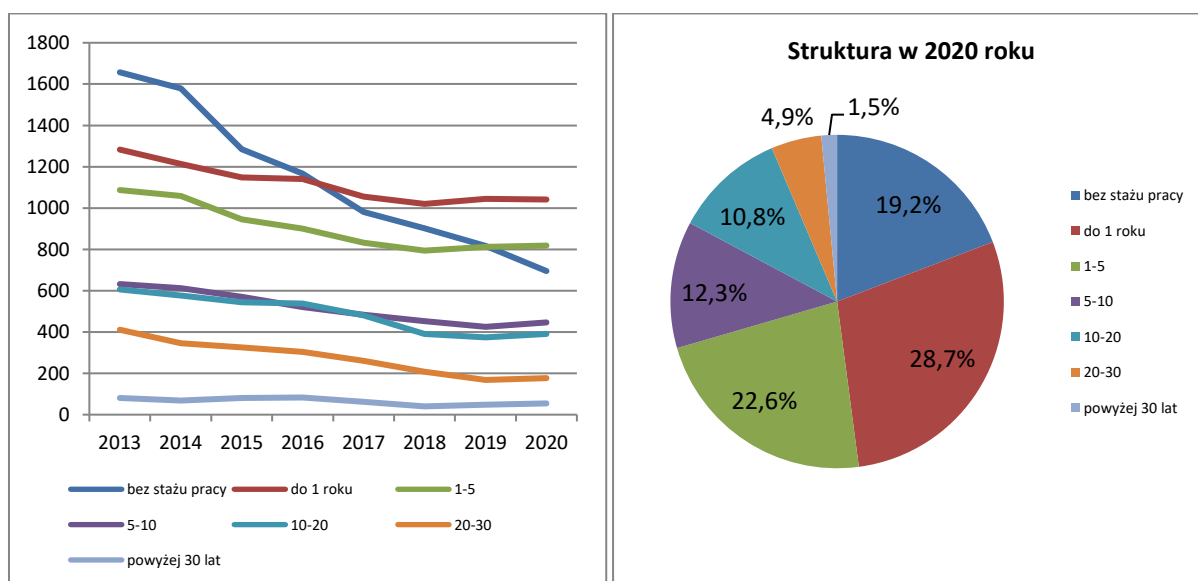
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 13. Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza liczby osób bezrobotnych według doświadczenia zawodowego, ukazuje że coraz łatwiej znajdują pracę osoby, które takiego doświadczenia nie miały. Obecnie największą grupę osób bezrobotnych stanowią w powiecie osoby mające krótkie doświadczenie zawodowe – do 1 roku. Pracodawcy zatem preferują zatrudniać osoby bez doświadczenia, aniżeli z doświadczeniem krótkim, najbardziej jednak preferują pracowników z doświadczeniem powyżej 20 lat.

Rysunek 14. Liczba osób bezrobotnych według ich stażu pracy w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

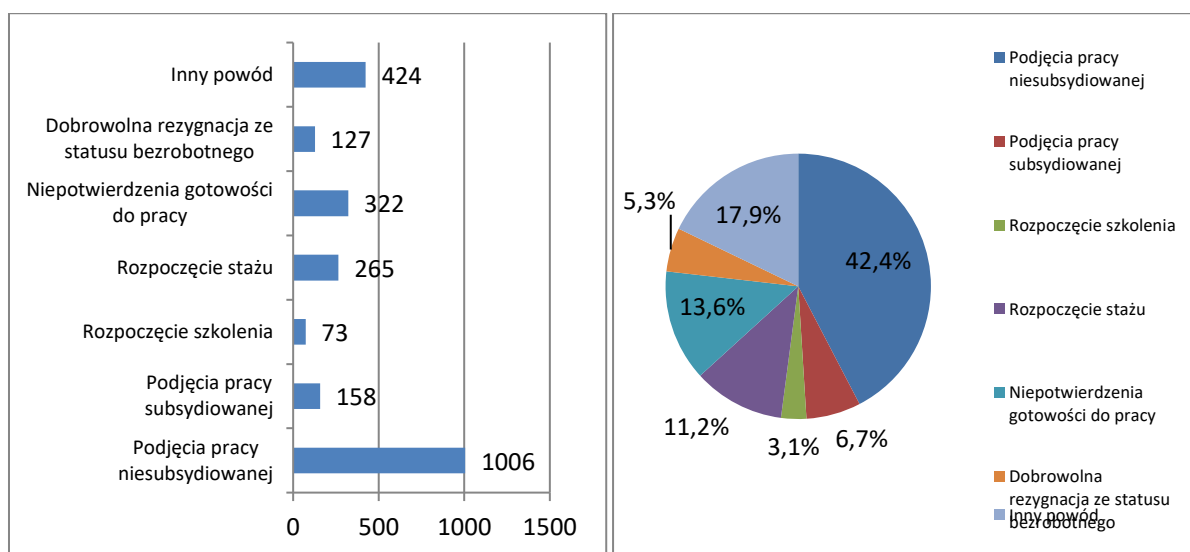
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W okresie od stycznia do października 2020 roku z powiatowego urzędu pracy wyrejestrowanych zostało łącznie 2 375 bezrobotnych. Najczęstszą przyczyną opuszczenia rejestrów przez bezrobotnych, było podjęcie pracy niesubsydiowanej – pracę taką podjęło w ciągu roku 1 006 bezrobotnych (stanowiło to 42,4% przyczyn wykreśleń z rejestru). Drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych było niepotwierdzenie gotowości do pracy – nie dokonały tego 322 osoby (13,6% przyczyn wykreśleń), co ukazuje rysunek 15. Na staż skierowano 265 osób tj. 11,2% wyrejestrowanych bezrobotnych, a pracę subsydiowaną podjęło 158 osób (6,7% wykreśleń z rejestru).

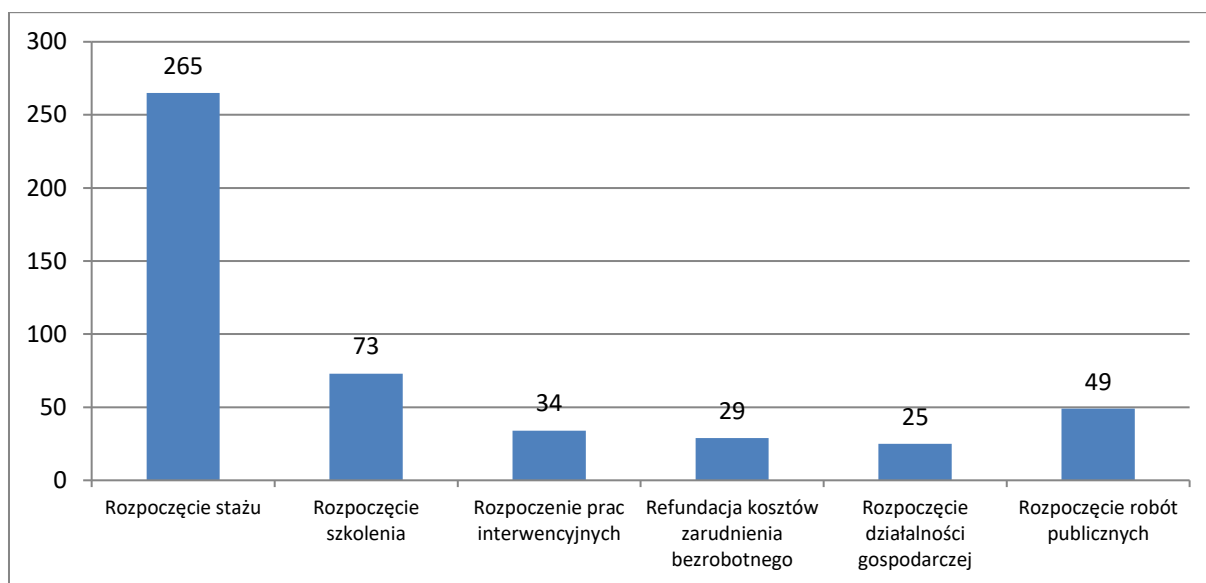

Rysunek 15. Podjęcia pracy przez bezrobotnych na tle przyczyn wypisu z rejestru bezrobotnych w powiecie od stycznia do października 2020 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Najsukuteczniejszą formą aktywizacji bezrobotnych w powiecie są staże. W okresie od stycznia do końca września 2020 roku pozwoliły one wyrejestrować 265 osób bezrobotnych. Drugą pod względem liczebności skutecznych aktywizacji były szkolenia, na które skierowano 73 osoby we wskazanych czasie. Rozpoczęcie robót publicznych było skuteczną formą aktywizacji dla 49 bezrobotnych (rysunek 15, tabela 16). Tylko 25 osób zdecydowało się uruchomić własną działalność gospodarczą.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 15. Najliczniejsze formy aktywizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Tabela 16. Osoby wyłączone z ewidencji w powiecie

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem 1-9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Osoby wyłączone z ewidencji w miejscu sprawozdawczym	344	442	417	128	154	129	158	212	391	2375
podjęcia pracy w miesiącu sprawozdawczym	153	164	171	80	113	91	72	161	159	1164
niesubsydiowanej	144	143	133	64	87	85	58	149	143	1006
podjęcia działalności gospodarczej	8	6	3	1	1	7	3	6	6	41
pracy sezonowej	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
subsydiowanej	9	21	38	16	26	6	14	12	16	158
prac interwencyjnych	1	12	9	3	0	0	6	0	3	34
robót publicznych	0	6	12	13	12	6	0	0	0	49
podjęcia działalności gospodarczej	0	0	2	0	10	0	3	1	9	25
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	7	3	1	0	4	0	1	11	2	29
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	1	0	5	0	0	0	2	0	2	10
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
inne	0	0	9	0	0	0	2	0	0	11
rozpoczęcia szkolenia	2	0	38	0	2	1	3	0	27	73
w tym w ramach bonu szkoleniowego	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
rozpoczęcia stażu	0	98	47	15	8	2	16	0	79	265

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

w tym w ramach bonu stażowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	0	6	57	6	8	15	3	4	0	99
w tym w ramach PAI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	2	3	1	0	0	0	0	3	8	17
odmowy ustalenia profilu pomocy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
niepotwierdzenia gotowości do pracy	110	113	62	4	2	1	12	14	4	322
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	41	27	14	5	6	3	6	8	17	127
podjęcia nauki	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
osiągnięcia wieku emerytalnego	9	6	3	6	4	5	6	6	3	48
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1	1	2	1	0	0	0	0	1	6
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	6	5	3	1	0	1	1	1	2	20
inne	20	19	18	10	11	10	39	15	91	233

Źródło: Opracowanie własne na Sprawozdań MRPIPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy”

Sytuacja bezrobotnych na rynku pracy w szczególności zależy od zgłaszanego przez podmioty gospodarcze zapotrzebowania na nowych pracowników. Najczęściej poszukiwanymi pracownikami w 2019 roku w powiecie chełmskim byli pracownicy usług sprzedaży. Drugie miejsce pod względem średniomiesięcznej liczby ofert pracy przypada grupie pracowników wykonujących prace proste, nieco rzadziej poszukiwani są robotnicy przemysłowi i robotnicy (tabela 17).

Tabela 17. Liczba ofert pracy powiecie w Centralnej Bazie Ofert Pracy i w Internecie w 2019 roku.

Kod	Nazwa wielkiej grupy zawodów	Oferty pracy CBOP (PUP+OHP+EURES)	Oferty pracy Internet	Razem
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	5	6	11
2	SPECJALIŚCI	102	43	145
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	142	14	156
4	PRACOWNICY BIUROWI	142	2	144
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	543	11	554
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	12	0	12
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	218	7	225
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	79	5	84
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	232	1	233
	Ogółem	1475	89	1564

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych powiecie chełmskim za 2019 rok, Chełm, lipiec 2020, s. 10

Wypadkową zapotrzebowania na pracowników oraz podaży pracy jest deficyt, bądź nadwyżka, która w odniesieniu do poszczególnych zawodów monitorowana jest przez powiatowe urzędy pracy.

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W powiecie chełmskim lista zawodów deficytowych w 2019 roku była stosunkowo krótka – obejmowała zaledwie 7 zawodów, w których brakowało potencjalnych pracowników. Zawodami maksymalnie deficytowymi, tj. takimi które wyczerpują definicję zawodów deficytowych, a jednocześnie brak jest osób bezrobotnych w tych zawodach, byli w analizowanym powiecie lekarze weterynarii – specjaliści, pomocnicy biblioteczni, kierownicy ds. finansowych, kierownicy do spraw produkcji przemysłowej oraz operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni. Zawodami deficytowymi natomiast byli robotnicy wykonujący prace proste oraz tapicerzy i pokrewni (tabela 18).

Tabela 18. Elementarne grupy zawodów najbardziej deficytowych w powiecie w 2019 roku

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2252	Lekarze weterynarii specjaliści	2		0,00
4411	Pomocnicy biblioteczni	0	60,00	60,00
1211	Kierownicy do spraw finansowych	0	0,00	0,00
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0	0,00	0,00
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	0	100,00	0,00

DEFICYT							
Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięcz na liczbę bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
Robotnicy wykonujący prace proste	0,08	0,33	0,25	0,00	1,00	0,00	0,00
Tapicerzy i pokrewni	1,08	1,25	0,87		1,33	0,00	0,00

* W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych powiecie chełmskim za 2019 rok, Chełm, lipiec 2020, s. 13.

Lista zawodów nadwyżkowych w powiecie chełmskim jest zdecydowanie dłuższa, niż zawodów deficytowych – w 2019 roku obejmowała 18 grup profesji, z których 5 miało status zawodów maksymalnie nadwyżkowych. Grupą zawodową otwierającą ranking maksymalnie nadwyżkowych zawodów są specjaliści do spraw administracji i rozwoju, drugie miejsce przypadło technikom technologii żywności, a trzecie matematykom, aktuariuszom i statystykom. Najbardziej nadwyżkowymi zawodami, nie maksymalnymi, byli operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych,

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

robotnicy leśni oraz kucharze. Wskaźnik dostępności ofert pracy wyrażony stosunkiem średniomiesięcznej liczby bezrobotnych do średniomiesięcznej liczby dostępnych ofert pracy przekroczył 20 jeszcze w przypadku 4 elementarnych grup zawodów: malarzy budowlanych, pracowników wykonujących dorywcze prace proste, kierowców operatorów wózków jezdniowych oraz ustawiaczy i operatorów obrabiarek do metali (tabela 19).

Tabela 19. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w powiecie w 2019 roku

MAKSYMALNA NADWYŻKA*								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych						
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	38						
3144	Technicy technologii żywności	24						
2120	Matematycy, aktuariusze i statystycy	10						
3522	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	3						
3321	Agenci ubezpieczeniowi	1						
NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	18,83	0,08	226,00	73,68	0,94		0,00
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	15,33	0,08	184,00	58,82	0,92	100,00	0,00
5120	Kucharze	99,92	0,75	133,22	63,46	0,92	44,44	33,33
7131	Malarze budowlani i pokrewni	18,25	0,17	109,50	66,67	0,90	100,00	100,00
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	4,42	0,08	53,00	80,00	0,67	100,00	100,00
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	6,50	0,25	26,00	57,14	0,70	100,00	50,00
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	17,25	0,83	20,70	52,63	0,89	0,00	0,00
7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	18,83	1,08	17,38	57,89	0,92	41,67	41,67
4120	Sekretarki (ogólne)	6,83	0,50	13,67	75,00	0,60	50,00	50,00
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	6,50	0,58	11,14	55,56	0,76	28,57	28,57
3240	Technicy weterynarii	1,58	0,17	9,50	100,00	0,80	50,00	50,00
9412	Pomoce kuchenne	26,83	4,42	6,08	61,54	0,90	58,49	41,51
5311	Opiekunowie dziecięcy	26,92	4,75	5,67	58,62	0,84	87,72	10,53

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

* W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych powiecie chełmskim za 2019 rok, Chełm, lipiec 2020, s. 14

Według barometru zawodów w powiecie chełmskim najbardziej poszukiwanymi w 2020 roku pracownikami będą:⁹

- geodeci i kartografowie
- lekarze
- nauczyciele przedmiotów zawodowych
- psychologzy i psychoterapeuci
- ratownicy medyczni
- nauczyciele praktycznej nauki zawodu
- kucharze
- cieśle i stolarze budowlani
- dekarze i blacharze budowlani
- monterzy instalacji budowlanych
- mechanicy pojazdów samochodowych
- diagnosty samochodowi
- piekarze
- robotnicy obróbki drewna i stolarze
- kierowcy autobusów
- monterzy konstrukcji metalowych
- operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
- pracownicy ds. budownictwa drogowego
- pracownicy służb mundurowych
- kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
- pielęgniarki i położne
- logopedzi i audiofonolodzy
- elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy

Największy problem ze znalezieniem w powiecie pracy z uwagi na nadwyżkę poszukujących pracy mogą mieć:¹⁰

- specjaliści technologii żywności i żywienia
- ekonomiści
- pedagodzy
- filolodzy i tłumacze
- socjologzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych
- technicy budownictwa
- technicy mechanicy
- pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej

⁹ Źródło: Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl/lubelskie/prognozy-w-tabelach>

¹⁰ Tamże.

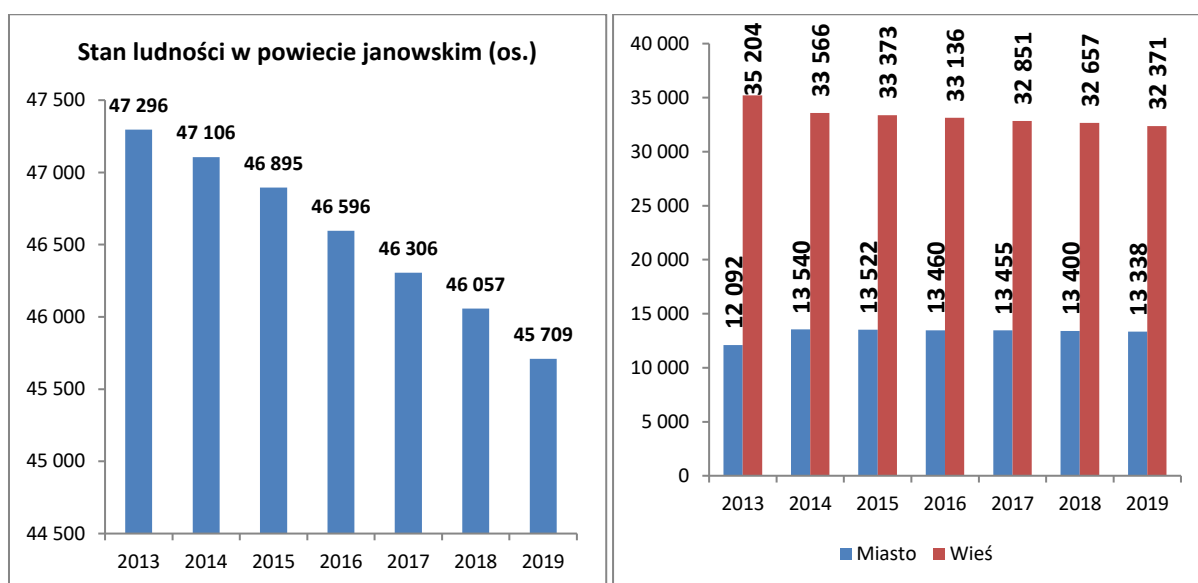
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- krawcy i pracownicy produkcji odzieży
- specjaliści rolnictwa i leśnictwa
- filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy

Powiat janowski

Obszar edukacji i kształcenia

Powiat janowski na koniec 2019 roku zamieszkiwało 45 708 osób. Mieszkańcy obszarów wiejskich stanowili 70,8% (tj. 32 371 osób), a obszarów miejskich 29,2% (tj. 13 338 osób). Od lat w badanym powiecie obserwuje się stały spadek stanu ludności, który dotyka zarówno obszary wiejskie jak i miejskie powiatu. W konsekwencji ilość zasobów ludzkich zasilających i mogących zasilać rynek pracy powiatu janowskiego systematycznie maleje (rysunek 1).

Rysunek 1. Stan ludności w analizowanym powiecie w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Wraz ze spadkiem stanu ludności w analizowanym powiecie maleje liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, spada także udział tych kategorii w populacji zamieszkującej powiat (tabela 1). Rośnie natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym, co charakterystyczne jest dla procesu starzenia się populacji. Na koniec 2019 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 61,0% ogółu mieszkańców powiatu, a jej liczba wyniosła 27 887 osób. Było to mniej niż w roku 2013 o odpowiednio 0,9 pkt. proc. i 1390 osób. W tym samym czasie liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 786 osób, a jej udział w populacji powiatu zwiększył się o 1,4 pkt. proc. Ilość mieszkańców potencjalnie mogących świadczyć pracę (tj. w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym łącznie) spadła zatem o 604 osoby. Jest to spadek o 1,6% w stosunku do roku 2013, jeżeli mieć na uwadze dodatkowo szybko malejącą liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym (zmniejszyła się ona w ostatnich 7 latach o 983, tj. 11,1%), to należy spodziewać się w najbliższych latach spadku podaży pracy na rynku pracy.

Tabela 1. Liczba i struktura ludności w powiecie według grup ekonomicznych

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	8858	8676	8478	8277	8112	7992	7875
Ludność w wieku produkcyjnym	29277	29136	28992	28772	28480	28235	27887
Ludność w wieku poprodukcyjnym	9161	9294	9425	9547	9714	9830	9947
Struktura							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	18,7%	18,4%	18,1%	17,8%	17,5%	17,4%	17,2%
Ludność w wieku produkcyjnym	61,9%	61,9%	61,8%	61,7%	61,5%	61,3%	61,0%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	19,4%	19,7%	20,1%	20,5%	21,0%	21,3%	21,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie powiatu w roku szkolnym 2019/2020 funkcjonowało 26 placówek edukacji podstawowej (tabela 2). W skutek reformy oświaty systemu oświaty z 2017 roku, liczba placówek nauczania podstawowego znacząco zmalała – z 43 do 26. W całym powiecie nie ma placówek ze statusem szkół specjalnych.

Tabela 2. Szkoły gimnazjalne i podstawowe według typu

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	45	44	44	43	26	26	26
Szkoły podstawowe	28	27	27	26	26	26	26
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	28	27	27	26	26	26	26
specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja*	17	17	17	17	0	0	0*
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	17	17	17	17	0	0	-
specjalne	0	0	0	0	0	0	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

*W skutek reformy systemu oświaty z 2017, dzień 31 sierpnia 2019 roku był ostatnim dniem funkcjonowania gimnazjum w ustroju szkolnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gęstość sieci szkół podstawowego szczebla edukacji w powiecie jest znacząco mniejsza od średniej regionalnej, która z kolei jest niższa od średniej krajowej – w analizowanej jednostce terytorialnej na 100 km² przypadało 2,9 placówki w czasie gdy w województwie jest to średnio 3,8, a w Polsce 4,6. Znacznie lepiej wygląda obraz powiatu przez pryzmat liczby placówek w przeliczeniu na 1000 potencjalnych uczniów, tj. osób w wieku 6-14 lat, jest ona względnie wysoka – wyniosła 6,4 wobec 4,0 dla Polski i 5,0 dla województwa, co oznacza, że dostęp do nauczyciela w szkołach podstawowych powiatu jest większy/latwiejszy niż przeciętnie.

Tabela 3. Gęstość placówek edukacji podstawowej w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe/gimnazja na 100 km²	5,143	5,029	5,029	4,914	2,971	2,971	2,971

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Benchmark Polska	6,735	6,768	6,795	6,787	5,281	5,206	4,638
Benchmark woj. lubelskie	5,812	5,796	5,780	5,732	4,490	4,430	3,845
Szkoły podstawowe/1000 mieszk. w wieku 6-14 lat	10,094	9,932	10,092	10,007	6,129	6,245	6,409
Benchmark Polska	6,295	6,235	6,161	6,071	4,666	4,550	4,037
Benchmark woj. lubelskie	7,624	7,592	7,549	7,481	5,833	5,749	5,014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych w powiecie jest 14. Przeważają wśród nich technika, których jest łącznie 9¹¹. Drugą pod względem liczebności kategorią licea ogólnokształcące, których jest 3. Dopełnienie analizowanej grupy szkół stanowią branżowe szkoły I stopnia, liczące w powiecie 2 podmioty. W powiecie działa jedna szkoła policealna (tabela 4).

Tabela 4. Szkoły ponadgimnazjalne i policealne w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	17	15	15	15	13	13	14
ogólnokształcące (licea) razem	6	5	4	4	3	3	3
średnie zawodowe (technika) razem	9	8	9	9	9	9	9
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	2	2	2	2	1	1	2
Policealne ogółem	3	2	2	1	1	1	1
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	20	17	17	16	14	14	15
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	6	5	4	4	3	3	3
dla młodzieży bez specjalnych	4	4	3	3	3	3	3
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	2	1	1	1	0	0	0
Szkoły średnie zawodowe (technika)	9	8	9	9	9	9	9
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	2	2	2	2	1	1	2
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	0	0	0	0	0	0	0
zawodowe dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	-

¹¹ Dane GUS wskazują na 9 placówek, z kolei w Rejestrze Szkół i Placówek Oświatowych widnieją tylko 3 podmioty na terenie powiatu janowskiego.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	2	2	2	2	0	0	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	1	1	2
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły policealne razem	3	2	2	1	1	1	1
szkoły policealne w tym kolegium pracowników służb społecznych bez specjalnych	3	2	2	1	1	1	1
specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Bezpośrednio na terenie powiatu janowskiego nie ma zlokalizowanej żadnej uczelni ani jednostki zamiejscowej szkoły wyższej. Liczba niemal wszystkich typów placówek na przestrzeni ostatnich 7 lat zmniejszyła się – wyjątek stanowią jedynie szkoły branżowe I stopnia, których liczba jest taka jak w roku 2013.

W roku szkolnym 2019/2020, na terenie powiatu janowskiego edukację w szkole podstawowej podejmowało 3 357 uczniów. Liczba uczniów szkół podstawowych od 2014 roku wyraźni spada - w ciągu ostatnich 6 lat zmniejszyła się ona o 983 osoby, co oznacza ubytek 22,6% uczniów (tabela 5).

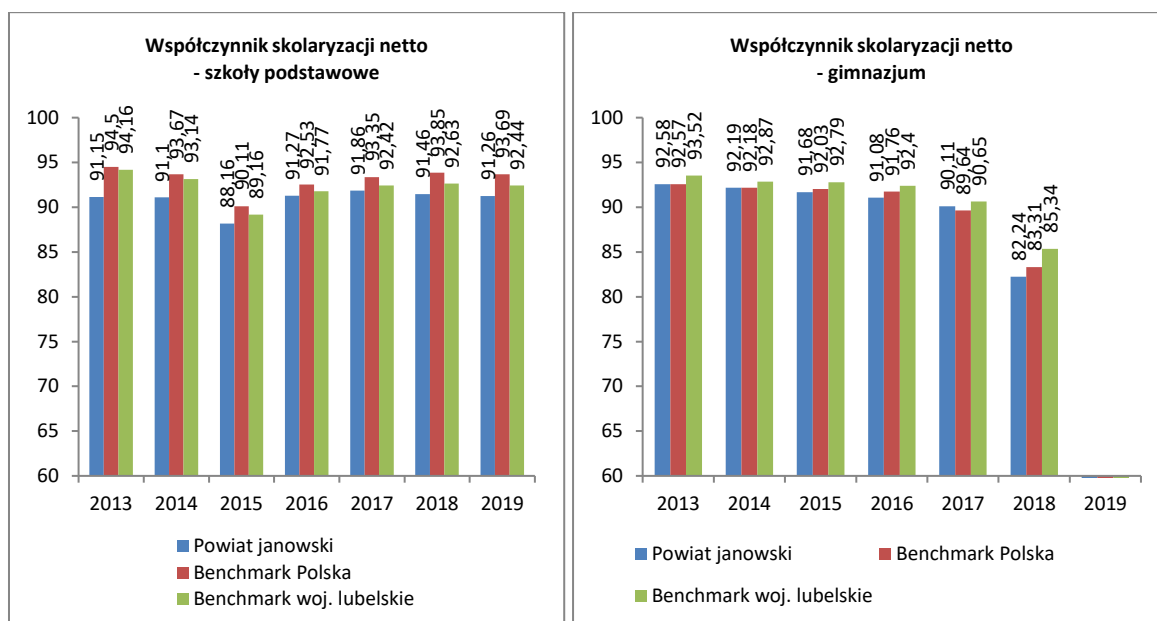
Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	4248	4340	4428	4030	3995	3888	3357
Szkoły podstawowe	2700	2870	2988	2655	3069	3435	3357
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	2700	2870	2988	2655	3069	3435	3357
specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja	1548	1470	1440	1375	926	453	-
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	1548	1470	1440	1375	926	453	-
specjalne	0	0	0	0	0	0	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Współczynnik salaryzacji netto w powiecie wynosi 91,3% i jest mniejszy od średniej dla województwa o 1,1 punktu procentowego, a od średniej krajowej o 2,3 punktu procentowego. Można zatem twierdzić, że stopień uczęszczania do szkół podstawowych w powiecie jest nieznacznie mniejszy niż przeciętnie w regionie.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 2. Współczynnik solaryzacji netto w szkołach dla szkół podstawowych i gimnazjum

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkoły nauczania podstawowego zlokalizowane w powiecie janowskim są stosunkowo małe – są one mniejsze zarówno w porównaniu do przeciętnej regionalnej jak i krajowej (tabela 6). W roku szkolnym 2019/2020 na jedną placówkę przypadało średnio 129 uczniów, w czasie gdy w Polsce było to 211, a w woj. lubelskim 168.

Tabela 6. Przeciętna liczba uczniów przypadających na placówkę szkolną

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	94	99	101	94	154	150	129
Benchmark Polska	156	161	168	159	204	209	211
Benchmark woj. lubelskie	129	132	136	128	162	164	168
Szkoły podstawowe	96	106	111	102	118	132	129
Benchmark Polska	160	170	183	170	182	209	211
Benchmark woj. lubelskie	123	131	139	128	145	166	168
Gimnazja	91	86	85	81	-	-	-
Benchmark Polska	150	145	141	139	367	209	-
Benchmark woj. lubelskie	139	134	130	127	273	149	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W szkołach średnich, w roku szkolnym 2019/2020, naukę podejmowało 1 901 mieszkańców badanego powiatu, w tym 1 071 było uczniami techników, 720 liceów ogólnokształcących, a 110 branżowych szkół I stopnia (tabela 7). Niepokojącym jest silny trend spadkowy osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych – zjawisko to, na przestrzeni ostatnich 7 lat dostrzegalne jest dla każdego typu szkół. Dane z roku 2019 dają mylący obraz odwrócenia trendu – bowiem w roku 2019/2020 wystąpił efekt podwójnego rocznika związany z zakończeniem reformy

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

oświaty rozpoczętej w roku 2017/2018. W perspektywie długoterminowej, spadek liczby uczniów bez względu na przyczynę analizowanego zjawiska, będzie przekładać się na niższą podaż wyedukowanej siły roboczej na lokalnym rynku pracy. W roku szkolnym 2019/2020, 56% uczniów szkół średnich, tj. łącznie 1 181 osób, kształciło się w technikach lub średnich szkołach zawodowych. Nabywają oni obecnie kompetencje zawodowe, dzięki czemu w najbliższych latach mogą zasilić rynek pracy.

Tabela 7. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych i policealnych w badanym powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	1754	1701	1619	1589	1508	1494	1901
ogólnokształcące (licea) razem	913	853	742	630	550	523	720
średnie zawodowe (technika) razem	689	692	763	853	877	891	1071
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	152	156	114	106	81	80	110
Policealne ogółem	164	158	176	126	107	72	49
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	1918	1859	1795	1715	1615	1566	1950
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	913	853	742	630	550	523	720
dla młodzieży bez specjalnych	848	801	703	608	550	523	720
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	65	52	39	22	0	0	0
Szkoły średnie zawodowe (technika)	689	692	763	853	877	891	1071
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	152	156	114	106	80	80	110
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	0	0	0	0	0	0	0
zawodowe dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	152	156	114	106	66	43	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	15	37	110
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły policealne razem	164	158	176	126	107	72	49
szkoły policealne w tym kolegium pracowników służb społecznych bez specjalnych	126	86	127	126	107	72	49
specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W roku szkolnym 2018/2019 w szkołach ponadpodstawowych powiatu janowskiego najwięcej uczniów tj. 240 osób zdobywało wiedzę i umiejętności na kierunkach związanych z usługami dla ludności. Drugie miejsce pod względem „popularności” zajmowały kierunki inżynieryjno-techniczne, na których kształciło się 228 uczniów. Trzecie miejsce pod względem liczby uczniów zajmuje kierunek technologii teleinformacyjnych, liczba uczniów wyniosła w tym przypadku 134. Czwarte miejsce zajęły kierunki uczące architektury i budownictwa, na których nauki pobierało 114 uczniów. W powiecie można również zidentyfikować szkoły ze specjalizacjami społecznymi (61 uczniów), produkcji i przetwórstwa (28 uczniów), leśnymi (22 uczniów) oraz rolniczymi (19 uczniów) – tabela 8a.

Tabela 8a. Uczniowie według podgrup kierunków kształcenia

Specjalizacja szkoły	Ogółem	zasadnicze szkoły zawodowe bez specjalnych	branżowe szkoły I stopnia bez specjalnych	technika bez specjalnych	szkoły policealne bez specjalnych	zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	branżowe szkoły I stopnia specjalne	szkoły policealne specjalne
pedagogiczna	0	0	0	0	0	0	0	0
artystyczna	0	0	0	0	0	0	0	0
społeczna	61	0	0	61	0	0	0	0
dziennikarstwa i informacji	0	0	0	0	0	0	0	0
biznesu i administracji	125	1	3	121	0	0	0	0
fizyczna	0	0	0	0	0	0	0	0
technologii teleinformacyjnych	134	0	0	134	0	0	0	0
inżynieryjno-techniczna	228	31	21	176	0	0	0	0
produkcji i przetwórstwa	28	2	6	20	0	0	0	0
architektury i budownictwa	114	6	2	106	0	0	0	0
rolnicze	19	0	0	19	0	0	0	0
leśne	22	0	0	22	0	0	0	0
rybactwa	0	0	0	0	0	0	0	0
weterynaryjna	0	0	0	0	0	0	0	0
medyczna	0	0	0	0	0	0	0	0
opieki społecznej	0	0	0	0	0	0	0	0
usługi dla ludności	240	3	5	232	0	0	0	0
higieny i bezpieczeństwa pracy	0	0	0	0	0	0	0	0
ochrony i bezpieczeństwa	0	0	0	0	0	0	0	0
usług transportowych	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Tabela 8b. Wykaz techników zlokalizowanych w powiecie janowskim i ich kierunków kształcenia zawodowego¹²

TECHNIKA PUBLICZNE

¹² Według danych GUS na terenie powiatu funkcjonuje 9 techników, jednak w Rejestrze Szkół i Placówek Oświatowych widnieją tylko 3 podmioty ujęte w prezentowanym zestawieniu.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

TECHNIKUM		
technik technologii drewna	technik budowy dróg	technik teleinformatyk
technik pojazdów samochodowych	technik przemysłu mody	technik budownictwa
technik ekonomista	technik usług fryzjerskich	technik informatyk
technik mechanik		
TECHNIKUM IM. POWSTAŃCÓW STYCZNIOWYCH W POTOCZKU		
technik żywienia i usług gastronomicznych	technik rolnik	technik turystyki wiejskiej
technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki	technik mechanizacji rolnictwa	technik agrobiznesu
TECHNIKUM ZAWODOWE IM. WINCENTEGO WITOSA W JANOWIE LUBELSKIM		
technik hotelarstwa	technik leśnik	technik żywienia i usług gastronomicznych
technik geodeta	technik teleinformatyk	technik obsługi turystycznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych: <https://rspo.men.gov.pl/>

Tabela 8b. Wykaz branżowych szkół I stopnia w powiecie janowskim i ich kierunków kształcenia zawodowego

Branżowe szkoły I stopnia		
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA IM. POWSTAŃCÓW STYCZNIOWYCH W POTOCZKU		
kucharz	cukiernik	rolnik
wędliniarz	mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	piekarz
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W JANOWIE LUBELSKIM		
wędliniarz	mechanik-operator maszyn i urządzeń	fryzjer
lakiernik	murarz-tylnik	sprzedawca
krawiec	cukiernik	kucharz
elektronik	stolarz	piekarz
elektromechanik	operator maszyn leśnych	ślusarz
monter sieci i instalacji sanitarnych	kierowca mechanicznych	mechanik pojazdów samochodowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych: <https://rspo.men.gov.pl/>

Na terenie powiatu wszystkie placówki edukacji średniego szczebla mają status szkół publicznych. Gestorem większości z nich jest powiat janowski, przy czym organem prowadzącym jedno liceum jest gmina Modliborzyce, a jedną ze szkół branżowych prowadzi Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (tabela 9). Z danych Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych wynika, że wzmiankowane Ministerstwo, jest także gestorem jednego technikum z powiatu janowskiego.

Warto dodać, że na terenie powiatu janowskiego są trzy placówki kształcenia ustawicznego w tym dwie są jednostkami niepublicznymi. Niepubliczne jednostki to Atum-Centrum Szkoleniowe oraz Recentia-Centrum Szkoleniowe, a publiczną placówką jest Centrum Kształcenia Ustawicznego w Potoczku.

Tabela 9. Szkoły ogólnokształcące, branżowe I stopnia oraz policealne według gestora

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	Jednostka samorządu gminnego	Samorząd powiatowy - powiat	Miasto na prawach powiatu	Jednostka samorządu województwa	Jednostka administracji	Organizacja społeczna lub	Organizacja	Pozostałe
Szkoły ogólnokształcące (licea)	1	2	0	0	0	0	0	0
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	0	1	0	0	1	0	0	0
Szkoły policealne	0	0	0	1	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Liczba etatów nauczycieli w szkołach powiatu janowskiego od 2013 roku spadła, na przestrzeni lat zaobserwować można jednak wahania liczby etatów dla nauczycieli szkół szczebla podstawowego oraz liczby etatów w szkołach średniego szczebla edukacji (tabela 10). W roku 2019/2020 liczba nauczycieli pełno i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na etaty w szkołach szczebla podstawowego wyniosła 344,0, natomiast w szkołach szczebla średniego i szkołach policealnych łącznie osiągnęła poziom 152,4 etatu co razem odpowiadało liczbie 496,4 etatów w powiecie. Mając na uwadze liczbę nauczycieli przypadających na 100 uczniów można stwierdzić, że jest ona w powiecie korzystna dla uczniów. Wyniosła w ostatnim roku szkolnym 9,4 i była wyższa o 0,9 od średniej dla województwa, co oznacza, że uczniowie mogą liczyć w powiecie na nieznacznie większy dostęp do nauczyciela niż przeciętnie w regionie.

Tabela 10. Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na etaty według typów szkół

Typ szkoły	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba etatów							
Podstawowa	235,39	245,91	250,54	229,73	283,09	327,23	344,02
Gimnazjum	140,32	138,71	131,66	130,85	93,17	48,53	0
Ogólnokształcąca (liceum)	61,43	58,36	54,23	50,56	45	44,07	48,27
Średnia zawodowa (technikum)	61,82	62,85	72,72	80,75	83,06	81,54	100,32
Szkoły artystyczne	0	0	0	0	0	0	0
Zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	12,96	12,29	8,09	9,1	2,7	2,36	0
Policealna	14,83	14,19	14,84	13,35	11,36	6,38	3,8
Podstawowe i gimnazja razem	375,71	384,62	382,2	360,58	376,26	375,76	344,02
Ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne razem	151,04	147,69	149,88	153,76	142,12	134,35	152,39
Ogółem	526,75	532,31	532,08	514,34	518,38	510,11	496,41
Liczba etatów nauczycieli na 100 uczniów							
Powiat	8,5	8,6	8,6	9,0	9,2	9,4	9,4
Benchmark Polska	7,6	7,8	7,8	8,0	8,1	8,0	7,9

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Typ szkoły	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Benchmark woj. lubelskie	7,9	8,2	8,2	8,5	8,6	8,6	8,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na dzień przygotowania niniejszego opracowania w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ zarejestrowanych było 38 szkoleń, zogniskowanych w 8 obszarach tematycznych. Szkolenia te oferowało 7 różnych podmiotów, co oznacza że oferta szkoleniowa dostępna w powiecie nie jest szeroka (tabela 11). Najczęściej oferta szkoleń dotyczyła obszaru szkoleń dla nauczycieli i nauki o kształceniu (12 ofert) oraz usług transportowych (10 ofert). Trzecie miejsce pod względem liczby ofert szkoleniowych zajęło zarządzanie i administrowanie z liczbą zaledwie 6 tematów szkoleniowych.

Tabela 11. Oferty szkoleń w STOR w styczniu 2020 roku

Obszar Szkolenia	Liczba oferowanych szkoleń
Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	1
Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	12
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	1
Zarządzanie i administrowanie	6
Prawo	3
Technika i handel artykułami technicznymi, w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów	4
Ochrona własności i osób	1
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	10
Razem	38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ <http://stor.praca.gov.pl/porta/#/ris/wyszukiwarkaSzkolen>

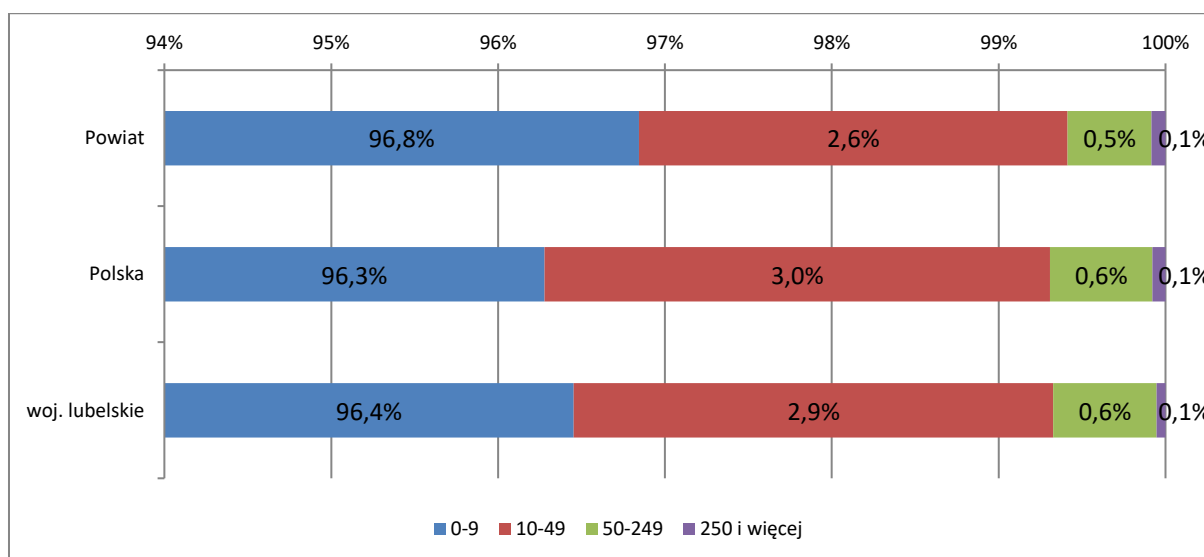
Obszar pracodawców

Na terenie powiatu, na koniec 2019 roku, w REGON zarejestrowanych było 3 581 podmiotów. Zdecydowaną większość z nich tj. 96,8% stanowiły najmniejsze podmioty zatrudniające nie więcej niż 9 pracowników. Ekspozycja mikropodmiotów w populacji ogółu podmiotów jest większa niż przeciętnie na terenie całego kraju, a także regionu. Od 2013 roku widać wyraźny trend przyrostu mikroprzedsiębiorstw, ale jednocześnie ubytek podmiotów małych i średnich. W powiecie działają zaledwie 3 podmioty zatrudniających ponad 249 pracowników, ale żadna z nich nie zatrudnia więcej niż 999 pracowników (tabela 12, rysunek 3).

Tabela 12. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON według klas wielkości

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
0-9	3183	3262	3271	3266	3306	3386	3468
10-49	114	112	112	115	99	94	92
50-249	20	21	21	21	20	19	18
250-999	3	3	3	3	3	3	3
1000 i więcej	0	0	0	0	0	0	0
Razem	3320	3398	3407	3405	3428	3502	3581
Struktura (razem = 100%)							
0-9	95,9%	96,0%	96,0%	95,9%	96,4%	96,7%	96,8%
10-49	3,4%	3,3%	3,3%	3,4%	2,9%	2,7%	2,6%
50-249	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,5%	0,5%
250-999	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
1000 i więcej	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

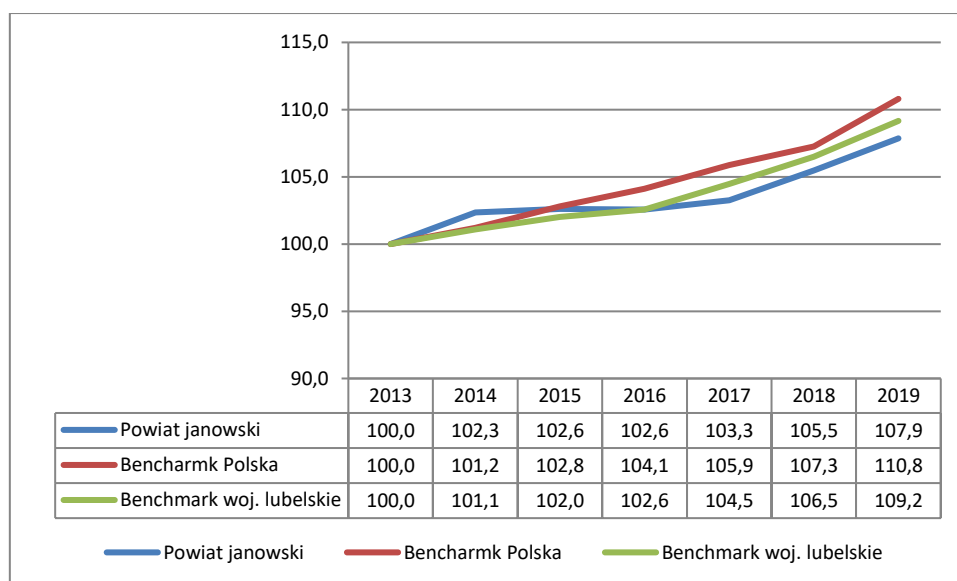

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 3. Struktura podmiotów gospodarki zarejestrowanych w REGON według wielkości, powiat na tle Polski i województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych w REGON w ostatnich latach jest niska (rysunek 4). W powiecie liczba podmiotów przyrasta w tempie wolniejszym niż przeciętnie w województwie i w kraju. Preferencja do uruchomienia własnej działalności są zatem w społeczności lokalnej analizowanego powiatu niższe niż przeciętnie.

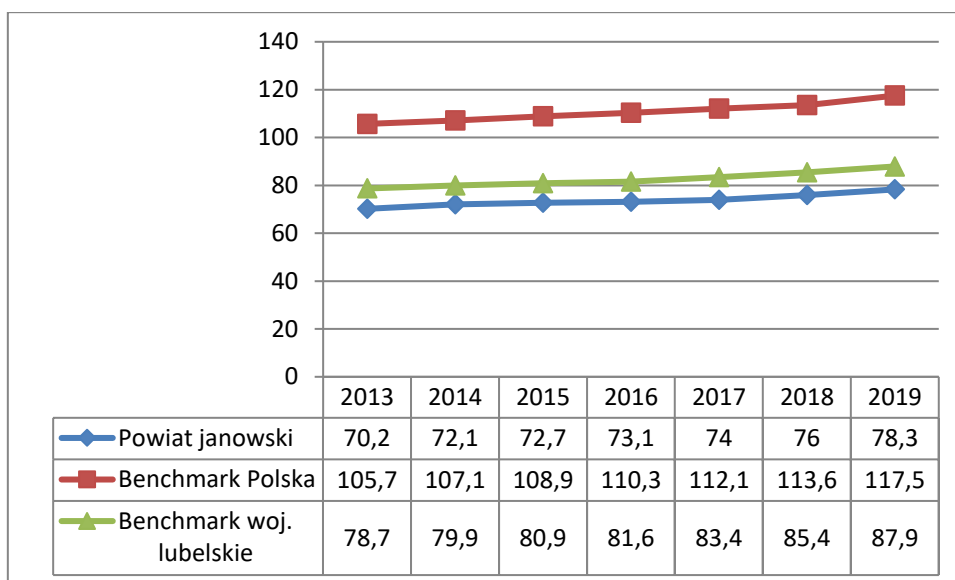

Rysunek 4. Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w latach 2013-2019, (rok 2013 = 100,0 %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Przedsiębiorczość i z nią związana gotowość do samo zatrudnienia jest w analizowanej jednostce terytorialnej stosunkowo niska na tle kraju i regionu. Wskaźnik nasycenia powiatu przedsiębiorczością mierzony liczbą podmiotów na 1000 mieszkańców rośnie zbyt wolno, aby dogonić wartości referencyjne dla kraju i województwa.

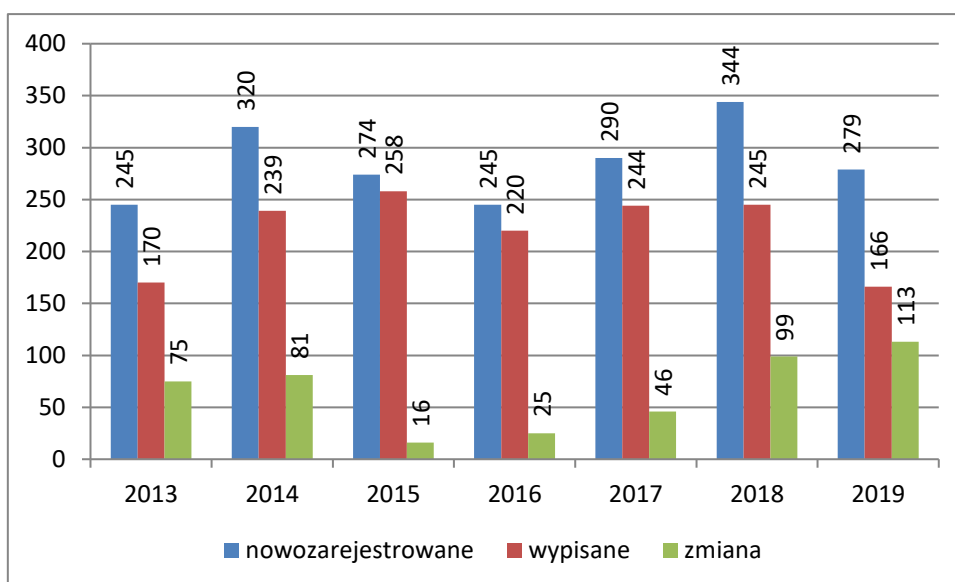
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców, powiat na tle kraju i województwa w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W powiecie dostrzec można symptomy rosnącej przedsiębiorczości – od 2015 roku saldo podmiotów rejestrowanych i wypisywanych z REGON wykazuje tendencję wzrostu (rysunek 6). W latach 2016-2018, opisywanemu zjawisku sprzyjała rosnąca liczba podmiotów nowo rejestrowanych, natomiast w roku 2019, zwiększyła się przeżywalność przedsiębiorstw co znalazło wyraz w spadku liczby podmiotów wypisywanych z REGON.

Rysunek 6. Nowo zarejestrowane i wypisane podmioty gospodarki narodowej latach 2013-2019

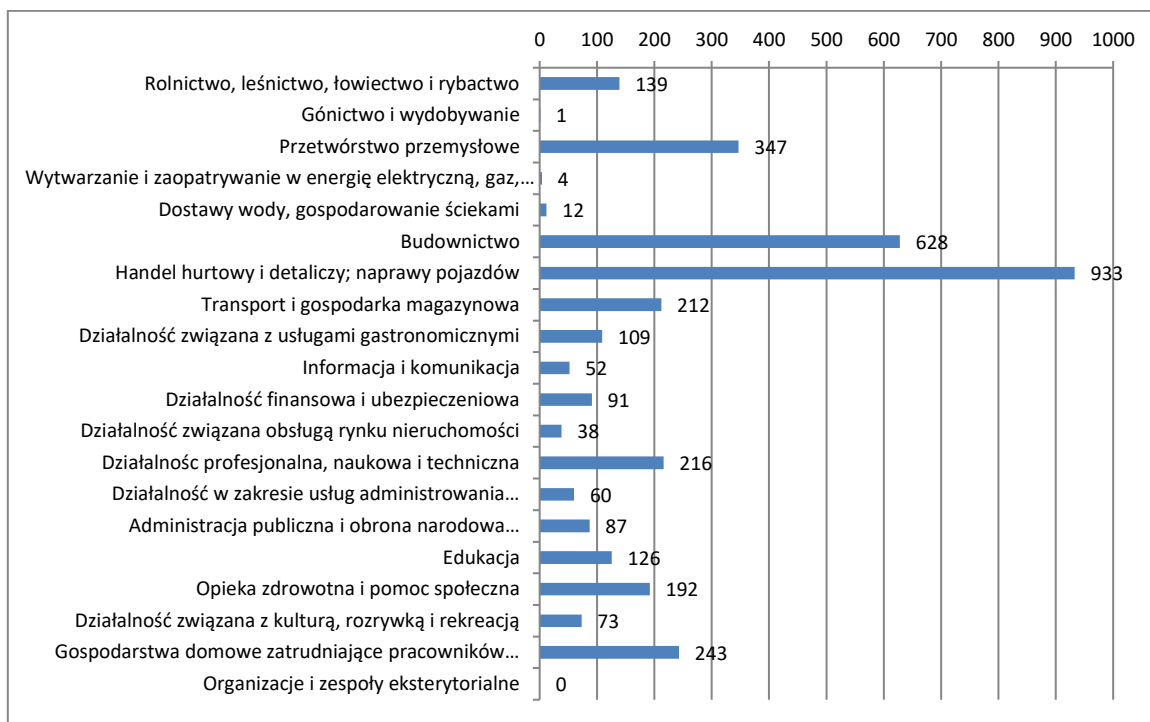
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W populacji podmiotów gospodarczych powiatu najsilniej reprezentowana jest sekcja handlu i napraw licząca 933 podmioty (rysunek 7). Drugie miejsce zajmuje budownictwo, w którym

**„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18**

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zarejestrowanych było 628 podmiotów, trzecie miejsce przypada 347 podmiotom przetwórstwa przemysłowego. Czwarte miejsce pod względem częstości występowania zajęły gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników liczące 243 jednostki. Pierwszą piątkę dopełniają podmioty z sekcji działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

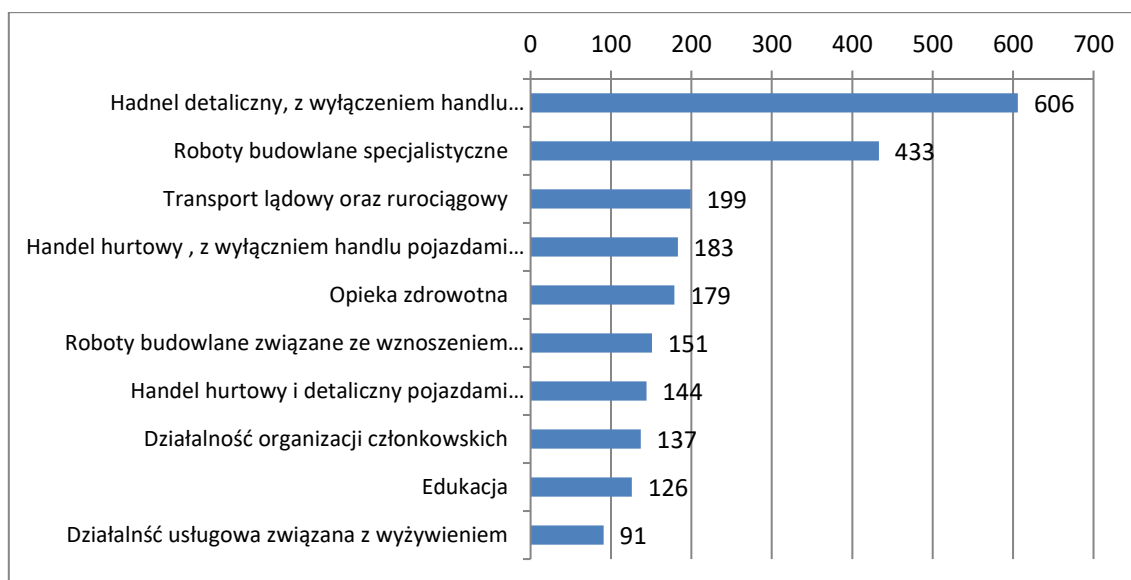

Rysunek 7. Podmioty gospodarki narodowej wg Sekcji PKD w powiecie w roku 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Najliczniejszą branżą w powiecie jest branża handlu detalicznego z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, drugie miejsce zajmuje branża robót budowlanych specjalistycznych, trzecie miejsce przypada branży transportu lądowego oraz rurociągowego, a czwarte i piąte miejsce zajmują odpowiednio handel oraz opieka zdrowotna (rysunek 8).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 8. Dziesięć branż liczących w powiecie najwięcej podmiotów gospodarczych w 2019 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Powiat janowski ma charakter rolniczy, co skutkuje silną ekspozycją rolnictwa w strukturze zatrudnienia według grup sekcji. W sektorze tym znajduje zatrudnienie 13 510 osób tj. 69,8% pracujących wykazywanych przez GUS. Sektor ten jednak stopniowo traci na znaczeniu na lokalnym rynku pracy. Ważną rolę na rynku pracy odgrywa także w powiecie sektor pozostałych usług, w którym było stworzonych w 2019 roku 2 686 miejsc pracy tj. 13,9% ujętych w statystyce GUS. W sektorze tym liczba pracujących jednak nie wzrosła w ostatnich latach na tyle, by zwiększyć jego rolę w kreowaniu popytu na pracę w stosunku do innych sektorów. Rola ta natomiast zwiększyła się w przypadku sektora handlu i napraw. W 2013 roku generował on 9,8% miejsc pracy w powiecie (ujmowanych w statystyce GUS), a w 2019 było to już o 1,5 pkt. proc. więcej.

Tabela 13. Pracujący w powiecie według grup sekcji

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13524	13552	13527	13524	13525	13511	13510
przemysł i budownictwo	1863	1965	1891	1885	1873	1889	2195
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	742	812	767	861	834	832	838
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	145	143	141	134	134	127	116
pozostałe usługi	2651	2703	2716	2760	2759	2773	2686
Ogółem	18925	19175	19042	19164	19125	19132	19345
Struktura							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	71,5%	70,7%	71,0%	70,6%	70,7%	70,6%	69,8%

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
przemysł i budownictwo	9,8%	10,2%	9,9%	9,8%	9,8%	9,9%	11,3%
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	3,9%	4,2%	4,0%	4,5%	4,4%	4,3%	4,3%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	0,8%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%	0,6%
pozostałe usługi	14,0%	14,1%	14,3%	14,4%	14,4%	14,5%	13,9%
Ogółem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza liczby ofert pracy od listopada 2018 do listopada 2019 roku w ujęciu miesięcznym pozwala dostrzec, że całkowita liczba ofert na koniec miesiąca znacząco wzrosła - z 28 do 72. W Tym samym czasie o ponad połowę spadła liczba osób bezrobotnych przypadających na jedną ofertę – z 70 do 31. Całkowita liczba osób bezrobotnych w listopadzie 2020 była jednak większa niż przed rokiem – zwiększyła się o 272 (tj. wzrost o 13,9% rok do roku) – tabela 14. Warto zauważyć, że oferty zgłoszone z sektora prywatnego w ciągu ostatniego miesiąca ujętego w poniższym zestawieniu stanowiły 87%, ogółu ofert tego miesiąca.

Tabela 14. Oferty pracy od listopada 2018 do listopada 2020 roku w badanym powiecie w ujęciu miesięcznym

Miesiąc	Oferty pracy:			bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę
	zgłoszone w ciągu miesiąca	zgłoszone w ciągu miesiąca z sektora prywatnego	stan na końcu miesiąca	
listopad (2019)	37	22	28	70
grudzień	36	24	25	82
styczeń	45	21	25	85
luty	115	62	43	48
marzec	89	54	32	66
kwiecień	42	33	47	47
maj	34	20	50	44
czerwiec	33	24	50	44
lipiec	61	38	69	32
sierpień	78	48	29	75
wrzesień	97	70	47	46
październik	88	67	67	32
listopad (2020)	45	39	72	31

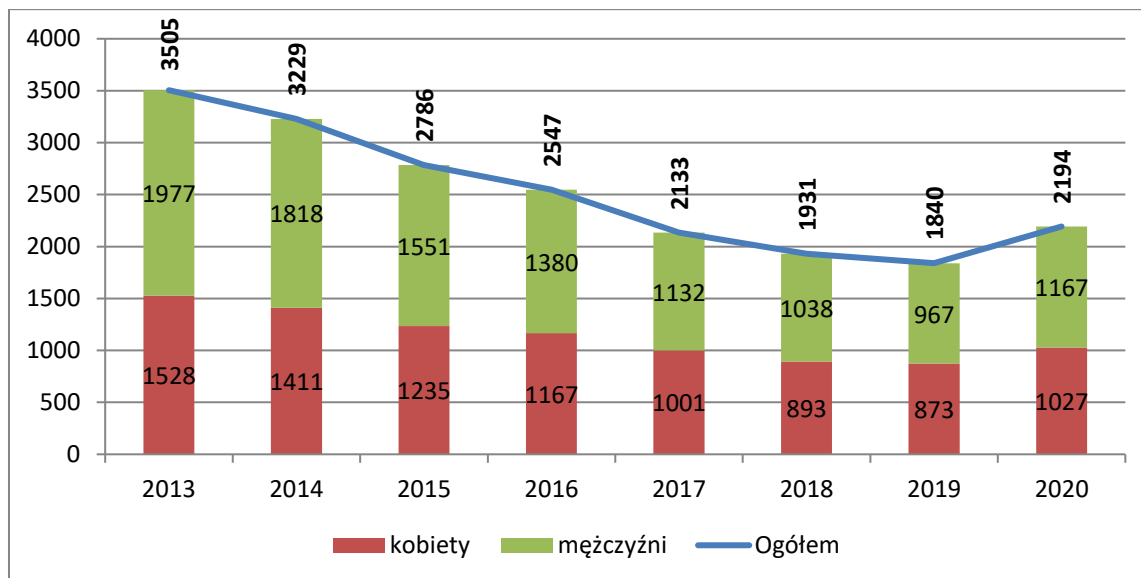
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W latach 2013-2019, liczba bezrobotnych spadała nieprzerwanie, według danych na koniec czerwca spadek ten wyniósł 1 389 osób, co oznacza zmianę o 39,6% (rysunek 9). Jednocześnie spadała także stopa bezrobocia – we wskazanych latach zmniejszyła się z 14,2% do 7,8% (rysunek 10). Tempo spadku tego wskaźnika było większe niż bezrobocia, zatem liczba osób bezrobotnych spadała szybciej niż liczba aktywnych zawodowo. Rok 2020 przyniósł odwrócenie wcześniejszego trendu spadkowego.

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Załamanie na rynku pracy, powodowane kryzysem gospodarczym wywołanym pandemią, sprawiło że bezrobocie zwiększyło się o 354 osoby tj. 19,5% w skali roku i w konsekwencji tego stopa bezrobocia wzrosła do poziomu 9,1%. W analizowanej jednostce terytorialnej mężczyzn pozostających bez pracy jest więcej niż kobiet. Nie tłumaczy tego współczynnik feminizacji, który w powiecie janowskim wynosi 105. Można konstatować zatem, że w powiecie mężczyznom trudniej jest znaleźć pracę niż kobietom.

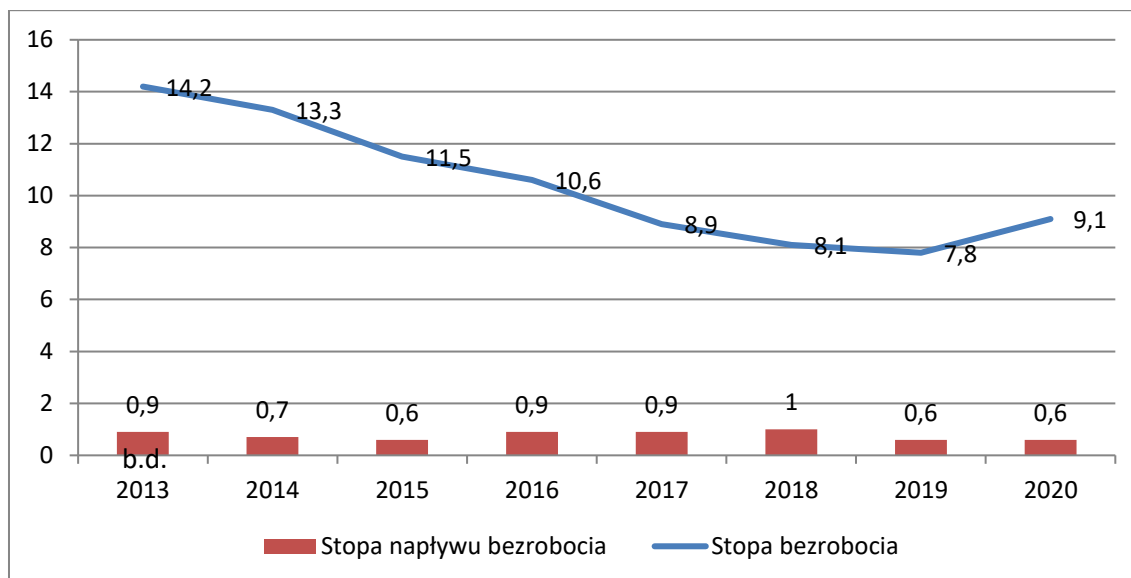

Rysunek 9. Bezrobocie rejestrowane w powiecie w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Stopa napływu bezrobocia podlegała w ostatnich latach niewielkim wahaniom. Analiza poszczególnych lat pozwala jednak zauważyć, że zmiana stopy napływu bezrobocia zawsze była mniejsza niż zmiana stopy bezrobocia, a zatem kluczową rolę w poprawie na rynku pracy badanego powiatu odegrali pracodawcy tworzący nowe miejsca pracy (rysunek 10). Wyjątek od opisanego reguły stanowi rok 2020, w którym stopa bezrobocia wzrosła. Tu także kluczowe znaczenie miały decyzje pracodawców o redukcji zatrudnienia w trudnych warunkach gospodarczych wywołanych pandemią.

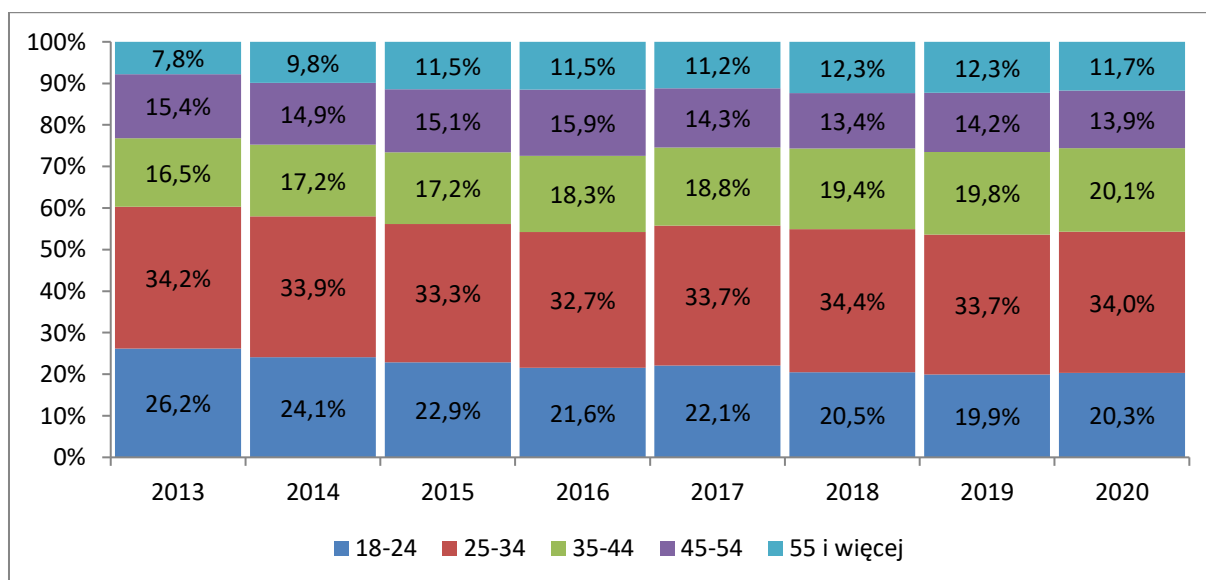
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 10. Stopa bezrobocia rejestrowanego i napływu bezrobocia w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych coraz mniejszą część stanowią osoby poniżej 24 roku życia. Rośnie natomiast frakcja najstarszej grupy wiekowej – osób powyżej 55 roku życia (rysunek 11). Na przestrzeni lat wzrósł też udział osób w wieku 35-44 lata. Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej osób bezrobotnych pozwalają stwierdzić, że wśród pracodawców rosną preferencje zatrudniania osób młodych.

Rysunek 11. Struktura bezrobotnych w powiecie według wieku w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Opisane zmiany w strukturze wiekowej bezrobotnych, nie są tak wyraźnie widoczne w trendach zmian osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy – liczba osób w wieku do 30 roku życia wyraźnie spada, ale nie zmniejszył się istotnie jej udział w ogóle bezrobotnych. Udział osób w wieku powyżej 50 roku życia, w latach 2013-2016 wzrósł, ale już w latach 2017-2020 przejawiał tendencję do spadku. Udział, zaliczanych do kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej populacji bezrobotnych w powiecie wzrósł w latach 2013-2014, poczym zaczął systematycznie spadać, i trend ten utrzymał się do 2020 roku. W skali całego okresu zmalał o 4,2 pkt. proc. i wyniósł w I półroczu 2020 roku 60,3%. Liczebność tej kategorii bezrobotnych, w związku z ogólną poprawą sytuacji na rynku pracy w powiecie, zmniejszyła się o 42,4% tj. 974 osoby.

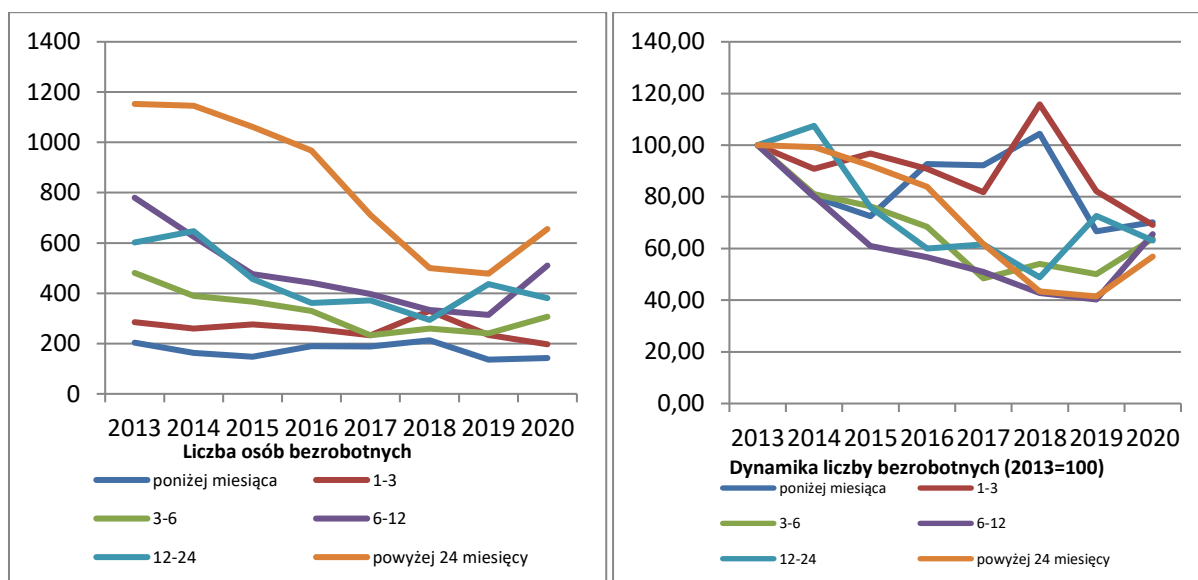
Tabela 15. Wybrane grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Osoby bezrobotne	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób								
do 30 roku życia	-	-	1158	1027	894	791	721	895
powyżej 50 roku życia	546	565	539	509	399	385	358	412
długotrwale bezrobotne	2296	2315	1995	1749	1396	1247	1151	1322
Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych								
do 30 roku życia	-	-	-	40,3%	41,9%	41,0%	39,2%	40,8%
powyżej 50 roku życia	15,6%	17,5%	19,3%	20,0%	18,7%	19,9%	19,5%	18,8%
długotrwale bezrobotne	65,5%	71,7%	71,6%	68,7%	65,4%	64,6%	62,6%	60,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Malejącą liczbę osób długotrwale bezrobotnych ukazują także dane o liczbie osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. W latach 2012-2019 zmalała liczba osób bezrobotnych we wszystkich wyróżnionych grupach według czasu pozostawania bez pracy. W 2020 roku, jedynie w przypadku osób pozostających bez pracy od 1 do 3 lat liczba osób bezrobotnych spadła. W przypadku pozostałych frakcji tendencja spadkowa liczebności odwróciła się (rysunek 12). W całym okresie 2013-2020 najszybszy spadek dotyczył osób będących bezrobotnymi dłużej niż 24 miesiące

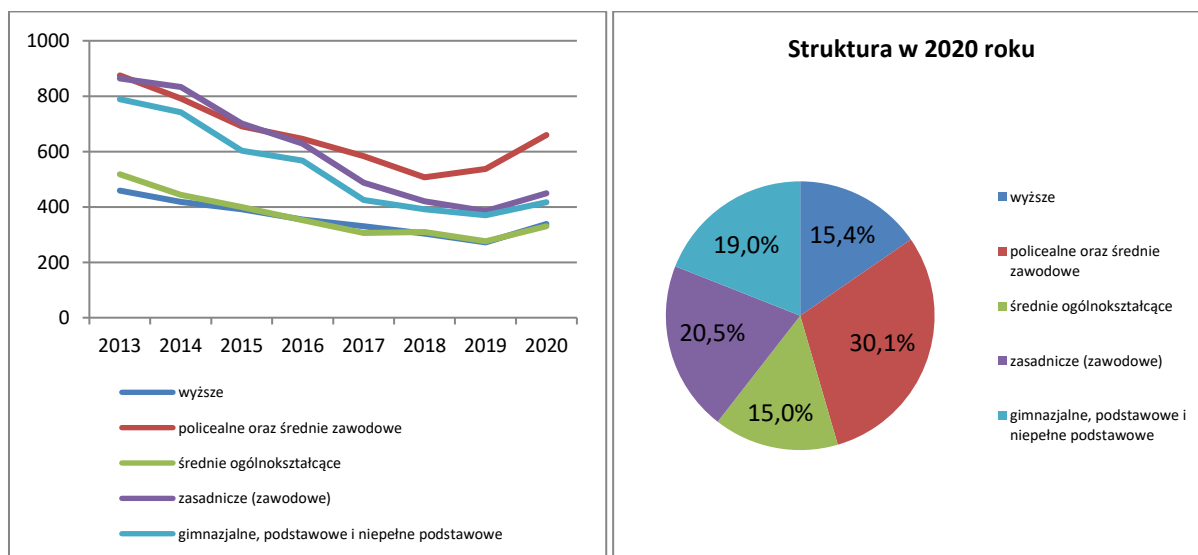
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 12. Bezrobocie i jego dynamika w latach 2013-2020 według czasu pozostawania bez pracy, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych powiatu najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (15,0%), a największą z wykształceniem zasadniczym zawodowym (20,5%) – w tej drugiej grupie bezrobocie jednak spało najbardziej od 2013 roku – zmniejszyło się o 415 osób, co oznacza spadek o 48% – rysunek 13.

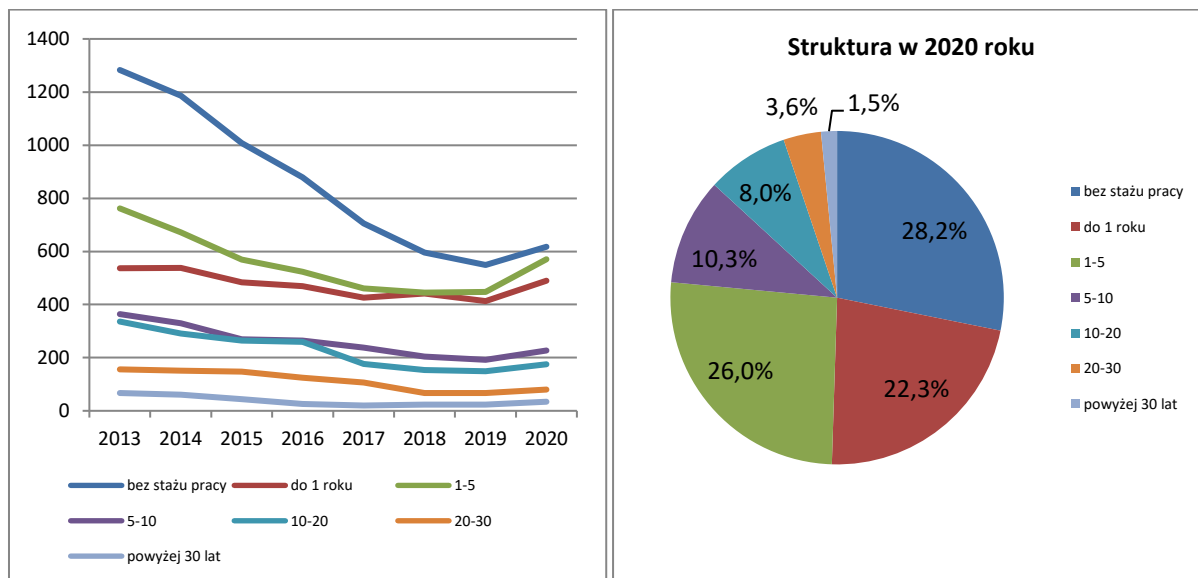
Rysunek 13. Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza liczby osób bezrobotnych według doświadczenia zawodowego, ukazuje że coraz łatwiej znajdują pracę osoby z krótkim stażem pracy i bez stażu pracy. Niemniej jednak osoby bez

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

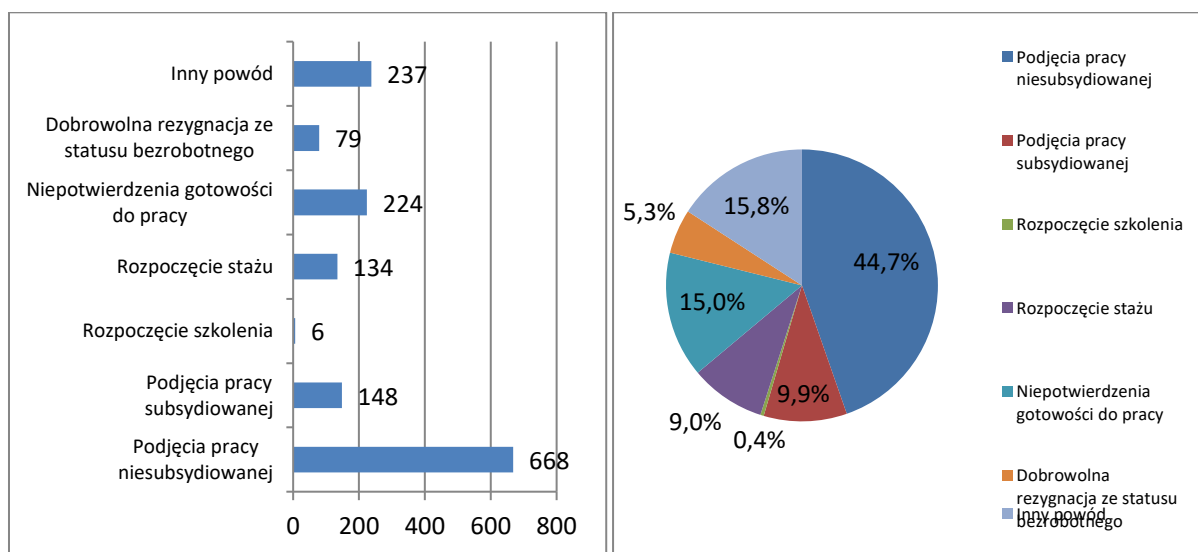
doświadczenia zawodowego wciąż stanowią najliczniejszą grupę osób bezrobotnych (28,2% ogółu bezrobotnych), co ukazuje rysunek 14.

Rysunek 14. Liczba osób bezrobotnych według ich stażu pracy w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W okresie od stycznia do października 2020 roku w powiatowym urzędzie pracy wyrejestrowanych zostało łącznie 1 496 bezrobotnych. Najczęstszą przyczyną opuszczenia rejestrów przez bezrobotnych, było podjęcie pracy niesubsydiowanej – pracę taką podjęło w ciągu roku 668 bezrobotnych (stanowiły to 44,7% przyczyn wykreśleń z rejestru). Drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych było niepotwierdzenie gotowości do pracy – zaniechało tego 224 osoby (15,0% przyczyn wykreśleń), co ukazuje rysunek 15. 148 osób podjęło się pracy subsydiowanej, stanowiły one tj. 9,9% ogółu wykreślonych z rejestru.

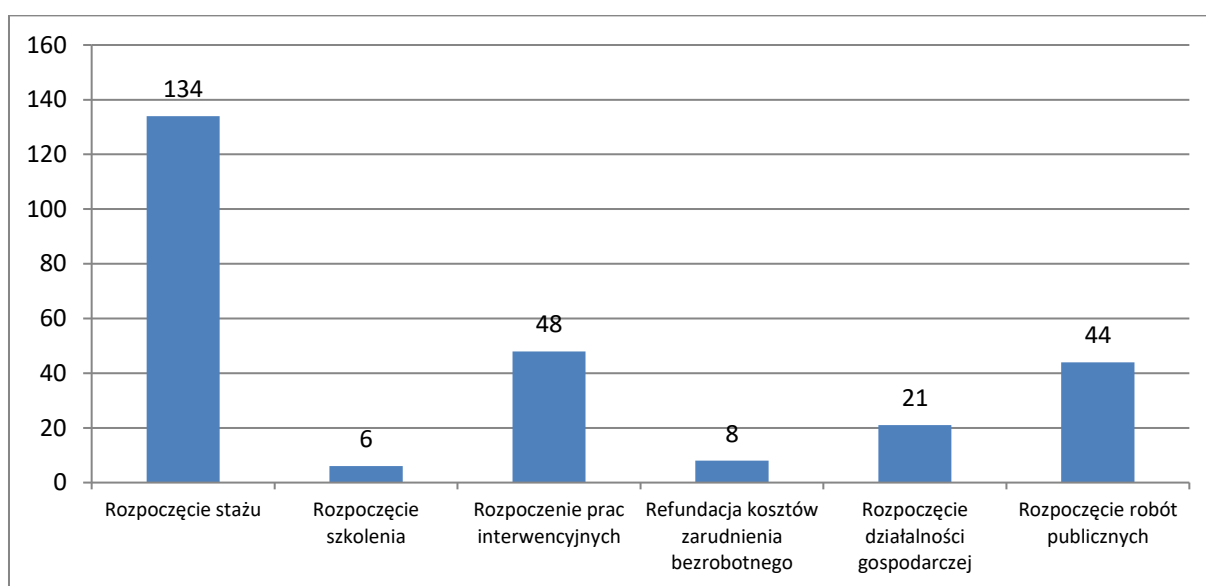

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 15. Podjęcia pracy przez bezrobotnych na tle przyczyn wypisu z rejestru bezrobotnych w powiecie od stycznia do października 2020 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Staże są bardzo skuteczną formą aktywizacji bezrobotnych w powiecie. W okresie od stycznia do października 2020 roku pozwoliły one wyrejestrować 134 osoby bezrobotne. Drugą pod względem liczebności skuteczną aktywizacją okazały się prace interwencyjne, których w badanym okresie podjęto się 48 osób oraz roboty publiczne, na które zdecydowało się 44 bezrobotnych. Nową działalność gospodarczą uruchomiło 21 uprzednio bezrobotnych (rysunek 15, tabela 16).

Rysunek 15. Najliczniejsze formy aktywizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Tabela 16. Osoby wyłączone z ewidencji w powiecie

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-9
Osoby wyłączone z ewidencji w miejscu sprawozdawczym	134	214	178	74	174	293	254	74	101	1496
podjęcia pracy w miesiącu sprawozdawczym	61	93	102	40	81	179	127	55	78	816
niesubsydiowanej	44	58	78	32	66	146	118	52	74	668
podjęcia działalności gospodarczej	2	5	3	2	4	7	7	2	1	33
pracy sezonowej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
subsydiowanej	17	35	24	8	15	33	9	3	4	148
prac interwencyjnych	5	19	13	4	0	4	3	0	0	48
robót publicznych	12	11	2	2	12	4	0	1	0	44
podjęcia działalności gospodarczej	0	0	0	0	1	16	2	0	2	21
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-9
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	0	0	0	0	0	3	2	1	2	8
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	0	4	8	2	2	1	2	0	0	19
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
inne	0	1	1	0	0	5	0	1	0	8
rozpoczęcia szkolenia	0	0	0	0	0	1	1	4	0	6
w tym w ramach bonu szkoleniowego	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
rozpoczęcia stażu	2	29	27	3	31	28	9	2	3	134
w tym w ramach bonu stażowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	0	5	11	0	25	0	2	0	0	43
w tym w ramach PAI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	1	1	0	0	2	1	3	0	1	9
odmowy ustalenia profilu pomocy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
niepotwierdzenia gotowości do pracy	50	57	24	13	0	9	71	0	0	224
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	5	13	4	0	12	12	22	7	4	79
podjęcia nauki	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
osiągnięcia wieku emerytalnego	2	5	1	2	1	6	5	3	0	25
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	0	1	0	0	0	2	3	0	2	8
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	1	0	0	1	0	8	7	0	4	21
Inne	12	10	8	15	22	47	4	3	9	130

Źródło: Opracowanie własne na Sprawozdań MRPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy”

W II półroczu 2019 roku i pierwszym półroczu 2020 roku najczęściej poszukiwanymi pracownikami byli robotnicy budowlani, przedstawiciele handlowi, magazynierzy, asystenci w edukacji, bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej oraz prawnicy.

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Napływające oferty pracy dotyczyły jeszcze 16 innych profesji. Łączna liczba ofert pracy, które napłynęły w II półroczu 2019 i pierwszym półroczu 2020 do Centralnej Bazy Ofert Pracy oraz Internetu wyniosła 166, z czego 76,5% stanowiły oferty z CBOP. Poprzez Centralną Bazę Ofert najczęściej poszukiwano robotników budowlanych, natomiast poprzez Internet przedstawicieli handlowych (tabela 17).

Tabela 17. Napływ ofert pracy w Centralnej Bazie Ofert Pracy i w Internecie w I półroczu 2019 roku i II półroczu 2020.

Wyszczególnienie	Napływ ofert pracy w Centralnej Bazie Ofert Pracy	Napływ ofert pracy w Internecie	Napływ ofert pracy ogółem
robotnicy budowlani	44,0	0,0	44,0
przedstawiciele handlowi	1,0	25,0	26,0
magazynierzy	21,0	0,0	21,0
asystenci w edukacji	17,0	0,0	17,0
bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej	11,0	0,0	11,0
prawnicy	1,0	10,0	11,0
pielęgniarki i położne	6,0	0,0	6,0
pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie	6,0	0,0	6,0
inżynierowie inżynierii środowiska	5,0	0,0	5,0
brukarze	5,0	0,0	5,0
analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych	3,0	0,0	3,0
administratorzy stron internetowych	1,0	0,0	1,0
agenci ubezpieczeniowi	1,0	0,0	1,0
inżynierowie chemicy i chemicy	1,0	0,0	1,0
kierownicy w instytucjach społecznych i kultury	0,0	1,0	1,0
pozostali specjaliści edukacji	0,0	1,0	1,0
projektanci i administratorzy baz danych, programiści	0,0	1,0	1,0
kierowcy samochodów osobowych	1,0	0,0	1,0
animatorzy kultury i organizatorzy imprez	0,0	1,0	1,0
architekci i urbaniści	1,0	0,0	1,0
operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych	1,0	0,0	1,0
spedytorzy i logistycy	1,0	0,0	1,0
Ogółem	127	39	166

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie barometru zawodów: https://barometrzwodow.pl/modul/dane-o-zawodach?province%5B%5D=3&county%5B%5D=80&year=2020&profession%5B%5D=all&setting%5B%5D=5&setting%5B%5D=6&setting%5B%5D=7&setting%5B%5D=2&setting%5B%5D=3&setting%5B%5D=10&setting%5B%5D=12&setting%5B%5D=4&setting%5B%5D=8&setting%5B%5D=9&search_form=yes

W pierwszym półroczu 2020 roku w powiecie było 7 zawodów maksymalnie deficytowych oraz 6 zawodów deficytowych. Maksymalnie deficytowymi zawodami w analizowanej jednostce terytorialnej byli: asystenci w edukacji, administratorzy stron internetowych, agenci ubezpieczeniowi, inżynierowie chemicy i chemicy, kierownicy w instytucjach społecznych i kultury, pozostali specjaliści w edukacji oraz projektanci i administratorzy baz danych, programiści. Na czele rankingu zawodów deficytowych znaleźli się natomiast przedstawiciele handlowi. Drugie miejsce przypadło bibliotekoznawcom, bibliotekarzom i specjalistom informacji naukowej, a trzecie robotnikom budowlanym. Kolejne miejsca rankingu zawodów deficytowych zajęli prawnicy, inżynierowie inżynierii środowiska oraz magazynierzy (tabela 19).

Tabela 19. Elementarne grupy zawodów najbardziej deficytowych w powiecie w okresie II półrocza 2019 roku i I półrocza 2020 roku.

Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba osób bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba ofert pracy	Współczynnik dostępności
MAKSYMALNIE DEFICYTOWE			
asystenci w edukacji	0,00	1,42	0,00
administratorzy stron internetowych	0,00	0,08	0,00
agenci ubezpieczeniowi	0,00	0,08	0,00
inżynierowie chemicy i chemicy	0,00	0,08	0,00
kierownicy w instytucjach społecznych i kultury	0,00	0,08	0,00
pozostali specjaliści edukacji	0,00	0,08	0,00
projektanci i administratorzy baz danych, programiści	0,00	0,08	0,00
DEFICYTOWE			
przedstawiciele handlowi	0,08	2,17	0,04
bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej	0,42	0,92	0,45
robotnicy budowlani	1,92	3,67	0,52
prawnicy	0,58	0,92	0,64
inżynierowie inżynierii środowiska	0,33	0,42	0,80

**„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18**

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

magazynierzy	1,67	1,75	0,95
--------------	------	------	------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie barometru zawodów: https://barometrzwodow.pl/modul/dane-o-zawodach?province%5B%5D=3&county%5B%5D=80&year=2020&profession%5B%5D=all&setting%5B%5D=5&setting%5B%5D=6&setting%5B%5D=7&setting%5B%5D=2&setting%5B%5D=3&setting%5B%5D=10&setting%5B%5D=12&setting%5B%5D=4&setting%5B%5D=8&setting%5B%5D=9&search_form=yes

W analizowanym okresie obejmującym II półrocze 2019 roku i I półrocze 2020 roku, w powiecie janowskim było 17 nadwyżkowych zawodów, z czego aż 10 maksymalnie nadwyżkowymi, tj. nie było w tych zawodach żadnej oferty pracy, pomimo osób poszukujących tej pracy. Największa liczba osób bezrobotnych w zawodach, dla których nie było ofert pracy dotyczyła takich profesji jak: archiwiści i muzealnicy, betoniarze i zbrojarze, biolodzy, biotechnolodzy, biotechnicy, dziennikarze i redaktorzy oraz kamieniarze. Ranking zawodów nadwyżkowych, ale nie maksymalnie nadwyżkowych, otwierają spedytorzy i logistycy – na jedną napływającą ofertę pracy przypadało w tym przypadku średniomiesięcznie blisko 27 kandydatów. Drugie miejsce zajęli operatorzy maszyn i urządzeń – w zawodzie tym na jedną napływającą ofertę pracy przypadało średniomiesięcznie 13 osób bezrobotnych mających stosowne kompetencje. Trzecie miejsce w analizowanym rankingu zajęli archiwiści i urbaniści, których było średnio 8 na każdą napływającą ofertę pracy (tabela 20).

Tabela 20. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w powiecie w okresie II półrocza 2019 roku i I półrocza 2020 roku.

Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba osób bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba ofert pracy	Współczynnik dostępności
MAKSYMALNIE NADWYŻKOWE			
archiwiści i muzealnicy	0,17	0	-
betoniarze i zbrojarze	0,17	0	-
biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy	0,17	0	-
dziennikarze i redaktorzy	0,17	0	-
kamieniarze	0,17	0	-
plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków	0,17	0	-
architekci krajobrazu	0,08	0	-
ceramicy przemysłowi	0,08	0	-
operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych	0,08	0	-
administratorzy systemów komputerowych	0,00	0	-
NADWYŻKOWE			

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

spedytorzy i logistycy	2,25	0,08	27,0
operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych	1,08	0,08	13,0
architekci i urbaniści	0,67	0,08	8,0
pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie	1,00	0,50	2,0
kierowcy samochodów osobowych	0,17	0,08	2,0
animatory kultury i organizatorzy imprez	0,17	0,08	2,0
brukarze	0,50	0,42	1,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie barometru zawodów: https://barometrzwodow.pl/modul/dane-o-zawodach?province%5B%5D=3&county%5B%5D=80&year=2020&profession%5B%5D=all&setting%5B%5D=5&setting%5B%5D=6&setting%5B%5D=7&setting%5B%5D=2&setting%5B%5D=3&setting%5B%5D=10&setting%5B%5D=12&setting%5B%5D=4&setting%5B%5D=8&setting%5B%5D=9&search_form=yes

Według barometru zawodów w powiecie janowskim najbardziej poszukiwanymi w 2021 roku pracownikami będą:¹³

ZAWÓD	KOMENTARZE
samodzielni księgowi	wymagane kwalifikacje, konieczne doświadczenie zawodowe
pracownicy ds. rachunkowości i księgowości	w części staże, wymagana obsługa programów księgowo-rozliczeniowych
magazynierzy	wymagane uprawnienia w przypadku operatorów wózków widłowych
kosmetyczki	lokalna szkoła generuje absolwentów, ale bez specjalizacji, wymagane są specjalistyczne kursy np. do zabiegów
masarze i przetwórcy ryb	wymagane doświadczenie, konieczne kwalifikacje
operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych	wymagane uprawnienia
spawacze	wymagane aktualne uprawnienia, niskie zarobki
kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	wymagane uprawnienia
pielęgniarki i położne	odejścia na emerytury, emigracje poza powiat, wymagane kwalifikacje wyższe niż wykształcenie średnie
specjaliści technologii żywności i żywienia	lokalna szkoła średnia generuje absolwentów

Największy problem ze znalezieniem w powiecie pracy z uwagi na nadwyżkę poszukujących pracy mogą mieć:¹⁴

- ekonomiści
- pedagodzy

¹³ Źródło: Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl/lubelskie/prognozy-w-tabelach/2020>

¹⁴ Tamże.

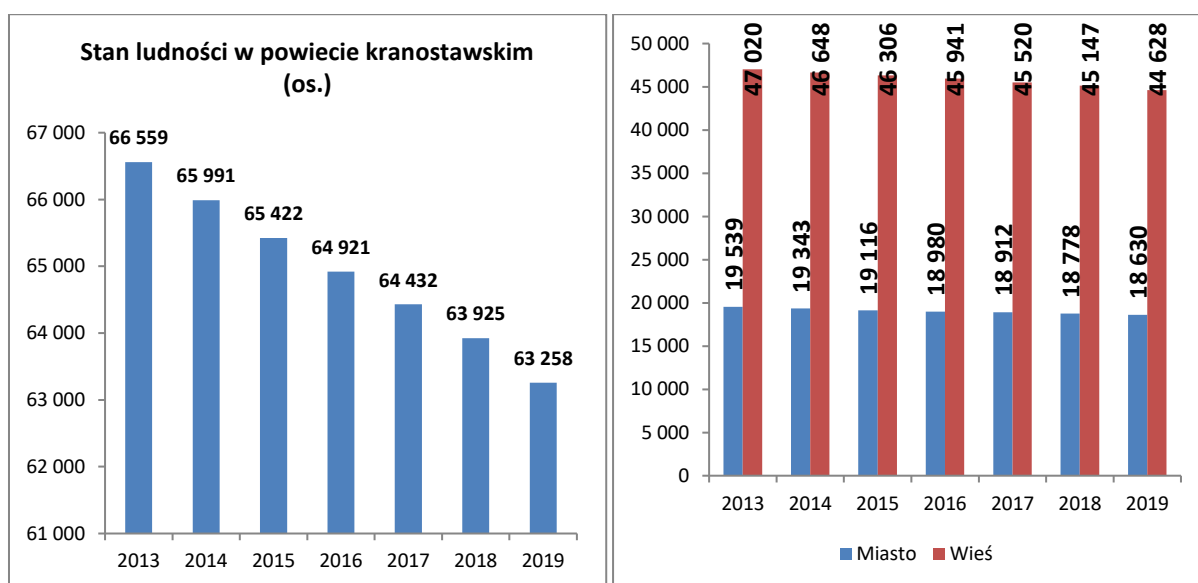
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- specjaliści administracji publicznej
- technicy budownictwa
- technicy mechanicy
- technicy informatycy
- pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej
- spedytorzy i logistycy
- szefowie kuchni
- kucharze
- fryzjerzy
- ślusarze
- operatorzy obrabiarek skrawających
- mechanicy pojazdów samochodowych
- cukiernicy
- robotnicy obróbki drewna i stolarze
- krawcy i pracownicy produkcji odzieży
- specjaliści rolnictwa i leśnictwa
- rolnicy i hodowcy
- pracownicy ds. ochrony środowiska i bhp
- elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy

Powiat krasnostawski

Obszar edukacji i kształcenia

Na terenie powiatu krasnostawskiego na koniec 2019 roku zamieszkiwało 63 258 osób, z czego mieszkańcy obszarów wiejskich stanowili 70,5% (tj. 44 628 osób), a obszarów miejskich 29,5% (tj. 18 630 osób). Od lat w badanym powiecie obserwuje się stały spadek stanu ludności. Zjawisko depopulacji dotyka zarówno obszary wiejskie jak i obszary miejskie. W konsekwencji ilość zasobów ludzkich zamieszkujących powiat krasnostawski systematycznie maleje (rysunek 1). Od 2013 roku stan ludności w badanej jednostce zmniejszył się o 3 301 osób tj. 5,0%.

Rysunek 1. Stan ludności w analizowanym powiecie w latach 2013-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W analizowanym powiecie maleje liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, rośnie natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym (tabela 1). Wskazane trendy są wyraźne i silne. Na koniec 2019 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 59,1% ogółu mieszkańców powiatu, a jej liczba wyniosła 37 361 osób. W stosunku do 2013 zmniejszyła się o 8,1% tj. 3 280 osób. Jeszcze większy względny spadek nastąpił wśród ludności w wieku przedprodukcyjnym – ubył jej 11,7% (1 298 osób). W tym samym czasie osób w wieku poprodukcyjnym przybyło 1 277 co oznaczało wzrost o 8,6% w tej grupie wiekowej. Opisanie zmiany oznaczają, że społeczeństwo powiatu szybko starzeje się, na rynku pracy już ubywa osób mogących świadczyć pracę i można spodziewać się, że podaż pracy w powiecie będzie nadal spadać w najbliższych latach.

Tabela 1. Liczba i struktura ludności w powiecie według grup ekonomicznych

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
------------------	------	------	------	------	------	------	------

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Liczba							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	11058	10714	10471	10211	10099	9949	9760
Ludność w wieku produkcyjnym	40641	40301	39796	39247	38635	38005	37361
Ludność w wieku poprodukcyjnym	14860	14976	15155	15463	15698	15971	16137
Struktura							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	16,6%	16,2%	16,0%	15,7%	15,7%	15,6%	15,4%
Ludność w wieku produkcyjnym	61,1%	61,1%	60,8%	60,5%	60,0%	59,5%	59,1%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	22,3%	22,7%	23,2%	23,8%	24,4%	25,0%	25,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie powiatu, w roku szkolnym 2019/2020, funkcjonowało 28 placówek edukacji podstawowej (tabela 2). Jedna placówka spośród wymienionych ma status szkoły specjalnej. Na terenie powiatu działa także jedna szkoła podstawowa kształcąca dorosłych. Całkowita liczba placówek edukacji podstawowej zmniejszyła się od 2013 roku z 49 do obecnej liczby 28 co jest skutkiem reformy oświaty.

Tabela 2. Szkoły gimnazjalne i podstawowe według typu

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	49	49	49	49	31	31	28
Szkoły podstawowe	29	29	29	29	29	29	28
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	28	28	28	28	28	28	26
specjalne	1	1	1	1	1	1	1
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	1
Gimnazja*	20	20	20	20	2	2	0*
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	19	19	19	19	2	2	-
specjalne	1	1	1	1	0	0	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

*W skutek reformy systemu oświaty z 2017, dzień 31 sierpnia 2019 roku był ostatnim dniem funkcjonowania gimnazjum w ustroju szkolnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gęstość placówek oświatowych edukacji podstawowej w powiecie jest bardzo niska – w analizowanej jednostce terytorialnej na 100 km² przypada 2,7 placówki w czasie gdy w województwie jest to średnio 3,8, a w Polsce 4,6 – oznacza to ryzyko występowania potencjalnych większych odległości między szkołami a miejscami zamieszkania uczniów, niż w innych obszarach kraju. Znacznie lepiej wygląda dostępność do placówek edukacji podstawowej w powiecie przez pryzmat liczby placówek w przeliczeniu na 1000 potencjalnych uczniów, tj. osób w wieku 6-14 lat – wynosi ona w badanej jednostce 5,4 i jest wyższa niż średnio w regionie (5,0) i w kraju (4,0).

Tabela 3. Gęstość placówek edukacji podstawowej w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe/gimnazja na 100 km²	4,753	4,753	4,753	4,753	3,007	3,007	2,716

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Benchmark Polska	6,735	6,768	6,795	6,787	5,281	5,206	4,638
Benchmark woj. lubelskie	5,812	5,796	5,780	5,732	4,490	4,430	3,845
Szkoły podstawowe/1000 mieszk. w wieku 6-14 lat	9,022	9,059	9,185	9,335	5,916	5,940	5,402
Benchmark Polska	6,295	6,235	6,161	6,071	4,666	4,550	4,037
Benchmark woj. lubelskie	7,624	7,592	7,549	7,481	5,833	5,749	5,014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych w powiecie jest 13. Przeważają wśród nich licea ogólnokształcące, których jest 5. Techników oraz branżowych szkół I stopnia są po 4 placówki. (tabela 4). Ponadto na terenie powiatu są dwie szkoły artystyczne, z których jedna nadaje uprawnienia zawodowe, kształcąc wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych. Dorośli na średnim szczeblu edukacji mogą kształcić się w 2 dwóch dedykowanym im liceach. W powiecie są także działające szkoły policealne dla dorosłych. Bezpośrednio w powiecie krasnostawskim nie ma jednak żadnej szkoły wyższej, ani jednostki zamiejscowej uczelni wyższej.

Liczba szkół ponadgimnazjalnych na przestrzeni ostatnich 7 lat – zmniejszyła się, zwiększyła się natomiast liczba szkół policealnych.

Tabela 4. Szkoły ponadgimnazjalne i policealne w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	17	16	15	16	14	13	13
ogólnokształcące (licea) razem	6	6	6	7	6	5	5
średnie zawodowe (technika) razem	6	6	4	4	4	4	4
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	5	4	5	5	4	4	4
Policealne ogółem	2	2	3	3	4	4	4
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	19	18	18	19	18	17	17
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	6	6	6	7	6	5	5
dla młodzieży bez specjalnych	4	4	3	3	3	3	3
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	2	2	3	4	3	2	2
Szkoły średnie zawodowe (technika)	6	6	4	4	4	4	4
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	1	1	1	1	1	1	1
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	1	1	1	1	1	1	1
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	5	4	5	5	4	4	4
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	1	1	1	1	1	1	1
zawodowe dla młodzieży specjalne	1	1	1	1	0	0	-

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	3	2	3	3	0	0	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	2	2	2
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	1	1	1
Szkoły policealne razem	2	2	3	3	4	4	4
dla młodzieży bez specjalnych	0	0	0	0	1	1	4
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	2	2	3	3	3	3	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2018/2019, na terenie powiatu krasnostawskiego edukację w gimnazjum lub szkole podstawowej podejmowało 4 230 uczniów, z czego 2,2% stanowili uczniowie szkół specjalnych, których były 93 osoby. Liczba uczniów szkół podstawowych od lat wykazuje tendencję malejącą, na przestrzeni 7 lat zmniejszyła się ona o 15,7% (tabela 5).

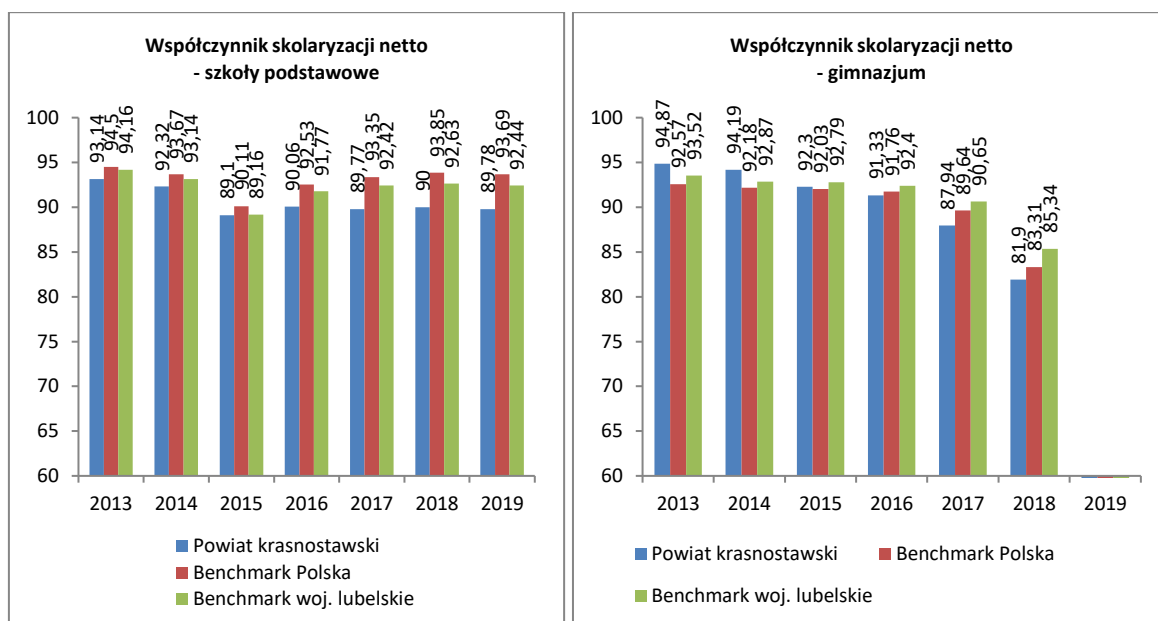
Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	5369	5416	5476	5017	4853	4801	4230
Szkoły podstawowe	3410	3567	3734	3302	3739	4238	4230
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	3364	3522	3681	3243	3667	4161	4134
specjalne	46	45	53	59	72	77	93
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	3
Gimnazja	1959	1849	1742	1715	1114	563	-
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	1934	1822	1708	1674	1083	548	-
specjalne	25	27	34	41	31	15	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Współczynnik solaryzacji netto w powiecie jest niski – wynosi 89,8 dla szkół podstawowych. Jest to wartość mniejsza niż średnio w regionie czy kraju o około 3-4 punkty. Niższy niż przeciętnie wskaźnik solaryzacji powiatu sugeruje, że mieszkańcy powiatu poszukują możliwości edukacyjnych poza jego granicami, bądź częściej niż przeciętnie, nie podejmują edukacji wcale, co każe jednak konstatować, że dostępny poziom edukacji na terenie powiatu oceniają nisko.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 2. Współczynnik solaryzacji netto w szkołach dla szkół podstawowych i gimnazjum

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkoły nauczania podstawowego zlokalizowane w powiecie krasnostawskim są nieco mniejsze niż przeciętnie w województwie, a tym samym zdecydowanie mniejsze w porównaniu do średniej krajowej (tabela 6). W roku szkolnym 2019/2020 na jedną placówkę przypadało średnio 151 uczniów, w czasie gdy w województwie było to 168, a w Polsce 211.

Tabela 6. Przeciętna liczba uczniów przypadających na placówkę szkolną

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	110	111	112	102	157	155	151
Benchmark Polska	156	161	168	159	204	209	211
Benchmark woj. lubelskie	129	132	136	128	162	164	168
Szkoły podstawowe	118	123	129	114	129	146	151
Benchmark Polska	160	170	183	170	182	209	211
Benchmark woj. lubelskie	123	131	139	128	145	166	168
Gimnazja	98	92	87	86	557	282	-
Benchmark Polska	150	145	141	139	367	209	-
Benchmark woj. lubelskie	139	134	130	127	273	149	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W szkołach średnich, w roku szkolnym 2019/2020, naukę podejmowało 1 741 mieszkańców badanego powiatu, w tym 972 było uczniami techników, 606 liceów ogólnokształcących i 163 branżowych szkół I stopnia. Ponadto w szkołach policealnych edukowało się 78 osób dorosłych (tabela 7). Niepokojącym jest wyraźny trend spadkowy osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych – zjawisko to, na przestrzeni lat 2013-2018 dotyczyło każdego typu szkoły.

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Negatywny trend wyhamował w roku 2019 na skutek efektu podwójnego rocznika kończącego edukację podstawową, wynikającego z reformy oświaty zapoczątkowanej w 2017 roku. Dane z lat ubiegłych każą jednak twierdzić, że trend spadkowy liczby uczniów w przyszłych latach będzie kontynuowany. Każę to oczekiwać w długoterminowej perspektywie zmniejszenia się podaży wyedukowanej siły roboczej. Można jednak spodziewać się znaczącego napływu osób wykwalifikowanych z kompetencjami zawodowymi w najbliższych latach, gdyż w technikach lub branżowych szkołach I stopnia łącznie edukowało się 1 135 osób.

Tabela 7. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych i policealnych w badanym powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	2085	2019	1874	1726	1596	1452	1741
ogólnokształcące (licea) razem	894	876	799	701	580	513	606
średnie zawodowe (technika) razem	1013	983	892	837	846	794	972
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	178	160	183	188	170	145	163
Policealne ogółem	60	89	136	132	143	127	78
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	2145	2108	2010	1858	1739	1579	1819
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	894	876	799	701	580	513	606
dla młodzieży bez specjalnych	794	761	667	576	504	452	553
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	100	115	132	125	76	61	53
Szkoły średnie zawodowe (technika)	1013	983	892	837	846	794	972
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	39	43	42	28	27	23	25
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	76	76	81	85	134	118	120
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	178	160	183	188	170	145	163
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	23	23	22	17	8	8	10
zawodowe dla młodzieży specjalne	29	27	26	21	13	4	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	126	110	135	150	110	50	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	30	68	133
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	9	15	20
Szkoły policealne razem	60	89	136	132	143	127	78
szkoły policealne w tym kolegium pracowników służb społecznych bez specjalnych	0	0	0	0	143	127	78
specjalne	0	0	0	0	0	0	0

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2018/2019, w szkołach ponadpodstawowych powiatu krasnostawskiego najwięcej uczniów, tj. 421, zdobywało kompetencje zawodowe na kierunkach inżynieryjno-technicznych. Drugie miejsce pod względem „popularności” zajmowały kierunki związane z usługami dla ludności – uczyło się na nich 212 osób. Trzecie miejsce pod względem liczby uczniów zajmują kierunki technologii informacyjnych, liczba uczniów wyniosła w tym przypadku 112. Czwarte miejsce zajęły kierunki związane z architekturą i budownictwem z liczbą 64 uczniów. W powiecie można także zidentyfikować szkoły ze specjalizacjami społecznymi (52 uczniów), medycznymi (48 uczniów) oraz produkcji i przetwórstwa (3 uczniów) – tabela 8a.

Tabela 8a. Uczniowie według podgrup kierunków kształcenia

Specjalizacja szkoły	Ogółem	zasadnicze szkoły zawodowe bez specjalnych	branżowe szkoły I stopnia bez specjalnych	technika bez specjalnych	szkoły policealne bez specjalnych	zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	branżowe szkoły I stopnia specjalne	specjalne technika	szkoły policealne specjalne
pedagogiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
artystyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
społeczna	52	0	0	52	0	0	0	0	0
dziennikarstwa i informacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
biznesu i administracji	10	0	0	10	0	0	0	0	0
fizyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
technologii teleinformacyjnych	112	0	0	112	0	0	0	0	0
inżynieryjno-techniczna	421	28	33	360	0	0	0	0	0
produkcji i przetwórstwa	3	2	1	0	0	0	0	0	0
architektury i budownictwa	64	9	23	32	0	0	0	0	0
rolnicze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
leśne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rybactwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
weterynaryjna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
medyczna	48	0	0	38	10	0	0	0	0
opieki społecznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usługi dla ludności	212	11	11	190	0	0	0	0	0
higieny i bezpieczeństwa pracy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ochrony i bezpieczeństwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usług transportowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Tabela 8b. Wykaz techników zlokalizowanych w powiecie krasnostawskim i ich kierunków kształcenia zawodowego

TECHNIKA PUBLICZNE
TECHNIKUM IM.AUGUSTA CIESZKOWSKIEGO W SIENNICY RÓŻANEJ

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

technik technologii żywności	technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki	technik mechanizacji rolnictwa
technik żywienia i usług gastronomicznych		
TECHNIKUM NR 1 W ZESPOLE SZKÓŁ NR 1 IM.T.KOSCIUSZKI W KRASNYMSTAWIE		
kucharz	technik pojazdów samochodowych	technik mechanik
technik usług fryzjerskich	technik żywienia i usług gastronomicznych	technik ekonomista
technik budownictwa		
TECHNIKUM NR 2		
technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki	technik hotelarstwa	technik optyk
technik organizacji reklamy	technik architektury krajobrazu	technik elektryk
technik mechanizacji rolnictwa	technik informatyk	technik agrobiznesu
technik geodeta	technik reklamy	
TECHNIKUM W ŻÓŁKIEWCE		
technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki	technik mechanizacji rolnictwa	technik ekonomista

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych: <https://rspo.men.gov.pl/>

Tabela 8c. Wykaz branżowych szkół I stopnia w powiecie krasnostawskim i ich kierunków kształcenia zawodowego

Branżowe szkoły I stopnia		
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA IM. AUGUSTA CIESZKOWSKIEGO W SIENNICY RÓŻANEJ		
rolnik	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 W ZESPOLE SZKÓŁ NR 1 W KRASNYMSTAWIE		
kucharz	Murarz-tylnkarz	Mechanik pojazdów samochodowych
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 W KRASNYSTAW		
mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych		
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA SPECJALNA		
kucharz		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych: <https://rspo.men.gov.pl/>

Na terenie powiatu zlokalizowane są dwa niepubliczne licea – Czteroletnie Zaoczne Liceum Ogólnokształcące Stowarzyszenia Szansa w Krasnymstawie oraz Społeczne Liceum Ogólnokształcące im. Hetmana Jana Zamoyskiego Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Krasnymstawie. Pozostałe licea prowadzone są przez powiat krasnostawski. Powiat ten jest także gestorem większości branżowych szkół I stopnia zlokalizowanych na jego terenie (tabela 9), w jednym tylko przypadku gestorem jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – analogiczna sytuacja dotyczy techników na terenie powiatu. W przypadku szkół policealnych przeważają natomiast jednostki niepubliczne, aż 3 spośród czterech mają taki status. Na terenie powiatu 4 podmioty są placówkami kształcenia ustawicznego są to: Akcent-Ośrodek Kształcenia, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Siennicy Różanej, Ośrodek Szkoleniowy Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. oraz Perfekt Centrum Nauki Języka Angielskiego.

Tabela 9. Szkoły ogólnokształcące, branżowe I stopnia oraz policealne według gestora

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	Jednostka samorządu gminnego	Samorząd powiatowy - powiat ziemski	Miasto na prawach powiatu	Jednostka samorządu wojewódzkiego	Jednostka administracji rządowej (centralnej)	Organizacja społeczna lub stowarzyszenie	Organizacja wyznaniowa	Pozostałe
Szkoły ogólnokształcące (licea)	0	3	0	0	0	2	0	0
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	0	3	0	0	1	0	0	0
Szkoły policealne	0	1	0	0	0	3	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Liczba etatów nauczycieli w szkołach powiatu krasnostawskiego od 2013 roku znacznie spadła tj. o 13,0% co wiązało się z redukcją niemal 89 etatów. Spadek liczby etatów nastąpił zarówno w szkołach szczebla podstawowego jak i średniego (tabela 10). W roku 2019/2020 liczba nauczycieli pełno i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na etaty w szkołach szczebla podstawowego wyniosła 421,1, natomiast w szkołach szczebla średniego i szkołach policealnych łącznie osiągnęła poziom 175,1 etatu, co razem odpowiadało liczbie 596,2 etatów. Mając na uwadze liczbę nauczycieli przypadających na 100 uczniów można stwierdzić, że jest ona w powiecie wciąż bardzo wysoka. Wyniosła w ostatnim roku szkolnym 9,7 i była wyższa o 1,2 od średniej dla województwa i aż o 1,8 od średniej dla Polski. Oznacza to, że uczniowie mogą liczyć w powiecie na znacznie większy dostęp do nauczyciela niż przeciętnie w kraju i regionie.

Tabela 10. Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na etaty według typów szkół

Typ szkoły	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba etatów							
Podstawowa	295,42	304,51	313,11	297,78	353,02	407,82	421,15
Gimnazjum	183,82	181,61	167,33	169,14	116,93	62,67	0
Ogólnokształcąca (liceum)	60,23	59,58	53,11	48,88	46,42	38,16	43,39
Średnia zawodowa (technikum)	95,63	94,51	91,45	83,54	84,07	84,92	103,89
Szkoły artystyczne	18,82	20,1	19,98	20,07	19,03	20,03	20,45
Zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	29,89	27,6	24,31	27,19	20,21	9,02	4,47
Policealna	1,26	2,22	2,92	3,36	4,84	4,77	2,89
Podstawowe i gimnazja razem	479,24	486,12	480,44	466,92	469,95	470,49	421,15
Ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne razem	205,83	204,01	191,77	183,04	174,57	156,9	175,09
Ogółem	685,07	690,13	672,21	649,96	644,52	627,39	596,24
Liczba etatów nauczycieli na 100 uczniów							
Powiat	9,0	9,1	8,9	9,3	9,6	9,7	9,7
Benchmark Polska	7,6	7,8	7,8	8,0	8,1	8,0	7,9
Benchmark woj. lubelskie	7,9	8,2	8,2	8,5	8,6	8,6	8,5

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na dzień przygotowania niniejszego opracowania w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ zarejestrowanych było zaledwie 29 szkoleń, zogniskowanych w 10 obszarach tematycznych. Szkolenia te oferowało jedynie 7 różnych podmiotów, co oznacza że liczba potencjalnych podmiotów szkoleniowych działających na terenie powiatu jest stosunkowo mała a ich oferta wąska (tabela 11). Najczęściej oferta szkoleń dotyczyła usług transportowych (10 ofert) oraz języków obcych (6 ofert).

Tabela 11. Oferty szkoleń w STOR w styczniu 2020 roku

Obszar Szkolenia	Liczba oferowanych szkoleń
Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	1
Języki obce	6
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	2
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	1
Zarządzanie i administrowanie	3
Prace sekretarskie i biurowe	1
Informatyka i wykorzystanie komputerów	1
Opieka zdrowotna	2
Opieka społeczna, w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat	2
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	10
Razem	29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ <http://stor.praca.gov.pl/porta/#/ris/wyszukiwarkaSzkolen>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

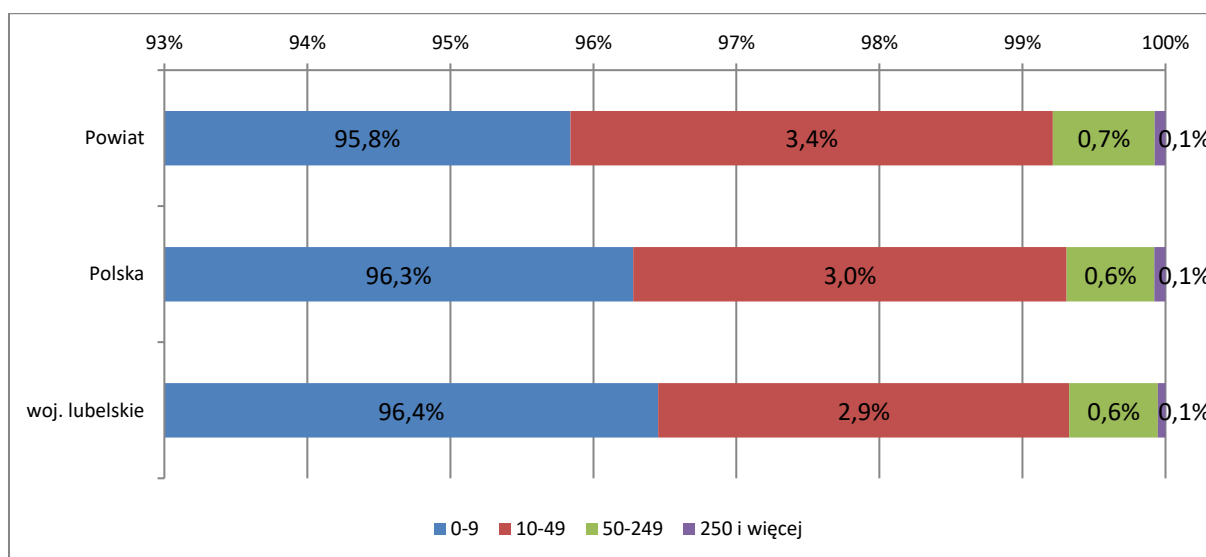
Obszar pracodawców

Na terenie powiatu na koniec 2019 roku w REGON zarejestrowanych było 3 941 podmiotów, z których 95,8% stanowiły najmniejsze podmioty zatrudniające nie więcej niż 9 pracowników. Ekspozycja mikropodmiotów w populacji ogółu podmiotów jest w analizowanym powiecie mniejsza niż przeciętnie w kraju i w województwie. Od 2013 roku widać trend przyrostu mikroprzedsiębiorstw przy jednoczesnej tendencji do spadku podmiotów małych. Na terenie powiatu działają 3 podmioty zatrudniające ponad 249 pracowników, ale ani jeden z nich nie zatrudnia więcej niż 999 osób (tabela 12, rysunek3).

Tabela 12. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON według klas wielkości

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
0-9	3478	3534	3568	3526	3609	3672	3777
10-49	142	146	147	150	144	145	133
50-249	28	29	28	31	28	28	28
250-999	4	4	3	3	3	3	3
1000 i więcej	0	0	0	0	0	0	0
Razem	3652	3713	3746	3710	3784	3848	3941
Struktura (razem = 100%)							
0-9	95,2%	95,2%	95,2%	95,0%	95,4%	95,4%	95,8%
10-49	3,9%	3,9%	3,9%	4,0%	3,8%	3,8%	3,4%
50-249	0,8%	0,8%	0,7%	0,8%	0,7%	0,7%	0,7%
250-999	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
1000 i więcej	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

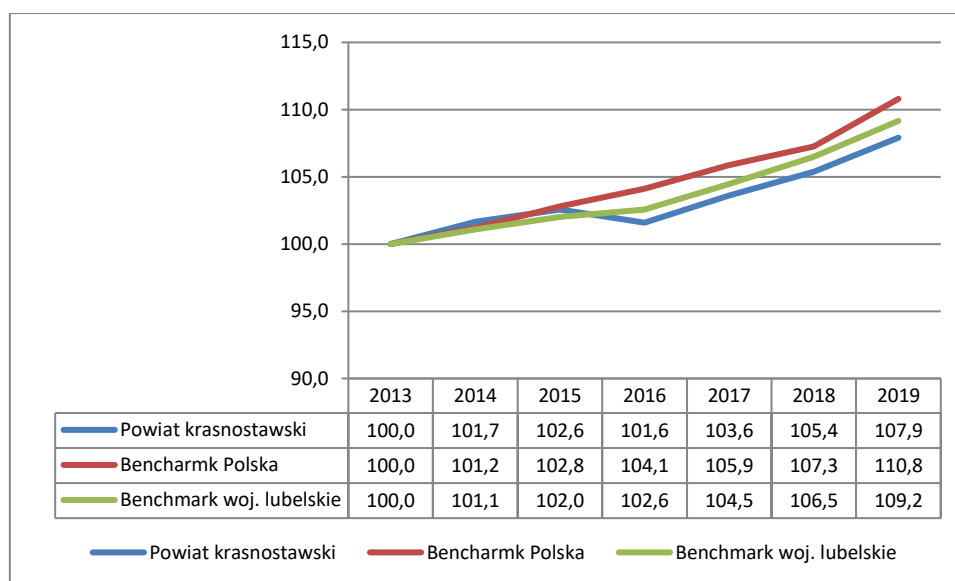
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Rysunek 3. Struktura podmiotów gospodarki zarejestrowanych w REGON według wielkości, powiat na tle Polski i województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w ostatnich latach w powiecie osłabła i jest stosunkowo niewielka w porównaniu do województwa i kraju (rysunek 4). Preferencja do uruchomienia własnej działalności są zatem w społeczności lokalnej analizowanego powiatu mniejsze niż przeciętnie w kraju i regionie.

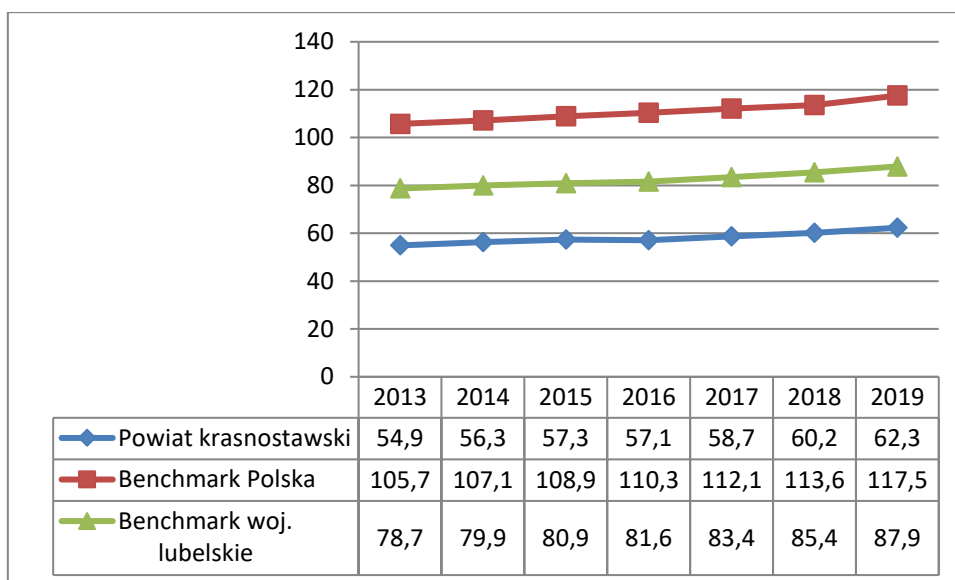

Rysunek 4. Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w latach 2013-2019, (rok 2013 = 100,0 %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Niska skłonność społeczności powiatu krasnostawskiego do podejmowania działalności gospodarczej na własny rachunek znajduje wyraz także we wskaźniku nasycenia przedsiębiorczością. Wskaźnik ten mierzony liczbą podmiotów na 1000 mieszkańców rośnie w powiecie zbyt wolno, aby doganiać wartości referencyjne dla kraju i województwa. Nasycenie przedsiębiorczością w 2019 roku wyniosło w analizowanym powiecie 62,3 podmiotów na 1000 mieszk. i było niższe o 25,6 niż średnio w regionie i aż o 55,2 niższe niż przeciętnie w kraju.

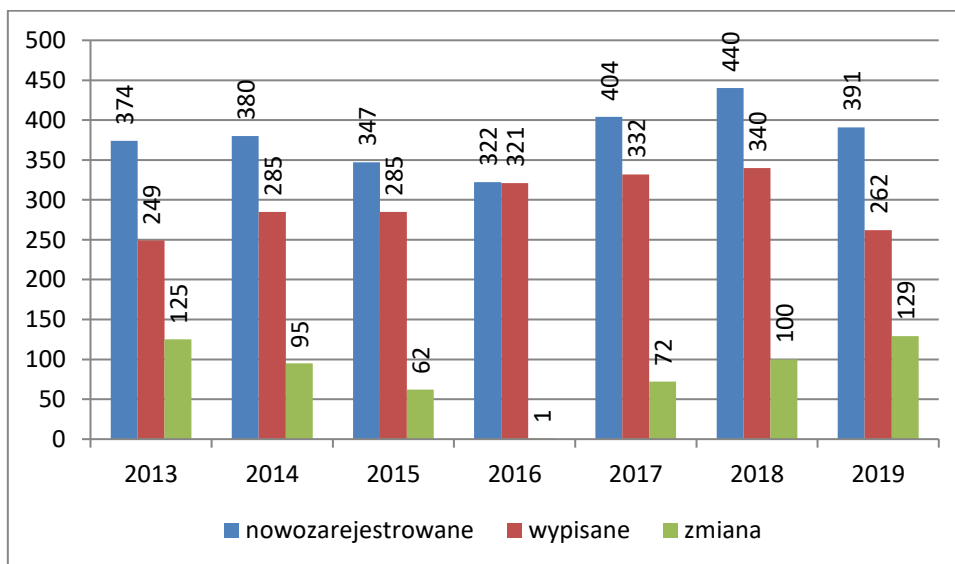
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców, powiat na tle kraju i województwa w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W ostatnich trzech latach można zaobserwować lekkie ożywienie przedsiębiorczości objawiające się wysoką liczbą nowo rejestrowanych podmiotów oraz wzrostem salda liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wypisywanych z REGON. Warto zauważyć, że co roku od 7 lat saldo to jest dodatnie – co ukazuje rysunek 6.

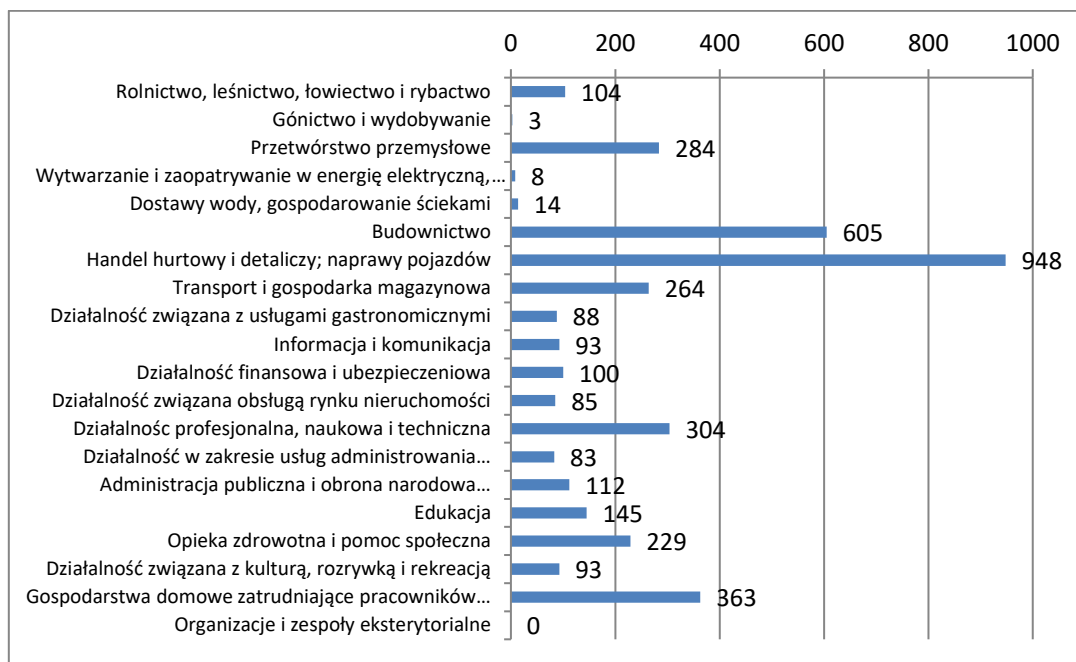
Rysunek 6. Nowo zarejestrowane i wypisane podmioty gospodarki narodowej latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W populacji podmiotów gospodarczych powiatu najsilniej reprezentowana jest sekcja handlu i napraw licząca 948 podmiotów (rysunek 7). Drugie miejsce zajmuje budownictwo, w którym zarejestrowanych było 605 podmiotów, trzecie miejsce przypada 363 gospodarstwom domowym

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zatrudniającym pracowników. Czwarte miejsce pod względem częstości występowania zajęły podmioty należące do sekcji działalność profesjonalna naukowa i techniczna – jest ich 304. Pierwszą piątkę dopełniają podmioty przetwórstwa przemysłowego, których jest zarejestrowanych w REGON 284.

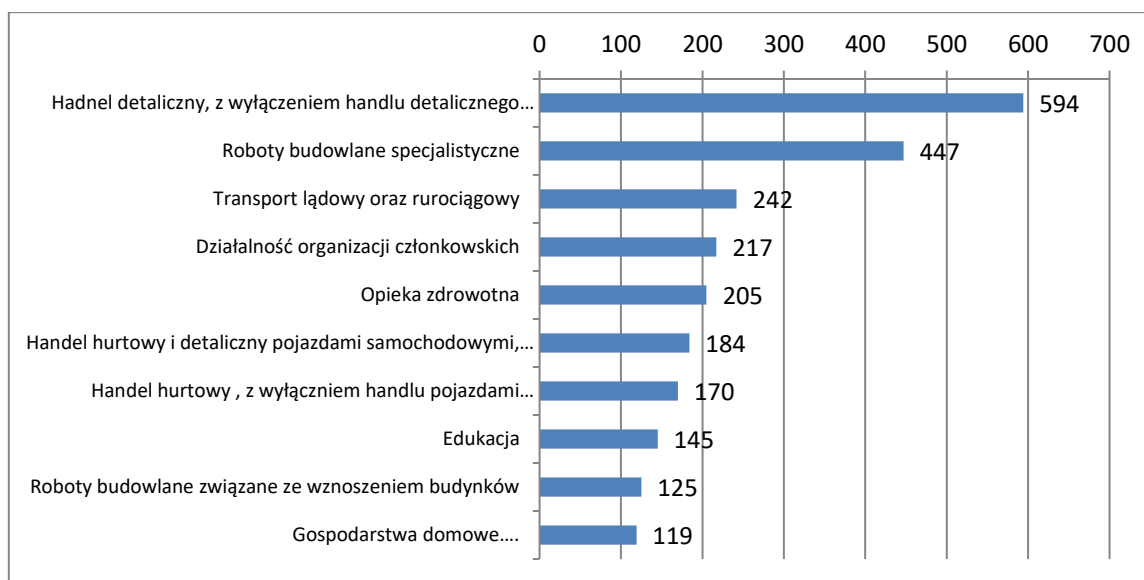

Rysunek 7. Podmioty gospodarki narodowej wg Sekcji PKD w powiecie w roku 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Najliczniejszą branżą w powiecie jest branża handlu detalicznego z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, drugie miejsce zajmuje branża specjalistycznych robót budowlanych, trzecie miejsce przypada branży transportu lądowego oraz rurociągowego, a czwarte i piąte miejsce zajmują odpowiednio działalność organizacji członkowskich oraz branża opieki zdrowotnej (rysunek 8).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 8. Dziesięć branż liczących w powiecie najwięcej podmiotów gospodarczych w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura zatrudnienia w powiecie ujawnia jego rolniczy charakter. W sektorze rolnictwa pracowało 62,3% pracujących ujętych w danych GUS, w sektorze pozostałych usług 17,1%, w sektorze przemysłu i budownictwa 13,8 %, a handlu i napraw 5,5%. W czasie ostatnich 7 lat nie zaszły istotne zmiany w zakresie znaczenia poszczególnych grup sekcji dla lokalnego rynku pracy.

Tabela 13. Pracujący w powiecie według grup sekcji

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13765	13772	13751	13747	13738	13729	13808
przemysł i budownictwo	3009	3020	3072	2957	3045	3155	3060
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	1170	1047	1018	1130	1181	1270	1226
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	334	328	306	293	289	289	272
pozostałe usługi	3701	3736	3764	3858	3750	3839	3780
Ogółem	21979	21903	21911	21985	22003	22282	22146
Struktura							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	62,6%	62,9%	62,8%	62,5%	62,4%	61,6%	62,3%
przemysł i budownictwo	13,7%	13,8%	14,0%	13,5%	13,8%	14,2%	13,8%

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	5,3%	4,8%	4,6%	5,1%	5,4%	5,7%	5,5%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	1,5%	1,5%	1,4%	1,3%	1,3%	1,3%	1,2%
pozostałe usługi	16,8%	17,1%	17,2%	17,5%	17,0%	17,2%	17,1%
Ogółem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza liczby ofert pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku, w ujęciu miesięcznym, pozwala dostrzec, że całkowita liczba ofert na koniec miesiąca zmalała z 98 do 80, jednocześnie wzrosła liczba osób bezrobotnych przypadających na jedną ofertę z 31 do 40, co oznacza pogorszenie się sytuacji na rynku pracy w skali ostatniego roku – wzrost liczby osób bezrobotnych o 162 tj. o 5,3% w stosunku do listopada 2019 (tabela 14). Warto zauważyć, że oferty zgłoszone z sektora prywatnego w ciągu ostatniego miesiąca ujętego w poniższym zestawieniu stanowiły zaledwie 60% ogółu ofert tego miesiąca.

Tabela 14. Oferty pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku w badanym powiecie w ujęciu miesięcznym

Miesiąc	Oferty pracy:			bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę
	zgłoszone w ciągu miesiąca	zgłoszone w ciągu miesiąca z sektora prywatnego	stan na końcu miesiąca	
listopad (2019)	82	50	98	31
grudzień	109	72	99	32
styczeń	53	21	48	69
luty	122	83	47	69
marzec	31	27	54	60
kwiecień	14	6	29	115
maj	30	17	27	123
czerwiec	91	81	95	34
lipiec	78	55	110	30
sierpień	146	105	130	25
wrzesień	131	104	118	28
październik	124	101	78	42
listopad (2020)	53	32	80	40

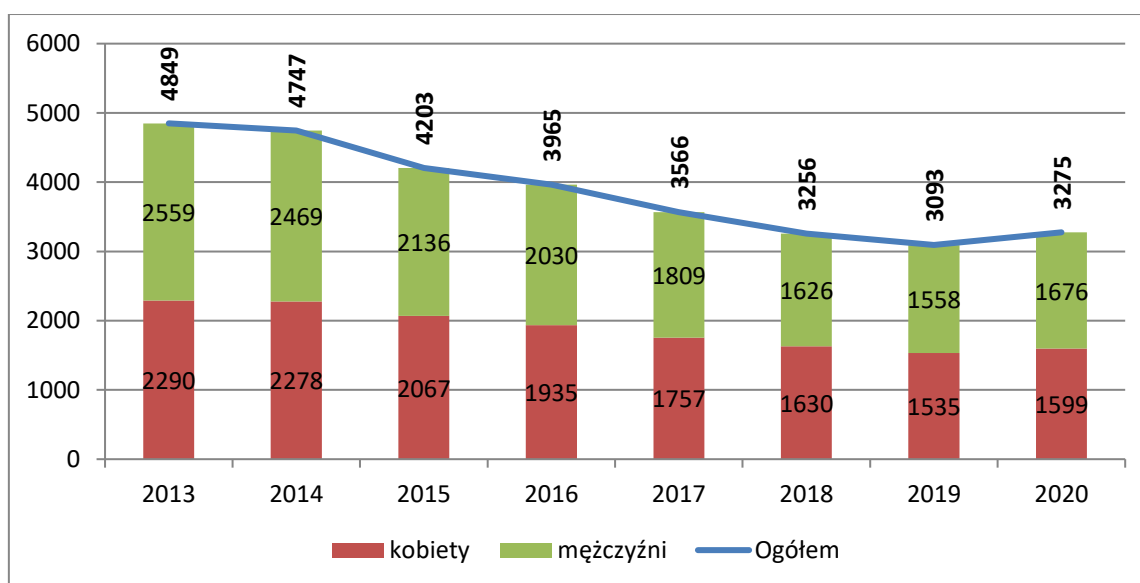
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba osób bezrobotnych spadała nieprzerwanie w latach 2013-2019 roku. Dopiero w roku 2020 ten trend się załamał i bezrobocie w powiecie wzrosło. W skali całego analizowanego okresu,

**„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18**

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

liczba bezrobotnych w badanej jednostce terytorialnej zmniejszyła jednak znacząco - z 4 849 do 3 275 osób, co oznacza zmianę o 39,4% (rysunek 9). W tym samym czasie stopa bezrobocia zmniejszyła się z 16,5% do 11,15% (rysunek 10), wciąż jednak pozostaje na wysokim poziomie i niepokoi jej wzrost w ostatnim roku objętym analizą. W ostatnich latach, liczba bezrobotnych mężczyzn zbliżyła się do liczby bezrobotnych kobiet, ale w całym analizowanym okresie mężczyźni częściej pozostawali bez pracy.

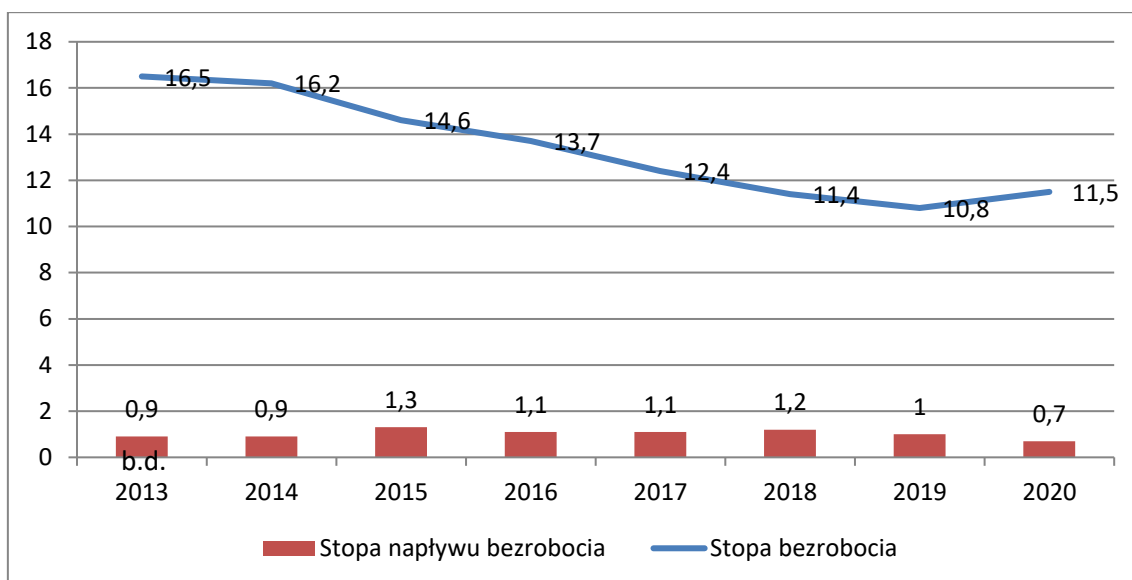

Rysunek 9. Bezrobocie rejestrowane w powiecie w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Stopa bezrobocia wykazywała do 2019 roku tendencję spadkową niezależnie od zmian stopy napływu bezrobocia (rysunek 10), z kolei w 2020 roku wzrosła mimo spadku stopy napływu bezrobocia. Oznacza, że głównym czynnikiem kreującym stację na rynku pracy była i jest aktywność pracodawców po stronie popytu na pracę.

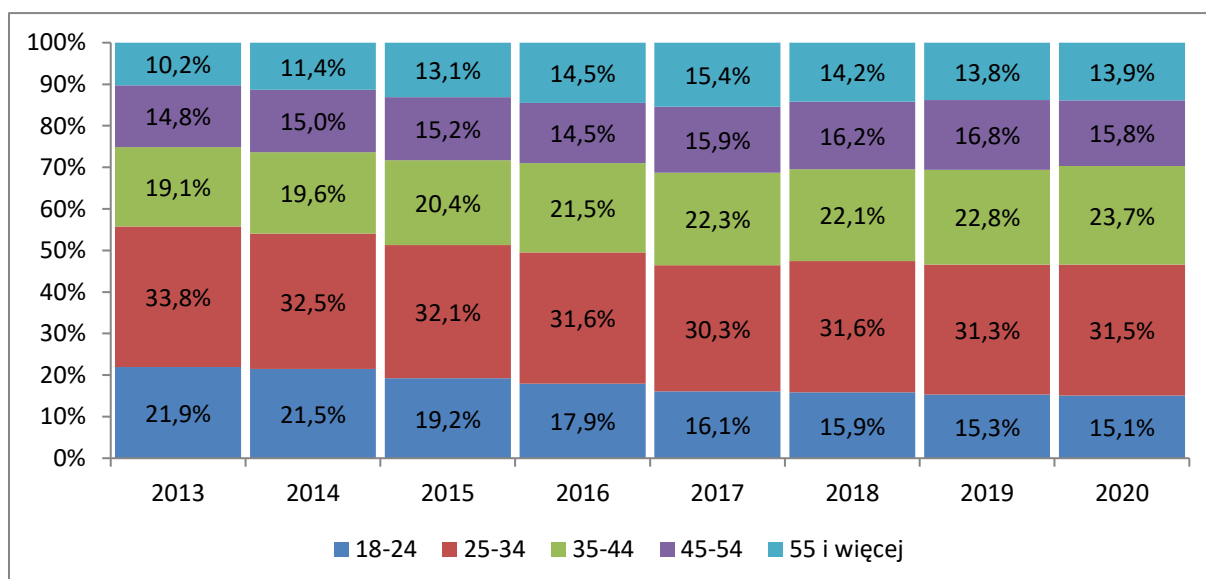
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 10. Stopa bezrobocia rejestrowanego i napływu bezrobocia w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych coraz mniejszą część stanowią osoby poniżej 35 roku życia. Zmniejsza się udział w bezrobociu zarówno osób najmłodszych, tj. do 24 roku życia, jak i osób tworzących największą frakcję w całej strukturze, czyli osób w wieku 25-34 lata. Rośnie natomiast wyraźnie udział osób w wszystkich starszych grupach wiekowych, w tym w najstarszej wyróżnionej kategorii wiekowej – osób powyżej 55 roku życia (rysunek 11). Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej osób bezrobotnych pozwalają stwierdzić, że wśród pracodawców rosną preferencje zatrudniania osób młodych.

Rysunek 11. Struktura bezrobotnych w powiecie według wieku w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej bezrobotnych, są zbieżne z trendami zmian osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy – liczba bezrobotnych w wieku do 30 roku życia wyraźnie spada, zmniejsza się także udział tej grupy wiekowej w ogóle bezrobotnych. Rośnie natomiast udział osób w wieku powyżej 50 roku życia, przy jednocześnie malejącej liczebności tej grupy. Udział, zaliczanych do kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej populacji bezrobotnych w powiecie na przestrzeni lat uległ zmianie – rósł w latach 2013-2015, po czym zaczął spadać i trend spadkowy trwa do chwili obecnej. W skali całego okresu frakcja długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się z o 2,7 pkt. proc. i w I półroczu 2020 roku osiągnęła poziom 64,1%. Zauważyć należy, że zmieniła się jednocześnie znacząco liczebność tej frakcji – z 3 238 osób do 2 099 osób, co wskazuje na poprawę sytuacji na analizowanym rynku pracy.

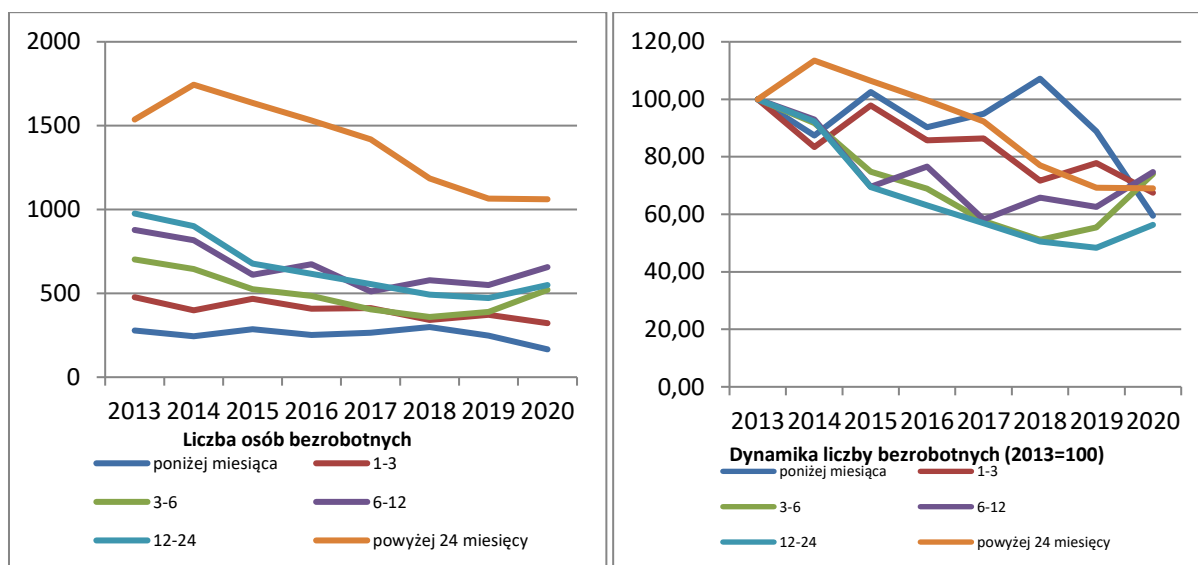
Tabela 15. Wybrane grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Osoby bezrobotne	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób								
do 30 roku życia	-	-	1573	1397	1167	1106	1001	1051
powyżej 50 roku życia	841	889	862	874	829	717	690	703
długotrwale bezrobotne	3238	3361	3032	2786	2522	2169	2023	2099
Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych								
do 30 roku życia	-	-	-	35,2%	32,7%	34,0%	32,4%	32,1%
powyżej 50 roku życia	17,3%	18,7%	20,5%	22,0%	23,2%	22,0%	22,3%	21,5%
długotrwale bezrobotne	66,8%	70,8%	72,1%	70,3%	70,7%	66,6%	65,4%	64,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Malejącą liczbę osób długotrwale bezrobotnych ukazują także dane o liczbie osób bezrobotnych według czasu grup pozostawania bez pracy. W latach 2013-2020 zmalała liczba osób bezrobotnych we wszystkich wyróżnionych grupach według czasu pozostawania bez pracy (rysunek 12), w tym najszybszy spadek dotyczył osób będących bezrobotnymi od 12 do 24 miesięcy.

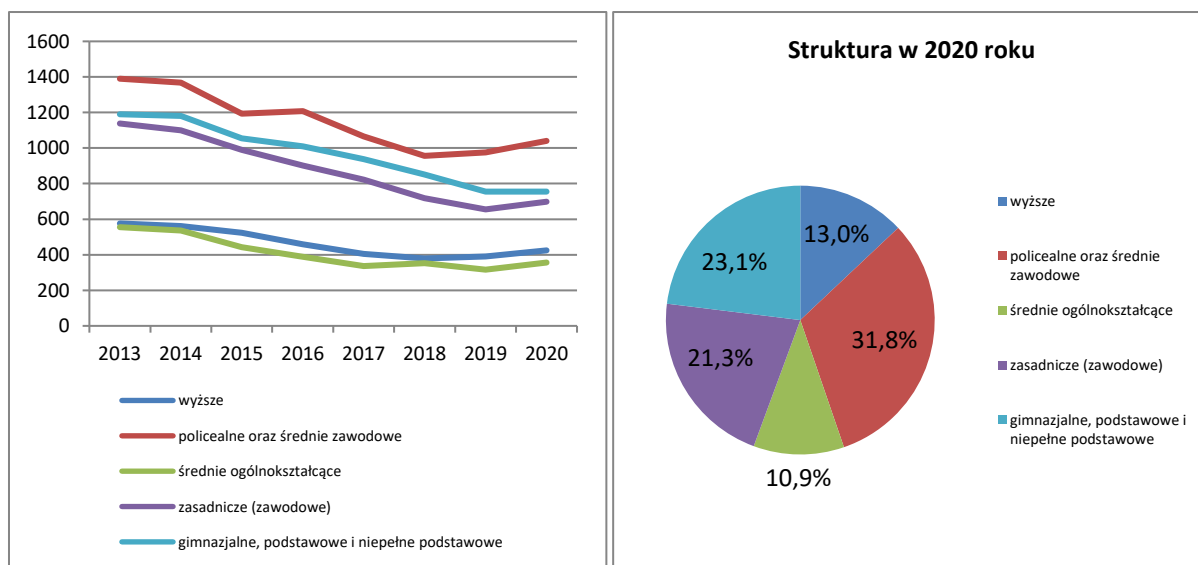
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 12. Bezrobocie i jego dynamika w latach 2013-2020 według czasu pozostawania bez pracy, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych powiatu najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (10,9%), a największą osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym lub niepełnym podstawowym (23,1%). Najszybszy spadek bezrobocia miał miejsce w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – liczebność tej frakcji bezrobotnych spadła, od 2013 roku o 440 osób tj. o 39% w stosunku do roku bazowego. Znaczny spadek miał miejsce także w grupie osób z wykształceniem podstawowym (zmniejszenie liczby bezrobotnych o 435 osób, oznaczało spadek o 37% względem roku 2013) – rysunek 13.

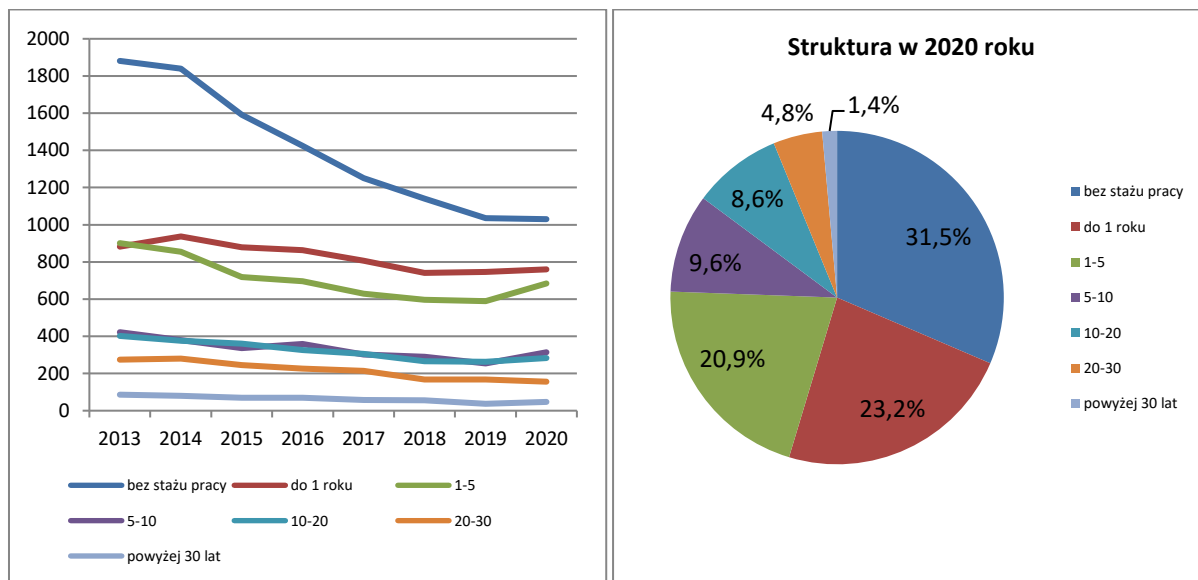

Rysunek 13. Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Analiza liczby osób bezrobotnych według doświadczenia zawodowego ukazuje, że w powiecie coraz łatwiej znajdują pracę osoby bez stażu pracy. Obecnie jednak wciąż stanowią one największą grupę osób bezrobotnych w powiecie.

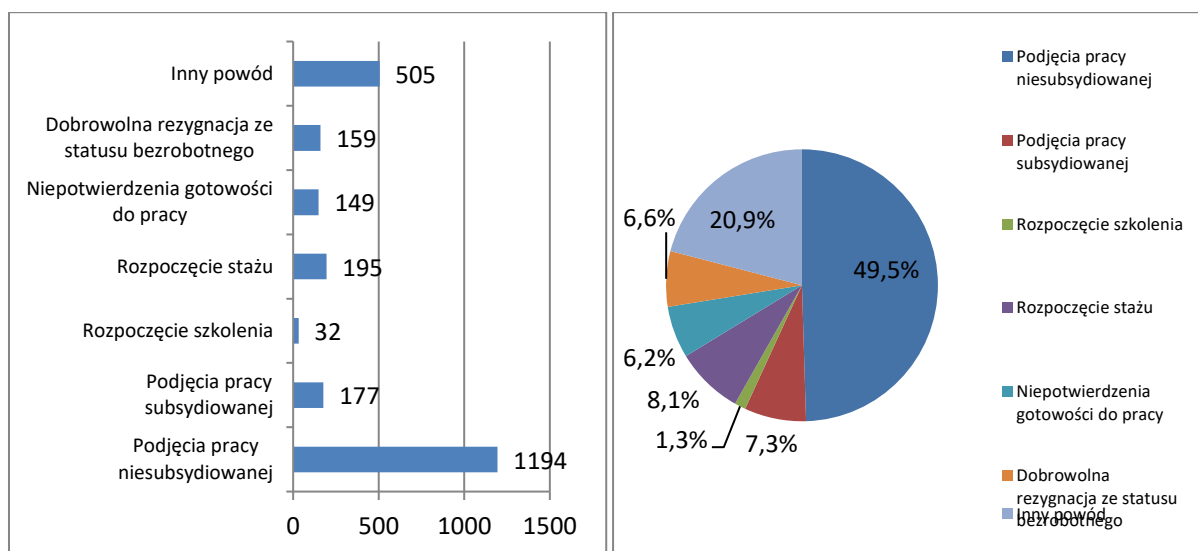

Rysunek 14. Liczba osób bezrobotnych według ich stażu pracy w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W okresie od stycznia do października 2020 roku, w powiatowym urzędzie pracy wyrejestrowanych zostało łącznie 2 411 bezrobotnych. Najczęstszą przyczyną opuszczenia rejestrów przez bezrobotnych, było podjęcie pracy niesubsydiowanej – pracę taką podjęło w ciągu roku 1 194 bezrobotnych (było to przyczyną 49,5% wykreśleń z rejestru). Drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych było rozpoczęcie stażu – dokonało tego 195 osób (8,1% przyczyn wykreśleń), co ukazuje rysunek 15. Pracy subsydiowanej podjęło się 177 osób co stanowiło 6,6% wykreślonych z rejestru bezrobotnych.

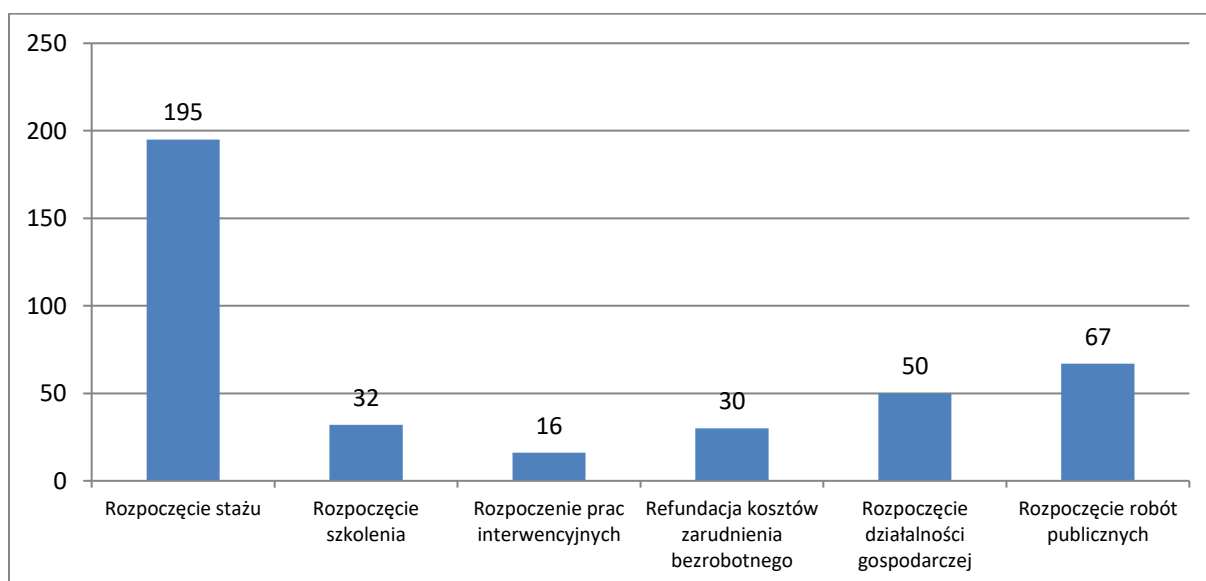
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 15. Podjęcia pracy przez bezrobotnych na tle przyczyn wypisu z rejestru bezrobotnych w powiecie od stycznia do października 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Najsukuteczniejsza forma aktywizacji bezrobotnych w powiecie – staże – w okresie od stycznia do września 2020 roku pozwoliła wyrejestrować 195 osób bezrobotnych. Drugą pod względem liczebności skutecznych aktywizacji było podejmowanie przez bezrobotnych robót publicznych, we wskazanym czasie zdecydowało się na to 67 osób. Działalność gospodarczą rozpoczęło 50 bezrobotnych wykreślonych z rejestru, a na szkolenia skierowano 32 osoby (rysunek 15, tabela 16).

Rysunek 15. Najliczniejsze formy aktywizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Tabela 16. Osoby wyłączone z ewidencji w powiecie

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-9
Osoby wyłączone z ewidencji w miejscu sprawozdawczym	244	286	269	140	109	171	660	189	343	2411
podjęcia pracy w miesiącu sprawozdawczym	122	113	121	81	82	99	444	131	178	1371
niesubsydiowanej	109	98	113	75	58	77	386	118	160	1194
podjęcia działalności gospodarczej	2	6	6	0	0	2	22	4	3	45
pracy sezonowej	0	0	0	0	0	69	127	32	5	233
subsydiowanej	13	15	8	6	24	22	58	13	18	177
prac interwencyjnych	4	1	1	0	3	0	4	2	1	16
robót publicznych	8	13	6	6	14	0	7	0	13	67
podjęcia działalności gospodarczej	0	0	0	0	1	15	31	3	0	50
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	0	1	0	0	6	4	13	4	2	30
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	0	0	0	3	3	3	2	11
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
inne	1	0	1	0	0	0	0	1	0	3
rozpoczęcia szkolenia	2	9	11	0	1	0	8	0	1	32
w tym w ramach bonu szkoleniowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia stażu	24	25	44	4	4	11	42	13	28	195
w tym w ramach bonu stażowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	0	46	11	0	7	0	3	3	16	86
w tym w ramach PAI	0	10	0	0	0	0	0	0	0	10
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	2	0	1	1	1	3	1	2	44	55
odmowy ustalenia profilu pomocy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
niepotwierdzenia gotowości do pracy	23	25	19	12	1	21	19	8	21	149
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	37	33	20	10	5	7	22	3	22	159
podjęcia nauki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
osiągnięcia wieku emerytalnego	5	8	4	3	2	7	14	7	12	62
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	0	0	0	0	1	0	2	2	2	7
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	2	1	2	0	1	0	4	2	3	15
inne	27	26	36	29	4	23	101	18	16	280

Źródło: Opracowanie własne na Sprawozdaniach MRPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy”

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W świetle uprzednio prezentowanych danych, nie ulega wątpliwości, że aktywizacja zawodowa realizowana przez urzędy pracy pełni ważną rolę w rozwiązywaniu problemów bezrobocia, jednak kluczową rolę na lokalnym rynku pracy odgrywają pracodawcy, którzy oferując miejsca pracy i zatrudniając pracowników, tworzą warunki do podejmowania przez pracowników pracy niesubsydiowanej, stanowiącej najczęstszy powód wykreślenia bezrobotnych z rejestru. Według *Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie krasnostawskim* opublikowanego na stronie Urzędu Pracy w Krasnymstawie w badanej jednostce terytorialnej w 2018 roku (tabela 17) najczęściej poszukiwane zawody należały do grup: pracowników usług i sprzedaży, pracowników wykonujących prace proste oraz pracowników biurowych.

Tabela 17. Oferty pracy w 2018 roku

Nazwa wielkiej grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet	Razem
w liczbach bezwzględnych			
Ogółem	1781	108	1889
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	8	19	27
SPECJALIŚCI	102	23	125
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	161	15	176
PRACOWNICY BIUROWI	249	17	266
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	344	25	369
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	12	0	12
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	282	3	285
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	238	5	243
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	385	1	386

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Krasnymstawie, *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie krasnostawskim w 2018 roku*, Krasnostaw 2020, s. 4-5.

Na terenie powiatu krasnostawskiego, w 2018 roku zidentyfikowane były aż 42 profesje tzw. maksymalnie deficytowe, tj. takie które spełniają kryteria definicji zawodu deficytowego, a jednocześnie w mieście nie było nawet jednej osoby bezrobotnej posiadającej kwalifikacje odpowiadające temu zawodowi. Wśród tych zawodów najwięcej „niezaspokojonych” ofert pracy było w elementarnej grupie zawodów obejmującej pracowników wykonujących dorywcze prace proste. Drugie miejsce przypadło sekretarkom, a czwarte i piąte miejsce zajęły odpowiednio zawody operatorów urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek oraz asystenci nauczycieli. Konfrontacja średniomiesięcznej liczby bezrobotnych i średniomiesięcznej liczby dostępnych ofert pracy ukazuje, że względnie najbardziej deficytowymi zawodami, spośród tych zawodów które były w kompetencjach niektórych bezrobotnych, na terenie powiatu krasnostawskiego były zawody obejmujące robotników robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej nieklasyfikowani, fadowacze nieczystości oraz technicy weterynarii - tabela 18.

Tabela 18. Zawody deficytowe w powiecie krasnostawskim w 2018 roku

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy (O_f^k)	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	7	100,00	100,00
4120	Sekretarki (ogólne)	3	53,57	53,57
8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	3	90,91	90,91
5312	Asystenci nauczycieli	3	37,50	25,00
5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	1	76,47	29,41
4411	Pomocnicy biblioteczni	1	100,00	100,00
4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	1	100,00	100,00
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	1		0,00
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	1	100,00	100,00
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	1	33,33	33,33
2621	Archiwiści i muzealnicy	1	50,00	50,00
3118	Kreślarze	1		0,00
4132	Operatorzy wprowadzania danych	1	87,50	87,50
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	1	50,00	0,00
8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	1	57,14	42,86
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	1	0,00	0,00
9216	Robotnicy wykonujący prace proste w rybołówstwie i zakładach akwakultury	1	0,00	0,00
9612	Sortowacze odpadów	1	66,67	50,00
5311	Opiekunowie dziecięcy	0	60,00	20,00
8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	0	40,00	40,00
2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	0	100,00	100,00
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	0	100,00	75,00
1211	Kierownicy do spraw finansowych	0	0,00	0,00
2355	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	0	66,67	66,67
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	0	0,00	0,00
4414	Technicy archiwistów i pokrewni	0	66,67	66,67
1323	Kierownicy do spraw budownictwa	0		0,00
1412	Kierownicy w gastronomii	0	100,00	0,00
2353	Lektorzy języków obcych	0	0,00	0,00
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	0	0,00	0,00
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	0	50,00	50,00
3321	Agenci ubezpieczeniowi	0		0,00
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	0	100,00	100,00
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem	0	50,00	50,00

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MAKSYMALNY DEFICYT*								
Kod	Elementarna grupa zawodów				Liczba dostępnych ofert pracy (O_t^k)	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+ EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)	
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe				0	100,00	100,00	
9215	Robotnicy wykonujący prace proste w leśnictwie				0	100,00	50,00	
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food				0	0,00	0,00	
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający				0	0,00	0,00	
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej				0	0,00	0,00	
DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	\bar{B}_t^k	\bar{O}_t^k	B/O_t^k	WDB_t^k	WPB_t^k	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+ EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,17	2,50	0,07		1,00	0,00	0,00
9611	Ładowacze nieczystości	0,17	2,08	0,08	0,00	1,00	53,85	38,46
3240	Technicy weterynarii	0,08	0,25	0,33		1,50	66,67	66,67

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Krasnymstawie, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie krasnostawskim w 2018 roku, Krasnystaw 2020, s. 6-7.

W 2020 roku liczba zawodów deficytowych wyraźnie zmalała. W Barometrze zawodów 2020 na terenie powiatu krasnostawskiego jako deficytowe wyróżnionych zostało 21 profesji (tabela 19) i żaden z zawodów nie pokrywał się z deficytowymi zawodami z roku 2018, co oznacza na dużą zmienność zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców na rynku pracy badanego powiatu.¹⁵

Tabela 19. Zawody deficytowe w powiecie krasnostawskim według barometru zawodów 2020

Ceramicy przemysłowi	Kosmetyczki	Pielęgniarki i położne
Dekarze i blacharze budowlani	Krawcy i pracownicy produkcji odzieży	Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
Diagności samochodowi	Kucharze	Samodzielni księgowi
Fryzjerzy	Mechanicy pojazdów samochodowych	Spawacze
Geodeci i kartografowie	Murarze i tynkarze	Szefowie kuchni
Inżynierowie budownictwa	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu	
Kierownicy autobusów	Nauczyciele przedmiotów zawodowych	
Kierownicy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	Piekarze	

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Barometr zawodów 2020, Raport podsumowujący badanie w województwie lubelskim, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Karków 2019, s. 46.

Wśród elementarnych nadwyżkowych zawodów w powiecie krasnostawskim pierwsze miejsce przypada grupie zawodów obejmującej średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych. Jest to zawód maksymalnie nadwyżkowy, przy jednocześnie największej liczbie osób bezrobotnych. Drugie miejsce przypada pielęgniarkom bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji. Zawodów maksymalnie nadwyżkowych w 2018 roku zidentyfikowano w powiecie 9. Wśród zawodów nadwyżkowych, ale nie maksymalnie, tj. dla których była przynajmniej jedna oferta pracy, na szczycie rankingu znaleźli się

¹⁵ Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Barometr zawodów 2020, Raport podsumowujący badanie w województwie lubelskim, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Karków 2019.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej nieklasyfikowani. W pierwszej trójce najbardziej deficytowych zawodów znaleźli się także murarze oraz ogrodnicy (tabela 19).

Tabela 19. Zawody nadwyżkowe w powiecie krasnostawskim w 2018 roku

MAKSYMALNA NADWYŻKA*		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	82
2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	5
2299	Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej nieklasyfikowani	4
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	3
2251	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1
6340	Rybaczy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	1

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	\bar{B}_t^k	\bar{O}_t^k	B/O_t^k	WDB_t^k	WPB_t^k	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+ EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej nieklasyfikowani	36,00	0,17	216,00	71,05	0,98		0,00
7112	Murarze i pokrewni	56,00	0,75	74,67	70,18	0,91	55,56	44,44
6113	Ogrodnicy	27,83	0,42	66,80	66,67	0,96	60,00	60,00
7123	Tynkarze i pokrewni	3,25	0,08	39,00	66,67	0,33	100,00	0,00
3251	Asystenci dentyści	2,83	0,08	34,00	66,67	0,50	100,00	100,00
2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej nieklasyfikowani	2,08	0,08	25,00	66,67	0,83	0,00	0,00
3111	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	9,25	0,58	15,86	88,89	0,82	42,86	28,57
9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	16,67	2,75	6,06	66,67	0,87	57,58	18,18
3412	Pracownicy wsparcia rodzinny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	5,67	3,33	1,70	66,67	0,70	71,43	35,71

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Krasnymstawie, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie krasnostawskim w 2018 roku, Krasnystaw 2020, s. 7-8.

W Barometrze zawodów 2020 na terenie powiatu krasnostawskiego jako nadwyżkowe wyróżniono 25 profesji (tabela 21). Podobnie jak w roku 2018 wśród nadwyżkowych zawodów znaleźli się rolnicy, ogrodnicy, inżynierowie chemicy i chemicy oraz profesje powiązane ze świadczeniem usług z zakresu budownictwa.¹⁶

Tabela 21. Zawody deficytowe w powiecie krasnostawskim według barometru zawodów 2020

¹⁶ Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Barometr zawodów 2020, Raport podsumowujący badanie w województwie lubelskim, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Karków 2019.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Architekci krajobrazu	Ogrodnicy i sadownicy	Sociolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych
Cukiernicy	Operatorzy obrabiarek skrawających	Specjaliści administracji publicznej
Dziennikarze i redaktorzy	Pedagodzy	Specjaliści rolnictwa i leśnictwa
Ekonomiści	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków	Specjaliści technologii żywności i żywienia
Filolodzy i tłumacze	Pracownicy administracyjni i biurowi	Sprzedawcy i kasjerzy
Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy	Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej	Ślusarze
Inżynierowie chemicy i chemicy	Rolnicy i hodowcy	Technicy budownictwa
Inżynierowie inżynierii środowiska		Technicy mechanicy
Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących		

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Barometr zawodów 2020, Raport podsumowujący badanie w województwie lubelskim, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Karków 2019, s. 46.

Według barometru zawodów w powiecie krasnostawskim najbardziej poszukiwanymi w 2021 roku pracownikami będą:¹⁷

ZAWÓD	KOMENTARZE
inżynierowie budownictwa	wymagane uprawnienia budowlane
lekarze	odejścia na emeryturę, młodzi emigrują, sytuacja epidemiczna, osoby z kwalifikacjami szukają pracy w innych ośrodkach
fizjoterapeuci i masażyści	era społeczeństwa siedzącego - brak aktywności fizycznej, obecnie są zatrudnione głównie osoby młode, często korzystające z urlopów opiekuńczych, macierzyńskich, rodzicielskich, wychowawczych. Niskie zarobki skutkujące emigracją za granicę osób z zawodem, wymagane doświadczenie i dodatkowe uprawnienia
nauczyciele przedmiotów zawodowych	potrzebne kwalifikacje z wielu dziedzin, niskie wynagrodzenia, konieczne przygotowanie pedagogiczne
psycholodzy i psychoterapeuci	kobiety z małymi dziećmi, ciężarne
pracownicy administracyjni i biurowi	W zawodach tych pracują głównie kobiety, prognozowany jest wzrost ze względu na opiekę nad dziećmi, urlopy macierzyńskie i wychowawcze. Również bardzo prawdopodobne są odejścia na emerytury obecnych pracowników. Subsydia, staże, liczą się predyspozycje.
opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej	starzejące się społeczeństwo, dzieci powierzają opiekę nad rodzicami instytucjom sprawującym opiekę nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi staże, subsydia, roboty publiczne
sprzedawcy i kasjerzy	Możliwy wzrost ze względu na pracujące kobiety wykorzystujące zasiłek opiekuńczy na dzieci. Ma to związek z sytuacją pandemiczną. Często oferty subsydiowane, wymagane umiejętności w zakresie obsługi klienta, niezbędna znajomość obsługi kasy fiskalnej, komputera i terminalu.
diagności samochodowi	wymagane doświadczenie
piekarze	praca zmianowa, dojazdy, wymagane praktyczne umiejętności
krawcy i pracownicy produkcji odzieży	w powiecie upadł zakład pracy, ale firmy spoza terenu powiatu będą chętne zatrudniać osoby w zawodzie, o ile będą zdolne do pracy. Ciężka praca, wymagany dobry stan zdrowia, konieczne umiejętności do pracy, w rejestrach są głównie osoby starsze, niska płacna praca
kierowcy autobusów	Przy zmniejszonej liczbie osób w autobusie może pojawić się potrzeba dodatkowych kursów. Konieczne pełne uprawnienia: prawo jazdy kat. D, kwalifikacja do przewozu osób,

¹⁷ Źródło: Barometr zawodów: <https://barometrzwadodow.pl/lubelskie/prognozy-w-tabelach>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	badania psychologiczne. Praca ta często rozciąga się na cały dzień, nie zamyka się w 8 godzinach - konieczna dyspozycyjność.
operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych	planowane duże inwestycje niezbędne pełne uprawnienia, konieczne doświadczenie zawodowe
pracownicy sprzedaży internetowej	prawdopodobny wzrost udziału handlu przez internet ze względu na sytuację epidemiczną wymagana gotowość do pracy on-line i gotowość do nabywania umiejętności z nią związanych
pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy	wpływ sytuacji pandemicznej konieczne umiejętności, wymagana miła aparycja i odporność na stres, kwalifikacje mają mniejsze znaczenie
kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	Wymagane pełne uprawnienia: prawo jazdy kategorii C+E, kwalifikacja do przewozu rzeczy, badania psychologiczne. Często trasy międzynarodowe, niezbędne jest doświadczenie.
pielęgniarki i położne	odejścia na emerytury, brak aktualnych uprawnień, niskie wynagrodzenia, emigracja
elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy	wymagany dobry stan zdrowia, uprawnienia, brak nałogów, prawo jazdy
pracownicy usług pogrzebowych	możliwe zwiększenia zatrudnień w związku z sytuacją pandemiczną, wymagane odpowiednie predyspozycje kandydata do pracy

Największy problem ze znalezieniem w powiecie pracy z uwagi na nadwyżkę poszukujących pracy mogą mieć:¹⁸

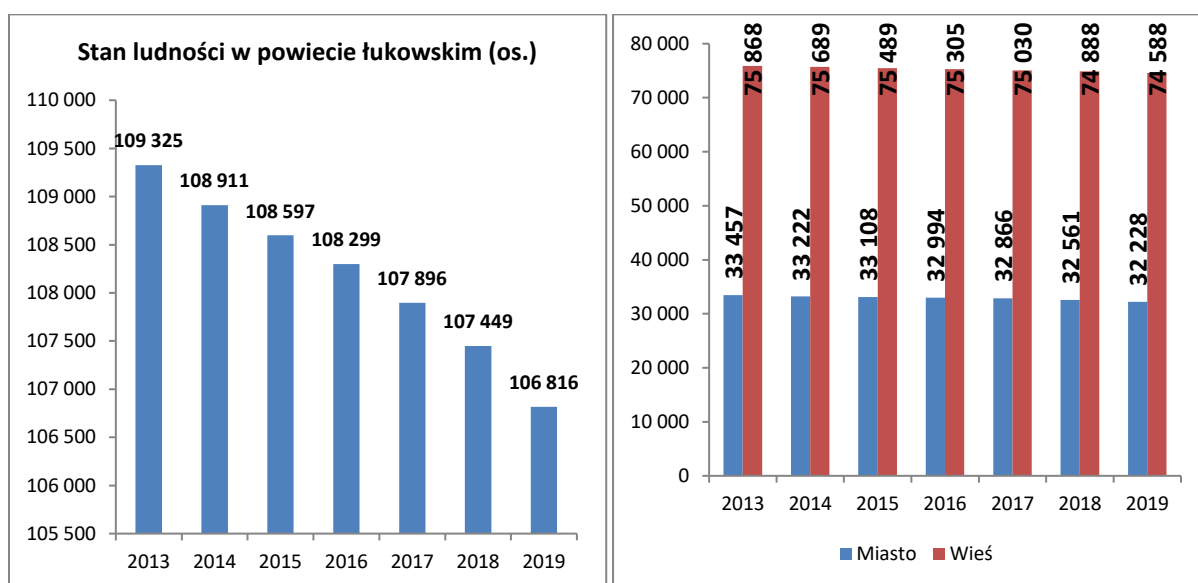
- specjaliści technologii żywności i żywienia
- nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących
- nauczyciele nauczania początkowego
- pedagodzy
- filolodzy i tłumacze
- socjologowie i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych
- technicy mechanicy
- technicy informatycy
- pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej
- operatorzy obrabiarek skrawających
- mechanicy pojazdów samochodowych
- specjaliści rolnictwa i leśnictwa
- optycy i pracownicy wytwarzający protezy
- filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
- ekonomiści
- kucharze
- rolnicy i hodowcy
- ogrodnicy i sadownicy

¹⁸ Tamże.

Powiat łukowski

Obszar edukacji i kształcenia

Powiat łukowski na koniec 2019 roku zamieszkiwało 106 816 osób, z czego mieszkańcy obszarów wiejskich stanowili 69,8% (tj. 74 588 osób), a obszarów miejskich 30,2% (tj. 32 228 osób). Stan ludności w analizowanym powiecie systematycznie, z roku na rok zmniejsza się (rysunek 1). Zjawisko to dotyczy zarówno obszaru wiejskiego jak miejskiego. W latach 2013-2019 spadek populacji w całym powiecie wyniósł 2,3% co oznacza ubytek liczby mieszkańców o 2 509 osób.

Rysunek 1. Stan ludności w analizowanym powiecie w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Zmniejszający się stan ludności obecny jest w spadku liczebności populacji w młodszych grupach wiekowych – ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Społeczeństwo powiatu wyraźnie starzeje się, gdyż w tym samym czasie rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym (tabela 1). Na koniec 2019 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 59,8% ogółu mieszkańców powiatu, a jej liczba wyniosła 63 876 osób, w stosunku do roku 2013, było to o 3 307 (4,9%) potencjalnych pracowników mniej. Całkowita liczba osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym także zmniejszyła się w ostatnich latach. Względem roku 2013 spadła ona o 971 osób. Opisywane zmiany nie są korzystne dla pracodawców w powiecie, oznaczają bowiem dla nich coraz większe potencjalne trudności w pozyskiwaniu nowych pracowników, z drugiej strony są korzystne dla osób będących i wchodzących na rynek pracy, gdyż powinno być im łatwiej znaleźć pracodawcę.

Tabela 1. Liczba i struktura ludności w powiecie według grup ekonomicznych

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	23443	23072	22805	22525	22392	22159	21905
Ludność w wieku produkcyjnym	67183	66792	66338	65915	65322	64696	63876
Ludność w wieku poprodukcyjnym	18699	19047	19454	19859	20182	20594	21035
Struktura							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	21,4%	21,2%	21,0%	20,8%	20,8%	20,6%	20,5%
Ludność w wieku produkcyjnym	61,5%	61,3%	61,1%	60,9%	60,5%	60,2%	59,8%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	17,1%	17,5%	17,9%	18,3%	18,7%	19,2%	19,7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie powiatu, według danych GUS, w roku szkolnym 2019/2020, funkcjonowało 68 placówek edukacji podstawowej (tabela 2). W całym powiecie były 2 szkoły specjalne. Badanego obszaru nie ominął trend redukcji placówek szkolnych. W wyniku reformy oświaty – ich całkowita liczba zmniejszyła się od 2017 roku z 97 o 29 jednostek czyli o 29,9%.

Tabela 2. Szkoły gimnazjalne i podstawowe według typu

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	97	97	97	97	76	76	68
Szkoły podstawowe	64	64	64	64	68	68	68
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	62	62	62	62	66	66	66
specjalne	2	2	2	2	2	2	2
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja*	33	33	33	33	8	8	0*
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	31	31	31	31	8	8	-
specjalne	2	2	2	2	0	0	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

*W skutek reformy systemu oświaty z 2017, dzień 31 sierpnia 2019 roku był ostatnim dniem funkcjonowania gimnazjum w ustroju szkolnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Dostępność do placówek edukacji podstawowej w powiecie jest bardzo wysoka – przewyższa zarówno średnią krajową jak i przeciętną w województwie lubelskim¹⁹. W analizowanej jednostce terytorialnej na 100 km² przypadało 4,9 placówki w czasie gdy w województwie jest to średnio zaledwie 3,8, a w Polsce 4,6. Jeszcze lepiej na tle kraju i regionu powiat wypada pod względem liczby placówek w przeliczeniu na 1000 potencjalnych uczniów, tj. osób w wieku 6-14 lat. Wskaźnik w tym przypadku dla łukowskiego osiąga poziom zbliżony do 6,1, natomiast w Polsce jest to zaledwie 4,0, a w regionie 5,0.

Tabela 3. Gęstość placówek edukacji podstawowej w powiecie

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
------------------	------	------	------	------	------	------	------

¹⁹ Wprawdzie pogorszyła się ona w latach 2013 – 2019, ale zjawisko to dotyczyło całego kraju i wynika w dużej mierze z reformy edukacji - zastąpienia gimnazjum przez szkoły podstawowe, przy wydłużeniu czasu edukacji w tych drugich.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szkoły podstawowe/gimnazja na 100 km²	6,958	6,958	6,958	6,958	5,452	5,452	4,878
Benchmark Polska	6,735	6,768	6,795	6,787	5,281	5,206	4,638
Benchmark woj. lubelskie	5,812	5,796	5,780	5,732	4,490	4,430	3,845
Szkoły podstawowe/1000 mieszk. w wieku 6-14 lat	8,488	8,553	8,635	8,620	6,758	6,739	6,068
Benchmark Polska	6,295	6,235	6,161	6,071	4,666	4,550	4,037
Benchmark woj. lubelskie	7,624	7,592	7,549	7,481	5,833	5,749	5,014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W powiecie są 22 szkoły ponadgimnazjalne i ponadpodstawowe. Liczebnie przeważają wśród nich licea, których jest łącznie 10. Drugą pod względem liczebności kategorią są szkoły branżowe, jest ich 8. Dopełnienie analizowanej grupy szkół stanowią szkoły branżowe I stopnia²⁰ liczące w powiecie 4 podmioty. Jedną placówką ze szkół średnich jest szkołą artystyczną, nie dającą jednak uprawnień zawodowych (tabela 4). Dorośli w powiecie mogą kształcić się w 5 dedykowanych im liceach oraz kontynuować edukację w 4 szkołach policealnych, na terenie powiatu brak jest natomiast szkół wyższych lub ich jednostek zamiejscowych. Liczba niemal wszystkich typów placówek na przestrzeni ostatnich 7 lat zmniejszyła się – jedynie w przypadku szkół zasadniczych zawodowych i branżowych I stopnia wzrosła ona o 1 od 2013 roku.

Tabela 4. Szkoły ponadgimnazjalne i policealne w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	31	29	27	26	25	24	22
ogólnokształcące (licea) razem	19	17	16	15	14	12	10
średnie zawodowe (technika) razem	5	5	4	4	4	4	4
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	7	7	7	7	7	8	8
Policealne ogółem	8	7	8	7	6	4	4
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	39	36	35	33	31	28	26
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	16	17	16	15	14	12	10
dla młodzieży bez specjalnych	7	7	6	6	6	5	5
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	9	10	10	9	8	7	5
Szkoły średnie zawodowe (technika)	5	5	4	4	4	4	4
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	1	1	1	1	1	1	1

²⁰ W roku szkolnym 2017/2018 branżowe szkoły I stopnia zastąpiły dotychczasowe zasadnicze szkoły zawodowe. 1.09.2017 r. zaprzestano naboru do klas pierwszych zasadniczych szkół zawodowych, zastępując je branżowymi szkołami I stopnia. Za: GUS.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	7	7	7	7	7	8	8
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	2	2	2	2	2	2	2
zawodowe dla młodzieży specjalne	1	1	1	1	0	0	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	4	4	4	4	0	0	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	5	5	5
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	1	1
Szkoły policealne razem	8	7	8	7	6	4	4
szkoły policealne, w tym kolegium pracowników służb społecznych, bez specjalnych	1	1	1	0	0	0	4
specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2019/2020, na terenie powiatu łukowskiego w szkołach podstawowych kształciło się 9 640 uczniów, z czego 1,0% stanowili uczniowie szkół specjalnych, których było 94 osób. Liczba uczniów szkół podstawowych od czterech lat systematycznie spada, a na przestrzeni 7 lat zmniejszyła się ona blisko o 11,5% tj. o 1255 osób (tabela 5).

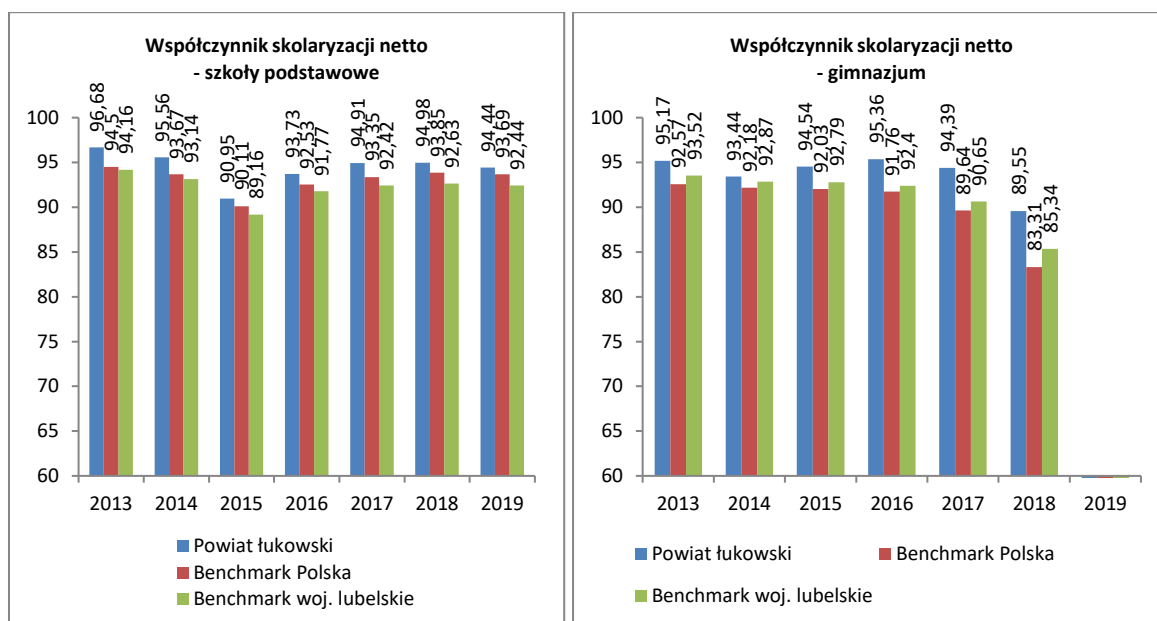
Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	11443	11694	11844	10895	10911	10853	9640
Szkoły podstawowe	7299	7682	7985	7168	8444	9632	9640
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	7234	7625	7939	7119	8387	9565	9546
specjalne	65	57	46	49	57	67	94
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja	4144	4012	3859	3727	2467	1221	-
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	4090	3962	3813	3680	2426	1201	-
specjalne	54	50	46	47	41	20	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Współczynnik solaryzacji netto w powiecie jest wysoki - wynosi 94,4% i jest wyższy odpowiednio o 0,75 punktu procentowego i 2 punkty procentowe niż w kraju i regionie. Wyższe niż przeciętnie wskaźnik solaryzacji powiatu sugerują, że mieszkańcy wysoko oceniają poziom edukacji na terenie powiatu, bowiem rzadziej niż przeciętnie w kraju poszukują sposobności edukacji poza obszarem powiatu.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 2. Współczynnik solaryzacji netto w szkołach dla szkół podstawowych i gimnazjum

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkoły nauczania podstawowego zlokalizowane w powiecie łukowskim są stosunkowo małe na tle przeciętnej wielkości szkoły w regionie, a tym bardziej w porównaniu do przeciętnej krajowej (tabela 6). W roku szkolnym 2019/2020 na jedną placówkę przypadało średnio 142 uczniów, w czasie gdy w Polsce było to 211, a w woj. lubelskim 168.

Tabela 6. Przeciętna liczba uczniów przypadających na placówkę szkolną

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	118	121	122	112	144	143	142
Benchmark Polska	156	161	168	159	204	209	211
Benchmark woj. lubelskie	129	132	136	128	162	164	168
Szkoły podstawowe	114	120	125	112	124	142	142
Benchmark Polska	160	170	183	170	182	209	211
Benchmark woj. lubelskie	123	131	139	128	145	166	168
Gimnazja	126	122	117	113	308	153	-
Benchmark Polska	150	145	141	139	367	209	-
Benchmark woj. lubelskie	139	134	130	127	273	149	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W szkołach średnich w roku szkolnym 2019/2020 naukę podejmowało 4 818 mieszkańców badanego powiatu, w tym 2 125 było uczniami techników, 1 913 liceów ogólnokształcących a 780 branżowych szkół I stopnia. Ponadto w szkołach policealnych edukowało się 218 osób dorosłych (tabela 7). Wyraźny jest trend spadkowy osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych – to niepokojące zjawisko, szczególnie widoczne jest na przestrzeni lat 2013-

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2018 i dotyczyło głównie liceów oraz szkół branżowych. Wprawdzie w roku 2019 nastąpiło odwrócenie tego trendu – ale jest to jedynie jednorazowy, wynikający z reformy oświaty, efekty podwójnego rocznika związanego z zakończeniem wygaszania gimnazjów. W perspektywie długoterminowej, ubytek liczby osób kształcących się w szkołach średnich, bez względu na przyczynę analizowanego zjawiska, będzie skutkować niższą podażą wyedukowanej siły roboczej na lokalnym rynku pracy. W roku 2019/2020 w szkołach mogących kształtować kompetencje zawodowe uczyło się łącznie 2 905 uczniów – w najbliższych latach mogą oni zasilić rynek pracy.

Tabela 7. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych i policealnych w badanym powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	4584	4502	4332	4287	3996	3885	4818
ogólnokształcące (licea) razem	2377	2194	2065	1965	1757	1610	1913
średnie zawodowe (technika) razem	1526	1590	1602	1644	1604	1657	2125
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	681	718	665	678	635	618	780
Policealne ogółem	416	395	371	322	285	243	218
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	5000	4897	4703	4609	4281	4128	5036
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	2273	2194	2065	1965	1757	1610	1913
dla młodzieży bez specjalnych	1904	1797	1659	1597	1490	1369	1696
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	369	397	406	368	267	241	217
Szkoły średnie zawodowe (technika)	1526	1590	1602	1644	1604	1657	2125
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	76	74	74	80	125	124	126
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	681	718	665	678	635	618	780
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	40	36	36	31	39	41	49
zawodowe dla młodzieży specjalne	38	36	33	30	16	7	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	603	646	596	617	403	209	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	177	355	714
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	6	17
Szkoły policealne razem	416	395	371	322	285	243	218
szkoły policealne w tym kolegium pracowników służb społecznych bez specjalnych	141	120	110	0	0	0	218
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
dla dorosłych w tym kolegia pracowników służb społecznych	275	275	261	322	285	243	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2018/2019 w szkołach ponadpodstawowych powiatu łukowskiego najwięcej uczniów tj. 662 zdobywało wiedzę i umiejętności na kierunku inżynieryjno-technicznym. Drugie miejsce pod względem „popularności” zajmowały kierunki związane ze świadczeniem usług dla ludności – na tych kierunkach uczyły się 484 osoby. Trzecie miejsce pod względem liczby uczniów zajmują kierunki technologii informatycznych, liczba uczniów wyniosła w tym przypadku 429. Czwarte miejsce zajęły kierunki związane z biznesem i administracją z liczbą 291 uczniów. W powiecie można także zidentyfikować kierunki ze specjalizacją społeczną (156 uczniów), rolniczą (79 uczniów), architektury i budownictwa (50 uczniów), usług transportowych (34 uczniów) oraz produkcji i przetwórstwa (30 uczniów) – tabela 8a.

Tabela 8 a. Uczniowie według podgrup kierunków kształcenia

Specjalizacja szkoły	Ogółem	zasadnicze szkoły zawodowe bez specjalnych	branżowe szkoły I stopnia bez specjalnych	technika bez specjalnych	szkoły policealne bez specjalnych	zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	branżowe szkoły I stopnia specjalne	specjalne technika	szkoły policealne specjalne
pedagogiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
artystyczna	6	3	3	0	0	0	0	0	0
społeczna	156	0	0	156	0	0	0	0	0
dziennikarstwa i informacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
biznesu i administracji	291	15	34	242	0	0	0	0	0
fizyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
technologii teleinformacyjnych	429	0	0	429	0	0	0	0	0
inżynieryjno-techniczna	662	110	195	357	0	0	0	0	0
produkcji i przetwórstwa	30	3	14	13	0	0	0	0	0
architektury i budownictwa	50	20	30	0	0	0	0	0	0
rolnicze	79	6	3	70	0	0	0	0	0
leśne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rybactwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
weterynaryjna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
medyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
opieki społecznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usługi dla ludności	484	52	76	356	0	0	0	0	0
higieny i bezpieczeństwa pracy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ochrony i bezpieczeństwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usług transportowych	34	0	0	34	0	0	0	0	0
pozostałe	0	0	0	0	0	0	0	0	0

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Tabela 8b. Wykaz techników zlokalizowanych w powiecie łukowskim i ich kierunków kształcenia zawodowego

TECHNIKA PUBLICZNE		
TECHNIKUM NR 1 W ŁUKOWIE		
technik elektryk	technik ekonomista	technik handlowiec
technik prac biurowych	technik informatyk	technik mechanik
technik mechatronik		
TECHNIKUM NR 2 W ŁUKOWIE		
technik obsługi informatycznej	technik usług kelnerskich	technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej
technik technologii żywności	technik hotelarstwa	kelner
TECHNIKUM NR 3 W ŁUKOWIE		
technik grafik	technik spedytor	technik agrobiznesu
technik prac biurowych	technik logistyk	technik informatyk
technik ekonomista	technik żywienia i usług gastronomicznych	technik cyfrowych procesów graficznych
kucharz		
TECHNIKUM Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W STOCZKU ŁUKOWSKIM		
technik pojazdów samochodowych	technik logistyk	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych: <https://rspo.men.gov.pl/>

Tabela 8c. Wykaz branżowych szkół I stopnia w powiecie łukowskim i ich kierunków kształcenia zawodowego

Branżowe szkoły I stopnia		
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 1 W ŁUKOWIE		
fryzjer	piekarz	murarz-tylnkarz
kelner	kierowca mechanik	lakiernik
stolarz	monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	mechanik pojazdów samochodowych
cukiernik	kucharz	elektryk
mechanik-monter maszyn i urządzeń elektromechanik	ślusarz	operator obrabiarek skrawiających przetwórcza mięsa
	fotograf	
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA NR 2 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W ŁUKOWIE		
Stolarz	Piekarz	Blacharz samochodowy
Lakiernik	Magazynier-logistyk	Mechanik pojazdów samochodowych
Przetwórcza mięsa	sprzedawca	Mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych
cukiernik	Monter sieci i instalacji sanitarnych	Złotnik-jubiler
blacharz	fotograf	Lakiernik samochodowy
kucharz	rolnik	ślusarz
wędliniarz		
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA SPECJALNA DLA UCZNIÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH		
cukiernik	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W ADAMOWIE		
monter sieci i instalacji sanitarnych	rolnik	fryzjer
sprzedawca	elektromechanik pojazdów samochodowych	elektryk
cieśla	fotograf	cukiernik

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Branżowe szkoły I stopnia		
piekarz	ślusarz	elektronik
mechanik pojazdów samochodowych	lakiernik samochodowy	stolarz
kucharz	murarz-tylnkarz	
BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W STOCZKU ŁUKOWSKIM		
monter sieci i instalacji sanitarnych	pracownik pomocniczy gastronomii	fryzjer
blacharz samochodowy	lakiernik samochodowy	ślusarz
mechanik pojazdów samochodowych	magazynier-logistyk	rolnik
sprzedawca	kucharz	
RZEMIEŚNICZA BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA W ŁUKOWIE		
kucharz	blacharz samochodowy	murarz-tylnkarz
elektromechanik pojazdów samochodowych	monter sieci i instalacji sanitarnych	sprzedawca
stolarz	mechanik pojazdów samochodowych	elektryk
cukiernik	obuwnik	fryzjer
piekarz		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych: <https://rspo.men.gov.pl/>

Na terenie powiatu tylko trzy placówki edukacji średniego szczebla mają status szkół niepublicznych – są to: Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Edukacji Innowacyjnej w Łukowie, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych TWP w Zgóźdzu oraz Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Łukowie. Ponadto w powiecie działa jedna niepubliczna szkoła policealna – Policealna szkoła edukacji innowacyjnej w Łukowie. Pozostałe szkoły ponadgimnazjalne i ponadpodstawowe oraz policealne zlokalizowane w powiecie łukowskim mają status szkół publicznych i w większości przypadków ich gestorem jest powiat ziemski (tabela 9).

Tabela 9. Szkoły ogólnokształcące, branżowe I stopnia oraz policealne według gestora

Wyszczególnienie	Jednostka samorządu województwa	Samorząd powiatowy - powiat łukowski	Miasto na prawach powiatu	Jednostka samorządu powiatu	Jednostka administracji rządowej	Organizacja społeczna lub społeczno-ekonomiczna	Organizacja	Pozostałe
Szkoły ogólnokształcące (licea)	0	9	0	0	0	0	0	1
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	0	6	0	0	0	1	0	0
Szkoły policealne	0	2	0	1	0	0	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

W powiecie zlokalizowane są 3 placówki kształcenia ustawicznego – Centrum Doradztwa Finansowego, Fundacja Regionalne Inkubatory Przedsiębiorczości oraz Zakład Doskonalenia Zawodowego w Lublinie Oddział w Białej Podlaskiej Ośrodek Kształcenia Zawodowego w Łukowie.

Liczba etatów nauczycieli w szkołach powiatu łukowskiego od 2013 roku spadła o 4,6% co oznaczało redukcję 60 etatów (tabela 10). W roku 2019/2020 liczba nauczycieli pełno

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na etaty w szkołach szczebla podstawowego wyniosła 946,4, natomiast w szkołach szczebla średniego i szkołach policealnych łącznie osiągnęła poziom 293,8 etatu co łącznie odpowiadało liczbie 1 240,3 etatu. Mając na uwadze liczbę nauczycieli przypadających na 100 uczniów można stwierdzić, że nie różni się ona istotnie od średniej dla województwa. Wyniosła w ostatnim roku szkolnym 8,4 i była wyższa o 0,1 od średniej dla regionu i aż o 0,1 większa od przeciętnej dla Polski.

Tabela 10. Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na etaty według typów szkół

Typ szkoły	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba etatów							
Podstawowa	629,54	660,34	680,22	638,88	769,78	899,37	946,45
Gimnazjum	345,57	353,77	352,49	337,9	223,07	118,01	0
Ogólnokształcąca (liceum)	125,83	121,65	113,53	105,39	104,66	98,29	109,48
Średnia zawodowa (technikum)	114,3	113,62	115,14	120,82	120,99	123,36	140,89
Szkoły artystyczne	15,62	15,45	15,46	15,47	15,47	15,27	14,44
Zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	46,81	49,76	49,19	48,6	36,3	21,71	14,87
Policealna	22,93	22,7	21	23,6	18,48	17,32	14,13
Podstawowe i gimnazja razem	975,11	1014,1	1032,7	976,78	992,85	1017,4	946,45
Ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne razem	325,49	323,18	314,32	313,88	295,9	275,95	293,81
Ogółem	1300,6	1337,3	1347	1290,7	1288,8	1293,3	1240,3
Liczba etatów nauczycieli na 100 uczniów							
Powiat	7,9	8,0	8,1	8,3	8,4	8,6	8,4
Benchmark Polska	7,6	7,8	7,8	8,0	8,1	8,0	7,9
Benchmark woj. lubelskie	7,9	8,2	8,2	8,5	8,6	8,6	8,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na dzień przygotowania niniejszego opracowania w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ zarejestrowanych było 107 szkoleń, obejmujących 16 obszarów tematycznych. Szkolenia te oferowało 15 różnych podmiotów, co oznacza że liczba potencjalnych podmiotów szkoleniowych działających na terenie powiatu jest stosunkowo nieduża (tabela 11). Najczęściej oferta szkoleń dotyczyła usług transportowych (61 ofert), usług fryzjerskich (10 ofert) oraz zarządzania i administrowania (6 ofert). W pozostałych obszarach tematycznych liczba ofert szkoleń nie przekraczała 5.

Tabela 11. Oferty szkoleń w STOR w styczniu 2020 roku

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Obszar Szkolenia	Liczba oferowanych szkoleń
Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	3
Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	2
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	2
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	4
Zarządzanie i administrowanie	6
Informatyka i wykorzystanie komputerów	2
Technika i handel artykułami technicznymi, w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów	1
Architektura i budownictwo	2
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	1
Opieka społeczna, w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat	4
Usługi gastronomiczne	3
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	10
Usługi krawieckie, obuwnicze	2
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	61
BHP	3
Nauka aktywnego poszukiwania pracy	1
Razem	107

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ
<http://stor.praca.gov.pl/porta1/#/ris/wyszukiwarkaSzkolen>

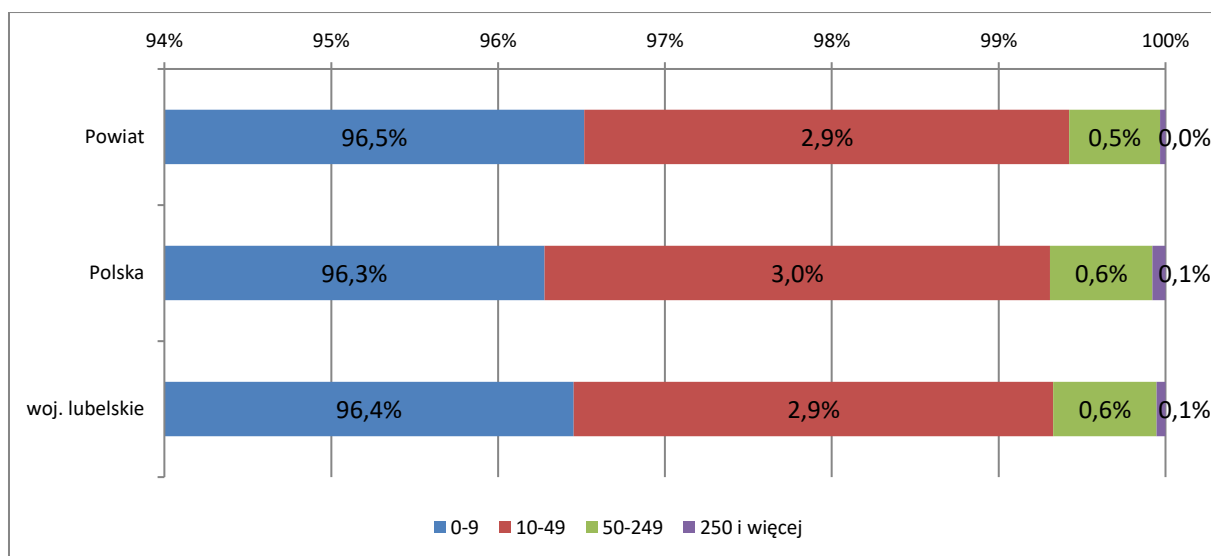
Obszar pracodawców

Na terenie powiatu na koniec 2019 roku w REGON zarejestrowanych było 9 015 podmiotów, wśród których 96,5% stanowiły mikropodmioty zatrudniające nie więcej niż 9 pracowników. Ekspozycja najmniejszych podmiotów w populacji jest zbliżona do średniej regionalnej wynoszącej 96,4%. Od 2013 roku widać trend szybkiego przyrostu mikroprzedsiębiorstw. Na terenie powiatu działają 3 podmioty zatrudniające ponad 249 pracowników, w tym dwa zatrudniający ponad 999 pracowników (tabela 12, rysunek3).

Tabela 12. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON według klas wielkości

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
0-9	7693	7872	7979	8019	8230	8428	8702
10-49	254	260	262	262	274	271	262
50-249	47	47	47	50	49	50	49
250-999	2	2	2	2	2	1	1
1000 i więcej	2	2	2	2	2	2	2
Razem	7998	8183	8292	8335	8557	8752	9016
Struktura (razem = 100%)							
0-9	96,2%	96,2%	96,2%	96,2%	96,2%	96,3%	96,5%
10-49	3,2%	3,2%	3,2%	3,1%	3,2%	3,1%	2,9%
50-249	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,5%
250-999	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
1000 i więcej	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

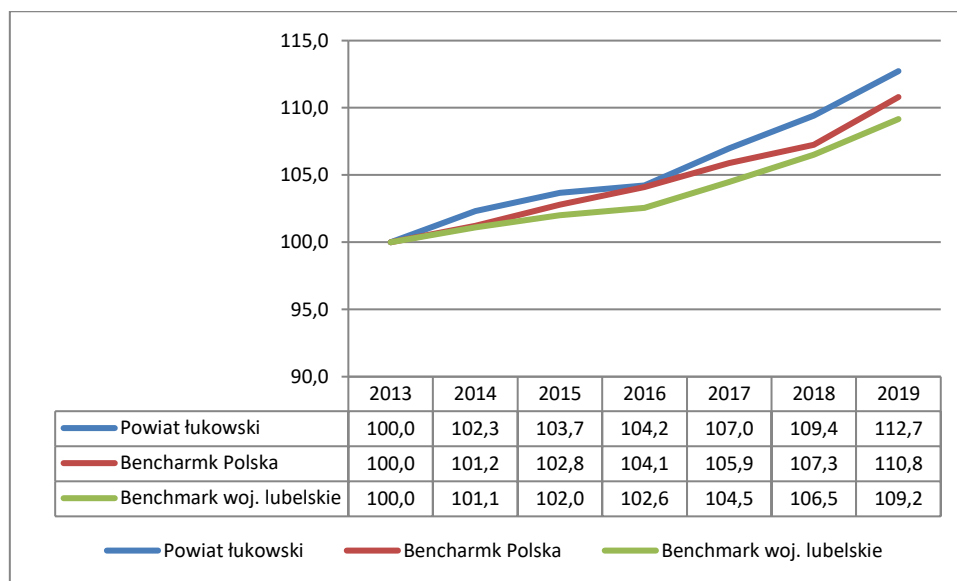

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 3. Struktura podmiotów gospodarki zarejestrowanych w REGON według wielkości, powiat na tle Polski i województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych w REGON w ostatnich latach jest bardzo wysoka (rysunek 4). W powiecie liczba podmiotów przyrasta szybciej niż przeciętnie w województwie, a nawet szybciej niż w Polsce. Preferencje społeczności lokalnej do uruchamiania własnej działalności są zatem w powiecie łukowskim wysokie.

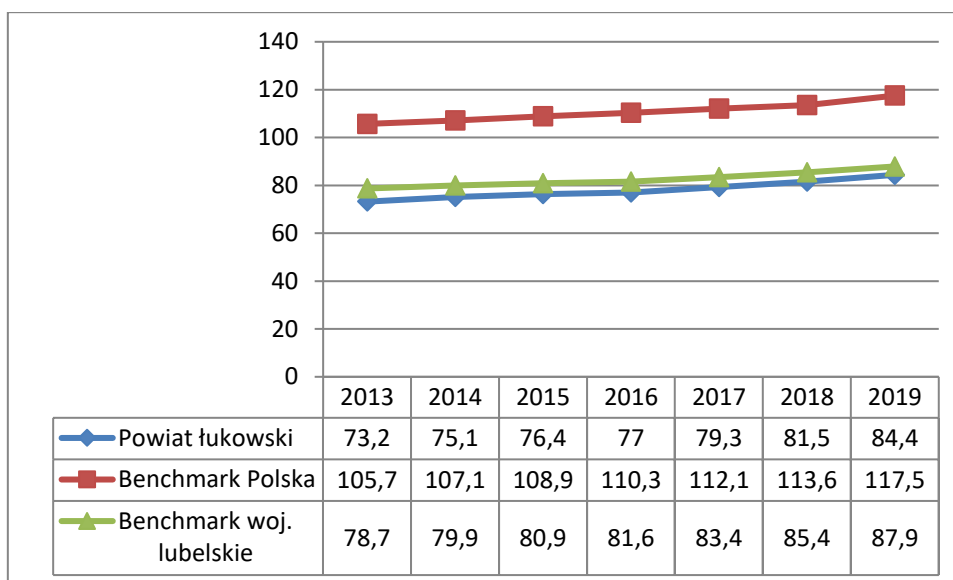

Rysunek 4. Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w latach 2013-2019, (rok 2013 = 100,0 %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rosnącą przedsiębiorczość i związaną z tym gotowość do samo zatrudnienia mieszkańców powiatu łukowskiego jest jednak wciąż zbyt niska by wskaźnik nasycenia powiatu przedsiębiorczością mierzony liczbą podmiotów na 1000 mieszkańców dogonił wartości referencyjne dla kraju i województwa. Pozwala to twierdzić, że w najbliższych latach dynamika przyrostu podmiotów w powiecie może jeszcze wzrosnąć, jeżeli społeczność lokalna zacznie przejawiać aktywność przedsiębiorczą zbliżoną do średniej krajowej.

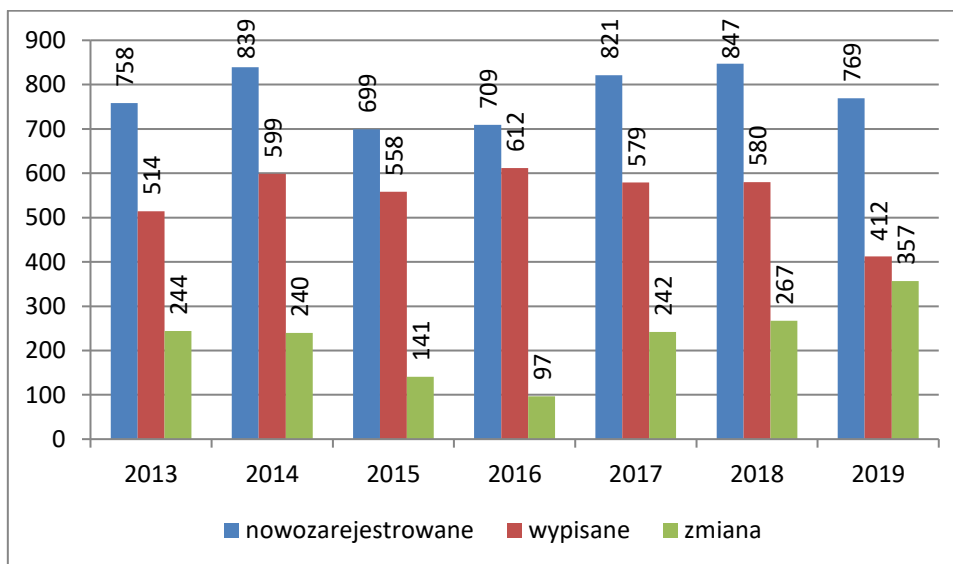
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców, powiat na tle kraju i województwa w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rosnącą przedsiębiorczość w powiecie widać szczególnie wyraźnie w czterech ostatnich latach – obserwując wysoki poziom liczby podmiotów nowo zarejestrowanych z tendencją do ich wzrostu, przy jednoczesnym spadku liczby podmiotów wypisywanych z REGON. W rezultacie saldo podmiotów rejestrowanych i wypisywanych z REGON od czterech lat wykazuje trend wzrostowy (rysunek 6).

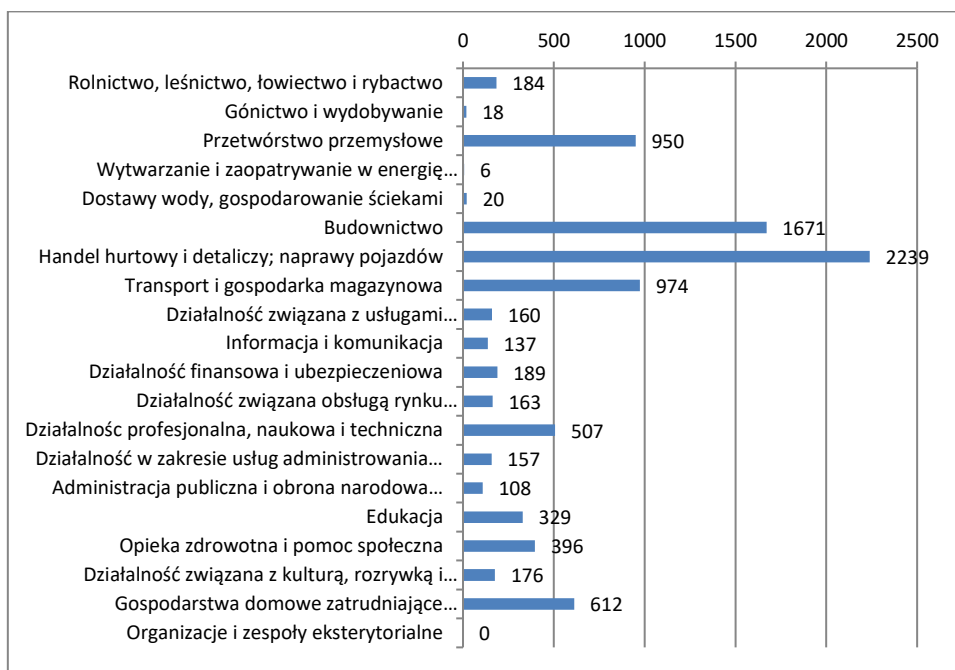
Rysunek 6. Nowo zarejestrowane i wypisane podmioty gospodarki narodowej latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W populacji podmiotów gospodarczych powiatu najsilniej reprezentowana jest sekcja handlu i napraw licząca 2 239 podmiotów (rysunek 7). Drugie miejsce zajmuje budownictwo, w którym zarejestrowanych było 1 671 podmiotów, trzecie miejsce przypada 974 podmiotom transportu

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

i gospodarki magazynowej. Czwarte miejsce pod względem częstości występowania zajęły podmioty z sekcji przetwórstwa przemysłowego liczące 950 jednostek. Pierwszą piątkę dopełniają gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników.

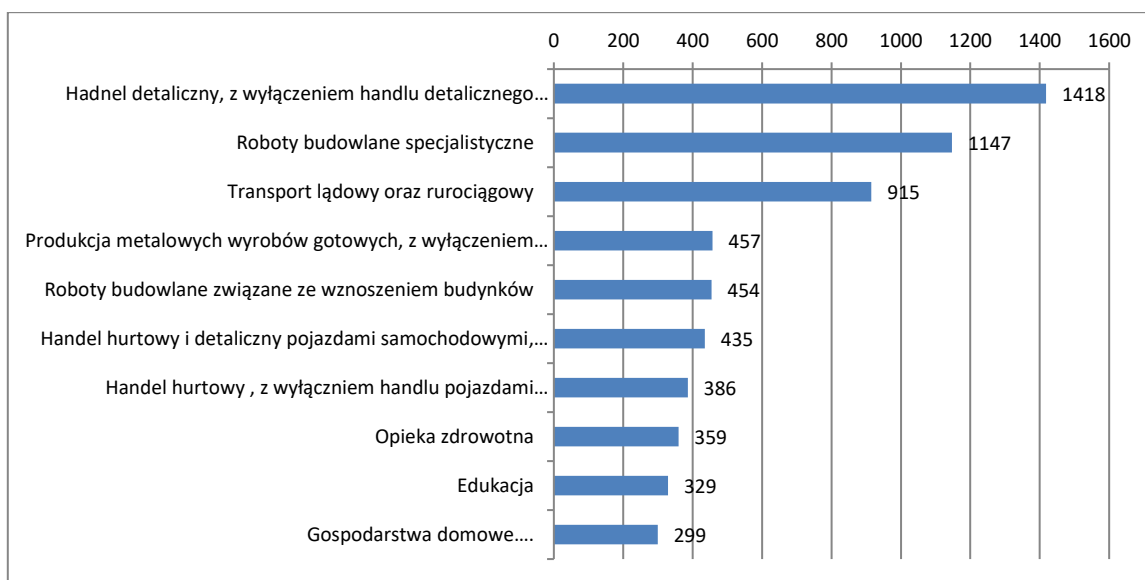

Rysunek 7. Podmioty gospodarki narodowej wg Sekcji PKD w powiecie w roku 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Najliczniejszą branżą w powiecie jest branża handlu detalicznego z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, drugie miejsce zajmuje branża specjalistycznych robót budowlanych, trzecie miejsce przypada branży transportu lądowego oraz rurociągowego, a czwarte i piąte miejsce zajmują odpowiednio branża produkcji metalowych wyrobów oraz robót budowlanych związanych z wznoszeniem budynków (rysunek 8).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 8. Dziesięć branż liczących w powiecie najwięcej podmiotów gospodarczych w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W strukturze pracujących w powiecie łukowskim najsilniej reprezentowani są pracownicy sektora rolniczego, jest ich 17 759 osób tj. 49,1%. Drugą pod względem liczebności i udziału frakcję stanowią pracownicy sektora przemysłu i budownictwa, których jest 6 441 (17,8%). Na trzecim miejscu w tworzeniu miejsc pracy jest sektor pozostałych usług, w którym pracuje 6 147 osób (17,0% ogółu). Sektor handlu i napraw, transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii oraz informacji i komunikacji zajmuje dopiero czwarte miejsce z liczbą pracujących 5 457 (tj. 15,1% ogółu pracujących w powiecie wykazywanych przez GUS). Analiza zmian w czasie liczby i struktury pracujących w powiecie pozwała zauważyć ubytek w sektorze rolnictwa na rzecz wzrostu w sektora handlu i napraw.

Tabela 13. Pracujący w powiecie według grup sekcji

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17766	17767	17763	17757	17757	17768	17759
przemysł i budownictwo	5885	6025	5864	6401	5973	5998	6441
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	3733	3819	3796	4266	4540	4895	5457
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	340	349	353	345	355	366	370
pozostałe usługi	5782	5796	5875	5957	6059	6119	6147
Ogółem	33506	33756	33651	34726	34684	35146	36174
Struktura							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	53,0%	52,6%	52,8%	51,1%	51,2%	50,6%	49,1%

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
przemysł i budownictwo	17,6%	17,8%	17,4%	18,4%	17,2%	17,1%	17,8%
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	11,1%	11,3%	11,3%	12,3%	13,1%	13,9%	15,1%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
pozostałe usługi	17,3%	17,2%	17,5%	17,2%	17,5%	17,4%	17,0%
Ogółem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza liczby ofert pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku, w ujęciu miesięcznym, pozwala dostrzec, że całkowita liczba ofert na koniec miesiąca wzrosła znacząco - z 72 do 171. Jednocześnie, zdecydowanie zmalała liczba osób bezrobotnych przypadających na jedną ofertę z 27 do 13. Sytuacja na rynku pracy w skali ostatniego roku pogorszyła się – liczba osób bezrobotnych (tabela 14) zwiększyła się z 1 944 do 2 223 osób. Warto zauważyć, że niemal wszystkie oferty pracy zgłoszone były przez sektor prywatny.

Tabela 14. Oferty pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku w badanym powiecie w ujęciu miesięcznym

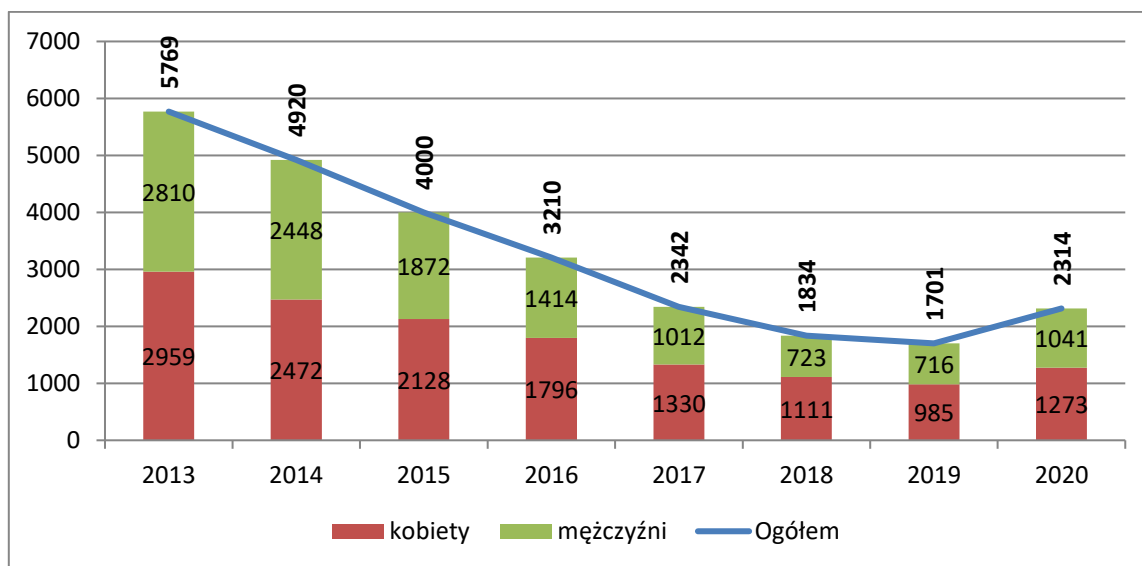
Miesiąc	Oferty pracy:			bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę
	zgłoszone w ciągu miesiąca	zgłoszone w ciągu miesiąca z sektora prywatnego	stan na końcu miesiąca	
listopad (2019)	161	131	72	27
grudzień	145	144	70	28
styczeń	146	132	145	15
luty	317	272	140	15
marzec	76	75	26	81
kwiecień	20	19	9	255
maj	241	186	153	15
czerwiec	162	145	129	18
lipiec	177	164	106	22
sierpień	311	277	166	14
wrzesień	166	148	131	17
październik	263	260	219	10
listopad (2020)	184	182	171	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W latach 2013-2020 liczba osób bezrobotnych spadła o 3 455 osób tj. 59,9%. Spadek ten w szczególności wynikał z malejącej liczby osób bezrobotnych w okresie lat 2013-2019 - wówczas skala bezrobocia zmniejszyła się o 70,5%. Rok 2020 przyniósł jednak załamanie na rynku pracy i liczba osób bezrobotnych w ciągu ostatniego analizowanego roku zwiększyła się o 613 osób, co oznaczało wzrost 36,0% rok do roku (rysunek 9). Analogicznie do bezrobocia rejestrowanego zmieniała się stopa bezrobocia, która w latach 2013-2019 zmniejszyła się z 12,9% do 3,7%, a w 2020 roku wzrosła do 4,9%

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

(rysunek 10). W skali całego analizowanego okresu tempo spadku tego wskaźnika było mniejsze niż samego bezrobocia, co oznacza, że liczba osób aktywnych zawodowo w latach 2013-2020 malała szybciej niż liczba osób bezrobotnych. Bez pracy pozostaje więcej kobiet niż mężczyzn – jest to zjawisko widoczne we wszystkich latach okresu 2013-2020, co oznacza, że pracodawcy w powiecie preferują zatrudniać pracowników płci żeńskiej.

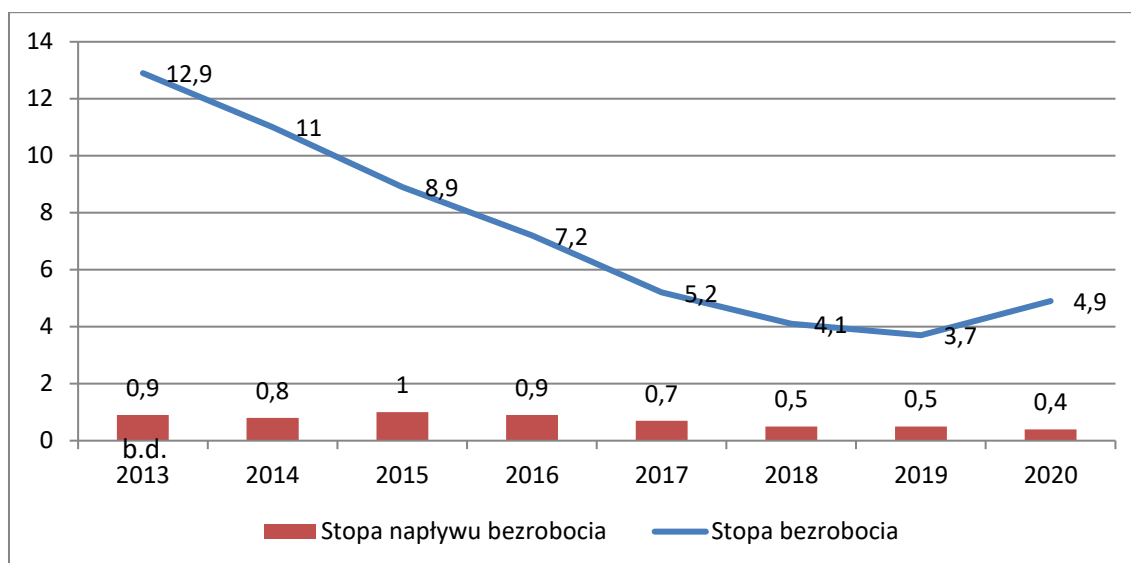

Rysunek 9. Bezrobocie rejestrowane w powiecie w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Stopa bezrobocia spadła szybciej niż napływ bezrobocia. W poszczególnych latach, spadek stopy bezrobocia był zawsze większy niż spadek napływu bezrobocia, jedynie rok 2020, w którym stopa bezrobocia wzrosła stanowił wyjątek od tej reguły. Zatem głównym czynnikiem poprawy na rynku pracy powiatu łukowskiego była aktywność pracodawców zatrudniających nowych pracowników (rysunek 10).

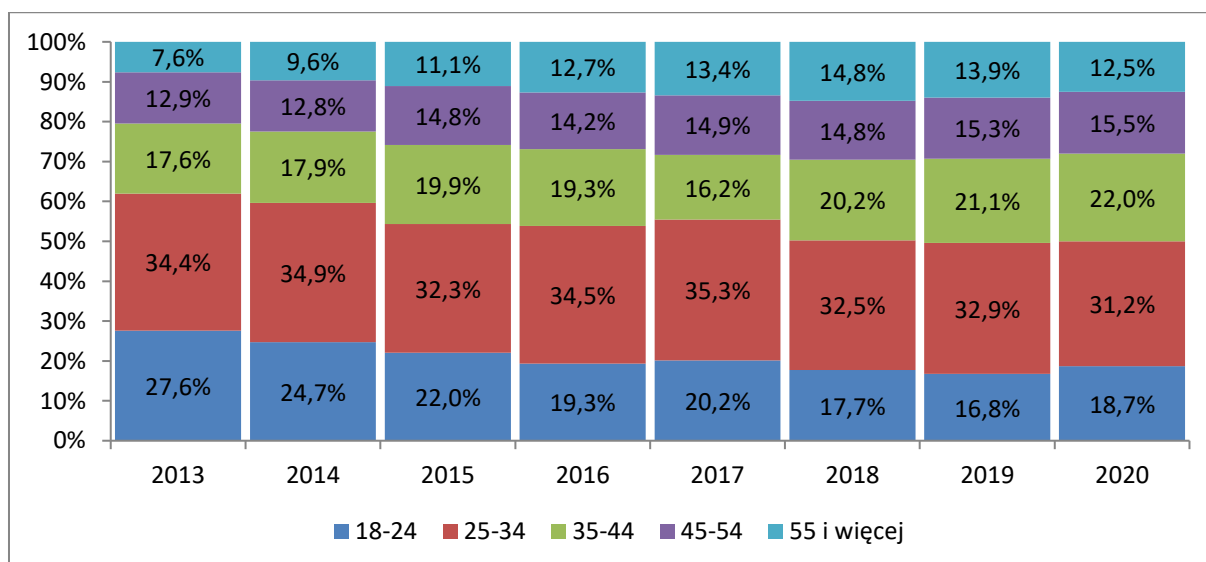
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 10. Stopa bezrobocia rejestrowanego i napływu bezrobocia w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych, na przestrzeni lat najbardziej spadł udział osób w wieku poniżej 35 roku życia. Zarówno frakcja osób w wieku 18-24 lat jak i osób w wieku 25-34 lat zmniejszyły się. Wyraźnie wzrósł natomiast udział osób w starszych kategoriach wiekowych, przy czym najbardziej osób powyżej 55 roku życia (rysunek 11). Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej osób bezrobotnych pozwalają stwierdzić, że wśród pracodawców rosną preferencje zatrudniania osób młodych.

Rysunek 11. Struktura bezrobotnych w powiecie według wieku w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Opisywane zmiany w strukturze wiekowej bezrobotnych, w dużym stopniu są spójne z trendami zmian osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy – liczba osób w wieku do 30 roku życia z w całym analizowanym okresie, wyraźnie zmniejszyła się, spadł także udział tej frakcji w ogóle bezrobotnych. Warto zauważyć, że mimo spadku liczby osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, udział tych osób w kształtowaniu bezrobocia w powiecie wzrósł, co oznacza, że poprawa sytuacji na rynku pracy jaka miała miejsce analizowanych latach, w mniejszym stopniu dotknęła tę grupę wiekową. Udział, zaliczanych do kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej populacji bezrobotnych w powiecie na przestrzeni lat wyraźnie zmalał. W skali całego okresu zmniejszył się o 11,6 pkt. proc. i wynosił w I półroczu 2020 roku 38,6%. Zauważyć należy, że liczebność tej kategorii bezrobotnych, z uwagi na malejącą ogólną liczbę osób bezrobotnych w powiecie, zmniejszyła się znacząco – spadła o 69,1% tj. o 2 001 bezrobotnych.

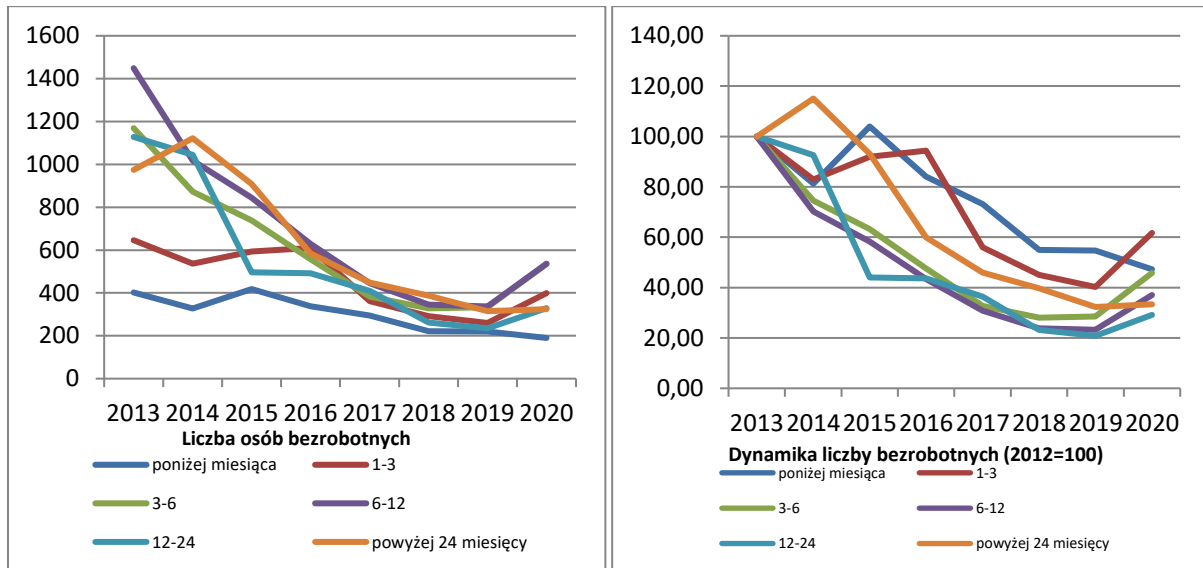
Tabela 15. Wybrane grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Osoby bezrobotne	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób								
do 30 roku życia	-	-	1582	1234	934	665	574	828
powyżej 50 roku życia	794	785	750	658	496	434	388	476
długotrwale bezrobotne	2894	2835	2089	1743	1236	908	743	893
Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych								
do 30 roku życia	-	-	-	38,4%	39,9%	36,3%	33,7%	35,8%
powyżej 50 roku życia	13,8%	16,0%	18,8%	20,5%	21,2%	23,7%	22,8%	20,6%
długotrwale bezrobotne	50,2%	57,6%	52,2%	54,3%	52,8%	49,5%	43,7%	38,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Malejącą liczbę osób długotrwale bezrobotnych ukazują także dane o liczbie osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. W latach 2013-2020 liczba osób we wszystkich wyróżnionych grupach według czasu pozostawania bez pracy zmniejszyła się. (rysunek 12), w tym najszybszy spadek dotyczył osób będących bezrobotnymi od 12 do 24 miesięcy. Niepokojące jest wyhamowanie trendu spadku bezrobocia w 2020 roku, ale należy tu mieć na uwadze trudne warunki gospodarcze spowodowane pandemią, dlatego zauważyć trzeba, że w skali całego analizowanego okresu zaszły pozytywne zmiany liczebności bezrobotnych w grupach wyróżnionych według czasu pozostawania bez pracy.

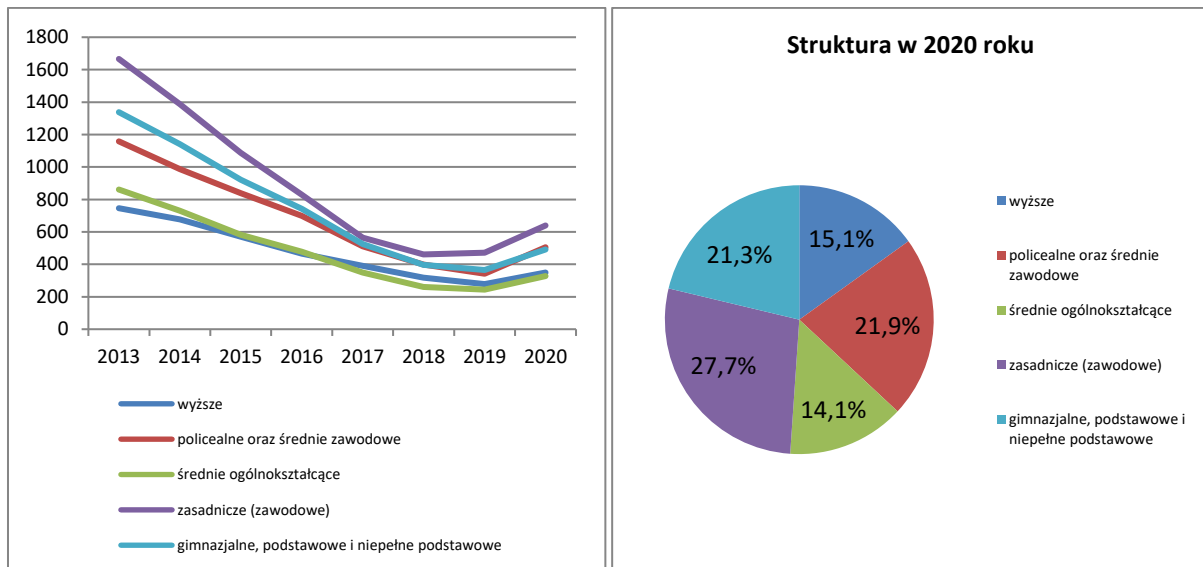
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 12. Bezrobocie i jego dynamika w latach 2013-2020 według czasu pozostawania bez pracy, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych powiatu najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (14,1%), a największą z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,7%). Największy spadek liczebności miał miejsce we frakcji bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym – wyniósł on 1026 osób, co oznaczało spadek o 63% w latach 2013-2020 – rysunek 13.

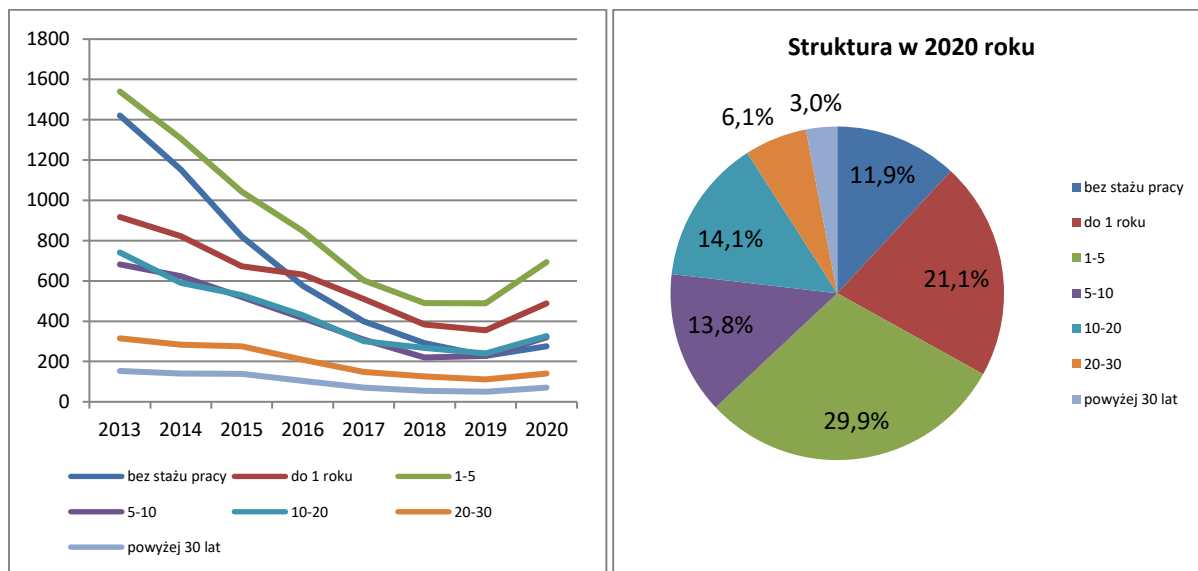

Rysunek 13. Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Analiza liczby osób bezrobotnych według doświadczenia zawodowego, ukazuje że coraz łatwiej znajdują pracę osoby bez stażu pracy oraz z doświadczeniem od 1 roku do 5 lat. Ta druga grupa, wśród ogółu osób bezrobotnych, wciąż jednak stanowi najliczniejszą frakcję osób, z udziałem 29,9%.

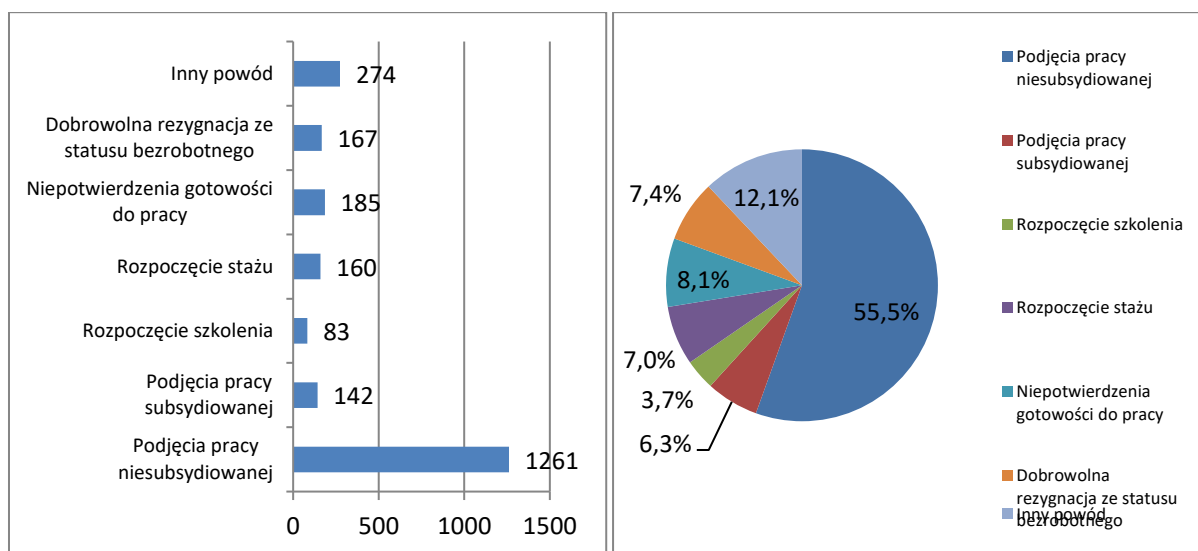

Rysunek 14. Liczba osób bezrobotnych według ich stażu pracy w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W okresie od stycznia do października 2020 roku w powiatowym urzędzie pracy wyrejestrowanych zostało łącznie 2 272 bezrobotnych. Najczęstszą przyczyną opuszczenia rejestrów przez bezrobotnych, było podjęcie pracy niesubsydiowanej – pracę taką podjęło w ciągu roku 1 261 bezrobotnych (tj. 55,5% przyczyn wykreśleń z rejestru). Drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych było niepotwierdzenie gotowości do pracy – zaniechało tego 185 osób (8,1% przyczyn wykreśleń), co ukazuje rysunek 15. Dobrowolnie ze statusu zrezygnowało 167 osób, co stanowiło 7,4% ogólnej liczby wypisanych z rejestru bezrobotnych.

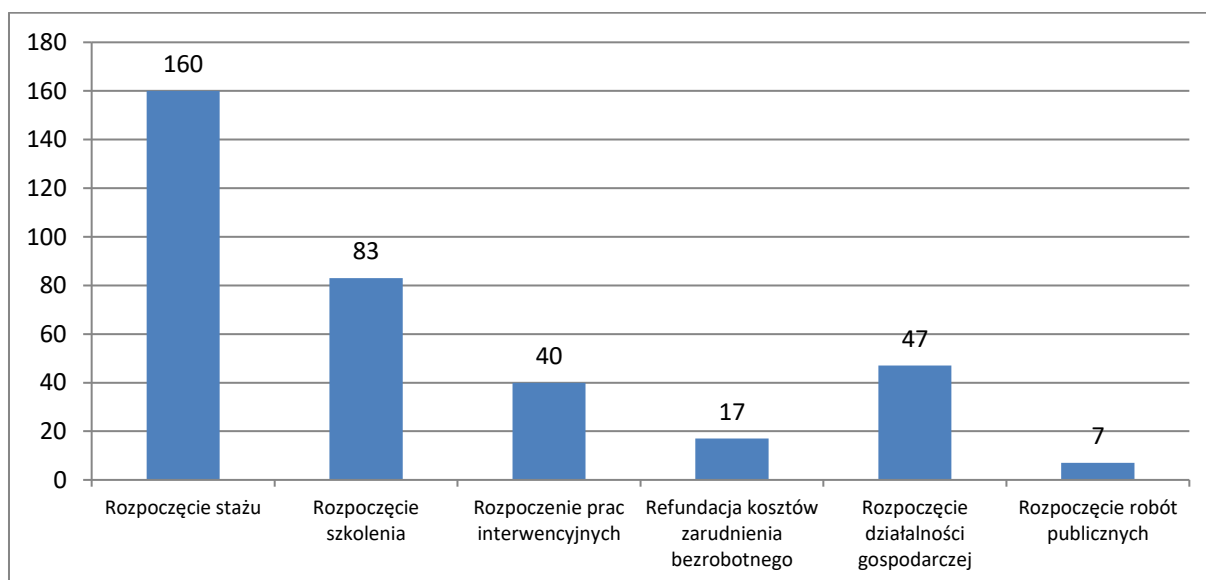
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 15. Podjęcia pracy przez bezrobotnych na tle przyczyn wypisu z rejestru bezrobotnych w powiecie od stycznia do października 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Skuteczną formą aktywizacji bezrobotnych w powiecie są staże. W okresie od stycznia do końca września 2020 roku pozwoliły one wyrejstrować 160 osób bezrobotnych. Drugą pod względem liczebności skuteczną aktywizacją były szkolenia na które skierowano 83 bezrobotnych. Własną działalność zdecydowało się rozpocząć 47 osób, a prace interwencyjne podjęto 40 bezrobotnych (rysunek 15, tabela 16).

Rysunek 15. Najliczniejsze formy aktywizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Tabela 16. Osoby wyłączone z ewidencji w powiecie

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-9
Osoby wyłączone z ewidencji w miejscu sprawozdawczym	180	311	268	72	90	267	151	239	694	2272
podjęcia pracy w miesiącu sprawozdawczym	87	110	132	48	58	206	74	135	553	1403
niesubsydiowanej	86	88	102	44	49	195	60	109	528	1261
podjęcia działalności gospodarczej	3	3	6	4	2	5	2	1	25	51
pracy sezonowej	0	0	0	0	0	0	58	0	0	58
subsydiowanej	1	22	30	4	9	11	14	26	25	142
prac interwencyjnych	0	16	13	1	2	0	3	4	1	40
robót publicznych	0	0	0	0	0	0	0	7	0	7
podjęcia działalności gospodarczej	0	0	1	0	1	9	10	6	20	47
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	0	0	0	3	6	2	0	6	0	17
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	1	6	8	0	0	0	1	3	0	19
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0	5	0	0	0	0	0	0	5
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3
inne	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4
rozpoczęcia szkolenia	2	3	23	1	0	3	4	5	42	83
w tym w ramach bonu szkoleniowego	0	3	5	1	0	0	0	0	0	9
rozpoczęcia stażu	0	100	19	0	3	16	8	12	2	160
w tym w ramach bonu stażowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	0	3	5	0	10	0	0	2	0	20
w tym w ramach PAI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	0	3	0	0	1	2	5	7	2	20
odmowy ustalenia profilu pomocy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
niepotwierdzenia gotowości do pracy	38	52	37	3	5	0	20	26	4	185

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-9
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	31	19	33	3	5	6	14	27	29	167
podjęcia nauki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
osiągnięcia wieku emerytalnego	3	1	2	7	3	9	3	8	12	48
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1	1	4	1	1	3	0	3	5	19
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	6	2	4	0	0	2	3	3	7	27
inne	12	17	9	9	4	20	20	11	38	140

Źródło: Opracowanie własne na Sprawozdań MRPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy”

W świetle uprzednio prezentowanych danych, nie ulega wątpliwości, że aktywizacja zawodowa przez urzędy pracy pełni ważną rolę w rozwiązywaniu problemów bezrobocia, jednak kluczową rolę na lokalnym rynku pracy odgrywają pracodawcy, którzy oferując miejsca pracy i zatrudniając pracowników, tworzą warunki do podejmowania przez pracowników pracy niesubsydiowanej, stanowiącej najczęstszy powód wykreślenia bezrobotnych z rejestru. W 2019 roku do Centralnej Bazy Ofert Pracy (PUP+OHP+EURES) wpłynęło ogółem 2 318 ofert pracy, w tym najwięcej bo 532 oferty dla operatorów i monterów maszyn i urządzeń, 432 oferty dla robotników przemysłowych i rzemieślników, 372 oferty dla pracowników usług i sprzedawców oraz 348 ofert dla pracowników wykonujących prace proste. Odwrotnie jest w internetowych ofertach pracy zgłoszonych z Zielonej Linii (przesłanych za pośrednictwem WUP-Viator). Tam najwięcej ofert było w następujących wielkich grupach zawodów: specjaliści 73, technicy i inny średni personel 33 oraz pracownicy usług i sprzedawcy 32 ofert pracy²¹.

Tabela 17. Liczba ofert pracy powiecie w Centralnej Bazie Ofert Pracy i w Internecie w 2019 roku.

Wyszczególnienie (Nazwa wielkiej grupy zawodów)	Liczba ofert pracy w Centralnej Bazie Ofert Pracy	Liczba ofert pracy w Internecie	Razem
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIKI I KIEROWNICY	5	19	24
SPECJALIŚCI	123	73	196
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	165	33	198
PRACOWNICY BIUROWI	217	15	232
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	372	32	404
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	124	0	124
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	432	22	454
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	532	5	537
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	348	1	349

²¹ Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Mieście Biała Podlaska, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie łukowskim w 2019 roku, Biała Podlaska, lipiec 2020 roku, s. 12.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

SIŁY ZBROJNE	0	0	0
OGÓŁEM	2 318	200	2 518

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy powiecie łukowskim, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie łukowskim w 2019 roku, Łuków, lipiec 2020 roku, s. 11.

Według danych za 2019 roku lista zawodów deficytowych w powiecie łukowskim obejmowała 13 profesji, z których 4 należały do grona zawodów o stwierdzonym maksymalnym deficycie. Liczba bezrobotnych wynosiła zero w takich poszukiwanych na terenie powiatu zawodach jak kierownicy do spraw produkcji przemysłowej, dealerzy i maklerzy aktywów finansowych, windykatory oraz pracownicy zakładów pogrzebowych. Listę zawodów deficytowych, ale nie maksymalnie, otwierają kierownicy do spraw finansowych współczynnik dostępności w tym przypadku wyniósł zaledwie 0,07. Kolejne miejsca zawodów poszukiwanych przy pady takim elementarnym grupom zawodów jak: rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby, psychologdy i pokrewni, operatorzy maszyn do szycia, konsultanci i inni pracownicy biur podróży.

Tabela 18. Elementarne grupy zawodów najbardziej deficytowych w powiecie w 2019 roku

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	1		0,00
3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	1	66,67	66,67
4214	Windykatoryzy i pokrewni	0	0,00	0,00
5163	Pracownicy zakładów pogrzebowych	0	0,00	0,00

*W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Sredniomiesięczna liczba bezrobotnych	Sredniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik jednokrotnego bezrobocia	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
1211	Kierownicy do spraw finansowych	0,08	1,17	0,07		1,00	0,00	0,00
6340	Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	1,25	15,67	0,08		1,60	0,00	0,00
2634	Psychologdy i pokrewni	0,33	0,92	0,36		1,00	0,00	0,00
8153	Operatorzy maszyn do szycia	7,67	17,75	0,43	30,00	1,40	39,39	21,21
4221	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	0,08	0,17	0,50		1,00	50,00	50,00
8219	Maklerzy górze indziej niesklasyfikowani	0,92	1,75	0,52	0,00	1,00	0,00	0,00
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	0,92	1,25	0,73		1,00	0,00	0,00
2328	Nauczyciele kształcenia zawodowego	0,25	0,33	0,75		2,00	0,00	0,00
9121	Pracownicy biurowi i prasownicy	2,00	2,25	0,89	33,33	1,00	33,33	0,00

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w powiecie łukowskim, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie łukowskim w 2019 roku, Łuków, lipiec 2020 roku, s. 11.

Lista zawodów nadwyżkowych w powiecie jest znacznie dłuższą, aniżeli zawodów deficytowych – obejmuje 24 profesje. Zawody nadwyżkowe odznaczają się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany (Me) oraz niskim odpływem netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości.²² Maksymalnie nadwyżkowe zawody w powiecie charakteryzujące się największą liczbą osób bezrobotnych to: ręczni pakowacze i znakowacze, szwaczki, hafciarki i pokrewni, oraz czyściciele pojazdów.

Do zawodów nadwyżkowych należą: asystenci dentystyczni, operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych, szklarze, kucharze, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni.²³

Tabela 19. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w powiecie w 2019 roku

MAKSYMALNA NADWYŻKA*		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	19
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	15
9122	Czyściciele pojazdów	4
6111	Rolnicy upraw polowych	2
0310	Żołnierze szeregowi	2
3113	Technicy elektrycy	1
1212	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	1

* W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych

²² Powiatowy Urząd Pracy w powiecie łukowskim, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie łukowskim w 2019 roku, Łuków, lipiec 2020 roku, s. 15.

²³ Tamże.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

NADWYZKA								
Kod	Elementarna grupa zawodowa	Średnioroczna liczba absolwentów	Średnioroczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik likwidacji bezrobocia	Wskaźnik przyrostu bezrobocia	Odstęp ofert (skazywanych) w GDP (PSP+OWP+DUR) (%)	Odstęp między ofertą a zapotrzebowaniem (%)
221	Arytmista statystyczny	5,58	0,88	67,00	75,00	0,78	0,00	0,00
2341	Operatory urządzeń elektrycznych maszyn elektrycznych i telegraficznych	5,33	0,88	64,00	30,00	0,57	0,00	0,00
712	Szkolące	4,17	0,17	25,00	30,00	0,88	0,00	0,00
5126	Kucharze	20,67	3,92	18,04	52,50	0,81	28,57	20,00
6180	Operatory maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i porcelanowych	11,75	0,75	15,67	75,00	0,75	0,00	0,00
3141	Technicy nauk biologicznych (z wyjątkiem nauk medycznych)	1,17	0,88	14,00	30,00	0,00	0,00	0,00
5112	Pracownicy czyszczenia biurów, telefonów i pakietów	30,67	2,42	12,67	43,24	0,91	32,14	10,71
2401	Artyści i rzemieślnicy	2,50	0,25	10,00	30,00	0,80	86,67	86,67
5151	Pracownicy obsługi technicznej busów, trolejów i innych środków	1,67	0,17	10,00	30,00	0,00	30,00	30,00
713	Szycarze i pokrewni	12,83	1,42	9,08	46,15	0,95	0,00	0,00
7412	Elektromechanicy i elektrycy	16,75	2,17	7,73	44,44	0,96	30,00	30,00
7514	Robotnicy obrabianie surowców rolno-lesnych	1,25	0,17	7,50	30,00	0,00	0,00	0,00
230	Nauczyciele gimnazjów i szkół podstawowych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	23,83	3,58	6,65	53,57	0,81	0,00	0,00
4110	Pracownicy obsługi statków	87,17	10,67	4,42	41,67	0,93	89,14	43,10
7208	Specjaliści ds. spraw ochrony gór i lasów w służbie leśniczej	7,33	1,82	3,83	44,44	0,00	38,13	38,13
3343	Pracownicy administracji i sekretariatów biur zarobkowych	7,17	2,00	3,58	63,64	0,90	20,00	20,00
6621	Spółnicy, bogactwo i pokrewni	1,88	0,42	2,63	100,00	0,00	40,00	0,00

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w powiecie łukowskim, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie łukowskim w 2019 roku, Łuków, lipiec 2020 roku, s. 15.

Według barometru zawodów w powiecie łukowskim najbardziej poszukiwanymi w 2021 roku pracownikami będą:²⁴

ZAWÓD	KOMENTARZE
masarze i przetwórcy ryb	trudna specyfika pracy, duża liczba zakładów, umowy cywilnoprawne, niskie wynagrodzenie, praca 3-zmianowa, przeciwwskazania zdrowotne
kierownicy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	zatrudnianie cudzoziemców, brak znajomości jęz. obcych, przeciwwskazania zdrowotne, praca delegacyjna, brak uprawnień
lekarze	emigracja z powiatu, brak osób z wykształceniem
nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących	brak aktualnych uprawnień, brak nauczycieli konkretnych przedmiotów (fizyka, chemia, WOS), brak uprawnień pedagogicznych, proponowane zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy
nauczyciele przedmiotów zawodowych	brak kwalifikacji
psycholodzy i psychoterapeuci	proponowane zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy, niewielka liczba osób w zawodzie, brak wymaganych kwalifikacji
nauczyciele praktycznej nauki zawodu	brak kwalifikacji
spedytorzy i logiści	brak znajomości języków obcych (rosyjski, angielski, ukraiński)
zaopatrzeniowcy i dostawcy	zatrudnianie cudzoziemców, praca delegacyjna
opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej	brak uprawnień, trudna specyfika pracy
pracownicy ds. rachunkowości i księgowości	brak doświadczenia, brak znajomości danej branży, brak znajomości konkretnych programów księgowych, brak aktualnej wiedzy
kucharze	brak doświadczenia, praca zmianowa, praca w godzinach nocnych
pomoce kuchenne	praca w godzinach nocnych, niskie wynagrodzenie, praca nierejestrowana

²⁴ Źródło: Barometr zawodów: <https://barometrzwadov.pl/lubelskie/prognozy-w-tabelach/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

ZAWÓD	KOMENTARZE
sprzedawcy i kasjerzy	powstanie nowej galerii handlowej brak doświadczenia, brak znajomości konkretnej branży, brak umiejętności obsługi klienta, praca dwuzmianowa (6-22)
robotnicy budowlani	praca delegacyjna, zatrudnienie cudzoziemców, brak możliwości podjęcia pracy ze względu na wiek i stan zdrowia, niskie wynagrodzenie, praca nierejestrowana
dekarze i blacharze budowlani	prowadzenie własnej działalności gosp., brak doświadczenia, brak możliwości podjęcia pracy ze względu na stan zdrowia
mechanicy pojazdów samochodowych	brak doświadczenia, przeciwwskazania zdrowotne, niskie wynagrodzenie, praca nierejestrowana, prowadzenie własnej działalności gosp.
diagności samochodowi	brak uprawnień, brak doświadczenia
krawcy i pracownicy produkcji odzieży	brak umiejętności praktycznych, brak doświadczenia, brak dojazdu, praca zmianowa, niskie wynagrodzenie, przeciwwskazania zdrowotne
kierowcy autobusów	brak uprawnień
rolnicy i hodowcy	zatrudnianie cudzoziemców, niskie wynagrodzenie, nienormowane godziny pracy
operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych	brak aktualnych uprawnień, praca delegacyjna, brak doświadczenia
spawacze	brak aktualnych uprawnień, brak doświadczenia, przeciwwskazania zdrowotne
murarze i tynkarze	praca delegacyjna, zatrudnienie cudzoziemców, brak możliwości podjęcia pracy ze względu na wiek i stan zdrowia, niskie wynagrodzenie, praca nierejestrowana
pielęgniarki i położne	brak osób młodych w zawodzie
specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży	brak kwalifikacji, brak doświadczenia, brak znajomości branży, brak znajomości języka obcego (biegły rosyjski, angielski)
logopedzi i audiofonolodzy	brak osób w zawodzie
pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie	praca delegacyjna, zatrudnienie cudzoziemców, brak możliwości podjęcia pracy ze względu na wiek i stan zdrowia, niskie wynagrodzenie, praca nierejestrowana

Największy problem ze znalezieniem w powiecie pracy z uwagi na nadwyżkę poszukujących pracy mogą mieć:²⁵

- specjaliści technologii żywności i żywienia
- nauczyciele nauczania początkowego
- ekonomiści
- specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji
- prawnicy
- specjaliści administracji publicznej
- technicy mechanicy
- technicy informatycy

²⁵ Tamże.

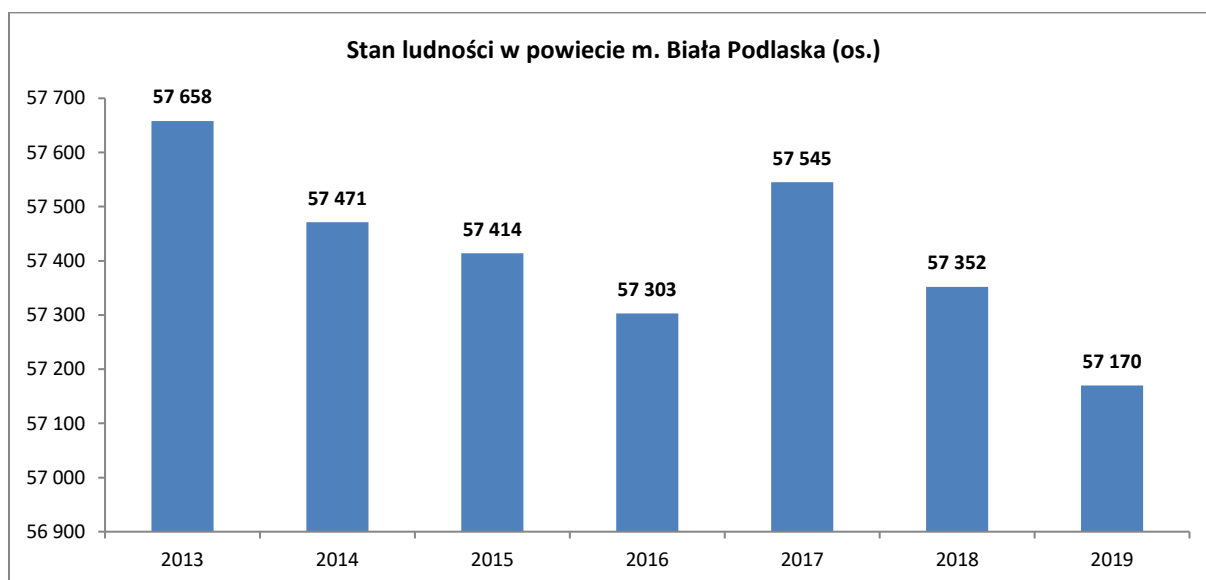
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej
- fryzjerzy
- monterzy instalacji budowlanych
- cukiernicy
- elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy

Powiat miasta Biała Podlaska

Obszar edukacji i kształcenia

Powiat grodzki Biała Podlaska obejmuje terytorium miasta, które na koniec 2019 roku liczyło ponad 57 tys. mieszkańców. Stan populacji analizowanej jednostki podlegał wahaniom na przestrzeni ostatnich 7 lat. W latach 2013-2016 spadał osiągając poziom 57 303 mieszkańców, w roku 2017 odnotował wzrost do liczby 57 545 mieszkańców, ale przez kolejne trzy lata wykazał tendencję malejącą do poziomu 57 170. W skutek tych zmian, w latach 2013-2019, populacja zmalała zaledwie o 0,8%, co jednak oznacza ubytek 488 mieszkańców (rysunek 1).

Rysunek 1. Stan ludności w analizowanym powiecie w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W strukturze populacji miasta według grup ekonomicznych zachodziły niekorzystne zmiany i miały one charakter systematyczny (tabela 1). Zmiany te ukazują proces starzenia się lokalnej społeczności – szybko maleje liczba i udział w populacji osób w wieku produkcyjnym, rośnie natomiast liczba i udział osób w wieku poprodukcyjnym. Na koniec 2019 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 60,6% ogółu mieszkańców powiatu, a jej liczba wyniosła 34 656 osób, na przestrzeni 7 lat zmniejszyła się ona o 3 148 osób, a udział tej grupy wiekowej w populacji spadł aż o 5,4 pkt. proc. W tym samym czasie ludność w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 3 148 osób, zwiększając swój udział w populacji Białej Podlaskiej o 5,6 pkt. proc. i osiągnęła stan 12 233 mieszkańców. W konsekwencji tych zmian liczba osób w wieku uprawniającym do świadczenia pracy zmalała w mieście o 0,5% tj. 257 osób.

Tabela 1. Liczba i struktura ludności w powiecie według grup ekonomicznych

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	10512	10392	10265	10214	10354	10314	10281
Ludność w wieku produkcyjnym	38061	37515	37000	36382	35915	35245	34656
Ludność w wieku poprodukcyjnym	9085	9564	10149	10707	11276	11793	12233
Struktura							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	18,2%	18,1%	17,9%	17,8%	18,0%	18,0%	18,0%
Ludność w wieku produkcyjnym	66,0%	65,3%	64,4%	63,5%	62,4%	61,5%	60,6%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	15,8%	16,6%	17,7%	18,7%	19,6%	20,6%	21,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2019/2020 na terenie Białej Podlaskiej funkcjonowało 12 placówek edukacji podstawowej, w tym 2 o statusie szkoły specjalnej (tabela 2). Całkowita liczba placówek edukacji podstawowej zmniejszyła się na przestrzeni 7 lat o 6 placówek, tj. o jedną trzecią.

Tabela 2. Szkoły gimnazjalne i podstawowe według typu

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	18	18	20	21	15	12	12
Szkoły podstawowe	10	10	10	11	12	12	12
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	8	8	8	9	10	10	10
specjalne	2	2	2	2	2	2	2
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja*	8	8	10	10	3	0	0*
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	7	7	8	8	3	0	-
specjalne	1	1	2	2	0	0	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

*W skutek reformy systemu oświaty z 2017, dzień 31 sierpnia 2019 roku był ostatnim dniem funkcjonowania gimnazjum w ustroju szkolnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Dostępność do placówek edukacji podstawowej w powiecie jest bardzo korzystna co wynika z miejskiego charakteru badanego terytorium. W analizowanej jednostce terytorialnej na 100 km² przypadało 24,5 placówki. Znacznie gorzej w mieście wypada jednak liczba placówek w przeliczeniu na 1000 potencjalnych uczniów, tj. osób w wieku 6-14 lat, jest ona względnie niska – wyniosła 2,3 wobec 4,0 dla Polski i 5,0 dla województwa. Oznacza to, że w Białej Podlaskiej szkoły są większe niż przeciętnie w regionie i kraju.

Tabela 3. Gęstość placówek edukacji podstawowej w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe/gimnazja na 100 km²	36,735	36,735	40,816	42,857	30,612	24,490	24,490
Benchmark Polska	6,735	6,768	6,795	6,787	5,281	5,206	4,638
Benchmark woj. lubelskie	5,812	5,796	5,780	5,732	4,490	4,430	3,845

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szkoły podstawowe/1000 mieszk. w wieku 6-14 lat	3,717	3,704	4,026	4,148	2,948	2,321	2,309
Benchmark Polska	6,295	6,235	6,161	6,071	4,666	4,550	4,037
Benchmark woj. lubelskie	7,624	7,592	7,549	7,481	5,833	5,749	5,014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Według danych GUS szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych w Białej Podlaskiej jest 21. Przeważają wśród nich licea, których jest łącznie 12. Drugą pod względem liczebności kategorią są branżowe szkoły I stopnia - jest ich w Mieście 5. Dopełnienie analizowanej grupy szkół stanowią 4 technika. Na terenie Miasta funkcjonują 2 szkoły artystyczne, ale tylko jedna z nich daje uprawnienia zawodowe kształcąc wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych (tabela 4). Bezpośrednio w Białej Podlasce zlokalizowana jest 1 uczelnia wyższa. Dorośli mogą kształcić się w jednym z 5 dedykowanych im liceów, oraz 9 szkołach policealnych. Liczba wszystkich typów placówek na przestrzeni ostatnich 7 lat zmniejszyła się.

Tabela 4. Szkoły ponadgimnazjalne i policealne w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	24	22	20	21	19	19	21
ogólnokształcące (licea) razem	13	12	13	13	11	11	12
średnie zawodowe (technika) razem	6	5	3	4	4	4	4
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	5	5	4	4	4	4	5
Policealne ogółem	12	10	9	10	10	9	9
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	36	32	29	31	29	28	30
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	12	12	13	13	11	11	12
dla młodzieży bez specjalnych	7	7	7	7	6	6	7
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	5	5	6	6	5	5	5
Szkoły średnie zawodowe (technika)	6	5	3	4	4	4	4
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	2	2	2	2	2	2	1
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	3	3	3	3	3	3	1
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	5	5	4	4	4	4	5
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	1	1	1	1	1	1	2
zawodowe dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	-

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	4	4	3	3	0	0	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	3	3	3
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły policealne razem	12	10	9	10	10	9	9
szkoły policealne w tym kolegium pracowników służb społecznych bez specjalnych	12	10	9	10	10	9	9
specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2019/2020, na terenie analizowanego powiatu grodzkiego edukację w szkole podstawowej podejmowało 5 153 uczniów, z czego blisko 2,0% stanowili uczniowie szkół specjalnych, których były 102 osoby. Liczba uczniów szkół podstawowych podlega wahaniom z tendencją do spadku – od 2013 roku do 2019 zmniejszyła się o 391 uczniów czyli 7,1% (tabela 5).

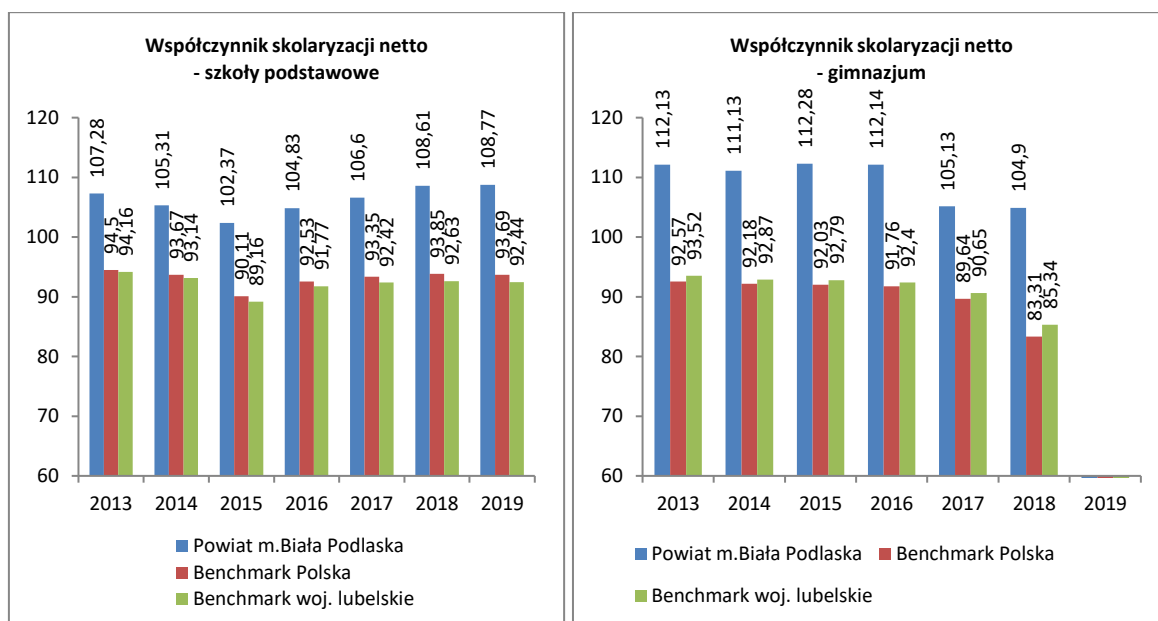
Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	5475	5629	5951	5544	5608	5663	5153
Szkoły podstawowe	3444	3682	4017	3683	4382	5073	5153
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	3407	3633	3970	3625	4311	4990	5051
specjalne	37	49	47	58	71	83	102
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja	2031	1947	1934	1861	1226	590	-
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	1997	1924	1898	1830	1206	577	-
specjalne	34	23	36	31	20	13	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Współczynnik skolaryzacji netto w mieści jest bardzo wysoki - wynosi 108,8 – jest to wartość znacznie większa niż średnio w kraju lub w woj. lubelskim o 16-17 punktów. Tak wysoki wskaźnik skolaryzacji powiatu sugeruje, że przyciąga on uczniów spoza miasta, którzy w Białej Podlaskiej poszukują możliwości edukacyjnych, co każe konstatować, że dostępny poziom edukacji na terenie powiatu mieszkańcy okolicznych powiatów oceniają wysoko.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 2. Współczynnik solaryzacji netto w szkołach dla szkół podstawowych i gimnazjum

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkoły nauczania podstawowego zlokalizowane w Białej Podlaskiej są stosunkowo duże w porównaniu do przeciętnej regionu, a tym bardziej w porównaniu do Polski (tabela 6). W roku szkolnym 2019/2020 na jedną placówkę przypadało średnio 429 uczniów, w czasie gdy w Polsce było to 211, a w woj. lubelskim 168.

Tabela 6. Przeciętna liczba uczniów przypadających na placówkę szkolną

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	304	313	298	264	374	472	429
Benchmark Polska	156	161	168	159	204	209	211
Benchmark woj. lubelskie	129	132	136	128	162	164	168
Szkoły podstawowe	344	368	402	335	365	423	429
Benchmark Polska	160	170	183	170	182	209	211
Benchmark woj. lubelskie	123	131	139	128	145	166	168
Gimnazja	254	243	193	186	409	-	-
Benchmark Polska	150	145	141	139	367	209	-
Benchmark woj. lubelskie	139	134	130	127	273	149	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2019/2020, w szkołach średnich naukę podejmowało 5 557 uczniów, w tym 2 744 było uczniami liceów, 2 218 techników, a 595 branżowych szkół I stopnia. Ponadto w szkołach policealnych edukowało się 1 097 osób (tabela 7). W latach 2013-2018 widać wyraźny trend spadkowy osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych – zjawisko to w Mieście

**„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18**

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

nie ominęło żadnego typu szkoły. Efekt podwójnego rocznika rozpoczynającego edukację w szkołach średnich w roku 2019/2020, mylnie daje obraz poprawy sytuacji i wyczerpania tego negatywnego trendu. Widać to wyraźnie w przypadku szkół policealnych, w których ten efekt nie wystąpił. Warto zauważyć, że 4 na 10 uczniów szkół średnich uczyło się w szkołach kształtujących kompetencje zawodowe – technikach, bądź branżowych szkołach I stopnia. W roku szkolnym 2019/2020 kompetencje zawodowe nabywało łącznie 2 813 uczniów.

Tabela 7. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych i policealnych w badanym powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	5647	5522	5285	5158	4931	4729	5557
ogólnokształcące (licea) razem	3118	3036	2861	2740	2575	2439	2744
średnie zawodowe (technika) razem	1878	1862	1864	1866	1843	1814	2218
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	651	624	560	552	513	476	595
Policealne ogółem	1726	1537	1533	1405	1318	1163	1097
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	7373	7059	6818	6563	6249	5892	6654
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	3091	3036	2861	2740	2575	2439	2744
dla młodzieży bez specjalnych	2427	2350	2240	2176	2107	2026	2424
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	664	686	621	564	468	413	320
Szkoły średnie zawodowe (technika)	1878	1862	1864	1866	1843	1814	2218
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	57	53	55	62	57	52	42
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	176	180	201	201	199	204	142
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	651	624	560	552	513	476	595
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	43	46	46	45	54	52	52
zawodowe dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	608	578	514	507	325	142	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	134	282	543
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły policealne razem	1726	1537	1533	1405	1318	1163	1097
szkoły policealne w tym kolegium pracowników służb społecznych bez specjalnych	1726	1537	1533	1405	1318	1163	1097
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W roku szkolnym 2018/2019, w zlokalizowanych w Białej Podlaskiej szkołach ponadpodstawowych, najwięcej uczniów tj. 539 zdobywało wiedzę i umiejętności na kierunku związanych z usługami dla ludności. Drugie miejsce pod względem „popularności” zajmowały kierunki inżynieryjno-techniczne – uczyło się na nich 515 osób. Trzecie miejsce pod względem liczby uczniów zajmuje kształcenie zawodowe z zakresu technologii informacyjnych, liczba uczniów wyniosła w tym przypadku 357. Czwarte miejsce zajęły kierunki związane z biznesem i administracją z liczbą 287 uczniów. W powiecie można także zidentyfikować szkoły ze specjalizacjami społecznymi (145 uczniów), usług transportowych (98 uczniów), produkcji i przetwórstwa (58 uczniów) oraz rolniczymi (8 uczniów) – tabela 8.

Tabela 8. Uczniowie według podgrup kierunków kształcenia

Specjalizacja szkoły	Ogółem	zasadnicze szkoły zawodowe bez specjalnych	branżowe szkoły I stopnia bez specjalnych	technika bez specjalnych	szkoły policealne bez specjalnych	zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	branżowe szkoły I stopnia specjalne	specjalne technika	szkoły policealne specjalne
pedagogiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
artystyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
społeczna	145	0	0	145	0	0	0	0	0
dziennikarstwa i informacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
biznesu i administracji	287	3	3	281	0	0	0	0	0
fizyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
technologii teleinformacyjnych	357	0	0	357	0	0	0	0	0
inżynieryjno-techniczna	515	58	112	345	0	0	0	0	0
produkcji i przetwórstwa	58	20	38	0	0	0	0	0	0
architektury i budownictwa	231	19	27	185	0	0	0	0	0
rolnicze	8	3	5	0	0	0	0	0	0
leśne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rybactwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
weterynaryjna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
medyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
opieki społecznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usługi dla ludności	539	39	97	403	0	0	0	0	0
higieny i bezpieczeństwa pracy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ochrony i bezpieczeństwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usług transportowych	98	0	0	98	0	0	0	0	0
pozostałe	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Na terenie powiatu działa dużo niepublicznych placówek edukacji średniego szczebla. Według Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych w 2021 roku w Miście działało 7 niepublicznych liceów, 2 niepubliczne branżowe szkoły I stopnia i 2 niepubliczne technika. Dopełnienie niepublicznych

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

placówek średniego szczebla edukacji stanowi 7 niepublicznych szkół policealnych. Pozostałe szkoły ponadgimnazjalne i ponadpodstawowe oraz policealne zlokalizowane w Mieście mają status szkół publicznych (tabela 9). Najczęściej ich gestorem jest Miasto Biała Podlaska (6 placówek według danych GUS), w jednym przypadku jednostka samorządu wojewódzkiego.

Tabela 9. Szkoły ogólnokształcące, branżowe I stopnia oraz policealne według gestora

Wyszczególnienie	Jednostka samorządu gminnego	Samorząd powiatowy - powiat ziemski	Miasto na prawach powiatu	Jednostka samorządu wojewódzkiego	Jednostka administracji rządowej (centralnej)	Organizacja społeczna lub stowarzyszenie	Organizacja wznaniowa	Pozostałe
Szkoły ogólnokształcące (licea)	0	0	4	0	0	2	1	5
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	0	0	2	0	0	2	0	1
Szkoły policealne	0	0	0	1	0	0	0	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Według Rejestru Placówek Oświatowych na terenie powiatu miasta Biała Podlaska, jak uprzednio stwierdzono 2 technika miały status, szkół niepublicznych i były to:

- Rzemieślnicze technikum z oddziałami integracyjnymi oferujące kształcenie w zakresie: technika ochrony środowiska, informatyka, urządzeń sanitarnych, handlowca, organizacji reklamy, turystyki wiejskiej inżynierii środowiska i melioracji.
- Technikum ZDZ przysposabiające do zawodów: technika spedytora, budownictwa, handlowca, geodety, Logistyki, księgarstwa, żywienia i usług gastronomicznych, mechanika, hotelarstwa, obsługi turystycznej, kelnera, usług fryzjerskich, informatyka, ekonomisty, pojazdów samochodowych oraz turystyki wiejskiej.

W Białej Podlaskiej działają także dwa publiczne technika:

- Technikum Nr 1 kształcące w zakresie: technika teleinformatyka, rachunkowości, programisty, hotelarstwa, geodety, ekonomisty, żywienia i usług gastronomicznych, handlowca, spedytora, informatyka, logistyka, architektury krajobrazu, usług fryzjerskich oraz kucharza;
- Technikum Nr 2 przysposabiające do zawodów: technika budownictwa, grafiki i poligrafii cyfrowej, spedytora, mechanika, urządzeń i systemów energetyki odnawialnej, cyfrowych procesów graficznych, energetyka, pojazdów samochodowych, mechatronika, informatyka, elektryka.

Niepubliczne szkoły I stopnia w Białej Podlaskiej są tylko dwie i są to:

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Branżowa Szkoła I Stopnia im. K.K. Baczyńskiego w Białej Podlaskiej ZDZ w Lublinie, mająca w ofercie kształcenie zawodowe elektryków, piekarzy, murarzy-tylnkarzy, blacharzy, operatorów maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych, wędliniarzy, elektromechaników pojazdów samochodowych, monterów zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, ślusarzy, krawców, stolarzy, kucharzy, fryzjerów, blacharzy samochodowych, drukarzy mechaników pojazdów samochodowych, elektromechaników, rolników, monterów sieci i urządzeń telekomunikacyjnych, sprzedawców, betoniarzy-zbrojarzy, monterów sieci i instalacji sanitarnych, cukierników, ogrodników oraz operatorów maszyn leśnych;
- Branżowa Szkoła Rzemieślnicza I Stopnia, przysposabiająca do zawodów: murarz-tylnkarz, krawiec, sieci i instalacji sanitarnych, lakiernik, zegarmistrz, mechanik pojazdów samochodowych, elektryk, tapicer, operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych, ogrodnik, fryzjer, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, ślusarz, cukiernik, sprzedawca, mechanik maszyn i urządzeń drogowych, blacharz samochodowy, wędliniarz, elektronik, elektromechanik, mechanik precyzyjny, kucharz, elektromechanik pojazdów samochodowych, piekarz.

Publiczne branżowe szkoły I stopnia w Białej Podlaskiej są także dwie: Branżowa Szkoła I Stopnia Nr1, kształtująca kompetencje zawodowe z zawodów kucharz i cukiernik oraz Branżowa Szkoła I Stopnia Nr2 przysposabiająca do zawodów: monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, sprzedawca, blacharz samochodowy, monter sieci i instalacji sanitarnych, fryzjer, ślusarz, mechanik pojazdów samochodowych, kucharz, krawiec, elektryk, stolarz, cukiernik, elektromechanik, operator obrabiarek skrawających, murarz-tylnkarz, elektromechanik pojazdów samochodowych, ogrodnik, piekarz, kierowca mechanik.

W Białej Podlaskiej, według GUS, działa 9 szkół policealnych, ale według Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych zarejestrowanych jest w Mieście 13 szkół Policealnych, z których 7 jest podmiotami niepublicznymi.

Na terenie analizowanego powiatu funkcjonuje 6 placówki kształcenia ustawicznego-praktycznego, w tym 5 niepublicznych, są to Centrum Kształcenia Ustawicznego, Centrum Kształcenia ZDZ w Lublinie Oddział w Białej Podlaskiej, Ośrodek Kształcenia Praktycznego, Ośrodek Szkolenia Doksztalcania i Doskonalenia Kadr Kursor, Ośrodek Szkoleniowy Centrum Nauki i Biznesu Żak, Ośrodek Szkoleniowy Kasztanowa 6.

W analizowanym powiecie działa Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Oferuje ona kształcenia na 19 następujących różnych kierunkach praktycznych (jeden kierunek ogólnie akademicki jest obecnie wygaszany): bezpieczeństwo narodowe (I i II stopień), budownictwo (I stopień), dietetyka, ekonomia (I i II stopień), filologia (I stopień), filologia angielska (II stopnia), finanse i rachunkowość (I stopień), fizjoterapia (jednolite magisterskie), informatyka (I stopień), mechanika i budowa maszyn (I stopień), pedagogika (I stopień), pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (jednolite magisterskie), pielęgniarstwo (I i II stopień), ratownictwo medyczne

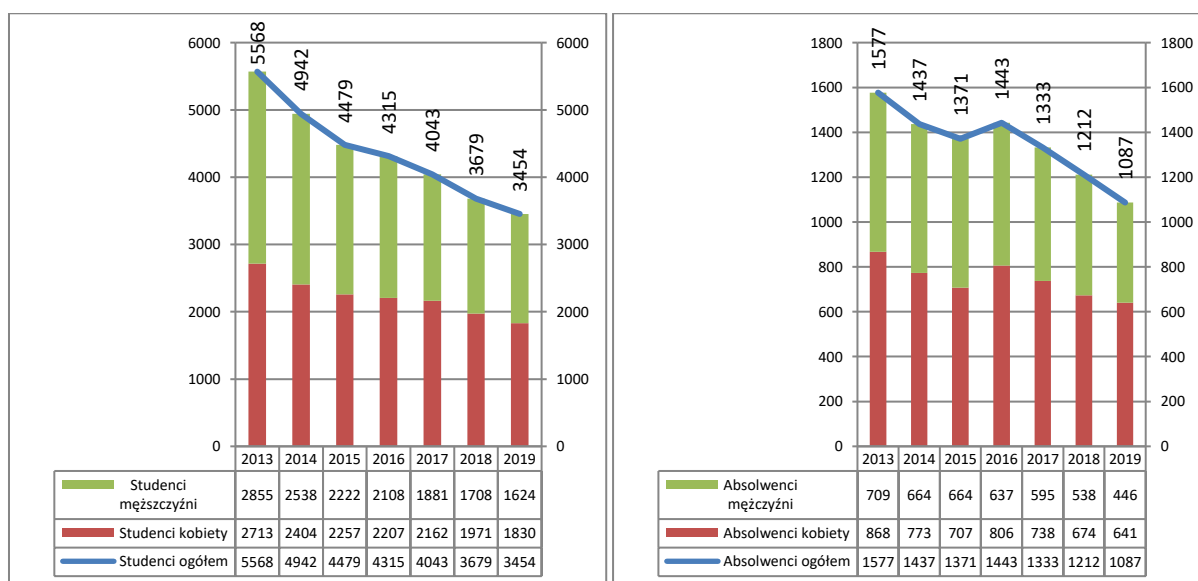
„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

(I stopień), rolnictwo (I stopień), socjologia (I stopień), turystyka i rekreacja (I i II stopień), zarządzanie (I stopień) oraz zdrowie publiczne (II stopień).

Pomimo szerokiej oferty edukacyjnej liczba studentów w Białej Podlaskiej zmniejsza się z roku na rok, a co za tym idzie od 2015 roku zaczęła spadać także systematycznie liczba absolwentów. W roku akademicki 2019/2020 na Uczelni w Białej Podlaskiej kształciło się 3 454 żaków i było to o 2 114 mniej niż w 2013 roku. Szkoły wyższe opuściło w 2020 roku 1 087 absolwentów i tu także nastąpił spadek w stosunku do roku 2013 – w tym przypadku o 490 osób. Na przestrzeni 7 lat liczba studentów zmniejszyła się zatem o 38,0%, a absolwentów o 31,% - tak duża negatywna zmiana, znacznie większa niż skala depopulacji w regionie oznacza, że coraz mniej osób preferuje kontynuowanie studiów w Białej Podlaskiej po ukończeniu szkoły średniej. Malejąca liczba absolwentów oznacza, że z roku na rok coraz mniej osób z wyższym wykształceniem trafia na rynek pracy – a tym samym poziom wykształcenia w populacji pracowników będzie systematycznie zmniejszał się – analogicznie do trendu spadkowego liczby absolwentów. Warto zaznaczyć, że trend spadku liczby studentów i absolwentów jest silniejszy w przypadku mężczyzn niż kobiet. Kobiety jednak częściej podejmują studia (rysunek 3).

Rysunek 3. Liczba studentów i absolwentów w powiecie grodzkim Biała Podlaska w latach 2013-2019.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba etatów nauczycieli w szkołach zlokalizowanych w analizowanym powiecie od 2013 roku wzrosła (wbrew trendom obserwowanym w innych powiatach województwa lubelskiego), Wynika to głównie z przyrostu liczby etatów w szkołach podstawowego kształcenia (tabela 14). W roku 2019/2020 liczba nauczycieli pełno i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na etaty w szkołach szczebla podstawowego wyniosła 434,0, natomiast w szkołach szczebla średniego i szkołach policealnych łącznie osiągnęła poziom 431,9 etatu, co razem odpowiadało liczbie 866,0 etatów w Mieście. Mając na uwadze liczbę nauczycieli przypadających na 100 uczniów można stwierdzić, że jest ona względnie niska, czyli istnieje w Białej Podlaskiej potencjał do dalszego wzrostu liczby etatów dla

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

nauczycieli. W ostatnim roku szkolnym, wyniosła ona na 100 uczniów 7,2 i była niższa o 0,2 od średniej dla Polski i jednocześnie o 1,3 mniejsza w stosunku do województwa lubelskiego, co oznacza, że uczniowie mogą liczyć w Białej Podlaskiej na mniejszy dostęp do nauczyciela niż przeciętnie w kraju i regionie.

Tabela 10. Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na etaty według typów szkół

Typ szkoły	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba etatów							
Podstawowa	234,14	255,77	282,12	273,41	360,17	403,4	434,04
Gimnazjum	162,89	159,97	168,02	157,2	92,18	54,21	0
Ogólnokształcąca (liceum)	171,37	174,64	168,96	163,21	159,9	144,77	178,94
Średnia zawodowa (technikum)	150,86	150,63	157,02	165,45	169,71	167,77	183,44
Szkoły artystyczne	28,26	28,88	29,56	28,69	28,09	29,04	21,7
Zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	45,5	48,97	39,4	40,33	28,7	25,82	27,03
Policealna	33,11	36,68	35,93	37,72	31,21	27,91	20,82
Podstawowe i gimnazja razem	397,03	415,74	450,14	430,61	452,35	457,61	434,04
Ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne razem	429,1	439,8	430,87	435,4	417,61	395,31	431,93
Ogółem	826,13	855,54	881,01	866,01	869,96	852,92	865,97
Liczba etatów nauczycieli na 100 uczniów							
Powiat	6,3	6,6	6,8	7,0	7,2	7,3	7,2
Benchmark Polska	7,6	7,8	7,8	8,0	8,1	8,0	7,9
Benchmark woj. lubelskie	7,9	8,2	8,2	8,5	8,6	8,6	8,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na dzień przygotowania niniejszego opracowania w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ zarejestrowanych było 328 szkoleń, obejmujących 29 obszarów tematycznych. Szkolenia te oferowane były łącznie przez 21 różnych podmiotów, co oznacza, że liczba podmiotów szkoleniowych działających w mieście jest umiarkowana, ale ich oferta szeroka i zróżnicowana (tabela 15). Najczęściej oferta szkoleń dotyczyła języków obcych (61 ofert), usług transportowych (46 ofert), opieki zdrowotnej (44 oferty), rozwoju osobowościowego i kariery zawodowej (24 oferty). Ponad 10 ofert szkoleniowych odnotowano także w obszarach informatyki i wykorzystania komputerów, zarządzania i administrowania, sztuki i kultury, usług fryzjerskich bądź kosmetycznych oraz rachunkowości i finansów.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 11. Oferty szkoleń w STOR w styczniu 2020 roku

Obszar Szkolenia	Liczba oferowanych szkoleń	Liczba podmiotów oferujących szkolenia w danym obrzarze
Podstawowe programy ogólne, w tym: kształcenie umiejętności pisania, czytania i liczenia	4	0
Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	24	5
Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	8	0
Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	13	0
Nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne, w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia	7	0
Języki obce	61	2
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	9	0
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	12	1
Zarządzanie i administrowanie	17	2
Prace sekretarskie i biurowe	5	0
Prawo	1	0
Nauki o życiu i nauki przyrodnicze, w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka	3	0
Matematyka i statystyka	1	1
Informatyka i wykorzystanie komputerów	18	1
Technika i handel artykułami technicznymi, w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów	3	1
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe, w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny	1	0
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	3	0
Opieka zdrowotna	44	2
Opieka społeczna, w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat	4	0
Ochrona własności i osób	1	0
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	7	0
Usługi gastronomiczne	8	0
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	12	1
Usługi krawieckie, obuwnicze	2	0
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	46	2
Pozostałe usługi	5	0
BHP	5	2
Nauka aktywnego poszukiwania pracy	1	0
Inne obszary szkoleń	3	1
Razem	328	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ
<http://stor.praca.gov.pl/porta1/#/ris/wyszukiwarkaSzkolen>

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18

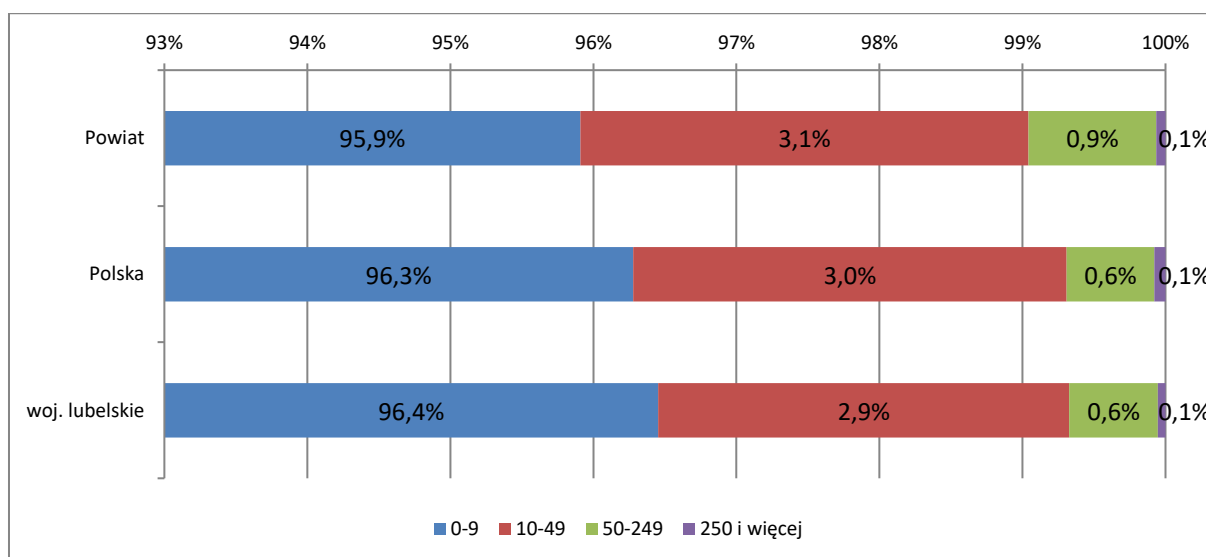
Obszar pracodawców

Na terenie powiatu, na koniec 2019 roku, w REGON zarejestrowanych było 5 908 podmiotów. 95,9% z nich stanowiły mikropodmioty zatrudniające nie więcej niż 9 pracowników. Ekspozycja mikropodmiotów w populacji ogółu podmiotów jest nieco mniejsza niż przeciętnie w kraju i regionie. Od 2013 roku widać wyraźny trend przyrostu mikroprzedsiębiorstw przy jednoczesnym spadku podmiotów małych, średnich. Liczba podmiotów dużych także spadła. Na terenie powiatu działają obecnie 4 podmioty zatrudniające ponad 249 pracowników, brakuje podmiotów zatrudniających więcej niż 999 pracowników (tabela 16, rysunek 4).

Tabela 16. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON według klas wielkości

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
0-9	5373	5419	5564	5649	5836	5868	5908
10-49	215	214	211	202	201	195	193
50-249	54	54	50	50	52	55	55
250-999	4	4	4	4	4	4	4
1000 i więcej	1	1	1	1	0	0	0
Razem	5647	5692	5830	5906	6093	6122	6160
Struktura (razem = 100%)							
0-9	95,1%	95,2%	95,4%	95,6%	95,8%	95,9%	95,9%
10-49	3,8%	3,8%	3,6%	3,4%	3,3%	3,2%	3,1%
50-249	1,0%	0,9%	0,9%	0,8%	0,9%	0,9%	0,9%
250-999	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
1000 i więcej	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

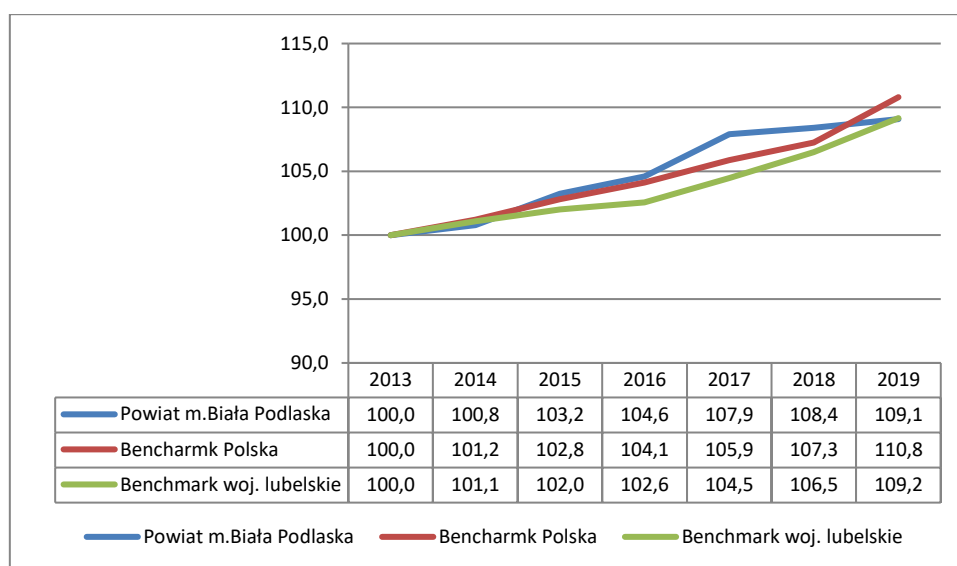

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 4. Struktura podmiotów gospodarki zarejestrowanych w REGON według wielkości, powiat na tle Polski i województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w latach 2013-2015 była na poziomie zbliżonym do średniej krajowej i większym niż przeciętna dla województwa. W kolejnych dwóch latach wzrosła przewyższając wartości przyjęte benchmarki. W roku 2019 przyrost liczby podmiotów w regionie był jednak na tyle niski, że dynamika okresu 7 lat spadła do poziomu zbliżonego do średniej regionalnej, znacząco poniżej dynamiki kalkulowanej dla obszaru całej Polski (rysunek 5).

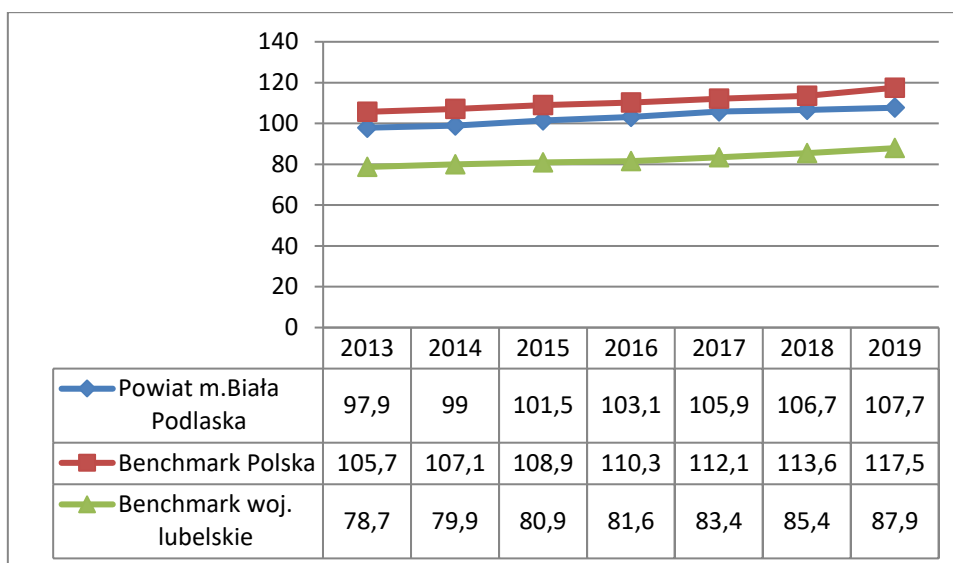

Rysunek 5. Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w latach 2013-2019, (rok 2013 = 100,0 %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Przedsiębiorczość w Białej Podlaskiej i związana z tym gotowość do samo zatrudnienia jest na tle kraju i regionu wysoka (rysunek 6) – wynika to z miejskiego charakteru analizowanego powiatu, dużej gęstości zaludnienia, a tym samym bardziej sprzyjających warunków dla podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, niż w większych obszarach terytorialnych obejmujących także obszary wiejskie.

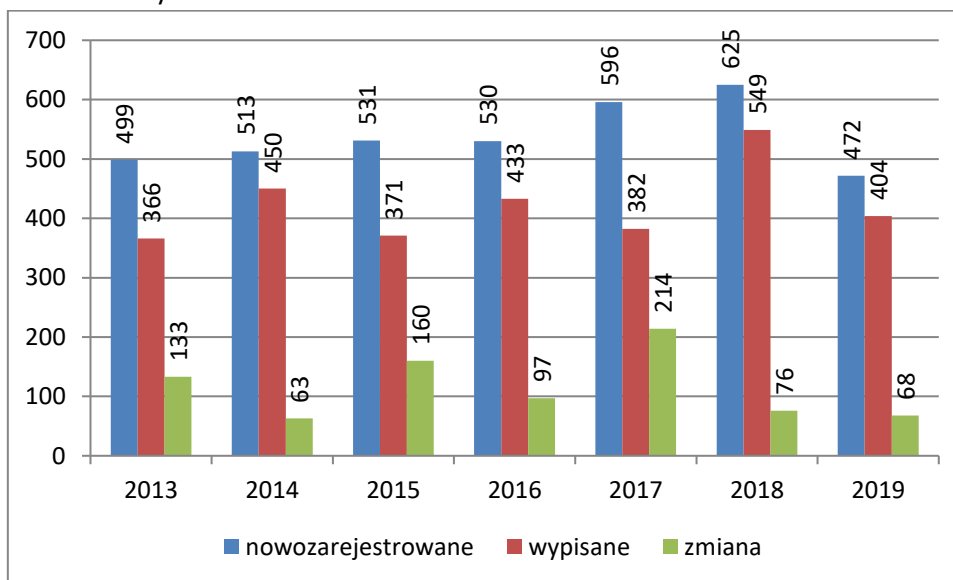
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 6. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców, powiat na tle kraju i województwa w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Dużą przedsiębiorczość w powiecie ukazuje liczba nowo rejestrowanych w REGON podmiotów (rysunek 7). W latach 2013-2018 następował wzrost liczby nowo rejestrowanych podmiotów. Dopiero w 2019 spadła ona wyraźnie, ale w całym okresie minionych 7 lat saldo rejestrowanych i wypisanych podmiotów z REGON było rokrocznie dodanie.

Rysunek 7. Nowo zarejestrowane i wypisane podmioty gospodarki narodowej latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

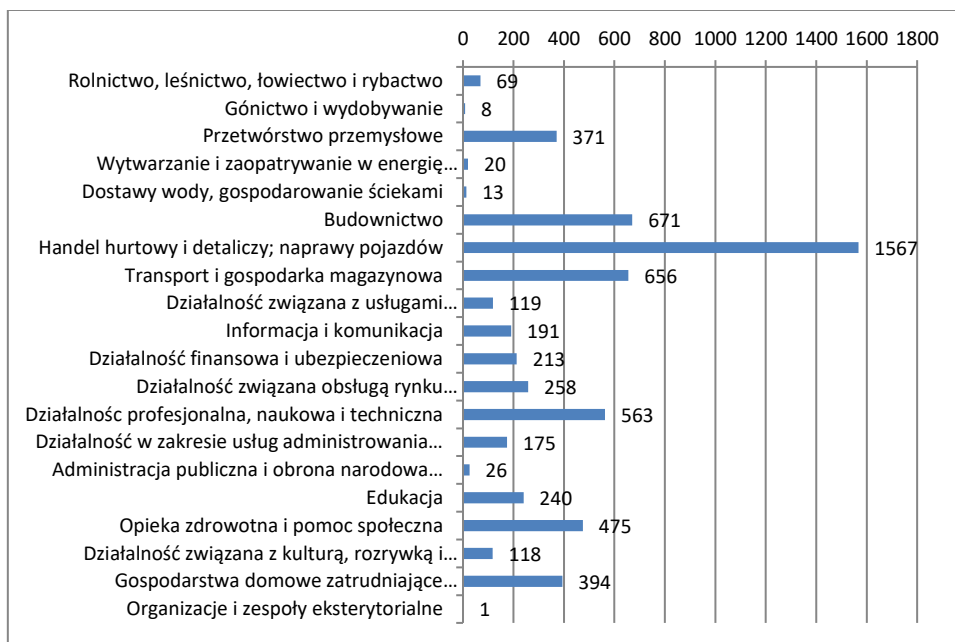
W populacji podmiotów gospodarczych powiatu najsilniej reprezentowana jest sekcja handlu i napraw licząca 1 567 podmiotów (rysunek 8). Drugie miejsce zajmuje budownictwo, w sekcji tej zarejestrowanych było 671 podmiotów, trzecie miejsce przypada podmiotom trudniącym się transportem i gospodarką magazynową. Czwarte miejsce pod względem częstości występowania zajęły

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

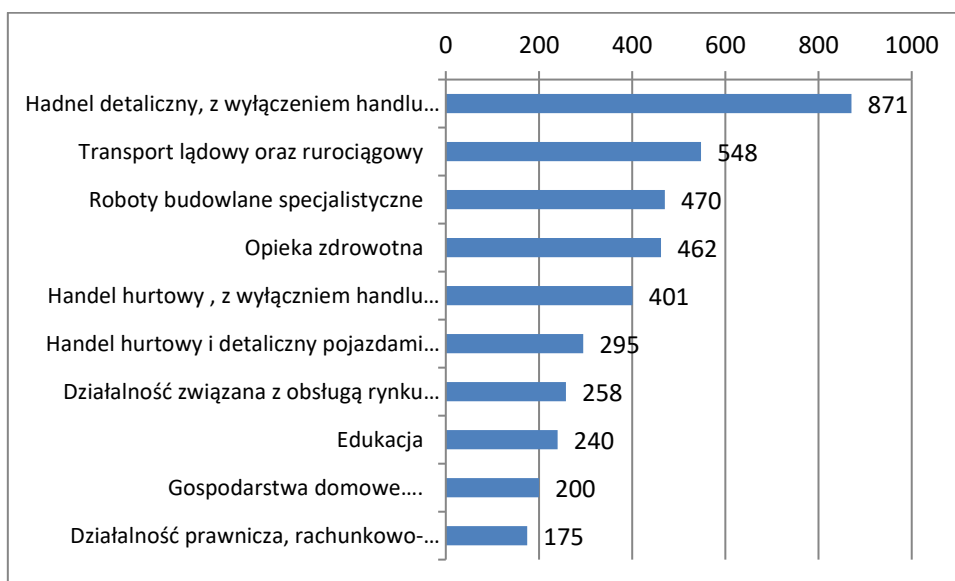
podmioty związane z działalnością profesjonalną i naukową. Pierwszą piątkę dopełniają podmioty opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

Rysunek 8. Podmioty gospodarki narodowej wg Sekcji PKD w powiecie w roku 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Najliczniejszą branżą w powiecie jest branża handlu detalicznego z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, drugie miejsce zajmuje branża transportu lądowego oraz rurociągowego, trzecie miejsce przypada branży specjalistycznych robót budowlanych, a czwarte i piąte miejsce zajmują odpowiednio opieka zdrowotna oraz handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi (rysunek 9).

Rysunek 9. Dziesięć branż liczących w powiecie najwięcej podmiotów gospodarczych w 2019 roku

 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Miejski charakter Białej Podlaskiej wyraźnie widoczny jest w strukturze pracujących na terytorium powiatu. Najwięcej miejsc pracy tworzył w 2019 roku sektor pozostałych usług – pracowało w nim aż 6 269 osób, czyli 39,5% pracujących ujmowanych w statystyce GUS. Sektor ten zyskuje na znaczeniu w czasie w kreowaniu popytu na pracę – w roku 2013 jego udział w liczbie tworzonych etatów był mniejszy o 0,9 pkt. proc od obecnego. Traci natomiast na znaczeniu, w kształtowaniu poziomu zatrudnienia w Mieście, sektor działalności finansowej i ubezpieczeniowej. Udział liczby pracujących w tym sektorze w pracujących ogółem w Białej Podlaskiej, na przestrzeni 7 lat, zmniejszył się o 0,7 pkt. proc i wyniósł na koniec 2019 roku zaledwie 3,1% z liczbą 389 osób pracujących w tym sektorze. Udział pozostałych sektorów w tworzeniu miejsc pracy w analizowanym powiecie, na przestrzeni lat fluktuował. W przemyśle i budownictwie pracowało w 2019 roku 3 485 osób tj. 26,9% ogółu, natomiast w sektorze rolnictwa 1 363 osób tj. 8,6% populacji pracujących w Mieście.

Tabela 17. Pracujący w powiecie według grup sekcji

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1364	1362	1365	1363	1384	1362	1363
przemysł i budownictwo	3254	3232	3044	3036	3188	3406	3485
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	4155	4110	4101	4103	4086	4370	4273
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	583	563	543	543	534	549	489
pozostałe usługi	5883	6022	6046	6162	5872	6080	6269
Ogółem	15239	15289	15099	15207	15064	15767	15879
Struktura							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9,0%	8,9%	9,0%	9,0%	9,2%	8,6%	8,6%
przemysł i budownictwo	21,4%	21,1%	20,2%	20,0%	21,2%	21,6%	21,9%
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	27,3%	26,9%	27,2%	27,0%	27,1%	27,7%	26,9%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	3,8%	3,7%	3,6%	3,6%	3,5%	3,5%	3,1%
pozostałe usługi	38,6%	39,4%	40,0%	40,5%	39,0%	38,6%	39,5%
Ogółem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza liczby ofert pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku, w ujęciu miesięcznym, pozwala dostrzec, że całkowita liczba ofert na koniec miesiąca znacząco wzrosła – z 47 do 82, jednocześnie wyraźnie zmalała liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę – z 51 do 33, oznacza to pogorszenie sytuacji na rynku pracy w skali ostatniego roku – większą o 309 (tj. o 12,9%) liczbę osób bezrobotnych (tabela 14). Warto zauważyć, że oferty zgłoszone z sektora prywatnego w ciągu ostatniego miesiąca ujętego w poniższym zestawieniu stanowiły 97%, ogółu ofert tego miesiąca.

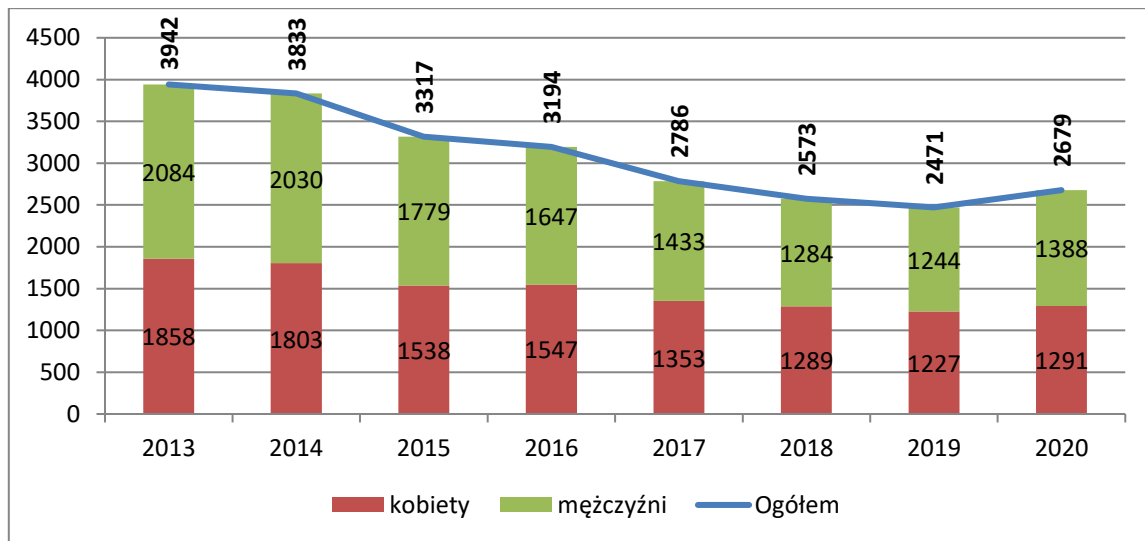
Tabela 18. Oferty pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku w badanym powiecie w ujęciu miesięcznym

Miesiąc	Oferty pracy:			bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę
	zgłoszone w ciągu miesiąca	zgłoszone w ciągu miesiąca z sektora prywatnego	stan na końcu miesiąca	
listopad (2019)	161	146	47	51
grudzień	203	193	95	25
styczeń	421	410	349	7
luty	130	122	51	48
marzec	237	224	67	36
kwiecień	52	47	36	69
maj	339	327	249	10
czerwiec	149	143	139	19
lipiec	159	152	227	12
sierpień	288	261	182	15
wrzesień	190	181	85	32
październik	174	159	91	29
listopad (2020)	286	276	82	33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba osób bezrobotnych spada nieprzerwanie od 6 lat. W latach 2013-2019, według danych na koniec czerwca, spadek ten wyniósł 1 471 osób, co oznacza zmianę o 37,3% (rysunek 10). W roku 2020 nastąpiło pogorszenie sytuacji na rynku pracy i liczba osób bezrobotnych zwiększyła się do 2 670 osób, co oznaczało zmianę o 8,4%. Wraz ze spadkiem bezrobocia rejestrowanego zmniejszyła się stopa bezrobocia – w latach 2013-2020 zmieniała się ona z 16,7% do 11,2% (rysunek 11), tempo spadku tego wskaźnika było jednak niższe niż bezrobocia, zatem liczba osób bezrobotnych malała wolniej niż liczba aktywnych zawodowo. Liczba pozostających bez pracy kobiet utrzymuje się na poziomie zbliżonym do liczby bezrobotnych mężczyzn. Pracodawcy powiatu nie mają zatem wyraźnych preferencji do zatrudniania pracowników określonej płci.

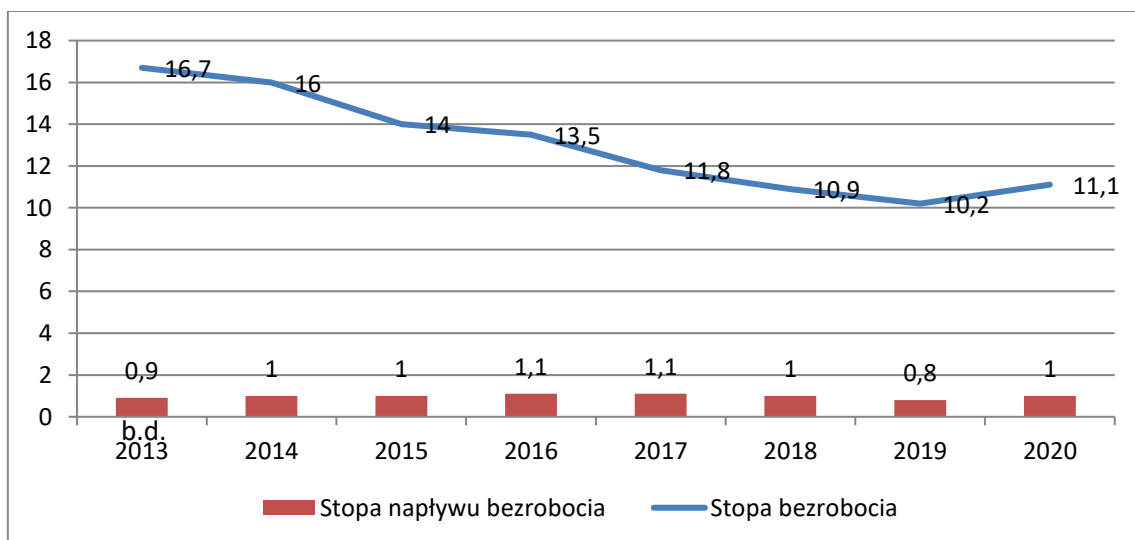
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 10. Bezrobocie rejestrowane w powiecie w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Stopa bezrobocia malała niezależnie od zmian stopy napływu bezrobocia w poszczególnych latach, co pozwala konstatować, że kluczową rolę w poprawie sytuacji na rynku pracy, w okresie od 2013 do 2019 roku, odgrywali pracodawcy tworzący nowe miejsca pracy (rysunek 11).

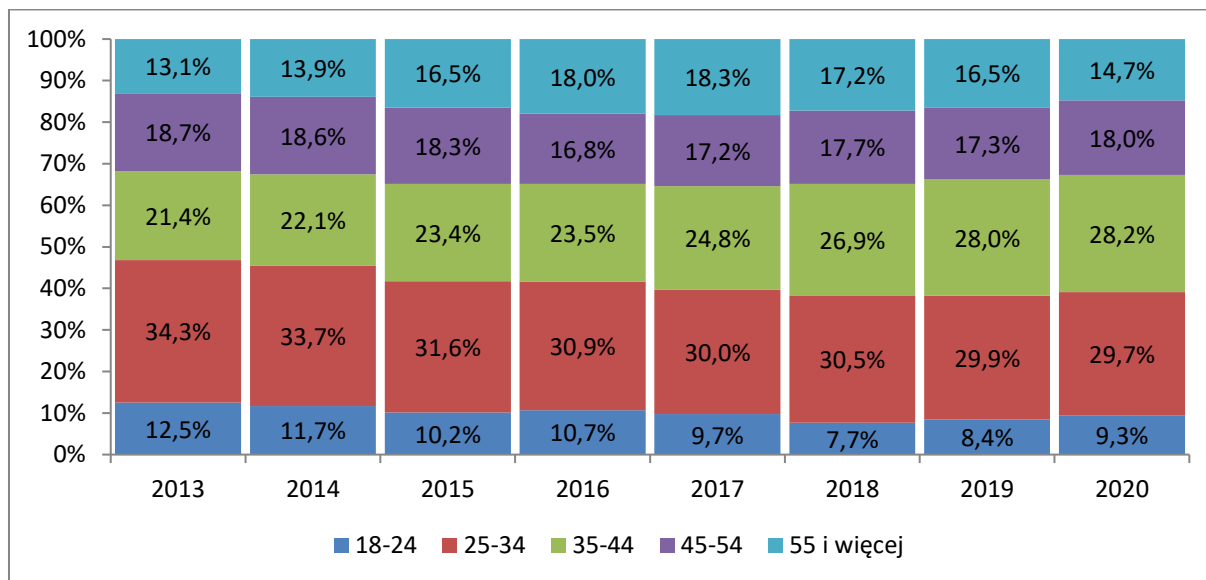
Rysunek 11. Stopa bezrobocia rejestrowanego i napływu bezrobocia w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych coraz mniejszą frakcją stanowią osoby poniżej 35 roku życia. Na przestrzeni lat zmalał problem bezrobocia osób najmłodszej kategorii wiekowej. Udział osób w najstarszej wyróżnionej kategorii wiekowej rósł do 2017 roku poczym zaczął maleć (rysunek 12). W analizowanym okresie najbardziej zwiększyła się frakcja osób w wieku 35-44 lat. Obserwowane

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zmiany w strukturze wiekowej osób bezrobotnych pozwalają stwierdzić, że wśród pracodawców rosną preferencje zatrudniania osób młodych, z kolei osoby w średnim wieku są coraz mniej cenione przez pracodawców.

Rysunek 12. Struktura bezrobotnych w powiecie według wieku w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej bezrobotnych, znajdują odzworowanie w trendach zmian osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy – liczba osób w wieku do 30 roku życia zmniejszyła się znacząco (o ponad jedną trzecią), w ślad za tym zmalał udział tej grupy wiekowej w ogólnej liczbie bezrobotnych (spadek o 2,5 pkt. proc.). Udział w ogólnej populacji bezrobotnych osób długotrwale bezrobotnych na przestrzeni lat podlegał znacznym zmianom, ale w skali całego okresu nie zmienił się istotnie i wynosił w I półroczu 2020 roku 56,8%. Zauważyć należy, że zmieniła się pozytywnie liczba osób tej kategorii w 2013 roku było ich 2 271, a na koniec 2020 już tylko 1 522.

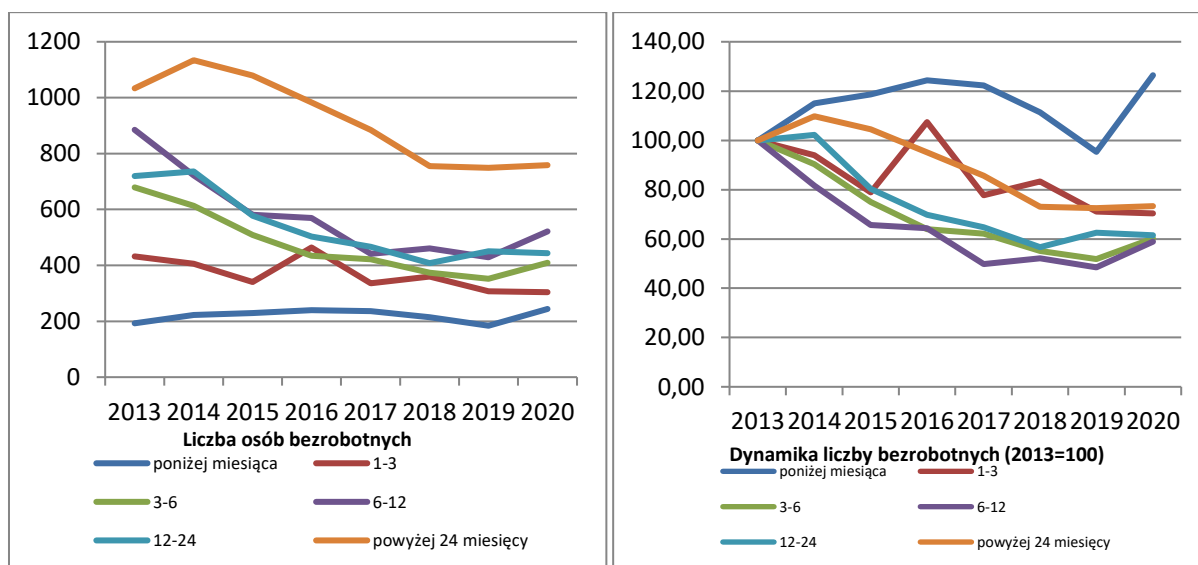
Tabela 15. Wybrane grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Osoby bezrobotne	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób								
do 30 roku życia	-	-	886	837	678	586	565	634
powyżej 50 roku życia	904	919	863	863	753	687	610	622
długotrwale bezrobotne	2271	2389	2114	1971	1729	1561	1495	1522
Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych								
do 30 roku życia	-	-	-	26,2%	24,3%	22,8%	22,9%	23,7%
powyżej 50 roku życia	22,9%	24,0%	26,0%	27,0%	27,0%	26,7%	24,7%	23,2%
długotrwale bezrobotne	57,6%	62,3%	63,7%	61,7%	62,1%	60,7%	60,5%	56,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Malejącą liczbę osób długotrwale bezrobotnych ukazują także dane o liczbie osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. W latach 2013-2020 zmalała liczba osób bezrobotnych w wyróżnionych grupach według czasu pozostawania bez pracy, z wyjątkiem osób które pozostawały bez pracy poniżej miesiąca (rysunek 13). Oznacza to, że osobom tracącym pracę coraz trudniej niż przed laty jest znaleźć nowe zatrudnienie.

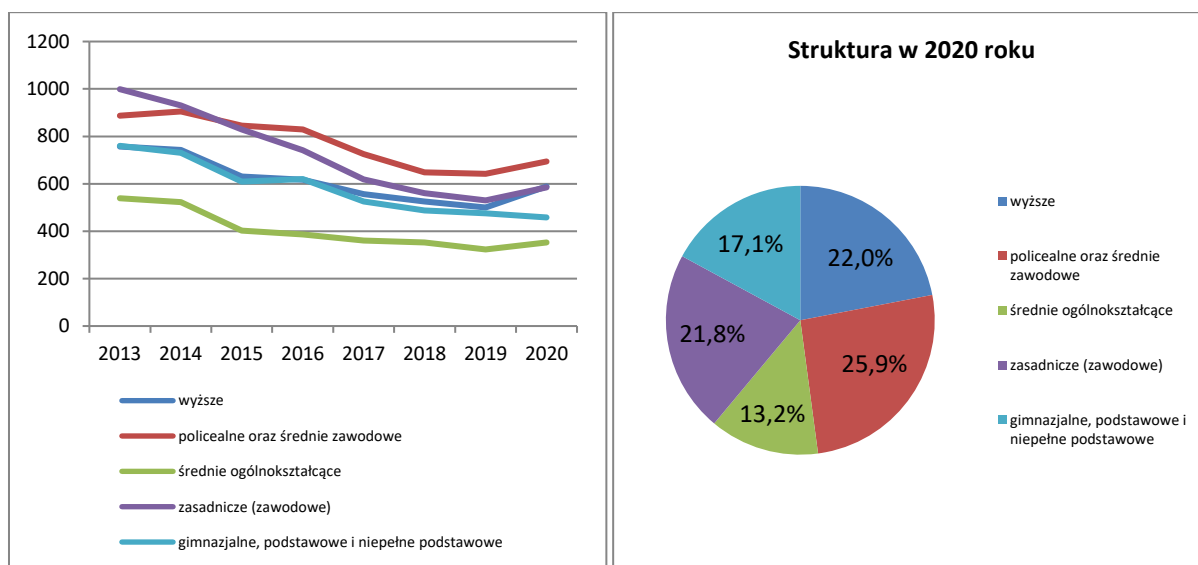

Rysunek 13. Bezrobocie i jego dynamika w latach 2013-2020 według czasu pozostawania bez pracy, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych powiatu największą grupę stanowią osoby z wykształceniem policealnym oraz średnim zawodowym (25,9%), a najmniejszą z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (13,2%). Analiza struktury osób bezrobotnych według wykształcenia sugeruje, że w powiecie brakuje popytu na dobrze wykształconych pracowników. W ostatnich 7 latach bezrobocie spadło najbardziej w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – zmniejszyło się ono o 414 osób co oznacza spadek o 41% w stosunku do roku bazowego – rysunek 14.

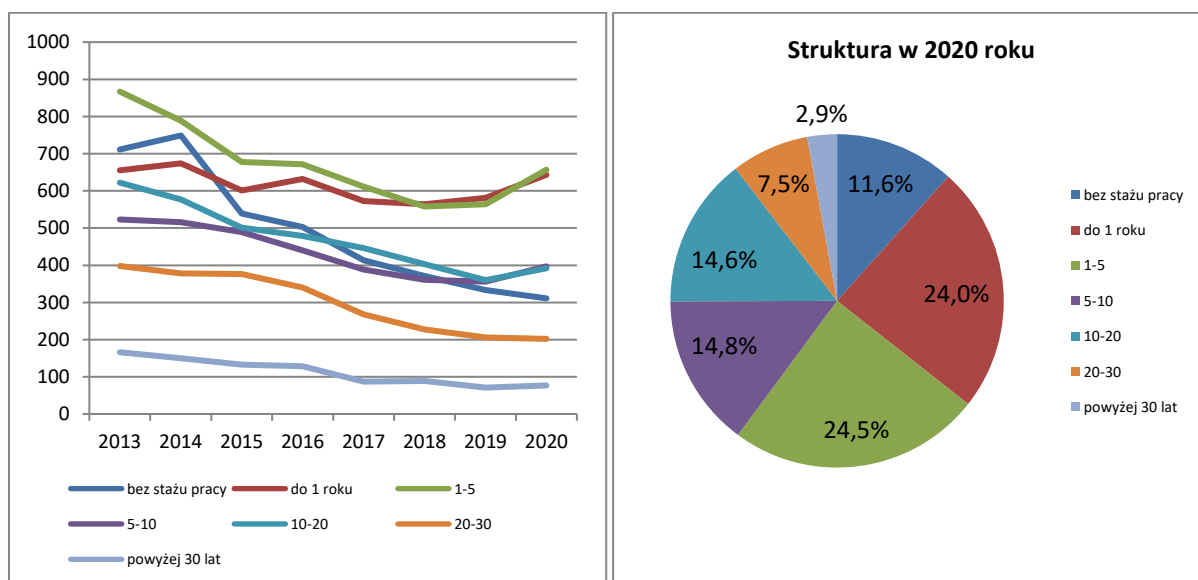
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 14. Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd1.stat.gov.pl/>

Analiza liczby osób bezrobotnych według doświadczenia zawodowego ukazuje, że coraz łatwiej znajdują pracę osoby bez stażu pracy. Obecnie największą grupę osób bezrobotnych stanowią w powiecie osoby mające doświadczenie zawodowe dłuższe niż rok, ale krótsze niż 5 lat.

Rysunek 15. Liczba osób bezrobotnych według ich stażu pracy w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2019, według danych na koniec pierwszego półrocza

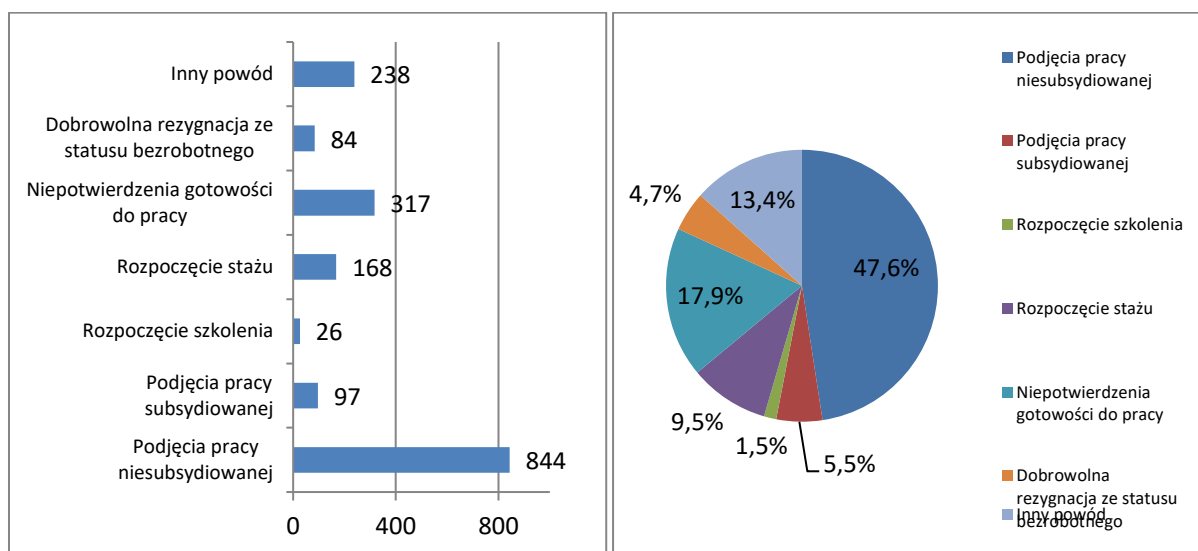
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd1.stat.gov.pl/>

W okresie od stycznia do października 2020 roku w powiatowym urzędzie pracy zarejestrowanych zostało łącznie 1 774 bezrobotnych. Najczęstszą przyczyną opuszczenia rejestrów przez bezrobotnych, było podjęcie pracy niesubsydiowanej – pracę taką podjęło w ciągu roku 844

**„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18**

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

bezrobotnych (tj. 47,6% przyczyn wykreśleń z rejestru). Niepotwierdzenie gotowości do pracy, było drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych – dotyczyło to 317 osób (17,9% przyczyn wykreśleń), co ukazuje rysunek 16. Na staż skierowano 168 osób (9,5% przyczyn wykreśleń), a pracę subsydiowaną podjęło 97 uprzednio bezrobotnych (czyli 5,5% wykreślonych z rejestru).

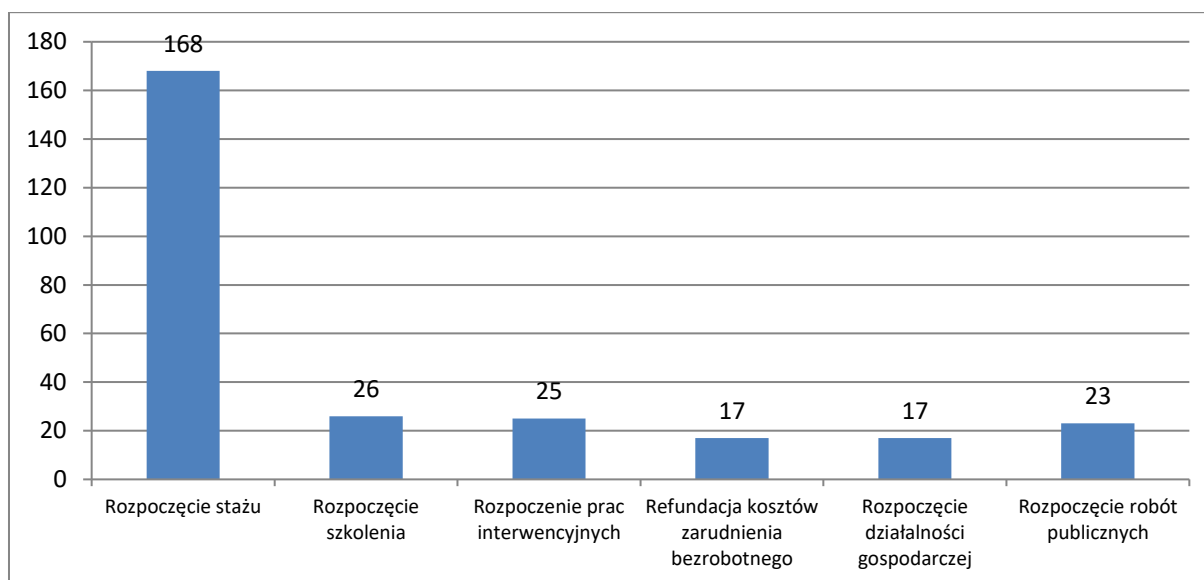

Rysunek 16. Podjęcia pracy przez bezrobotnych na tle przyczyn wypisu z rejestru bezrobotnych w powiecie od stycznia do października 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Skuteczną formą aktywizacji bezrobotnych w Białej Podlaskiej są staże. W okresie od stycznia do września 2020 roku pozwoliły one wyrejestrować 168 osób bezrobotnych. Drugą pod względem liczebności skutecznych form aktywizacji były szkolenia, na które skierowano 26 osób. Prace interwencyjne, skutecznie aktywizowały 25 bezrobotnych, roboty publiczne 23 osoby. Na rozpoczęcie działalności gospodarczej zdecydowało się 17 osób uprzednio zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, tyle samo miejsc pracy stworzono przy refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (rysunek 15, tabela 16).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 15. Najliczniejsze formy aktywizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Tabela 16. Osoby wyłączone z ewidencji w powiecie

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-9
Osoby wyłączone z ewidencji w miejscu sprawozdawczym	182	249	188	71	280	250	116	8416	269	10021
podjęcia pracy w miesiącu sprawozdawczym	96	98	99	48	109	167	97	5695	147	6556
niesubsydiowanej	92	96	88	42	88	160	85	5020	125	5796
podjęcia działalności gospodarczej	3	5	5	2	3	8	10	209	7	252
pracy sezonowej	0	0	0	0	0	0	0	133	0	133
subsydiowanej	4	2	11	6	21	7	12	675	22	760
prac interwencyjnych	0	0	3	1	2	1	0	162	16	185
robót publicznych	0	0	0	0	12	4	0	173	6	195
podjęcia działalności gospodarczej	0	0	3	1	0	0	9	164	0	177
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	2	2	1	1	3	1	3	106	0	119
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	2	0	3	1	4	0	0	50	0	60
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-9
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia	0	0	1	2	0	0	0	1	0	4
inne	0	0	0	0	0	1	0	19	0	20
rozpoczęcia szkolenia	0	4	15	0	0	0	3	75	2	99
w tym w ramach bonu szkoleniowego	0	0	0	0	0	0	0	5	2	7
rozpoczęcia stażu	1	66	19	4	55	4	2	555	16	722
w tym w ramach bonu stażowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	0	0	0	0	21	7	0	36	0	64
w tym w ramach PAI	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	1	6	1	0	1	3	1	201	1	215
odmowy ustalenia profilu pomocy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
niepotwierdzenia gotowości do pracy	52	45	37	4	58	6	0	679	61	942
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	8	10	6	0	7	14	5	355	19	424
podjęcia nauki	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5
osiągnięcia wieku emerytalnego	11	4	4	1	5	2	2	144	6	179
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1	2	0	3	0	1	1	28	2	38
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	5	3	4	3	3	1	2	103	4	128
inne	7	11	3	8	21	45	3	540	11	649

Źródło: Opracowanie własne na Sprawozdań MRPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy”

W świetle uprzednio prezentowanych danych, nie ulega wątpliwości, że aktywizacja zawodowych przez urzędy pracy pełni ważną rolę w rozwiązywaniu problemów bezrobocia, jednak kluczową rolę na lokalnym rynku pracy odgrywają pracodawcy, którzy oferując miejsca pracy i zatrudniając pracowników, tworzą warunki do podejmowania przez pracowników pracy niesubsydiowanej, stanowiącej najczęstszy powód wykreślenia bezrobotnych z rejestru. Najczęściej poszukiwanymi pracownikami w 2019 roku w Białej Podlaskiej byli operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń. Drugie miejsce pod względem średniomiesięcznej liczby ofert pracy przypada grupie techników i innego średniego personelu, nieco rzadziej poszukiwani są pracownicy z wielkiej grupy obejmującej rolników, ogrodników, leśników i rybaków (tabela 17).

Tabela 17. Liczba ofert pracy powiecie w Centralnej Bazie Ofert Pracy i w Internecie w 2019 roku

Wyszczególnienie (Nazwa wielkiej grupy zawodów)	Liczba ofert pracy w Centralnej Bazie Ofert Pracy	Liczba ofert pracy w Internecie	Razem
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	18	48	66
SPECJALIŚCI	157	237	394
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	589	194	783
PRACOWNICY BIUROWI	316	35	351
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	414	89	503
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	563	0	563
ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	234	34	268
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	779	20	799
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	270	1	271
SIŁY ZBROJNE	0	0	0
OGÓŁEM	3 340	658	3 998

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Mieście Biła Podlaska, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie białskim w 2019 roku, Biła Podlaska, lipiec 2020 roku, s. 11.

Na terenie miasta Biła Podlaska, w oparciu o dane za 2019 rok, zidentyfikować można było aż 9 zawodów tzw. maksymalnie deficytowych, tj. takich, które spełniają kryteria definicji zawodu deficytowego, a jednocześnie w mieście nie było nawet jednej osoby bezrobotnej posiadającej kwalifikacje odpowiadające temu zawodowi. Dla tych zawodów wskaźnik dostępności ofert pracy w zestawieniu prezentowanym w tabeli 18 wynosi 0. Wśród tych zawodów najwięcej „niezaspokojonych” ofert pracy było w takich zawodach jak pośrednicy pracy i zatrudnienia, pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej nieklasyfikowanych oraz robotnicy wykonujący proste prace polowe. Konfrontacja średniomiesięcznej liczby bezrobotnych i średniomiesięcznej liczby dostępnych ofert pracy ukazuje, że względnie najbardziej deficytowymi zawodami, spośród tych zawodów, które były w kompetencjach niektórych bezrobotnych, na terenie Białej Podlaskiej byli kierowcy samochodów osobowych i dostawczych oraz programiści aplikacji (tabela 18).

Tabela 18. Elementarne grupy zawodów najbardziej deficytowych w powiecie w 2019 roku

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	21	0,40	0,40
3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	5	0,00	0,00
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	3	0,00	0,00
3352	Urzędnicy do spraw podatków	2	-	0,00
3341	Kierownicy biura	2	-	0,00
2511	Analitycy systemów komputerowych	1	50,00	25,00
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	1	0,00	0,00
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	1	0,00	0,00
7515	Klasyfikatory żywności i pokrewni	1	0,00	0,00

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji i zawodowej (%)
3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	0,25	3,58	0,07		1,00	60,00	60,00
8171	Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	0,42	3,33	0,13	0,00	1,00	0,00	0,00
4132	Operatorzy wprowadzania danych	0,33	2,58	0,13		1,00	96,77	96,77
2514	Programiści aplikacji	0,42	2,25	0,19			50,00	50,00
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	36,08	56,00	0,64	51,16	1,05	0,15	0,00

*W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

Źródło: 14. Powiatowy Urząd Pracy w Mieście Biała Podlaska, *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie białskim w 2019 roku*, Biała Podlaska, lipiec 2020 roku, s. 14.

Wśród elementarnych nadwyżkowych zawodów w Białej Podlaskiej pierwsze miejsce przypada grupie zawodów obejmujących zmiataczy i pokrewnych. Drugie miejsce zajmują operatorzy maszyn

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

do szycia, a trzecie funkcjonariusze celni i ochrony granic. Wśród zawodów nadwyżkowych, ale nie maksymalnie, tj. dla których była przynajmniej jedna oferta pracy, na szczycie rankingu pod względem dostępności zawodów są krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni. Statystycznie średniomiesięcznie było ponad 384 bezrobotnych na jedną ofertę pracy w tej grupie zawodów. Jeszcze 8 zawodów osiągnęło wskaźnik dostępności ofert pracy na poziomie wyższym niż 20 i byli to: specjaliści nauczania i wychowania, fotografowie, kucharze, nauczyciele szkół podstawowych, kierownicy do spraw budownictwa, stolarze meblowi i pokrewni, robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni oraz kelnerzy (tabeli 19).

Tabela 19. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w powiecie w 2019 roku

MAKSYMALNA NADWYŻKA*		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
9613	Zamiatacze i pokrewni	12
8153	Operatorzy maszyn do szycia	9
3351	Funkcjonariusze celni i ochrony granic	3

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna a liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna a liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP +EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	32,00	0,08	384,00	75,00	0,89	0,00	0,00
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	48,42	0,25	193,67	68,97	0,98	50,00	50,00
3431	Fotografowie	6,92	0,08	83,00	70,00	0,50	100,00	0,00
5120	Kucharze	97,83	1,25	78,27	64,77	0,92	33,33	33,33
2341	Nauczyciele szkół podstawowych	6,17	0,08	74,00	60,00	0,86	0,00	0,00
1323	Kierownicy do spraw budownictwa	5,83	0,08	70,00	83,33	0,90	100,00	0,00
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	36,42	0,75	48,56	74,19	0,95	22,22	11,11
9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	17,33	0,42	41,60	59,09	0,76	100,00	0,00
5131	Kelnerzy	13,25	0,42	31,80	64,29	0,85	60,00	40,00
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	27,67	2,50	11,07	72,73	0,96	50,00	33,33
7412	Elektromechanicy i elektrycy	23,33	2,75	8,48	64,71	0,74	33,33	33,33
7212	Spawacze i pokrewni	5,75	1,25	4,60	66,67	0,89	0,00	0,00
7132	Lakiernicy	3,83	1,00	3,83	60,00	0,60		0,00
5132	Barmani	9,17	2,75	3,33	70,00	0,90	44,44	22,22
9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	3,00	1,42	2,12	60,00	0,88	64,71	64,71
2144	Inżynierowie mechanicy	2,33	1,25	1,87	100,00	0,67		0,00

* W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

Źródło: 14. Powiatowy Urząd Pracy w Mieście Biała Podlaska, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie białskim w 2019 roku, Biała Podlaska, lipiec 2020 roku, s. 15-16.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Według barometru zawodów w Białej Podlasie najbardziej poszukiwanymi w 2021 roku pracownikami będą:²⁶

- nauczyciele przedmiotów zawodowych
- zaopatrzeniowcy i dostawcy
- pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
- magazynierzy
- fryzjerzy
- kosmetyczki
- monterzy instalacji budowlanych
- pracownicy sprzedaży internetowej
- operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
- spawacze
- inżynierowie elektrycy i energetycy
- kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
- pielęgniarzy i położne
- pracownicy zajmujący się zwierzętami
- elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy
- nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych

Największy problem ze znalezieniem w powiecie pracy z uwagi na nadwyżkę poszukujących pracy mogą mieć:²⁷

- specjaliści technologii żywności i żywienia
- fizjoterapeuci i masażyści
- ekonomiści
- pedagodzy
- filolodzy i tłumacze
- socjologowie i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych
- technicy mechanicy
- ratownicy medyczni
- pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej
- pracownicy socjalni
- szefowie kuchni
- kucharze
- kierownicy sprzedaży
- ślusarze
- robotnicy obróbki drewna i stolarze
- operatorzy maszyn włókienniczych
- gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy
- pracownicy obsługi ruchu szynowego
- pracownicy służb mundurowych
- filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
- pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie

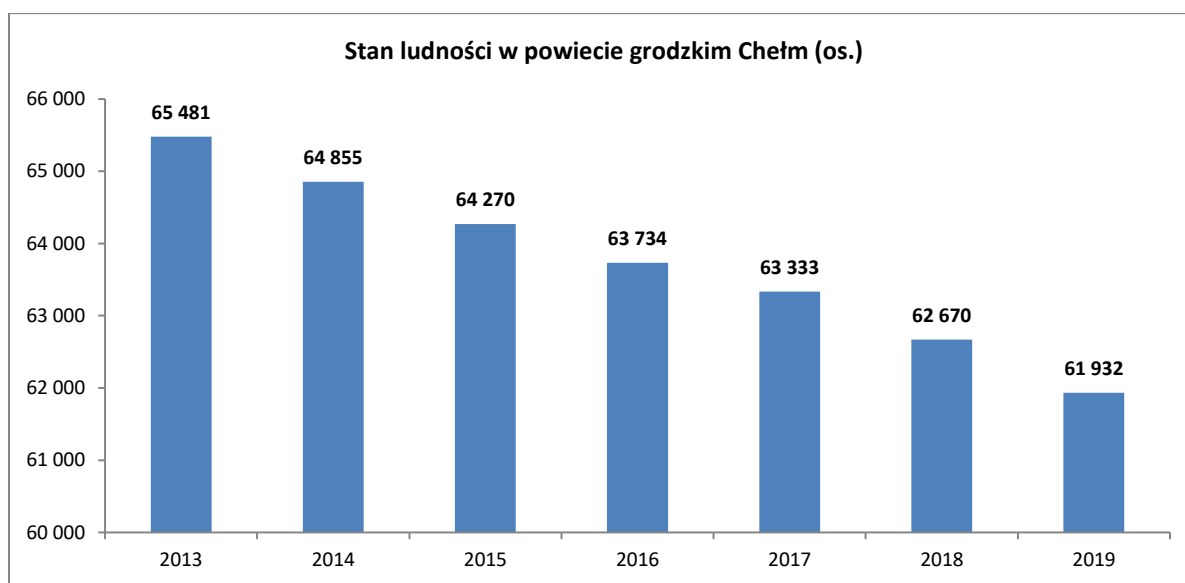
²⁶ Źródło: Barometr zawodów: <https://barometrzwadodow.pl/lubelskie/prognozy-w-tabelach/2020>

²⁷ Tamże.

Powiat miasta Chełm

Obszar edukacji i kształcenia

Chełm jest miastem na prawach powiatu. Na koniec 2019 roku mieszkało w nim 61 932 mieszkańców. Liczba mieszkańców tego miasta od lat systematycznie maleje. Łącznie w Chełmie liczba mieszkańców zmniejszyła się na przestrzeni 7 lat o 3 549 osób, tj. o 5,4% w stosunku do roku 2013 (rysunek 1).

Rysunek 1. Stan ludności w analizowanym powiecie w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wraz ze spadkiem stanu ludności w analizowanym powiecie zachodzą niekorzystne zmiany w strukturze populacji według grup ekonomicznych. Maleje liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym – co oznacza, że społeczeństwo na badanym obszarze wyraźnie się starzeje (tabela 1). Na koniec 2019 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 59,6% ogółu mieszkańców analizowanego terytorium, a jej liczba wyniosła 36 896 osób. Na przestrzeni 7 lat spadła ona o 5 759 (tj. o 13,5%). W tym samym czasie liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 3 223 (tj. wzrost o 26,1%) i wyniosła 15 577 osób. W konsekwencji, liczba mieszkańców potencjalnie mogących świadczyć pracę spadła o 2 536 osób. Trend spadkowy utrzyma się w najbliższych latach, gdyż zmniejsza się także liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. Od 2013 roku spadek ludności w tej kategorii wiekowej wyniósł 1 013 osób (tj. zmniejszenie o 9,7%). Należy oczekiwać w najbliższych latach trendu spadku podaży pracy na analizowanym obszarze.

Tabela 1. Liczba i struktura ludności w powiecie według grup ekonomicznych

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	10472	10197	9986	9834	9806	9593	9459
Ludność w wieku produkcyjnym	42655	41751	40766	39784	38899	38010	36896
Ludność w wieku poprodukcyjnym	12354	12907	13518	14116	14628	15067	15577
Struktura							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	16,0%	15,7%	15,5%	15,4%	15,5%	15,3%	15,3%
Ludność w wieku produkcyjnym	65,1%	64,4%	63,4%	62,4%	61,4%	60,7%	59,6%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	18,9%	19,9%	21,0%	22,1%	23,1%	24,0%	25,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2019/2020 w Chełmie funkcjonowało 15 placówek edukacji podstawowej, z czego 3 placówki miały status szkół specjalnych. Całkowita liczba placówek edukacji podstawowej zmniejszyła się od 2013 roku z 23 aż o 8 jednostek czyli niemal o 34,8%.

Tabela 2. Szkoły gimnazjalne i podstawowe według typu

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	23	24	24	25	18	18	15
Szkoły podstawowe	13	14	14	15	14	14	15
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	12	13	13	13	12	12	12
specjalne	1	1	1	2	2	2	3
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja*	10	10	10	10	4	4	0*
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	8	8	8	8	4	4	-
specjalne	1	1	1	1	0	0	-
dla dorosłych	1	1	1	1	0	0	0

*W skutek reformy systemu oświaty z 2017, dzień 31 sierpnia 2019 roku był ostatnim dniem funkcjonowania gimnazjum w ustroju szkolnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Dostępność do placówek edukacji podstawowej w powiecie jest stosunkowo duża – sieć szkół jest bowiem gęsta, sprzyja temu miejski charakter badanego obszaru. W analizowanej jednostce terytorialnej na 100 km² przypadało 42,9 placówki, w czasie gdy w województwie jest to średnio 3,8, a w Polsce 4,6. Znacznie gorzej na badanym obszarze kształtuje się liczba placówek w przeliczeniu na 1000 potencjalnych uczniów. Wynosi ona zaledwie 3,0 i jest wyższa zarówno od średniej wartości krajowej wynoszącej 4,0 jak i regionalnej wynoszącej 5,0, co oznacza, że szkoły w analizowanym mieście są stosunkowo duże.

Tabela 3. Gęstość placówek edukacji podstawowej w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe/gimnazja na 100 km²	65,714	68,571	68,571	71,429	51,429	51,429	42,857
Benchmark Polska	6,735	6,768	6,795	6,787	5,281	5,206	4,638
Benchmark woj. lubelskie	5,812	5,796	5,780	5,732	4,490	4,430	3,845

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szkoły podstawowe/1000 mieszk. w wieku 6-14 lat	4,674	4,835	4,780	4,962	3,550	3,548	3,006
Benchmark Polska	6,295	6,235	6,161	6,071	4,666	4,550	4,037
Benchmark woj. lubelskie	7,624	7,592	7,549	7,481	5,833	5,749	5,014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkoł ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych na badanym obszarze jest 25. Przeważają wśród nich licea, których jest łącznie 11. Drugą pod względem liczebności kategorią są branżowe szkoły I stopnia, których jest 8. Dopełnienie analizowanej grupy szkół stanowią technika, liczące 6 podmiotów. Na badanym obszarze są aż 3 szkoły artystyczne, przy czym uprawnienia zawodowej daje tylko jedno z nich (tabela 4). Dorośli mają możliwość kształcenia się w 5 liceach. Na badanym obszarze znajduje się także aż 7 szkół policealnych. Ponadto na terenie Chełma zlokalizowane są 2 uczelnie wyższe. Liczba wszystkich typów placówek średniego szczebla edukacji na przestrzeni ostatnich 7 lat zmniejszyła się.

Tabela 4. Szkoły ponadgimnazjalne i policealne w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	28	23	22	23	24	25	25
ogólnokształcące (licea) razem	11	9	9	9	9	10	11
średnie zawodowe (technika) razem	9	7	6	6	6	6	6
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	8	7	7	8	9	9	8
Policealne ogółem	10	11	10	10	10	7	7
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	38	34	32	33	34	32	32
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	9	9	9	9	9	10	11
dla młodzieży bez specjalnych	4	4	4	4	4	5	6
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	5	5	5	5	5	5	5
Szkoły średnie zawodowe (technika)	9	7	6	6	6	6	6
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	1	1	1	1	1	1	1
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	2	2	2	2	2	2	2
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	7	7	7	8	9	9	8
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	1	1	1	1	2	2	2
zawodowe dla młodzieży specjalne	1	1	1	1	0	0	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	5	5	5	6	0	0	-

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	6	6	5
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	1	1	1
Szkoły policealne razem	10	11	10	10	10	7	7
szkoły policealne w tym kolegium pracowników służb społecznych bez specjalnych	10	11	10	10	10	7	7
specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2019/2020, na badanym obszarze edukację w gimnazjum lub szkole podstawowej podejmowało 4 771 uczniów, z czego 1,76% stanowili uczniowie szkół specjalnych, których były 84 osoby. Liczba uczniów szkół podstawowych od czterech lat wykazuje tendencję spadkową, a na przestrzeni 7 lat zmniejszyła się ona o 614 uczniów, co oznacza ubytek 11,4% w stosunku do roku 2013/2014 (tabela 5).

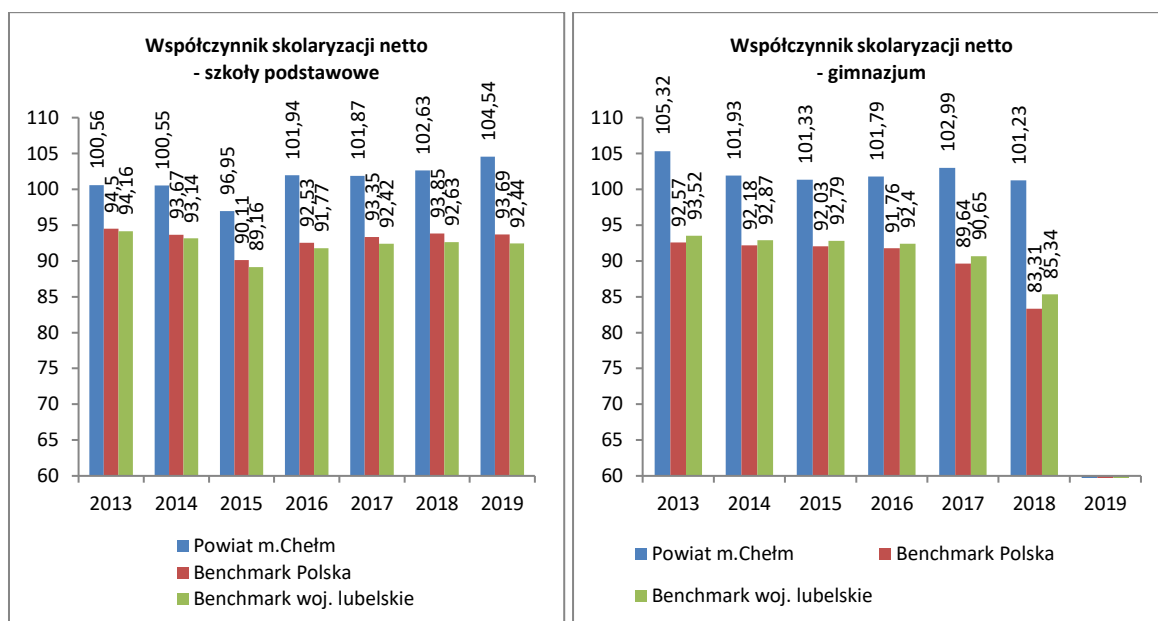
Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	5210	5448	5735	5385	5350	5330	4771
Szkoły podstawowe	3293	3595	3875	3576	4164	4709	4771
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	3239	3547	3825	3532	4112	4644	4687
specjalne	54	48	50	44	52	65	84
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja	1917	1853	1860	1809	1186	621	-
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	1794	1718	1728	1669	1099	574	-
specjalne	35	35	28	44	36	15	-
dla dorosłych	88	100	104	96	51	32	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Współczynnik skolaryzacji netto jest w analizowanym mieście bardzo wysoki, znacznie większy niż średnia regionalna i krajowa (rysunek 2). Można przypuszczać, że wynika to z „migracji” uczniów z powiatów sąsiednich do miasta Chełma – świadczy o tym wartość wskaźnika skolaryzacji netto przekraczająca wartość 100%. Prowadzi to do wniosku, że mieszkańcy miasta oraz okolicznych powiatów – preferują wybór miasta Chełm jako miejsca edukacji, oceniając poziom kształcenia w Chełmie jako satysfakcjonujący.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 2. Współczynnik solaryzacji netto w szkołach dla szkół podstawowych i gimnazjum

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkoły nauczania podstawowego zlokalizowane w na badanym terytorium są niemal dwa razy większe niż wynosi przeciętna w regionie (tabela 6). W roku szkolnym 2019/2020 na jedną placówkę przypadało w Chełmie średnio 318 uczniów, w czasie gdy w Polsce było to 211, a w woj. lubelskim 168.

Tabela 6. Przeciętna liczba uczniów przypadających na placówkę szkolną

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	227	227	239	215	297	296	318
Benchmark Polska	156	161	168	159	204	209	211
Benchmark woj. lubelskie	129	132	136	128	162	164	168
Szkoły podstawowe	253	257	277	238	297	336	318
Benchmark Polska	160	170	183	170	182	209	211
Benchmark woj. lubelskie	123	131	139	128	145	166	168
Gimnazja	192	185	186	181	297	155	-
Benchmark Polska	150	145	141	139	367	209	-
Benchmark woj. lubelskie	139	134	130	127	273	149	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W szkołach średnich, w roku szkolnym 2019/2020, naukę podejmowało 6 140 mieszkańców badanego terytorium, w tym 2 768 było uczniami techników, 2 695 liceów ogólnokształcących i 677 branżowych szkół I stopnia. Ponadto w szkołach policealnych edukowały się 1 643 osoby (tabela 7). Niepokojącym jest wyraźny w latach 2012-2018 trend spadkowy osób kształcących we wszystkich wymienionych typach. W roku 2019 liczba uczniów wzrosła, ale wynikało to z efektu podwójnego rocznika rozpoczynającego naukę w tym roku – z uwagi na zakończenie reformy oświaty. Dlatego

**„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18**

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

spodziewać się należy kontynuacji trendu spadkowego liczby uczniów szkół ponadpodstawowych w Chełmie. W perspektywie długoterminowej, bez względu na przyczynę analizowanego zjawiska, będzie to przekładać się na niższą podaż wyedukowanej siły roboczej na rynku pracy analizowanego terytorium. Warto zauważyć, że 5 na 10 uczniów szkół średnich kształciło się w technikach lub branżowych szkołach I stopnia. W najbliższych latach blisko 3 445 uczniów tych szkół nabędzie kompetencje zawodowe pozwalające wejść im na rynek pracy. Jeżeli jednak obserwowany trend spadku uczniów w tych szkołach będzie utrzymany, z roku na rok coraz mniej osób będzie tą ścieżką zasilać podaż pracy na analizowanym obszarze.

Tabela 7. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych i policealnych w badanym powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	6044	5646	5263	5160	5166	5182	6140
ogólnokształcące (licea) razem	3159	2884	2522	2369	2303	2349	2695
średnie zawodowe (technika) razem	2240	2199	2225	2298	2345	2304	2768
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	645	563	516	493	518	529	677
Policealne ogółem	2313	2407	2102	2378	2025	1651	1643
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	8357	8053	7365	7538	7191	6833	7783
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	3125	2884	2522	2369	2303	2349	2695
dla młodzieży bez specjalnych	2251	2008	1768	1661	1660	1704	2141
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	874	876	754	708	643	645	554
Szkoły średnie zawodowe (technika)	2240	2199	2225	2298	2345	2304	2768
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	40	43	41	40	62	74	70
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	121	129	124	125	184	168	177
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	634	563	516	493	346	191	32
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	19	12	16	15	24	37	32
zawodowe dla młodzieży specjalne	65	61	62	52	33	19	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	550	490	438	426	289	135	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	163	317	612
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	9	21	33
Szkoły policealne razem	2313	2407	2102	2378	2025	1651	1643
szkoły policealne w tym kolegium pracowników służb społecznych bez specjalnych	2313	2407	2102	2378	2025	1651	1643

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2018/2020, w szkołach ponadpodstawowych miasta Chełm, najwięcej uczniów tj. 678 zdobywało wiedzę i umiejętności na kierunku inżynieryjno-technicznym. Drugie miejsce pod względem „popularności” zajmowały kierunki z zakresu usług dla ludności – uczyło się na nich 632 uczniów. Trzecie miejsce pod względem liczby uczniów zajęły kierunki społeczne, liczba uczniów wyniosła w tym przypadku 498. Czwarte miejsce zajęły kierunki związane z technologiami teleinformatycznymi z liczbą 290 uczniów. W powiecie także zidentyfikować można szkoły ze specjalizacjami: biznesu i administracji (129 uczniów), usług transportowych (113 osób), produkcji i przetwórstwa (85 uczniów) i rolniczymi (11 uczniów) – tabela 8a.

Tabela 8a. Uczniowie według podgrup kierunków kształcenia

Specjalizacja szkoły	Ogółem	zasadnicze szkoły zawodowe bez specjalnych	branżowe szkoły I stopnia bez specjalnych	technika bez specjalnych	szkoły policealne bez specjalnych	zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	branżowe szkoły I stopnia specjalne	specjalne technika	szkoły policealne specjalne
pedagogiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
artystyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
społeczna	498	0	0	498	0	0	0	0	0
dziennikarstwa i informacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
biznesu i administracji	129	0	0	129	0	0	0	0	0
fizyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
technologii teleinformatycznych	290	0	0	290	0	0	0	0	0
inżynieryjno-techniczna	678	61	148	469	0	0	0	0	0
produkcji i przetwórstwa	85	10	44	31	0	0	0	0	0
architektury i budownictwa	331	36	61	234	0	0	0	0	0
rolnicze	11	0	0	0	0	11	0	0	0
leśne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rybactwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
weterynaryjna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
medyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
opieki społecznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usługi dla ludności	632	28	64	540	0	0	0	0	0
higieny i bezpieczeństwa pracy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ochrony i bezpieczeństwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usług transportowych	113	0	0	113	0	0	0	0	0
pozostałe	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie Chełma, jak uprzednio zauważono, zlokalizowane są 2 szkoły wyższe:

- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie,

**„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18**

- Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie.

Obie wymienione szkoły wyższe są uczelniami niepublicznymi. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa wygasza obecnie 7 kierunków o profilu ogólnoakademickim, oferując jednocześnie kształcenie na następujących kierunkach o profilu praktycznym: bezpieczeństwo wewnętrzne (I stopień), budownictwo (I stopień), elektrotechnika (I stopień), filologia (I stopień), matematyka (I stopień), mechanika i budowa maszyn (I stopień), pedagogika (I i II stopień), pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (jednolite magisterskie), pielęgniarstwo (I i II stopień), rolnictwo (I stopień), stosunki międzynarodowe (I stopień). Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie ma w ofercie kształcenie na następujących kierunkach: Administracja (I stopień, profil praktyczny), bezpieczeństwo narodowe (I stopień, profil praktyczny), pedagogika (I i II stopień, profil praktyczny), politologia (I i II stopień, profil praktyczny oraz I i II stopień, profil ogólnoakademicki).

W roku akademickim 2019/2020 na uczelniach w Chełmie naukę podejmowało 2 007 studentów. Uczelnie te ukończyło natomiast 399 absolwentów. Zarówno liczba studentów jak i absolwentów na przestrzeni 7 lat zmalała. Od 2013 roku liczba żaków kształcących się w Chełmie zmniejszyła się niemal o jedną trzecią (28,8%), liczba absolwentów spadła o ponad połowę (o 60,8%) - tabela 9. Naukę w uczelniach z Chełma częściej podejmują mężczyźni, ale oni też częściej niż kobiety nie kończą studiów.

Tabela 9. Liczba studentów i absolwentów szkół wyższych zlokalizowanych w Chełmie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Studenci ogółem	2818	2489	2315	2039	1991	1888	2007
Studenci kobiety	1282	1048	928	808	814	802	881
Studenci mężczyźni	1536	1441	1387	1231	1177	1086	1126
Absolwenci ogółem	1019	713	594	505	599	460	399
Absolwenci kobiety	620	423	349	242	268	226	222
Absolwenci mężczyźni	399	290	245	263	331	234	177

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Według Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych wśród szkół średniego szczebla status placówek niepublicznych ma 1 technikum, 7 liceów ogólnokształcących, 7 szkół policealnych oraz 1 szkoła branżowa I stopnia²⁸. Pozostałe szkoły ponadgimnazjalne i ponadpodstawowe oraz policealne zlokalizowane w Chełmie mają status szkół publicznych ich gestorem jest Miasto, z wyjątkiem jednej placówki dla której organem prowadzącym jest województwo lubelskie (tabela 10).

Tabela 10. Szkoły ogólnokształcące, branżowe I stopnia oraz policealne według gestora

Wyszczególnienie	Jednostka samorządu	Samorząd powiatowy - powiat ziębicki	Miasto na prawach powiatu	Jednostka samorządu województwa	Jednostka administracji rządowej (centralnej)	Organizacja społeczna lub stowarzyszenie	Organizacja wyznaniowa	Pozostałe

²⁸ Dane GUS są w tym przypadku rozbieżne z danymi Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szkoły ogólnokształcące (licea)	0	0	5	0	0	1	0	5
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	0	0	5	0	0	1	0	1
Szkoły policealne	0	0	1	1	0	0	0	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Technika mają w ofercie następujące kierunki zawodowe:²⁹

- Technikum Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Chełmie (niepubliczna):
 - technik hotelarstwa
 - technik usług fryzjerskich
 - technik mechanik
 - technik robót wykończeniowych w budownictwie
 - technik mechanik lotniczy
 - technik żywienia i usług gastronomicznych
 - technik informatyk
 - technik logistyk
- Technikum Ekonomiczne Nr 3 w Chełmie
 - technik handlowiec
 - technik organizacji reklamy
 - technik ekonomista
- Technikum Nr 1 w Chełmie
 - technik ochrony środowiska
 - technik architektury krajobrazu
 - technik geodeta
 - technik robót wykończeniowych w budownictwie
 - technik drogownictwa
 - technik budownictwa
- Technikum Nr 2
 - technik mechatronik
 - technik mechanik
 - technik informatyk
 - technik elektronik
 - technik elektryk
 - technik grafiki i poligrafii cyfrowej
 - technik programista
 - technik cyfrowych procesów graficznych
 - technik pojazdów samochodowych
- Technikum Nr 4 w Chełmie
 - technik technologii żywności
 - technik żywienia i usług gastronomicznych

²⁹ Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych: <https://rspo.men.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- kucharz
- technik hotelarstwa
- technik usług fryzjerskich
- kelner
- technik obsługi turystycznej
- Technikum Nr 5 w Chełmie
 - technik mechanik lotniczy
 - technik mechanik
 - technik górnictwa odkrywkowego
 - technik teleinformatyk
 - technik górnictwa podziemnego
 - technik mechatronik
 - technik elektronik
 - technik logistyk
 - technik spedytor
 - technik elektryk

Według Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych w Chełmie w roku szkolnym 2020/2021 funkcjonowało 6 branżowych szkół I stopnia, przysposabiały one do następujących zawodów:

- Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 1 w Chełmie (109 uczniów): murarz-tylnik, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie;
- Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 2 w Chełmie (108 uczniów): elektromechanik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, elektryk;
- Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 4 w Chełmie (140 uczniów): fryzjer, kucharz, piekarz, cukiernik;
- Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 5 w Chełmie (92 uczniów): Górnik eksploatacji podziemnej, Górnik odkrywkowej eksploatacji złóż, elektromechanik pojazdów samochodowych, kierowca mechanik;
- Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna Nr 6 w Chełmie (34 uczniów): kucharz, ogrodnik;
- Branżowa Szkoła I Stopnia w Chełmie Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Lublinie (174 uczniów): mechanik-monter maszyn i urządzeń, obuwnik, fryzjer, kucharz, operator obrabiarek skrawających, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie.

W Chełmie działają także dwie publiczne branżowe szkoły II stopnia – Branżowa Szkoła II Stopnia Nr 1 w Chełmie oferująca kształcenie zawodowe technika robót wykończeniowych w budownictwie oraz Branżowa szkoła II stopnia Nr 4 w Chełmie oferująca kształcenie technika technologii żywności i technika żywienia i usług gastronomicznych.

Warto, dodać że w Chełmie zlokalizowanych jest 9 placówek kształcenia ustawicznego, w tym 8 niepublicznych i są to:³⁰

- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Chełmie (publiczna),

³⁰ Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych: <https://rspo.men.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- NS- Niepubliczne Centrum Kształcenia,
- O.K- Niepubliczne Centrum Kształcenia w Chełmie,
- Ośrodek Doksztalcania Zawodowego Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Azymut” w Chełmie,
- Ośrodek Szkoleniowy Centrum Nauki i Biznesu „Żak” w Chełmie,
- Placówka Kształcenia Ustawicznego „MJM” Sp. z o.o.,
- Stowarzyszenie Elektryków Polskich Oddział Chełmski,
- Terra- Niepubliczne Centrum Kształcenia w Chełmie,
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Lublinie Oddział w Chełmie Centrum Kształcenia.

Liczba etatów nauczycieli w szkołach zlokalizowanych na obszarze powiatu miasta Chełm od 2013 roku spadła o 3,8%, głównie za sprawą redukcji etatów w szkołach podstawowych (tabela 11). W roku 2019/2020 liczba nauczycieli pełno i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na etaty w szkołach szczebla podstawowego wyniosła 475,5, natomiast w szkołach szczebla średniego i szkołach policealnych łącznie osiągnęła poziom 464,0 etatu, co razem odpowiadało liczbie 838,5 etatu. Mając na uwadze liczbę nauczycieli przypadających na 100 uczniów można stwierdzić, że jest ona w Chełmie niska. Wyniosła w ostatnim roku szkolnym zaledwie 6,6 i była niższa o 1,9 od średniej w regionie oraz aż 2,3 od średniej dla Polski. Uczniowie mają zatem w Chełmie znacznie mniejszy dostęp do nauczyciela niż przeciętnie w regionie i w kraju.

Tabela 11. Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na etaty według typów szkół

Typ szkoły	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba etatów							
Podstawowa	240,37	260,47	272,5	275,19	317,1	361,91	375,53
Gimnazjum	164,88	172,09	171,55	166,42	123,94	63,62	0
Ogólnokształcąca (liceum)	160,51	151,58	138,6	131,98	135,77	129,97	157,33
Średnia zawodowa (technikum)	164,03	194	196,95	206,27	208,75	209,38	241,27
Szkoły artystyczne	28,87	30,97	31,38	30,48	31,67	26,9	26,71
Zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	52,3	53,72	53,92	47,47	36,76	28,89	13,51
Policealna	61,43	51,31	51,16	49,09	58	31,01	25,16
Podstawowe i gimnazja razem	405,25	432,56	444,05	441,61	441,04	425,53	375,53
Ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne razem	467,14	481,58	472,01	465,29	470,95	426,15	463,98
Ogółem	872,39	914,14	916,06	906,9	911,99	851,68	839,51
Liczba etatów nauczycieli na 100 uczniów							
Powiat	6,4	6,7	6,9	7,0	7,2	6,9	6,6
Benchmark Polska	7,6	7,8	7,8	8,0	8,1	8,0	7,9
Benchmark woj. lubelskie	7,9	8,2	8,2	8,5	8,6	8,6	8,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Na dzień przygotowania niniejszego opracowania w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ w Chełmie zarejestrowanych było 628 szkoleń, zogniskowanych w 31 obszarach tematycznych. Szkolenia te oferowało w sumie 46 podmiotów (tabela 11). Najczęściej oferta szkoleń

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

dotyczyła obszaru usług transportowych (115 ofert), usług fryzjerskich lub kosmetycznych (89 ofert), rozwoju osobowości i kariery zawodowej (40 ofert), informatyki i wykorzystania komputerów (35 oferty), języków obcych (35 ofert), opieki zdrowia (28 ofert). Liczbę 10 ofert szkoleniowych przekroczyły jeszcze takie obszary tematyczne jak: rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna; sprzedaż i marketing, szkolenia nauczycieli i nauka o kształceniu, zarządzanie i administrowanie, prace sekretarskie i biurowe, technika i handel artykułami technicznymi, usługi hotelarskie, usługi gastronomiczne, bhp, architektura i budownictwo.

Tabela 12. Oferty szkoleń w STOR w styczniu 2020 roku

Obszar Szkolenia	Liczba oferowanych szkoleń
Podstawowe programy ogólne, w tym: kształcenie umiejętności pisania, czytania i liczenia	2
Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	40
Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	22
Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	20
Nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne, w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia	6
Języki obce	35
Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	4
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	19
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	27
Zarządzanie i administrowanie	26
Prace sekretarskie i biurowe	14
Prawo	7
Matematyka i statystyka	3
Informatyka i wykorzystanie komputerów	35
Technika i handel artykułami technicznymi, w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów	21
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe, w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny	4
Architektura i budownictwo	14
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	2
Opieka zdrowotna	28
Opieka społeczna, w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat	12
Ochrona własności i osób	7
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	14
Usługi gastronomiczne	17
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	89
Usługi krawieckie, obuwnicze	4
Usługi stolarskie, szklarskie	1
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	115
Pozostałe usługi	7
BHP	20
Nauka aktywnego poszukiwania pracy	5
Inne obszary szkoleń	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ <http://stor.praca.gov.pl/portal/#/ris/wyszukiwarkaSzkolen>

Obszar pracodawców

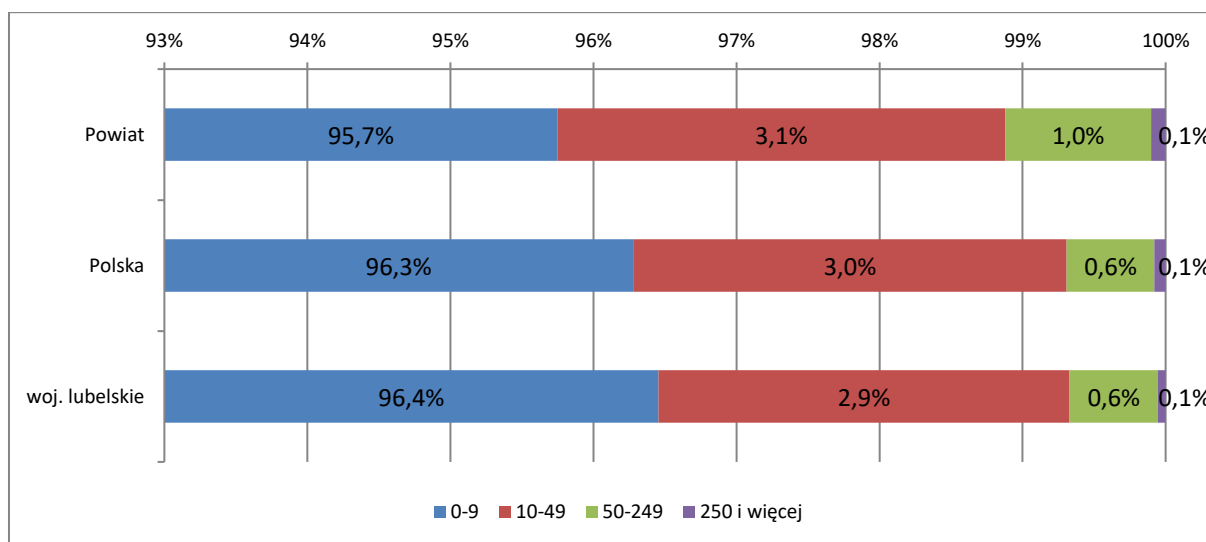
Na terenie powiatu, na koniec 2019 roku, w REGON zarejestrowanych było 5 879 podmiotów, z których 95,7% stanowiły podmioty zatrudniające nie więcej niż 9 pracowników. Udział mikropodmiotów w populacji ogółu podmiotów powiatu grodzkiego Chełm jest o 0,7 punkt procentowego mniejszy niż w całym województwie (dla lubelskiego jest to 96,4%). Od 2013 roku widać liczbę mikroprzedsiębiorstw w mieście wzrosła, ale nie był to wzrost systematyczny. W tym samym czasie liczba małych przedsiębiorstw początkowo rosła, by w 2019 roku spaść do poziomu z przed 7 lat. W ostatnich 7 latach spadła wyraźna liczba średnich przedsiębiorstw – z 70 do 60. Oznacza to, że zdolność do samo zatrudnienia i gotowość do podejmowania własnej działalności gospodarczej w społeczności analizowanego obszaru może mieć w przyszłości coraz większe znaczenie dla kształtowania sytuacji na rynku pracy tego obszaru. Na terenie powiatu działa tylko 1 podmiot zatrudniający ponad 999 pracowników (tabela 13, rysunek 3).

Tabela 13. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON według klas wielkości

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
0-9	5474	5591	5583	5577	5616	5549	5629
10-49	184	187	187	190	194	193	184
50-249	70	70	67	67	64	61	60
250-999	5	5	5	5	5	5	5
1000 i więcej	1	1	1	1	1	1	1
Razem	5734	5854	5843	5840	5880	5809	5879
Struktura (razem = 100%)							
0-9	95,5%	95,5%	95,6%	95,5%	95,5%	95,5%	95,7%
10-49	3,2%	3,2%	3,2%	3,3%	3,3%	3,3%	3,1%
50-249	1,2%	1,2%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,0%
250-999	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
1000 i więcej	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

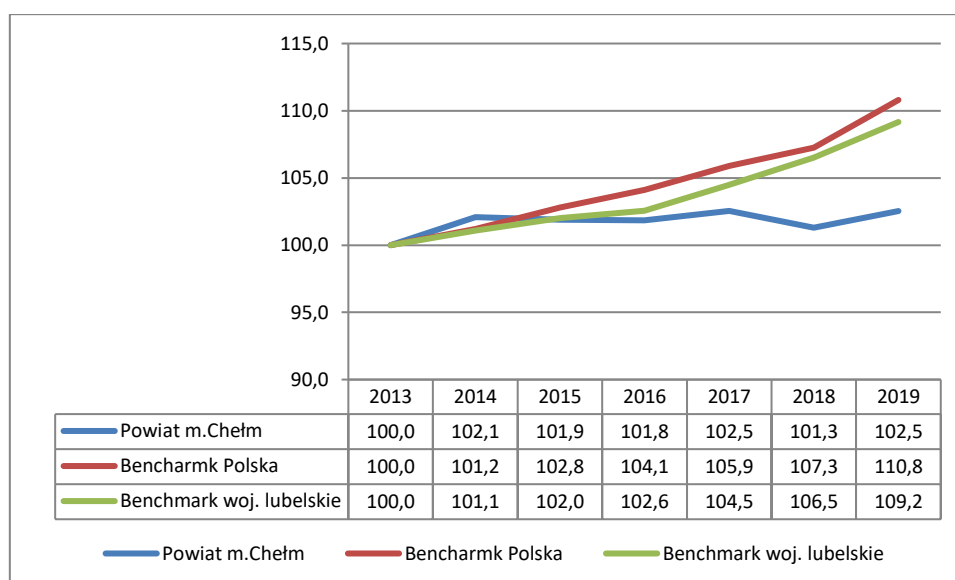
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 3. Struktura podmiotów gospodarki zarejestrowanych w REGON według wielkości, powiat na tle Polski i województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w ostatnich latach jest bardzo niska (rysunek 4). W powiecie liczba podmiotów przyrasta znacznie wolniej niż przeciętnie w województwie lubelskim i średnio w Polsce. Preferencje do uruchomienia własnej działalności są zatem w społeczności lokalnej analizowanego powiatu niższe niż przeciętnie w regionie i kraju.

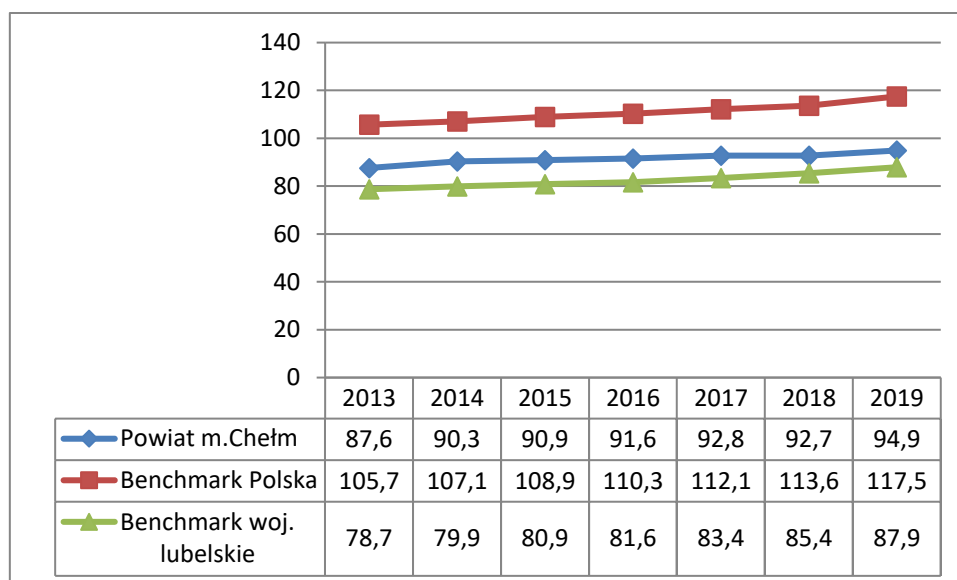

Rysunek 4. Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w latach 2013-2019, (rok 2013 = 100,0 %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Obecny poziom przedsiębiorczość w Chełmie jest większy niż średnio w regionie, ale jednocześnie znacznie niższy niż przeciętnie w kraju (rysunek 5). Wskaźnik nasycenia powiatu przedsiębiorczością mierzony liczbą podmiotów na 1000 mieszkańców rósł w Chełmie nieco wolniej niż w regionie. W 2019 roku wyniósł 94,9.

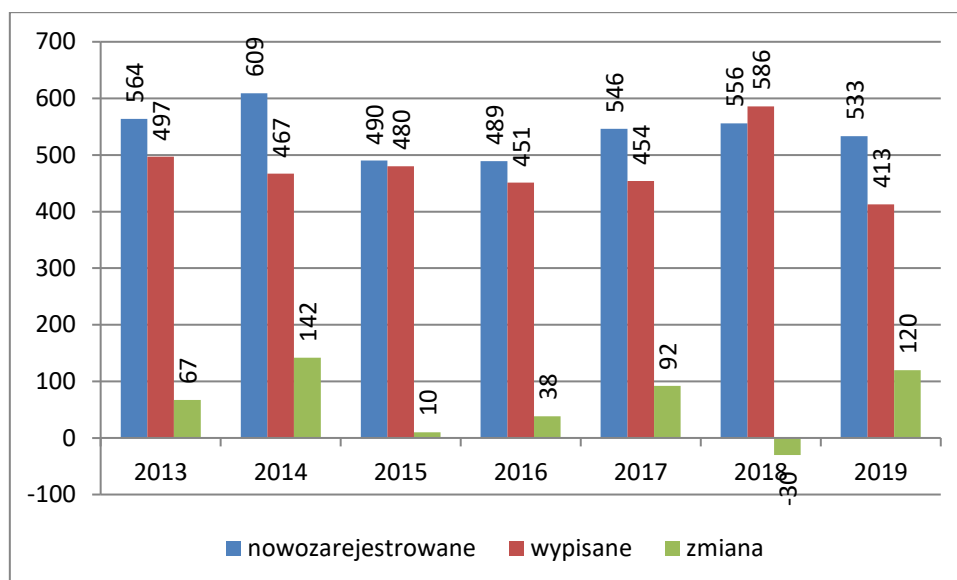

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców, powiat na tle kraju i województwa w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Saldo zarejestrowanych i wypisanych z REGON podmiotów w latach 2013-2017 było dodatnie, w 2018 roku spadło poniżej zera, ale w roku 2019 znów osiągnęło korzystny, dodatni poziom. Warto zauważyć, że bezwzględna liczba nowo rejestrowanych podmiotów jest wysoka, ale bardzo znacząca jest też liczba rokrocznie wyrejestrowywanych podmiotów, co może oznaczać, że barierą dla poprawy wskaźników przedsiębiorczości jest nie tyle brak inicjatyw gospodarczych ze strony społeczności, co trudne warunki prowadzenia działalności gospodarcze na badanym obszarze, skutkujące dużą liczbą likwidacji działalności.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

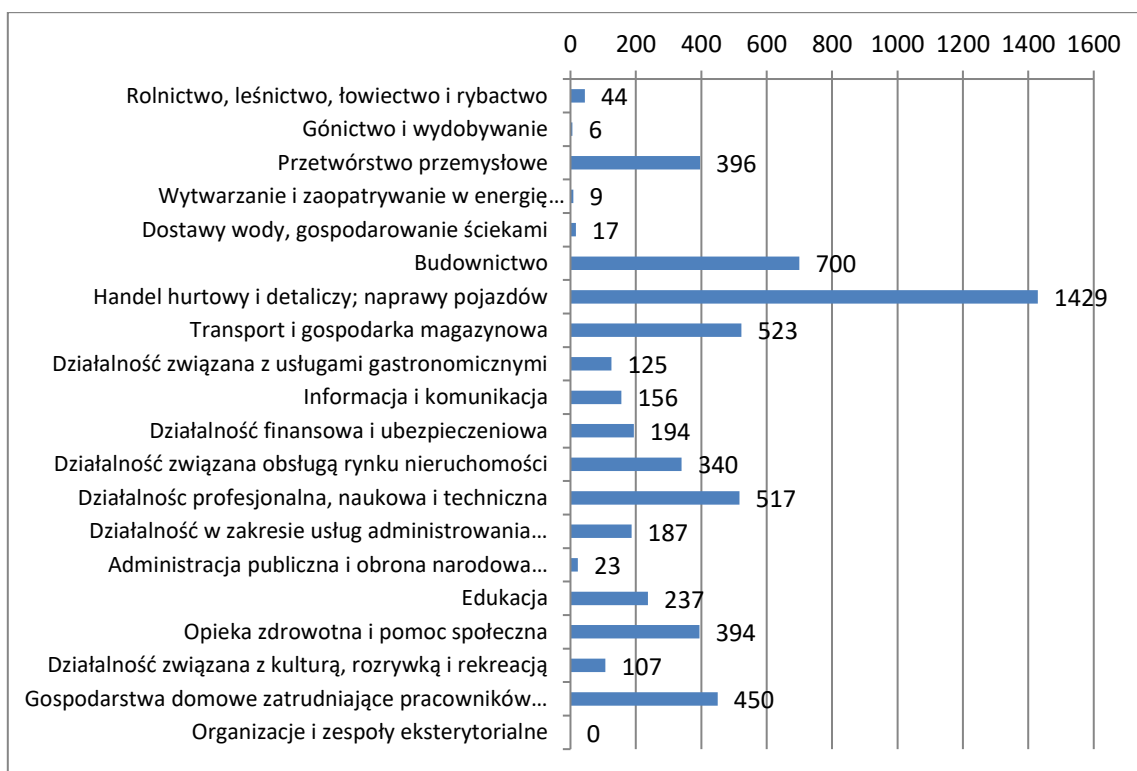

Rysunek 6. Nowo zarejestrowane i wypisane podmioty gospodarki narodowej latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W populacji podmiotów gospodarczych powiatu najsilniej reprezentowana jest sekcja handlu i napraw licząca 1 429 podmiotów (rysunek 7). Drugie miejsce zajmuje budownictwo, w którym zarejestrowanych było 700 podmiotów, trzecie miejsce z liczbą 523 podmiotów przypada sekcji transportu i gospodarki magazynowej. Czwarte miejsce pod względem częstości występowania zajęły podmioty związane działalnością profesjonalną lub naukową liczące 517 jednostek. Pierwszą piątkę dopełnia 450 gospodarstw domowych zatrudniających pracowników.

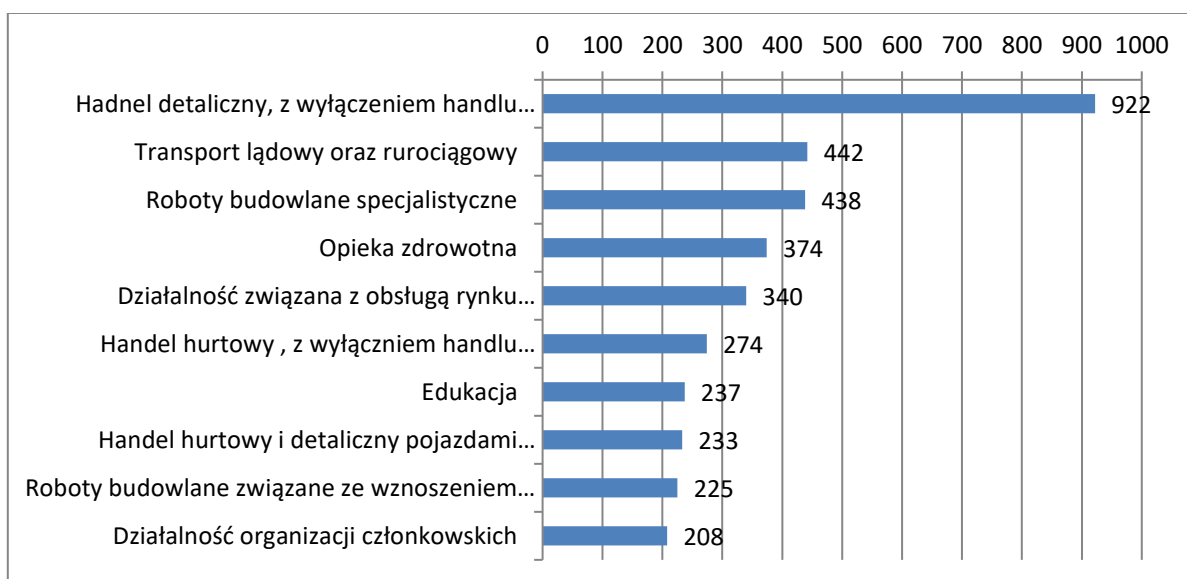
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 7. Podmioty gospodarki narodowej wg Sekcji PKD w powiecie w roku 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Najliczniejszą branżą w powiecie jest branża handlu detalicznego z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, drugie miejsce zajmuje branża transportu lądowego oraz rurociągowego, trzecie miejsce przypada branży robót budowlanych specjalistycznych, a czwarte i piąte miejsce zajmują odpowiednio opieka zdrowotna oraz działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (rysunek 8).

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Rysunek 8. Dziesięć branż liczących w powiecie najwięcej podmiotów gospodarczych w 2019 roku.

 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Według danych GUS w sektorze rolnictwa pracowały na badanym obszarze 1 622 osoby, co stanowiło 10,8% ogółu pracujących ujętych w statystyce zatrudniania według grup sekcji. Udział sektora rolnictwa w kształtowaniu zatrudnienia na badanym obszarze jest stosunkowo niski na tle kraju, co wynika z miejskiego charakteru analizowanego powiatu. Największy udział w strukturze zatrudniania według grup sekcji przypada pozostałym usługom, w tej grupie sekcji zatrudnionych jest 41,8% pracujących w Chełmie tj. 6 313 osób. Na przestrzeni ostatnich lat zyskuje na znaczeniu sektor handlu i napraw, traci natomiast przemysł i budownictwo. W pierwszym z wymienionych w 2019 roku zatrudnione było 25,4% pracujących wykazywanych przez GUS tj. 3 838 osób. Natomiast w sektorze przemysłu i budownictwa było to 18,2%, czyli 2 746 osób (tabela 14).

Tabela 14. Pracujący w powiecie według grup sekcji

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1602	1604	1606	1603	1625	1623	1622
przemysł i budownictwo	3351	3167	3257	2889	3061	3020	2746
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	3496	3584	3688	3709	3597	3897	3838
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	645	634	606	596	626	595	593
pozostałe usługi	6353	6520	6316	6298	6312	6268	6313
Ogółem	15447	15509	15473	15095	15221	15403	15112
Struktura							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10,4%	10,3%	10,4%	10,6%	10,7%	10,5%	10,7%
przemysł i budownictwo	21,7%	20,4%	21,0%	19,1%	20,1%	19,6%	18,2%
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	22,6%	23,1%	23,8%	24,6%	23,6%	25,3%	25,4%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	4,2%	4,1%	3,9%	3,9%	4,1%	3,9%	3,9%
pozostałe usługi	41,1%	42,0%	40,8%	41,7%	41,5%	40,7%	41,8%
Ogółem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza liczby ofert pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku w ujęciu miesięcznym pozwala dostrzec, że całkowita liczba ofert na koniec miesiąca wzrosła z 56 do 105, jednocześnie znacząco spadła liczba osób bezrobotnych przypadających na jedną ofertę - z 43 do 25, nie oznacza to

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

jednak poprawy sytuacji pracowników na rynku pracy w 2020 roku – zwiększyła się bowiem całkowita liczba osób bezrobotnych (tabela 15). Wzrost liczby ofert pracy sprawił natomiast, że bezrobotnym powinno być łatwiej znaleźć pracę. Liczba bezrobotnych we wskazanym horyzoncie czasu wzrosła o 217, co oznaczało zmianę o blisko 9% rok do roku. Warto zauważyć, że oferty zgłoszone z sektora prywatnego w ciągu ostatniego miesiąca ujętego w poniższym zestawieniu stanowiły zaledwie 64%, ogółu ofert tego miesiąca.

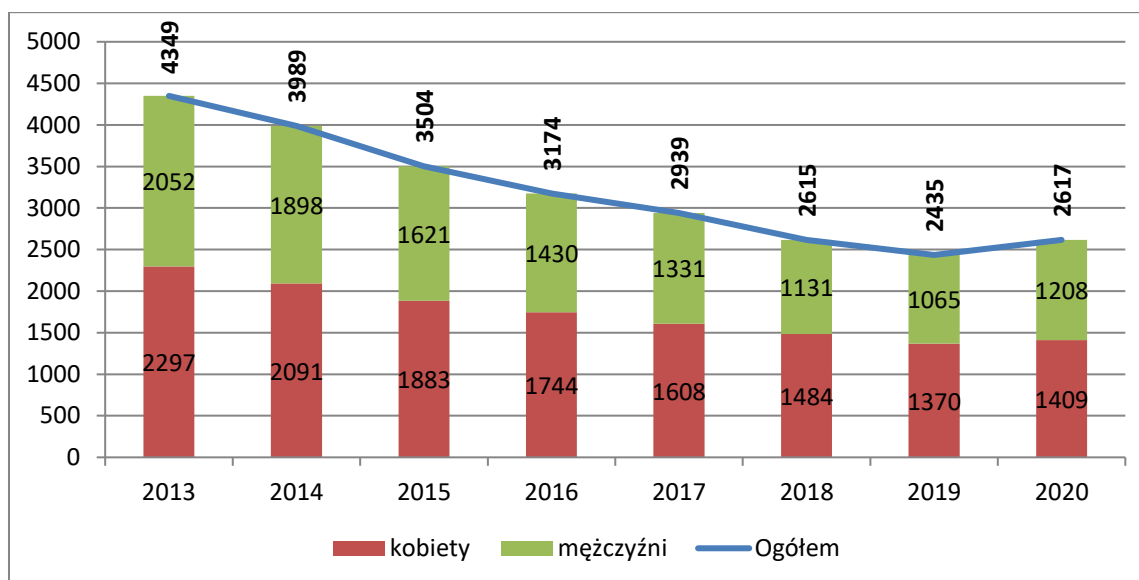
Tabela 15. Oferty pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku w badanym powiecie w ujęciu miesięcznym

Miesiąc	Oferty pracy:			bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę
	zgłoszone w ciągu miesiąca	zgłoszone w ciągu miesiąca z sektora prywatnego	stan na końcu miesiąca	
listopad (2019)	142	117	56	43
grudzień	74	62	57	44
styczeń	133	112	81	33
luty	263	160	52	50
marzec	160	125	41	61
kwiecień	35	16	33	78
maj	102	75	47	55
czerwiec	162	123	105	25
lipiec	130	83	85	32
sierpień	222	156	125	21
wrzesień	133	86	133	19
październik	108	83	83	31
listopad (2020)	135	87	105	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba osób bezrobotnych na analizowanym terytorium zmniejsza się nieprzerwanie od 2013 roku do 2019 roku. Dopiero rok 2020 przyniósł przerwanie tej tendencji. W ostatnich latach 2013-2019, według danych na koniec czerwca, spadek bezrobocia wyniósł 1 732 osoby, co oznacza zmianę o 39,8% (rysunek 9). W 2020 roku bezrobocie wzrosło do 2 617 co oznacza zmianę o 7,4% rok do roku. W latach 2013-2020 spadła stopa bezrobocia - z 17,9% do 11,5% (rysunek 10). Liczba pozostających bez pracy kobiet jest większa o liczby bezrobotnych mężczyzn, dlatego należy uznać, że problem bezrobocia na badanym obszarze częściej dotyka osoby płci żeńskiej.

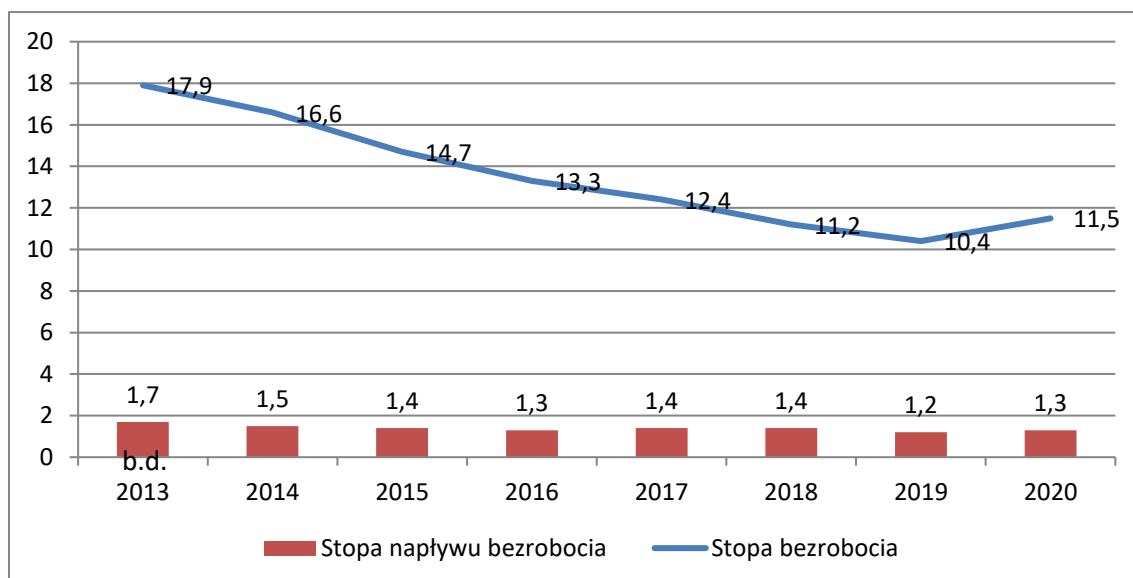
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 9. Bezrobocie rejestrowane w powiecie w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Stopa bezrobocia znacząco spadła pomimo stosunkowo stabilnego poziomu stopy napływu bezrobocia, zatem można twierdzić, że istotną rolę w poprawie na rynku pracy Chełmie odegrali pracodawcy tworzący nowe miejsca pracy – zwłaszcza w latach 2013-2019. Pogorszenie sytuacji na rynku pracy w 2020 roku, wynika natomiast w dużej mierze z ograniczenia aktywności w zakresie tworzenia/utrzymywania miejsc pracy po stronie pracodawców (rysunek 10).

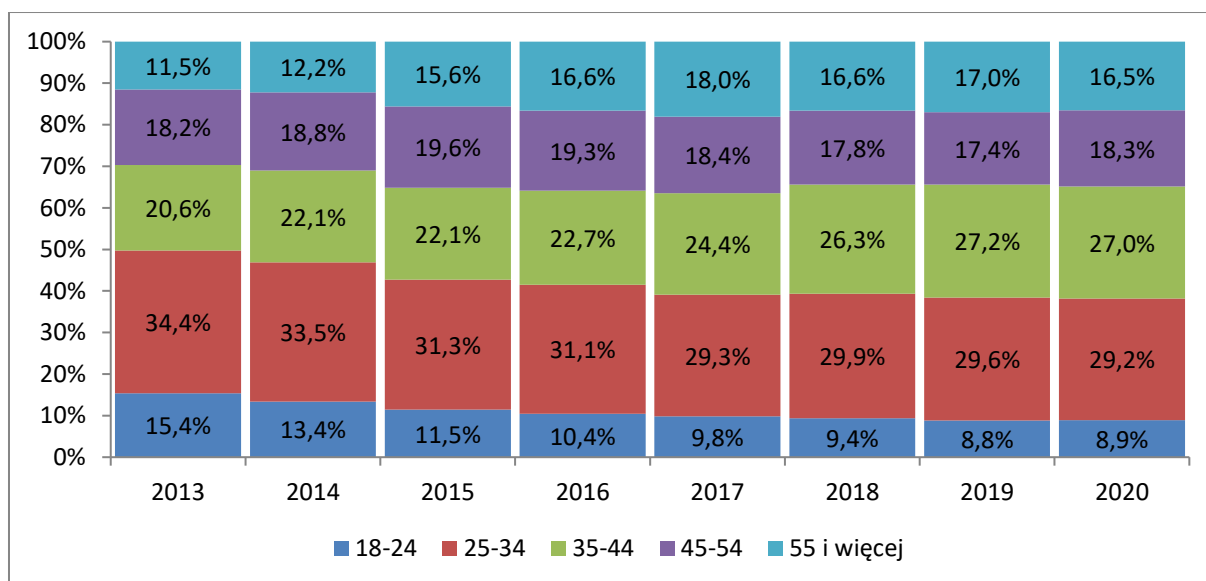

Rysunek 10. Stopa bezrobocia rejestrowanego i napływu bezrobocia w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wśród bezrobotnych coraz mniejszą część stanowią osoby poniżej 35 roku życia - maleje udział zarówno frakcji bezrobotnych w wieku do 24 roku życia jak i frakcji osób w wieku 25-34 lata. Rośnie natomiast udział grup wiekowych powyżej 34 roku, z wyjątkiem grupy osób w wieku 43-54 lata. Najszybciej wzrasta udział osób w najstarszej wyróżnionej kategorii wiekowej – osób powyżej 55 roku życia (rysunek 11). Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej osób bezrobotnych pozwalają stwierdzić, że wśród pracodawców rosną preferencje zatrudniania osób młodych.

Rysunek 11. Struktura bezrobotnych w powiecie według wieku w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej bezrobotnych, są spójne z trendami zmian osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy z uwagi na wiek – liczba osób w wieku do 30 roku życia wyraźnie spada, zmniejsza się także udział tej grupy wiekowej w ogóle bezrobotnych. Rośnie natomiast wyraźnie udział osób w wieku powyżej 50 roku życia, pomimo malejącej liczebności tych osób. Udział, zaliczanych do kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej populacji bezrobotnych w powiecie na przestrzeni lat początkowo rósł (do roku 2016), poczym zaczął maleć. Trend spadkowy trwa do chwili obecnej, co wskazuje na wyraźną poprawę na analizowanym rynku pracy.

Tabela 15. Wybrane grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Osoby bezrobotne	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób								
do 30 roku życia	-	-	943	827	705	643	590	607
powyżej 50 roku życia	924	890	935	854	832	672	620	665
długotrwale bezrobotne	2411	2430	2157	1957	1769	1504	1381	1375
Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych								
do 30 roku życia	-	-	-	26,1%	24,0%	24,6%	24,2%	23,2%

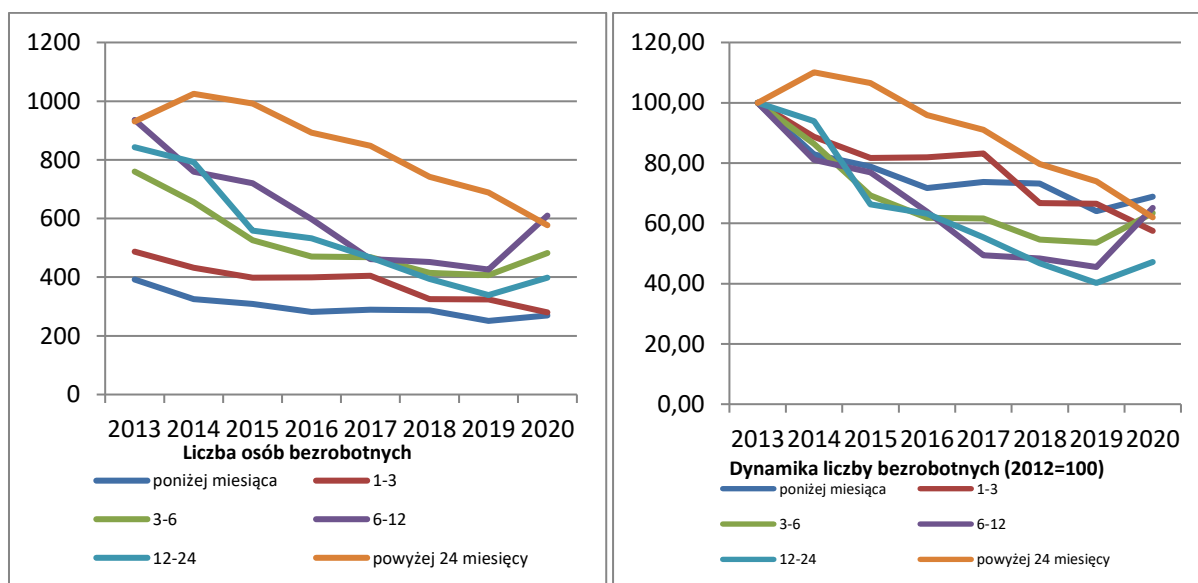
„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

powyżej 50 roku życia	21,2%	22,3%	26,7%	26,9%	28,3%	25,7%	25,5%	25,4%
długotrwale bezrobotne	55,4%	60,9%	61,6%	61,7%	60,2%	57,5%	56,7%	52,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Malejącą liczbę osób długotrwale bezrobotnych ukazują także dane o liczbie osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. Ujawniają one, że obie frakcje osób długotrwale bezrobotnych, obejmujące pozostających bez pracy co najmniej rok, są na czele frakcji, które zmniejszyły swoją liczebność (rysunek 12). Najszybszy spadek bezrobocia dotyczył osób będących bezrobotnymi od 12 do 24 miesięcy – w statystyce ubyło 445 osób przynależnych do tej frakcji, co oznacza spadek aż o 53% w stosunku do roku bazowego.

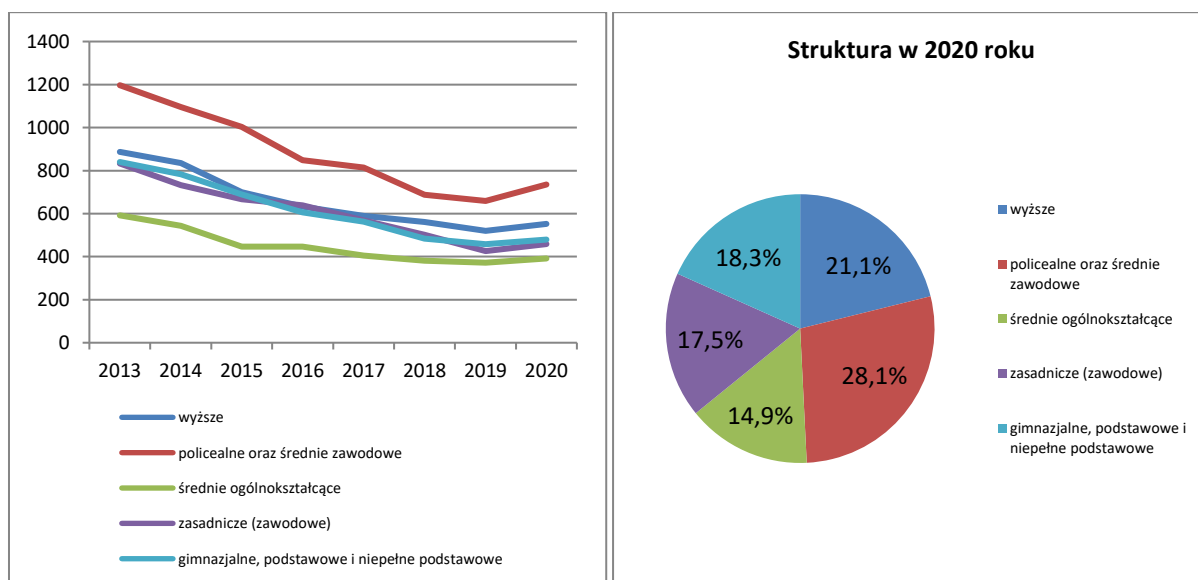

Rysunek 12. Bezrobocie i jego dynamika w latach 2013-2020 według czasu pozostawania bez pracy, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych powiatu najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem co najwyżej podstawowym (18,3%), a największą z wykształceniem policealnym oraz średnim zawodowym (28,1%) – w drugiej wymienionej grupie bezrobocie spało najbardziej, od 2013 roku aż o 462 osoby – rysunek 13.

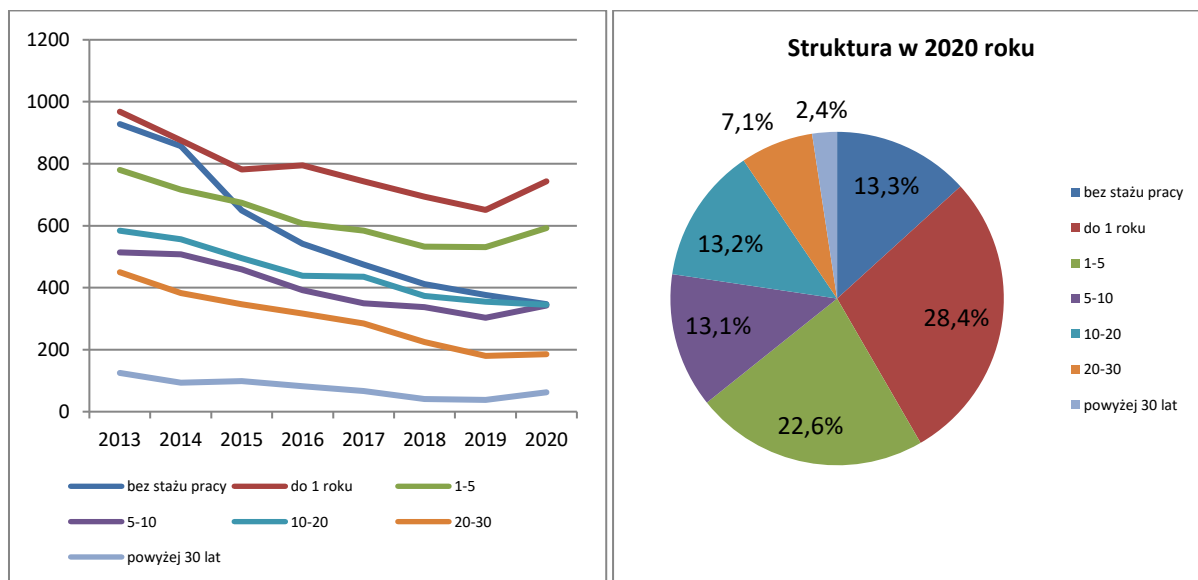
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 13. Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2019, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza liczby osób bezrobotnych według doświadczenia zawodowego, ukazuje że coraz łatwiej znajdują pracę osoby bez stażu pracy. Obecnie największą grupę osób bezrobotnych stanowią w powiecie osoby mające doświadczenie zawodowe, ale krótkie – do 1 roku.

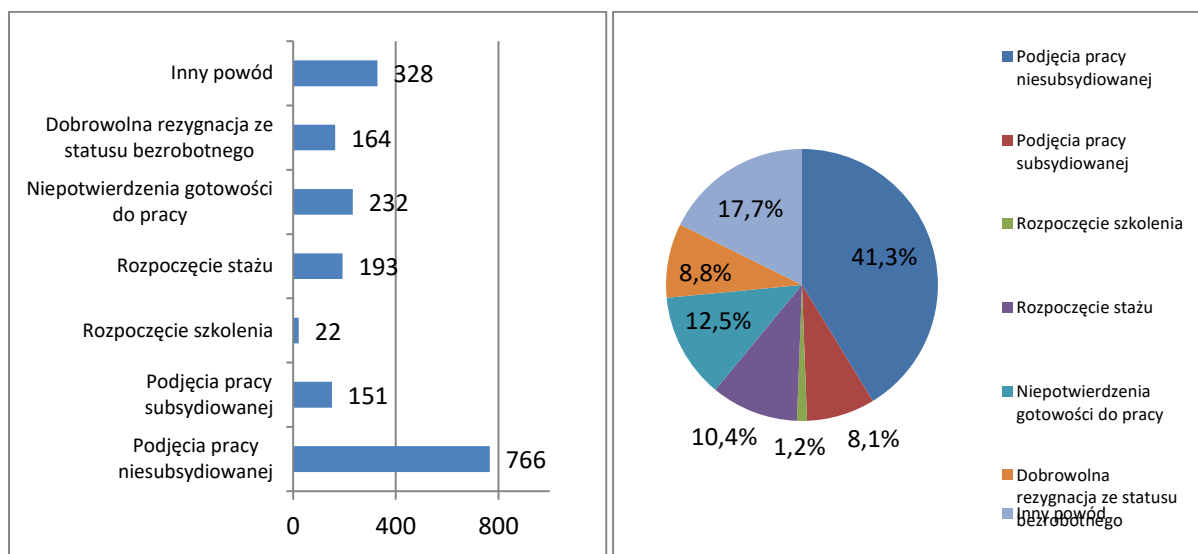
Rysunek 14. Liczba osób bezrobotnych według ich stażu pracy w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W okresie od stycznia do października 2020 roku w powiatowym urzędzie pracy zarejestrowanych zostało łącznie 1 856 bezrobotnych. Najczęstszą przyczyną opuszczenia rejestrów

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

przez bezrobotnych, było podjęcie pracy niesubsydiowanej – pracę taką podjęło w ciągu roku 766 bezrobotnych (tj. 41,3% przyczyn wykreśleń z rejestru). Drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych było niepotwierdzenie gotowości do pracy – potwierdzenia zaniechały 232 osoby (17,7% przyczyn wykreśleń), co ukazuje rysunek 15. Na staż skierowane zostały 193 osoby, co przyczyniło się do 12,5% ogółu wykreśleń z rejestru.

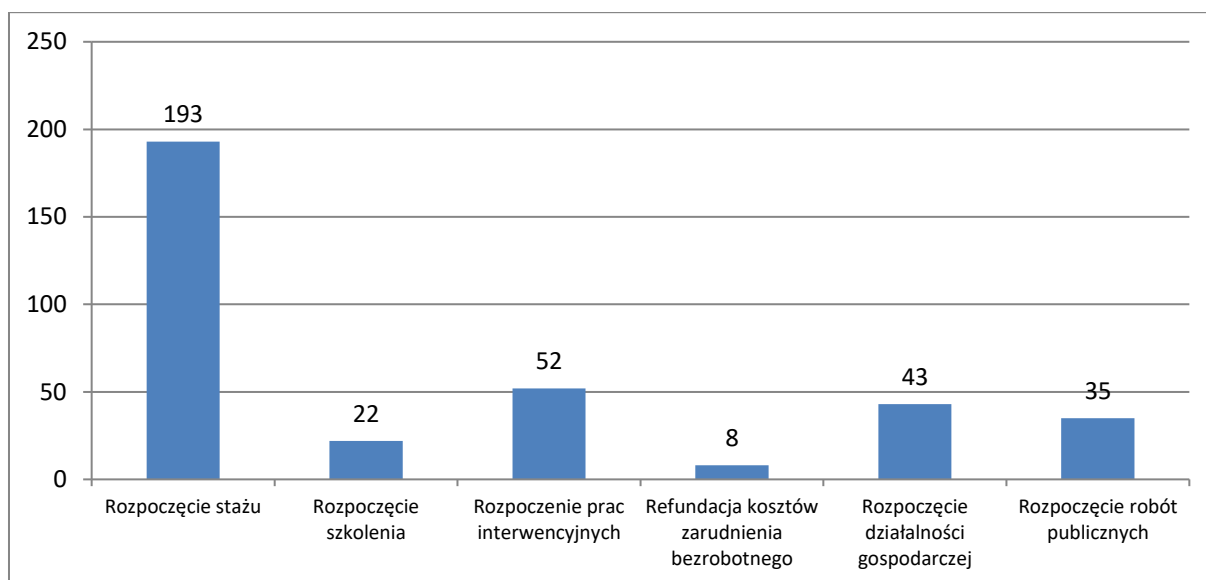

Rysunek 15. Podjęcia pracy przez bezrobotnych na tle przyczyn wypisu z rejestru bezrobotnych w powiecie od stycznia do października 2020 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Najsukuteczniejszą formą aktywizacji bezrobotnych w powiecie Chełmie były staże. W okresie od stycznia do października 2020 roku pozwoliły one wyrejestrować 193 osoby bezrobotne. Drugą pod względem liczebności skutecznych aktywizacji był prace interwencyjne, które podjęły 52 osoby. Działalność gospodarczą uruchomiło 43 uprzednio bezrobotnych, a roboty publiczne podjęło 35 bezrobotnych, dzięki czemu możliwe było ich wykreślenie z rejestru (rysunek 15, tabela 16).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 15. Najliczniejsze formy aktywizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Tabela 16. Osoby wyłączone z ewidencji w powiecie

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem 1-9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Osoby wyłączone z ewidencji w miejscu sprawozdawczym	270	334	256	112	177	218	165	133	191	1856
podjęcia pracy w miesiącu sprawozdawczym	105	133	108	55	104	136	94	79	103	917
niesubsydiowanej	96	109	94	53	59	119	80	65	91	766
podjęcia działalności gospodarczej	1	5	13	2	5	3	2	3	4	38
pracy sezonowej	0	0	0	0	0	0	4	2	0	6
subsydiowanej	9	24	14	2	45	17	14	14	12	151
prac interwencyjnych	8	23	6	0	7	1	3	3	1	52
robót publicznych	0	1	0	0	22	6	5	1	0	35
podjęcia działalności gospodarczej	0	0	0	0	14	7	3	8	11	43
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	0	0	0	0	1	3	2	2	0	8
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	6	2	0	0	1	0	0	9
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
inne	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2
rozpoczęcia szkolenia	0	2	0	0	0	2	4	1	13	22
w tym w ramach bonu szkoleniowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia stażu	16	77	40	0	20	6	15	1	18	193

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

w tym w ramach bonu stażowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	0	1	0	0	4	27	7	0	0	39
w tym w ramach PAI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	0	1	0	0	1	3	2	3	3	13
odmowy ustalenia profilu pomocy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
niepotwierdzenia gotowości do pracy	43	57	45	12	0	11	17	15	32	232
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	59	32	22	11	11	8	4	5	12	164
podjęcia nauki	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
osiągnięcia wieku emerytalnego	6	5	1	3	6	8	3	2	3	37
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	0	0	0	0	0	3	0	1	1	5
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	3	3	0	1	0	2	0	1	1	11
inne	38	22	40	30	31	12	19	25	5	222

Źródło: Opracowanie własne na Sprawozdań MRPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy”

Sytuacja bezrobotnych na rynku pracy w szczególności zależy od zgłaszanego przez podmioty gospodarcze zapotrzebowania na nowych pracowników. Najczęściej poszukiwanymi pracownikami w 2019 roku w Chełmie byli pracownicy usług sprzedaży. Drugie miejsce pod względem średniomiesięcznej liczby ofert pracy przypada grupie pracowników wykonujących prace proste, nieco rzadziej poszukiwani są robotnicy przemysłowi i robotnicy (tabela 17).

Tabela 17. Liczba ofert pracy powiecie w Centralnej Bazie Ofert Pracy i w Internecie w 2019 roku

Kod	Nazwa wielkiej grupy zawodów	Oferty pracy CBOP (PUP+OHP+EURES)	Oferty pracy Internet	Razem
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIKI I KIEROWNICY	21	35	56
2	SPECJALIŚCI	214	135	349
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	239	75	314
4	PRACOWNICY BIUROWI	487	5	492
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	734	55	789
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	44	0	44
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	485	20	505
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	297	5	302
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	719	15	734
0	SIŁY ZBROJNE	0	0	0
	Ogółem	3240	345	3585

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Chełm za 2019 rok, Chełm, lipiec 2020, s. 9-10

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wypadkową zapotrzebowania na pracowników oraz podaży pracy jest deficyt, bądź nadwyżka, która w odniesieniu do poszczególnych zawodów monitorowana jest przez powiatowe urzędy pracy. W Chełmie lista zawodów deficytowych w 2019 roku obejmowała 17 zawodów w tym – 7, w których brakowało potencjalnych pracowników. Zawodami maksymalnie deficytowymi, tj. takimi które wyczerpują definicję zawodów deficytowych, a jednocześnie brak jest osób bezrobotnych w tych zawodach, byli rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby, technicy archiwiści, agenci i administratorzy nieruchomości, dealerzy i maklerzy aktywów finansowych, kierownicy w instytucjach pomocy społecznej oraz nauczyciele szkół specjalnych. Zawodami o najmniej korzystnym współczynniku dostępności byli ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewnych, kierowcy operatorzy wózków jezdniowych oraz instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej (tabela 18).

Tabela 18. Elementarne grupy zawodów najbardziej deficytowych w powiecie w 2019 roku

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
6340	Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	3	0,00	0,00
4414	Technicy archiwiści i pokrewni	1	66,67	66,67
3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	1	71,43	71,43
3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	0	0,00	0,00
1344	Kierownicy w instytucjach pomocy społecznej	0	0,00	0,00
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	0	0,00	0,00

DEFICYT							
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)
4227	Ankieterzy	0,17	3,67	0,05		1,00	0,00
2251	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0,08	1,00	0,08		1,00	
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0,25	2,83	0,09		1,00	5,88
7314	Ceramicy i pokrewni	0,25	2,08	0,12		1,00	0,00
2353	Lektorzy języków obcych	0,83	2,50	0,33		1,00	0,00
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	0,42	1,17	0,36		1,00	
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,58	1,42	0,41	0,00	1,50	23,53

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	0,17	0,33	0,50		1,00	75,00
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	4,17	8,08	0,52	37,50	1,00	0,00
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	5,25	8,75	0,60	33,33	1,63	0,00

* W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Chełm za 2019 rok, Chełm, lipiec 2020, s. 13.

Lista zawodów nadwyżkowych w Chełmie jest zdecydowanie dłuższa, niż zawodów deficytowych – w 2019 roku obejmowała 25 grup profesji, z których 8 miało status zawodów maksymalnie nadwyżkowych. Grupą zawodową otwierającą ranking maksymalnie nadwyżkowych zawodów są szwaczki, hafciarki i pokrewni, drugie miejsce przypadło rolnikom produkcji roślinnej i zwierzęcej, a trzecie pracownikom opieki osobistej w ochronie zdrowia. Najbardziej nadwyżkowymi zawodami, nie maksymalnymi, byli specjaliści nauczania i wychowania nieklasyfikowani gdzie indziej. Wskaźnik dostępności ofert pracy wyrażony stosunkiem średniomiesięcznej liczby bezrobotnych do średniomiesięcznej liczby dostępnych ofert pracy przekroczył 20 jeszcze tylko w przypadku monterów i serwisantów urządzeń elektronicznych (tabela 19).

Tabela 19. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w powiecie w 2019 roku

MAKSYMALNA NADWYŻKA*								
Kod	Elementarna grupa zawodów							Liczba bezrobotnych
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni							9
6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej							7
5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani							5
2635	Specjaliści do spraw społecznych							3
2164	Urbaniści i inżynierowie ruchu drogowego							2
2162	Architekci krajobrazu							2
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni							1
3356	Funkcjonariusze służby więziennej							0
NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	35,92	1,25	28,73	64,71	0,91	35,71	35,71
7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	4,08	0,17	24,50	100,00	0,50	0,00	0,00

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	11,00	0,83	13,20	66,67	0,92	44,44	22,22
2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	7,33	0,58	12,57	57,14	0,83	50,00	50,00
4415	Pracownicy działów kadr	2,75	0,25	11,00	66,67	0,50	66,67	66,67
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	17,83	1,67	10,70	60,00	0,85	10,53	10,53
3513	Operatorzy sieci i systemów komputerowych	0,67	0,08	8,00	100,00	0,50	100,00	0,00
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	13,00	1,67	7,80	72,73	0,89	50,00	12,50
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	20,75	2,75	7,55	52,00	0,94	27,27	27,27
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	8,33	1,25	6,67	54,55	0,67	13,33	0,00
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	36,08	7,08	5,09	53,85	0,85	40,54	24,32
9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	34,42	10,00	3,44	65,71	0,98	28,97	26,17
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	16,58	5,00	3,32	55,56	0,90	2,17	2,17
5131	Kelnerzy	15,00	5,17	2,90	53,85	0,94	35,71	28,57
7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	7,83	2,75	2,85	54,55	0,88	15,15	6,06
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	15,92	10,00	1,59	61,11	0,91	2,52	2,52
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	2,92	2,33	1,25	66,67	0,75	0,00	0,00

* W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Chełm za 2019 rok, Chełm, lipiec 2020, s. 14.15

Według barometru zawodów w mieście Chełm najbardziej poszukiwanymi w 2022 roku pracownikami będą:³¹

- geodeci i kartografowie
- lekarze
- nauczyciele przedmiotów zawodowych
- psychologowie i psychoterapeuci
- ratownicy medyczni
- nauczyciele praktycznej nauki zawodu
- kucharze
- cieśle i stolarze budowlani
- dekarze i blacharze budowlani
- monterzy instalacji budowlanych
- mechanicy pojazdów samochodowych
- diagnosty samochodowi

³¹ Źródło: Barometr zawodów: <https://barometrzwadov.pl/lubelskie/prognozy-w-tabelach/2020>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- piekarze
- robotnicy obróbki drewna i stolarze
- kierowcy autobusów
- monterzy konstrukcji metalowych
- operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
- pracownicy ds. budownictwa drogowego
- pracownicy służb mundurowych
- kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
- pielęgniarki i położne
- logopedzi i audiofonolodzy
- elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy

Największy problem ze znalezieniem w powiecie pracy z uwagi na nadwyżkę poszukujących pracy mogą mieć:³²

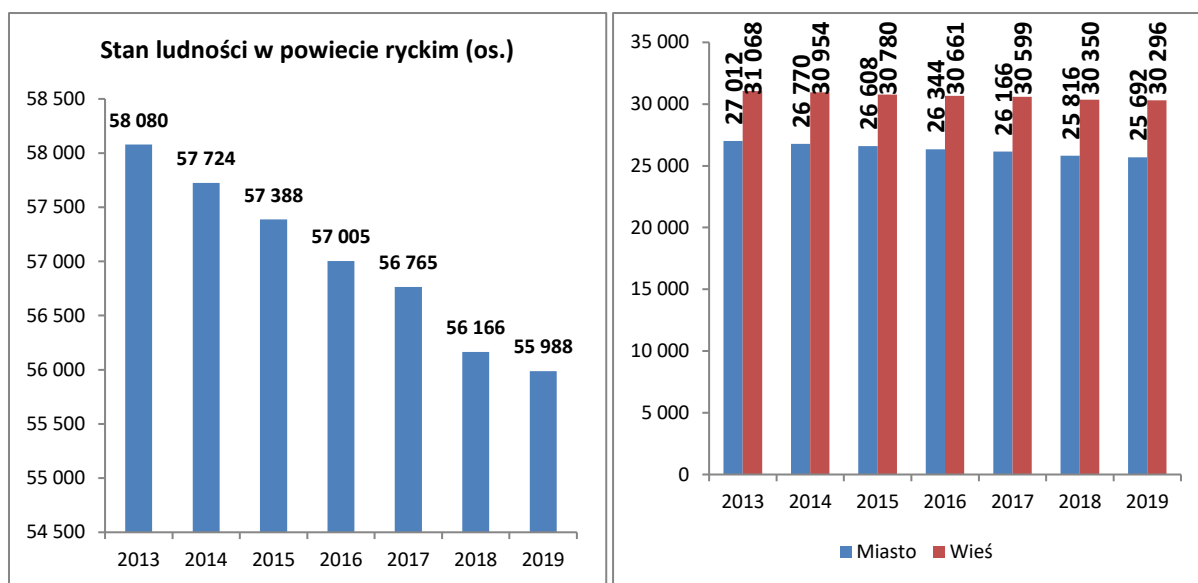
- specjaliści technologii żywności i żywienia
- ekonomiści
- pedagodzy
- filolodzy i tłumacze
- socjologowie i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych
- technicy budownictwa
- technicy mechanicy
- pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej
- krawcy i pracownicy produkcji odzieży
- specjaliści rolnictwa i leśnictwa
- filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy

³² Tamże.

Powiat rycki

Obszar edukacji i kształcenia

Stan ludności w powiecie ryckim na koniec 2019 roku wyniósł 55 988 osób, w tym mieszkańcy obszarów wiejskich stanowili 54,1% (tj. 30 296 osób), a obszarów miejskich 45,9% (tj. 25 692 osoby). Od lat w badanym powiecie obserwuje się stały spadek stanu ludności. Zjawisko depopulacji szybciej zachodzi na obszarach miejskich, ale jest widoczne także na obszarach wiejskich. W konsekwencji ilość zasobów ludzkich zamieszkujących powiat rycki systematycznie maleje (rysunek 1).

Rysunek 1. Stan ludności w analizowanym powiecie w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Wraz ze spadkiem stanu ludności w analizowanym powiecie maleje liczba ludności w wieku produkcyjnym, spada także udział tych kategorii w populacji zamieszkującej powiat, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co ujawnia proces starzenia się społeczeństwa na badanym terytorium (tabela 1). Na koniec 2019 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 59,3% ogółu mieszkańców powiatu i jej liczba wyniosła 33 190 osób. Jeszcze w 2013 roku liczebność tej grupy wiekowej była większa o 3259 osób, a jej udział w populacji badanego obszaru był wyższy o 3,5 pkt. proc. Na przestrzeni ostatnich 7 lat liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 1 807, co oznacza, że liczba osób w wieku uprawniającym do świadczenia pracy per saldo zmalała o 1 452 osoby. Jest to naturalny konsekwencja, a jednocześnie objaw starzenia się polskiego społeczeństwa - zjawisko to w przypadku powiatu ryckiego jest bardzo wyraźne, w długiej perspektywie będzie skutkować zmniejszeniem podaży pracy na rynku pracy.

Tabela 1. Liczba i struktura ludności w powiecie według grup ekonomicznych

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	10745	10567	10377	10237	10204	9996	10105
Ludność w wieku produkcyjnym	36449	35942	35540	34944	34413	33770	33190
Ludność w wieku poprodukcyjnym	10886	11215	11471	11824	12148	12400	12693
Struktura							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	18,5%	18,3%	18,1%	18,0%	18,0%	17,8%	18,0%
Ludność w wieku produkcyjnym	62,8%	62,3%	61,9%	61,3%	60,6%	60,1%	59,3%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	18,7%	19,4%	20,0%	20,7%	21,4%	22,1%	22,7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie powiatu, w roku szkolnym 2019/2020, funkcjonowały 32 placówki edukacji podstawowej, w tym jedna miała status szkoły specjalnej (tabela 2). W latach 2013-2019 całkowita liczba placówek edukacji podstawowej zmniejszyła się z o 15 jednostek czyli o 31,9%.

Tabela 2. Szkoły gimnazjalne i podstawowe według typu

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	47	48	47	47	34	33	32
Szkoły podstawowe	32	32	31	31	32	32	32
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	31	31	30	30	31	31	31
specjalne	1	1	1	1	1	1	1
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja*	15	16	16	16	2	1	0*
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	14	15	15	15	2	1	-
specjalne	1	1	1	1	0	0	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

*W skutek reformy systemu oświaty z 2017, dzień 31 sierpnia 2019 roku był ostatnim dniem funkcjonowania gimnazjum w ustroju szkolnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Dostępność do placówek edukacji podstawowej w powiecie jest stosunkowo duża – większa niż przeciętnie w województwie lubelskim i w Polsce. W analizowanej jednostce terytorialnej na 100 km² przypadało 5,2 placówki w czasie gdy w województwie jest to średnio zaledwie 3,8, a w Polsce 4,6. Równie dobrze kształtuje się w badanym powiecie liczba placówek w przeliczeniu na 1000 potencjalnych uczniów, tj. osób w wieku 6-14 lat, jest ona stosunkowo wysoka – wyniosła 6,3 wobec 4,0 dla Polski i 5,0 dla województwa.

Tabela 3. Gęstość placówek edukacji podstawowej w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe/gimnazja na 100 km²	7,642	7,805	7,642	7,642	5,528	5,366	5,203
Benchmark Polska	6,735	6,768	6,795	6,787	5,281	5,206	4,638
Benchmark woj. lubelskie	5,812	5,796	5,780	5,732	4,490	4,430	3,845

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szkoły podstawowe/1000 mieszk. w wieku 6-14 lat	9,011	9,410	9,225	9,223	6,717	6,517	6,319
Benchmark Polska	6,295	6,235	6,161	6,071	4,666	4,550	4,037
Benchmark woj. lubelskie	7,624	7,592	7,549	7,481	5,833	5,749	5,014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych w powiecie jest 21, w tym 10 to technika, 8 licea ogólnokształcące, a 3 branżowe szkoły I stopnia (tabela 4). Bezpośrednio w powiecie ryckim zlokalizowana jest jedna Uczelnia wyższa, dorośli na terenie powiatu mają także możliwość kształcenia się w dwóch liceach dla dorosłych oraz jednej szkole policealnej. Liczba ogółu placówek edukacji średniego szczebla na przestrzeni ostatnich 7 lat zmniejszyła się, jedynie liczba szkół branżowych I stopnia w tym czasie nie zmieniła się.

Tabela 4. Szkoły ponadgimnazjalne i policealne w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	29	26	24	23	23	19	21
ogólnokształcące (licea) razem	11	10	10	9	9	6	8
średnie zawodowe (technika) razem	15	13	11	11	11	10	10
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	3	3	3	3	3	3	3
Policealne ogółem	2	2	1	1	1	1	1
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	31	28	25	24	24	20	22
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	10	10	10	9	9	6	8
dla młodzieży bez specjalnych	7	7	7	6	6	5	6
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	3	3	3	3	3	1	2
Szkoły średnie zawodowe (technika)	15	13	11	11	11	10	10
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	3	3	3	3	3	3	3
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	0	0	0	0	0	0	0
zawodowe dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	3	3	3	3	0	0	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	3	3	3

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły policealne razem	2	2	1	1	1	1	1
szkoły policealne w tym kolegium pracowników służb społecznych bez specjalnych	2	2	1	1	1	1	1
specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2019/2020, na terenie powiatu ryckiego edukację w gimnazjum lub szkole podstawowej podejmowało 4 263 uczniów, z czego 1,4% stanowili uczniowie szkół specjalnych, których było 60 osób. Liczba uczniów szkół podstawowych od czterech lat wykazuje tendencję spadkową, a na przestrzeni 7 lat zmalała ona o 20,7%, czyli 1 117 uczniów (tabela 5).

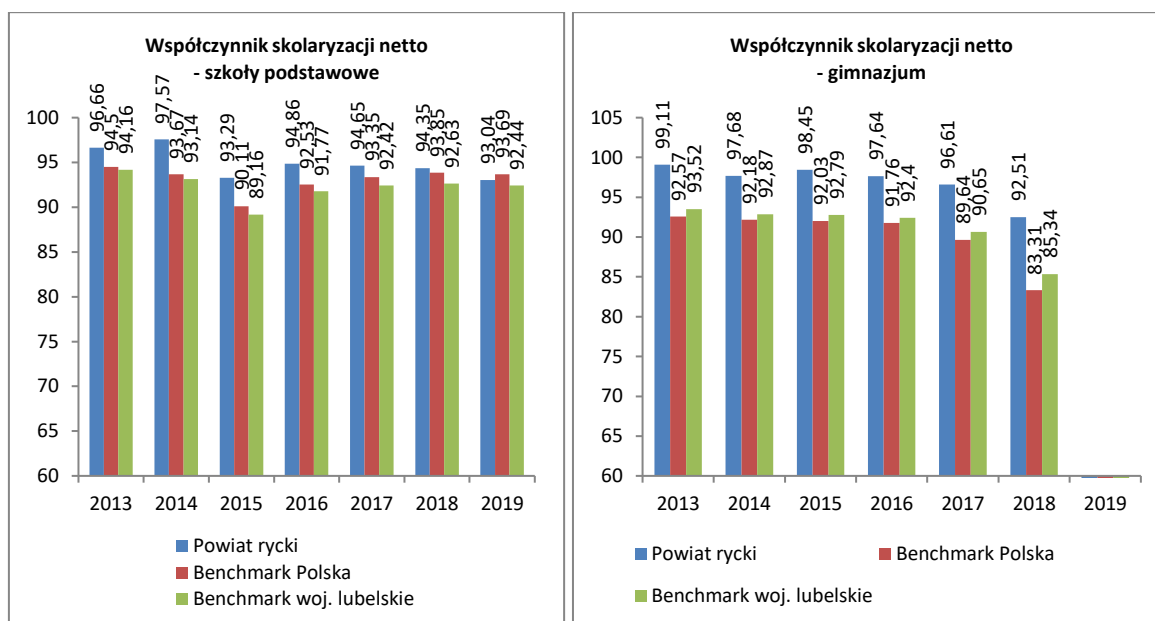
Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	5380	5411	5476	5022	4970	4846	4263
Szkoły podstawowe	3427	3548	3686	3292	3826	4293	4263
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	3404	3518	3661	3264	3793	4247	4203
specjalne	23	30	25	28	33	46	60
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja	1953	1863	1790	1730	1144	553	-
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	1923	1838	1760	1699	1119	540	-
specjalne	30	25	30	31	25	13	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Współczynnik solaryzacji netto w powiecie jest umiarkowany, bardzo zbliżony do średniej wojewódzkiej - wynosi on w powiecie 93,0% co oznacza że jest o 0,6 pkt. proc. wyższy niż przeciętnie w regionie, ale jednocześnie 0,7 pkt. proc. niższy niż średnio w kraju.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 2. Współczynnik solaryzacji netto w szkołach dla szkół podstawowych i gimnazjum

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkoły nauczania podstawowego zlokalizowane w powiecie ryckim są stosunkowo małe w porównaniu do przeciętnej wojewódzkiej, a tym bardziej w porównaniu do średniej krajowej (tabela 6). W roku szkolnym 2019/2020 na jedną placówkę przypadało średnio 133 uczniów, w czasie gdy w Polsce było to 211, a w woj. lubelskim 168.

Tabela 6. Przeciętna liczba uczniów przypadających na placówkę szkolną

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	114	113	117	107	146	147	133
Benchmark Polska	156	161	168	159	204	209	211
Benchmark woj. lubelskie	129	132	136	128	162	164	168
Szkoły podstawowe	107	111	119	106	120	134	133
Benchmark Polska	160	170	183	170	182	209	211
Benchmark woj. lubelskie	123	131	139	128	145	166	168
Gimnazja	130	116	112	108	572	553	-
Benchmark Polska	150	145	141	139	367	209	-
Benchmark woj. lubelskie	139	134	130	127	273	149	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W szkołach średnich w roku szkolnym 2019/2020 naukę podejmowało 2 784 mieszkańców badanego powiatu, w tym 1 550 było uczniami szkół średnich zawodowych, 972 liceów ogólnokształcących i 252 branżowych szkół I stopnia. Ponadto w szkołach policealnych edukowało się 299 osób dorosłych (tabela 7). Niepokojącym jest wyraźny trend spadkowy osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych – zjawisko to, na przestrzeni lat 2013-2018 dotyczyło każdego typu szkół. W roku 2019 z uwagi na efekt podwójnego rocznika zaczynającego

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

edukację na szczeblu ponadpodstawowym, liczba uczniów w szkołach średnich skokowo wzrosła, ale należy oczekiwać w przyszłości kontynuacji trendu spadkowego tej liczby. Warto zauważyć, że 5 na 10 uczniów szkół średnich kształciło się w technicach lub branżowych szkołach I stopnia. Zatem 50% uczniów szkół średniego szczebla edukacji w powiecie może szybko zasilić lokalny rynek pracy, gdyż już nabywa kompetencje zawodowe – w roku 2019/2020 uczniów nabywających kompetencje zawodowe w szkoła ponadpodstawowych było 1 812.

Tabela 7. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych i policealnych w badanym powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	2921	2744	2565	2497	2422	2198	2784
ogólnokształcące (licea) razem	1423	1250	1130	1073	978	792	972
średnie zawodowe (technika) razem	1237	1206	1172	1171	1185	1182	1550
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	261	288	263	253	259	224	262
Policealne ogółem	817	776	566	536	496	403	299
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	3738	3520	3131	3033	2918	2601	3083
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	1405	1250	1130	1073	978	792	972
dla młodzieży bez specjalnych	1122	1019	946	916	833	724	896
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	283	231	184	157	145	68	76
Szkoły średnie zawodowe (technika)	1237	1206	1172	1171	1185	1182	1550
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	261	288	263	253	259	224	262
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	0	0	0	0	0	0	0
zawodowe dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	261	288	263	253	196	89	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	63	135	262
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły policealne razem	817	776	566	536	496	403	299

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
szkoły policealne w tym kolegium pracowników służb społecznych bez specjalnych	817	776	566	536	496	403	299
specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2018/2019 w szkołach ponadpodstawowych powiatu ryckiego najwięcej uczniów tj. 407 zdobywało wiedzę i umiejętności na kierunkach inżynieryjno-technicznych. Drugie miejsce pod względem „popularności” zajmowały usługi dla ludności – na kierunkach o tym profilu uczyło się 227 osób. Trzecie miejsce pod względem liczby uczniów zajmuje kierunek technologii informacyjnych, liczba uczniów wyniosła w tym przypadku 216. Czwarte miejsce zajęły kierunki związane kompetencjami zawodowymi z zakresu architektury i budownictwa z liczbą 210 uczniów. W powiecie także zidentyfikować można szkoły ze specjalizacjami społecznymi (175 uczniów), usług transportowych (118 uczniów), biznesu i administracji (49 uczniów) oraz produkcji i przetwórstwa (4 uczniów) tabela 8.

Tabela 8a. Uczniowie według podgrup kierunków kształcenia

Specjalizacja szkoły	Ogółem	zasadnicze szkoły zawodowe bez specjalnych	branżowe szkoły I stopnia bez specjalnych	technika bez specjalnych	szkoły policealne bez specjalnych	zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	branżowe szkoły I stopnia specjalne	specjalne technika	szkoły policealne specjalne
pedagogiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
artystyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
społeczna	175	0	0	175	0	0	0	0	0
dziennikarstwa i informacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
biznesu i administracji	49	12	15	22	0	0	0	0	0
fizyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
technologii teleinformacyjnych	216	0	0	216	0	0	0	0	0
inżynieryjno-techniczna	407	41	45	321	0	0	0	0	0
produkcji i przetwórstwa	4	4	0	0	0	0	0	0	0
architektury i budownictwa	210	11	29	170	0	0	0	0	0
rolnicze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
leśne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rybactwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
weterynaryjna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
medyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
opieki społecznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usługi dla ludności	227	21	46	160	0	0	0	0	0
higieny i bezpieczeństwa pracy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ochrony i bezpieczeństwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Specjalizacja szkoły	Ogółem	zasadnicze szkoły zawodowe bez specjalnych	branżowe szkoły I stopnia bez specjalnych	technika bez specjalnych	szkoły policealne bez specjalnych	zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	branżowe szkoły I stopnia specjalne	specjalne technika	szkoły policealne specjalne
usług transportowych	118	0	0	118	0	0	0	0	0
pozostałe	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie powiatu wszystkie placówki średniego szczebla mają status szkół publicznych. (tabela 9). Ich gestorem w 8 przypadkach jest powiat ziemski, w 2 jednostka samorządu gminnego natomiast w 1 przypadku jest to jednostka administracji rządowej.

Tabela 9. Szkoły ogólnokształcące, branżowe I stopnia oraz policealne według gestora

Wyszczególnienie	Jednostka samorządu gminnego	Samorząd powiatowy - powiat ziemski	Miasto na prawach powiatu	Jednostka samorządu wojewódzkiego	Jednostka administracji rządowej (centralnej)	Organizacja społeczna lub stowarzyszenie	Organizacja	Pozostałe
Szkoły ogólnokształcące (licea)	2	5	0	0	1	0	0	0
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	0	3	0	0	0	0	0	0
Szkoły policealne	0	0	0	0	0	0	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Dorośli mogą kształcić się na terenie powiatu w niepublicznej szkole policealnej – Policealnym Studium Zawodowym w Rykach lub podjąć kształcenie na Uczelni wyższej – Lubelskiej Szkole Wyższej w Rykach.

Policealne Studium Zawodowe w Rykach ma w ofercie kształcenie zawodowe o następujących profilach:

- asystent osoby niepełnosprawnej
- florysta
- technik farmaceutyczny
- technik bezpieczeństwa i higieny pracy
- technik geodeta
- technik ochrony fizycznej osób i mienia
- technik transportu drogowego
- opiekun w domu pomocy społecznej

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

- technik turystyki wiejskiej
- technik masażysta
- technik archiwista
- technik usług kosmetycznych
- technik administracji
- technik informatyk
- technik teleinformatyk
- technik rachunkowości
- terapeuta zajęciowy
- opiekunka dziecięca

Lubelska Szkoła Wyższa w Rykach kształci na kierunku Pedagogika o profilu praktycznym. Obecnie kształcą także na kierunku Pedagogia o profilu ogólnie akademickim, ale studia na tym profilu są obecnie w fazie wygaszania. W roku akademickim 2019/2020 kształcenie na Uczelni w Rykach podejmowało 1 525 studentów, z czego zdecydowaną większość (blisko 70%) stanowili mężczyźni.

Tabela 10. Liczba studentów i absolwentów w powiecie ryckim według płci.

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Studenci ogółem	1989	2125	2294	2215	1941	1797	1525
Studenci kobiety	741	802	868	827	703	638	469
Studenci mężczyźni	1248	1323	1426	1388	1238	1159	1056
Absolwenci ogółem	479	565	572	521	582	542	478
Absolwenci kobiety	180	215	223	205	264	221	188
Absolwenci mężczyźni	299	350	349	316	318	321	290

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba etatów nauczycieli w szkołach powiatu ryckiego od 2013 roku zmniejszyła się znacząco, zjawisko to jest w dużej mierze skutkiem systematycznego spadku liczby etatów w szkołach średniego szczebla edukacji (tabela 10). W roku 2019/2020 liczba nauczycieli pełno i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na etaty w szkołach szczebla podstawowego wyniosła 436,7, natomiast w szkołach szczebla średniego i szkołach policealnych łącznie osiągnęła poziom 187,6 etatu co razem odpowiadało liczbie 624,3 etatu. Mając na uwadze liczbę nauczycieli przypadających na 100 uczniów można stwierdzić, że jest ona w powiecie umiarkowana. Wyniosła w ostatnim roku szkolnym 8,5 czyli dokładnie tyle co średnia dla województwa lubelskiego.

Tabela 10. Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na etaty według typów szkół

Typ szkoły	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba etatów							
Podstawowa	312,61	322,54	318,02	286,94	343,01	396,47	436,67
Gimnazjum	172,59	172,03	161,88	154,89	105,37	55,75	0
Ogólnokształcąca (liceum)	86,21	82,13	74,87	71,7	68,13	60,77	73,83

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Typ szkoły	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Średnia zawodowa (technikum)	99,07	100,83	105,57	101,64	101,31	101,9	113,81
Szkoły artystyczne	0	0	0	0	0	0	0
Zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	21,02	25,04	24,34	21,86	6,29	11,98	0
Policealna	38,58	39,62	34,9	33,71	14,1	14,99	0
Podstawowe i gimnazja razem	485,2	494,57	479,9	441,83	448,38	452,22	436,67
Ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne razem	244,88	247,62	239,68	228,91	189,83	189,64	187,64
Ogółem	730,08	742,19	719,58	670,74	638,21	641,86	624,31
Liczba etatów nauczycieli na 100 uczniów							
Powiat	8,0	8,3	8,4	8,3	8,1	8,6	8,5
Benchmark Polska	7,6	7,8	7,8	8,0	8,1	8,0	7,9
Benchmark woj. lubelskie	7,9	8,2	8,2	8,5	8,6	8,6	8,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na dzień przygotowania niniejszego opracowania w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ zarejestrowanych było 141 szkoleń, zogniskowanych aż w 24 obszarach tematycznych. Szkolenia te oferowało 13 różnych podmiotów, co oznacza że liczba potencjalnych podmiotów szkoleniowych działających na terenie powiatu nie jest duża, ale ich oferta szkoleniowa jest szeroka (tabela 11). Najczęściej oferta szkoleń dotyczyła obszaru usług transportowych (25 ofert). Drugim obszarem tematycznym pod względem liczby ofert szkoleniowych było zarządzanie i administrowanie, w ramach której oferowane było 14 tematów szkoleniowych. Z uwagi na liczbę oferowanych szkoleń na trzecim miejscu znalazły się jednocześnie szkolenia bhp oraz szkolenia z zakresu techniki i handlu artykułami technicznymi, w ramach których były po 12 ofert. Obszarem tematycznym w którym liczba oferowanych szkoleń przekroczyła 10 był jeszcze obszar informatyki i wykorzystania komputerów.

Tabela 11. Oferty szkoleń w STOR w styczniu 2020 roku

Obszar Szkolenia	Liczba oferowanych szkoleń
Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	2
Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	6
Nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne, w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia	1
Języki obce	2
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	7
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	4
Zarządzanie i administrowanie	14
Prace sekretarskie i biurowe	4
Prawo	2
Informatyka i wykorzystanie komputerów	11
Technika i handel artykułami technicznymi, w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów	12
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe, w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny	1
Architektura i budownictwo	2

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Obszar Szkolenia	Liczba oferowanych szkoleń
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	6
Opieka zdrowotna	3
Opieka społeczna, w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat	4
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	8
Usługi gastronomiczne	5
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	1
Usługi krawieckie, obuwnicze	5
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	25
Pozostałe usługi	3
BHP	12
Inne obszary szkoleń	1
Razem	141

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ
<http://stor.praca.gov.pl/portal/#/ris/wyszukiwarkaSzkolen>

Obszar pracodawców

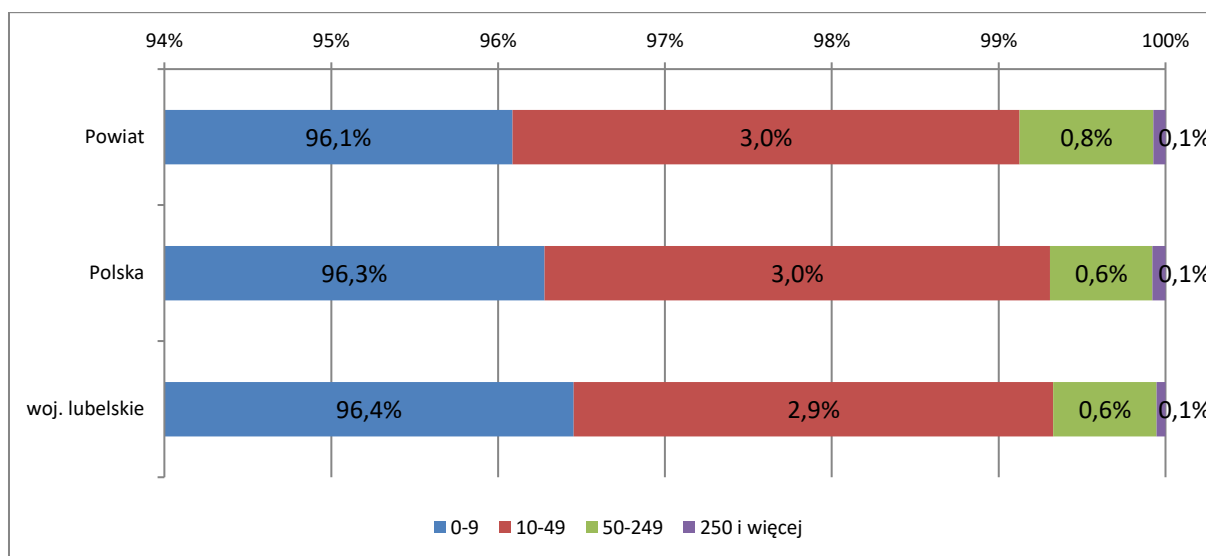
Na terenie powiatu na koniec 2019 roku w REGON zarejestrowanych było 4 114 podmiotów. W tym tj. 96,1% stanowiły najmniejsze podmioty zatrudniające nie więcej niż 9 pracowników. Poziom udziału mikropodmiotów w populacji ogółu podmiotów powiatu jest zatem nieznacznie mniejszy od średniej krajowej wynoszącej 96,3% i wojewódzkiej osiągającej poziom 96,4% (por. Tabela 12). Od 2013 roku widać trend przyrostu mikroprzedsiębiorstw. Przyrost ten jest systematyczny. Na przestrzeni 7 lat spadła liczba podmiotów w każdej grupie podmiotów zatrudniających powyżej 9 pracowników. Na terenie powiatu działają tylko 3 podmioty zatrudniające ponad 249 pracowników, w tym jeden z zatrudnieniem powyżej 999 osób (tabela 12, rysunek 3).

Tabela 12. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON według klas wielkości

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
0-9	3631	3663	3691	3706	3737	3839	3953
10-49	128	126	126	131	139	135	125
50-249	34	34	34	35	35	35	33
250-999	3	3	2	2	2	2	2
1000 i więcej	1	1	1	1	1	1	1
Razem	3797	3827	3854	3875	3914	4012	4114
Struktura (razem = 100%)							
0-9	95,6%	95,7%	95,8%	95,6%	95,5%	95,7%	96,1%
10-49	3,4%	3,3%	3,3%	3,4%	3,6%	3,4%	3,0%
50-249	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	0,8%
250-999	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
1000 i więcej	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

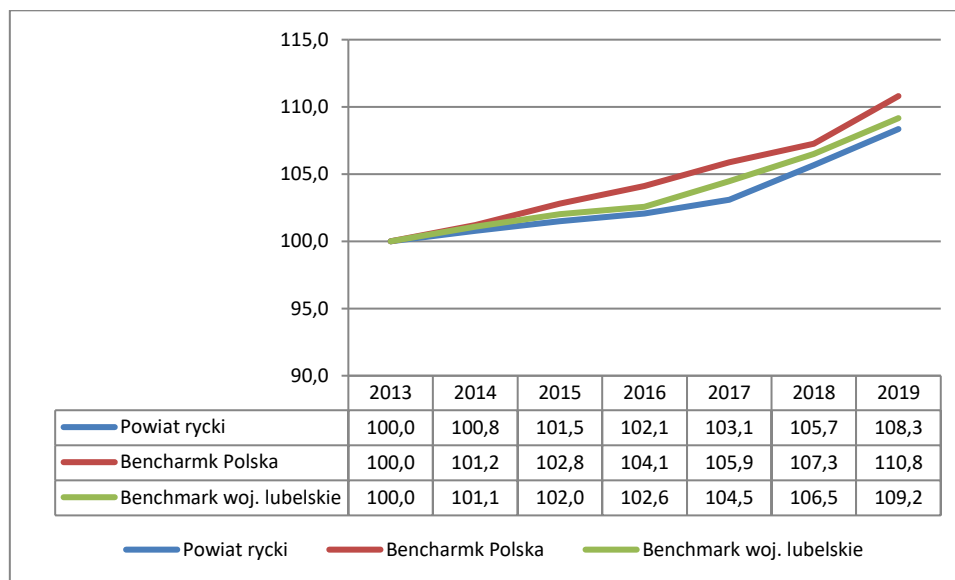
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 3. Struktura podmiotów gospodarki zarejestrowanych w REGON według wielkości, powiat na tle Polski i województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych w REGON, w ostatnich latach ukazuje stosunkowo niską aktywność przedsiębiorczą lokalnej społeczności (rysunek 4). W powiecie liczba podmiotów przyrasta wolniej niż przeciętnie w województwie i w kraju. Preferencja do uruchomienia własnej działalności są zatem w społeczności lokalnej analizowanego powiatu zdecydowanie niższe niż przeciętnie w kraju i regionie.

Rysunek 4. Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w latach 2013-2019, (rok 2013 = 100,0 %)

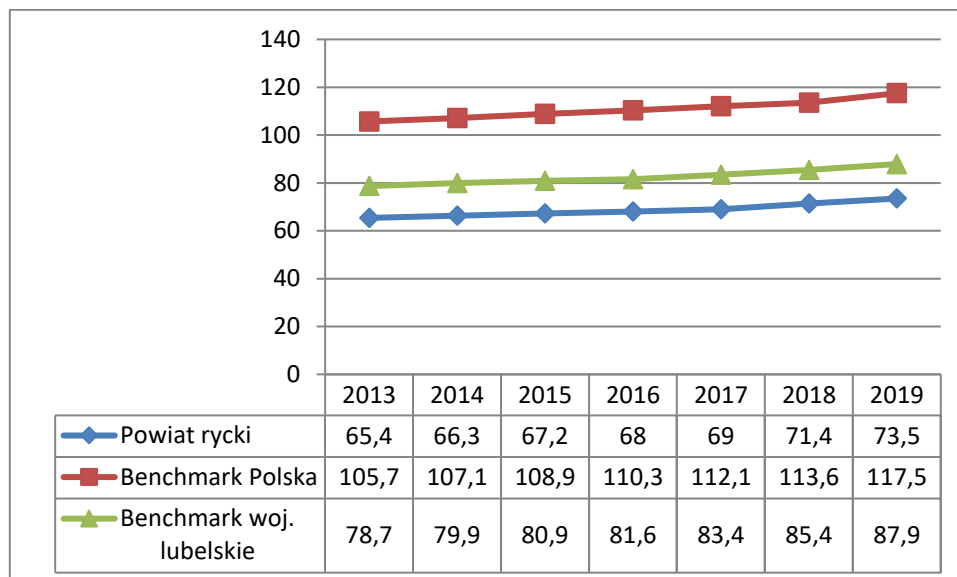
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Niska aktywność przedsiębiorcza lokalnej społeczności i związaną z tym gotowość do samo zatrudnienia wyrażona jest także w niskich wartościach wskaźnika nasycenia powiatu

**„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18**

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

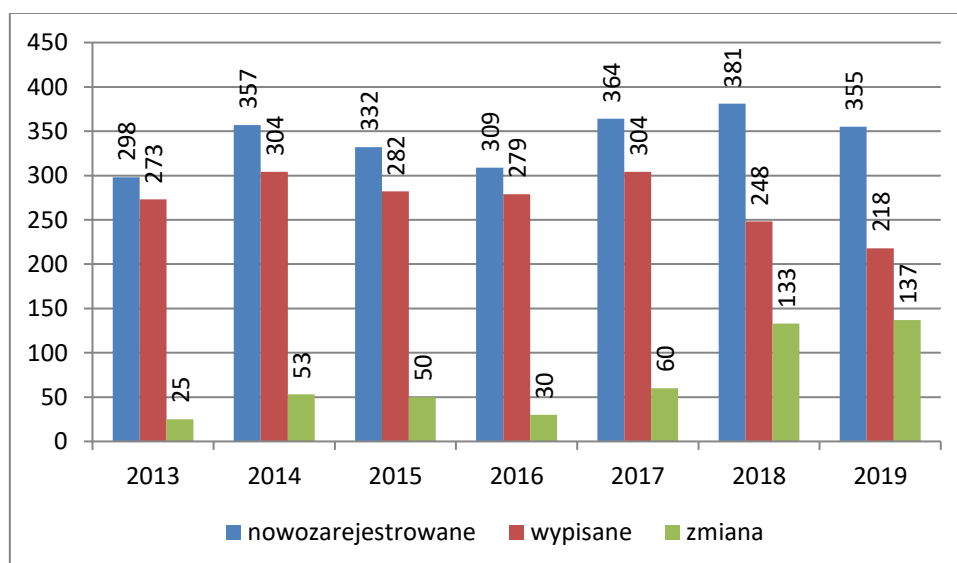
przedsiębiorczością, który mierzony jest liczbą podmiotów na 1000 mieszkańców. Na analizowanym terytorium wynosi on zaledwie 73,5, co jest wynikiem „dramatycznie” niskim przy wartości referencyjnej dla województwa 87,9 i przeciętnym poziomie dla całego kraju 117,5.

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców, powiat na tle kraju i województwa w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Potencjał do wzrostu przedsiębiorczości w powiecie istnieje. Świadczy o tym stosunkowo duża liczba podmiotów noworejestrowanych. Co roku przewyższa ona liczbę podmiotów wypisywanych z REGON. W konsekwencji przekłada się to na przyrost liczby podmiotów gospodarczych w analizowanej jednostce terytorialnej. W ostatnich dwóch latach przyrost ten ujawnił skłonność do akceleracji.

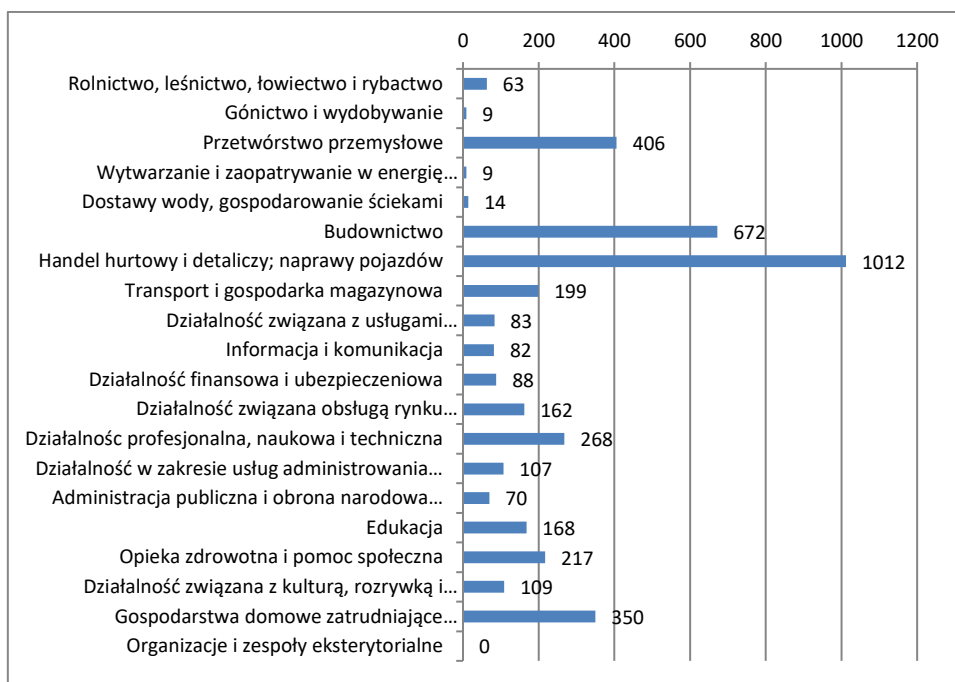

Rysunek 6. Nowo zarejestrowane i wypisane podmioty gospodarki narodowej latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W populacji podmiotów gospodarczych powiatu najliczniej reprezentowana jest sekcja handlu i napraw, w której funkcjonuje 1 012 podmiotów (rysunek 7). Drugie miejsce zajmuje budownictwo, w którym zarejestrowane były 672 podmioty, trzecie miejsce przypada 406 podmiotom trudniącym się w przetwórstwie przemysłowym. Czwarte miejsce pod względem częstości występowania zajęły podmioty z sekcji gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników liczące 350 jednostek. Pierwszą piątkę dopełniają podmioty specjalizujące się w działalności profesjonalnej i naukowej – jest ich w powiecie 268.

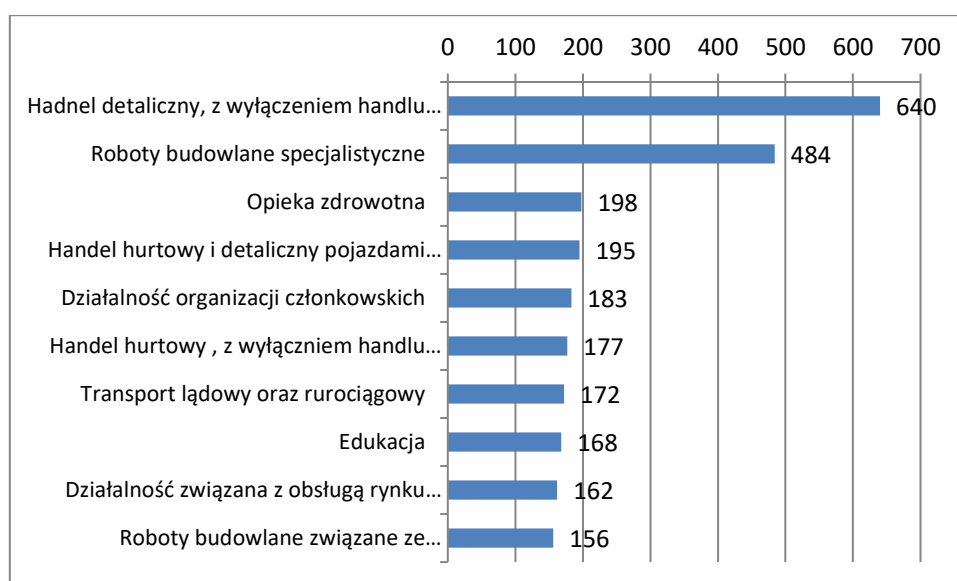

Rysunek 7. Podmioty gospodarki narodowej wg Sekcji PKD w powiecie w roku 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Najliczniejszą branżą w powiecie jest branża handlu detalicznego, drugie miejsce zajmuje branża specjalistycznych robót budowlanych. Na trzecim miejscu uplasowała się branża opieki zdrowotnej. Czwarte miejsce przypada branży handlu pojazdami samochodowymi, a piąte miejsce zajmuje działalność organizacji członkowskich (rysunek 8).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 8. Dziesięć branż liczących w powiecie najwięcej podmiotów gospodarczych w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W strukturze zatrudnienia, ujawnia się rolniczy charakter badanego powiatu. W sektorze rolnictwa zatrudnionych jest blisko 46,8% pracujących w powiecie, wykazywanych w statystykach GUS, co odpowiada 8 196 miejscom pracy w tym sektorze. Drugi pod względem liczby tworzonych miejsc pracy to sektor pozostałych usług, w którym jest 3 730 pracujących tj. 21,3% ogółu. Sektor przemysłu i budownictwa zajmuje 3 miejsce w opisywanym „zestawieniu” z liczbą pracujących wynoszącą 3 423 i udziałem w ogólnej liczbie pracujących na poziomie 19,6%. Sektor handlu i napraw mimo znaczącej liczby zarejestrowanych podmiotów nie odgrywa tak istotnej roli w kreowaniu popytu na pracę, gdyż pracuje w nim zaledwie 11,5% pracujących – co oznacza, że w sektorze tym funkcjonuje wiele mikropodmiotów. Analiza zmian w czasie pozwala twierdzić, że charakter regionu dość szybko zmienia się, na przestrzeni ostatnich 7 lat sektor rolniczy zdecydowanie stracił na znaczeniu na rynku pracy na rzecz innych sektorów gospodarki, głównie pozostałych usług oraz handlu i napraw.

Tabela 13. Pracujący w powiecie według grup sekcji

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8037	8033	8049	8084	8102	8154	8196
przemysł i budownictwo	3238	3127	2843	3009	3119	3432	3423
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	1612	1807	1904	1878	1954	2034	2009
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	171	172	161	155	157	152	144
pozostałe usługi	3214	3278	3407	3347	3534	3578	3730
Ogółem	16272	16417	16364	16473	16866	17350	17502
Struktura							

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	49,4%	48,9%	49,2%	49,1%	48,0%	47,0%	46,8%
przemysł i budownictwo	19,9%	19,0%	17,4%	18,3%	18,5%	19,8%	19,6%
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	9,9%	11,0%	11,6%	11,4%	11,6%	11,7%	11,5%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	1,1%	1,0%	1,0%	0,9%	0,9%	0,9%	0,8%
pozostałe usługi	19,8%	20,0%	20,8%	20,3%	21,0%	20,6%	21,3%
Ogółem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba ofert pracy na koniec listopada 2020 roku pozostała na poziomie zbliżonym do roku poprzedzającego. Wyniosła ona w 2020 roku 66 wobec 68 w 2019 roku. Jednocześnie nieznacznie wzrosła liczba osób bezrobotnych przypadających na jedną ofertę z 22 do 25. Oznacza to pogorszenie sytuacji na rynku pracy w skali ostatniego roku – większą liczbę osób bezrobotnych (tabela 14). Warto zauważyć, że oferty zgłoszone z sektora prywatnego w ciągu ostatniego miesiąca ujętego w poniższym zestawieniu stanowiły 86%, ogółu ofert tego miesiąca.

Tabela 14. Oferty pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku w badanym powiecie w ujęciu miesięcznym

Miesiąc	Oferty pracy:			bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę
	zgłoszone w ciągu miesiąca	zgłoszone w ciągu miesiąca z sektora prywatnego	stan na końcu miesiąca	
listopad (2019)	103	95	68	22
grudzień	72	58	33	47
styczeń	106	95	102	17
luty	148	120	146	12
marzec	69	58	102	16
kwiecień	69	66	106	16
maj	44	31	82	22
czerwiec	55	51	83	21
lipiec	168	143	137	13
sierpień	144	110	89	19
wrzesień	119	98	96	18
październik	90	79	60	28
listopad (2020)	120	103	66	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

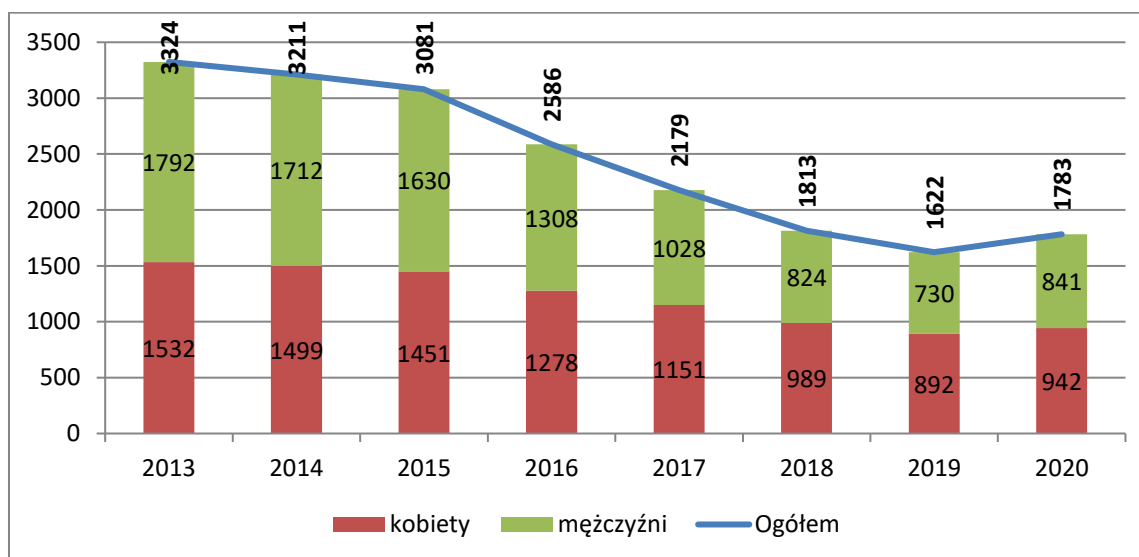
Liczba osób bezrobotnych spadała nieprzerwanie w latach 2013-2019. Według danych na koniec czerwca, zmniejszyła się o w tym czasie o 1702 osoby, tj. 51,2%. Pogorszenie się sytuacji gospodarczej w 2020 roku sprawiło, że na rynku pracy analizowanego powiatu przybyło 161 bezrobotnych (rysunek 9). W ślad za tym, spadająca we wcześniejszych latach, stopa bezrobocia w 2020 roku wzrosła. W całym analizowanym okresie, tj. w latach 2013-2020, zmniejszyła się ona

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

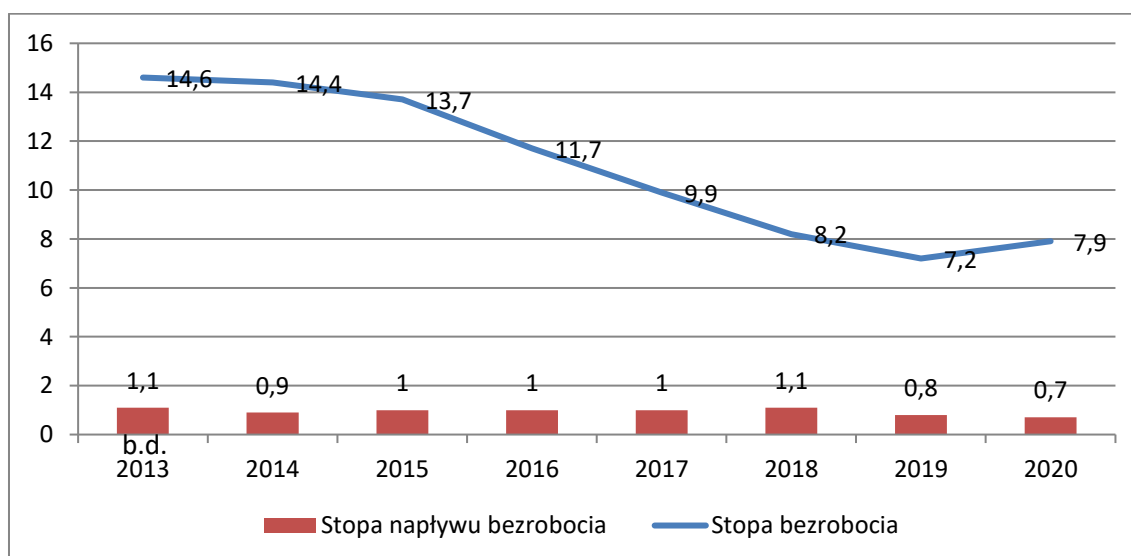
jednak znacząco z 14,6% do 7,9% (rysunek 10), tempo spadku tego wskaźnika było mniejsze niż bezrobocia, gdyż znacząco zmalała liczba osób aktywnych zawodowo – co jest skutkiem ubytku w powiecie osób w wieku produkcyjnym. Liczba bezrobotnych kobiet jest większa niż liczba bezrobotnych mężczyzn, aż o 12%, co oznacza, że pracodawcy w powiecie preferują zatrudniać kobiety.

Rysunek 9. Bezbrotocie rejestrowane w powiecie w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Stopa bezrobocia w latach 2013-2019 spadała niezależnie od zmian stopy napływu bezrobocia, zatem kluczową rolę w poprawie sytuacji na rynku pracy powiatu ryckiego odegrali pracodawcy tworzący nowe miejsca pracy (rysunek 10).

Rysunek 10. Stopa bezrobocia rejestrowanego i napływu bezrobocia w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

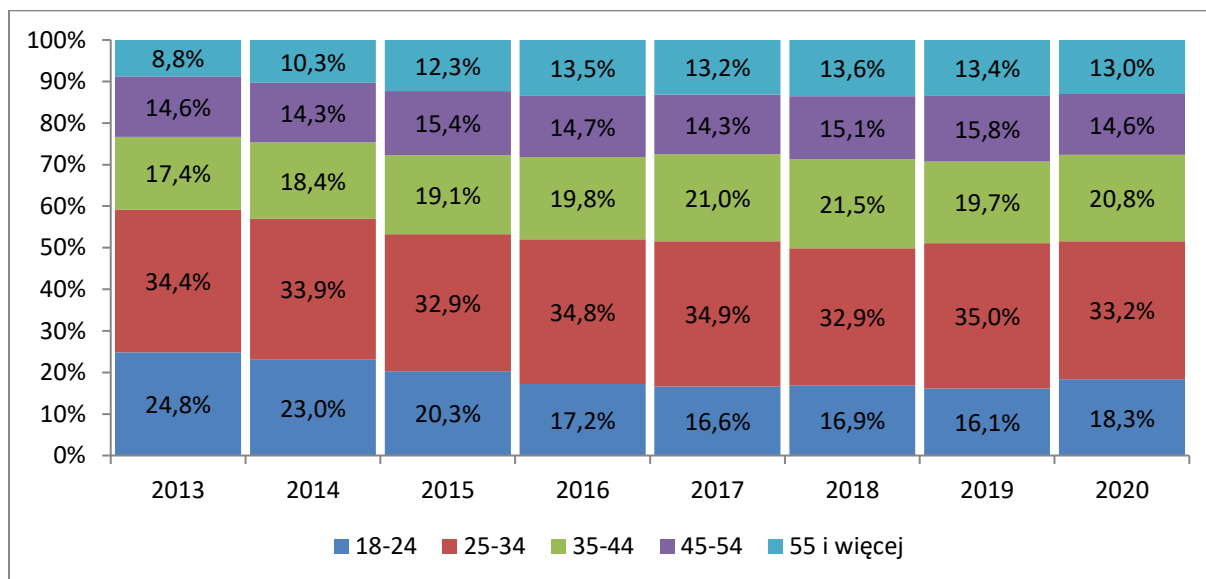
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wraz ze spadkiem bezrobocia coraz mniejszą część ogółu bezrobotnych stanowiły osoby poniżej 35 roku życia. Na przestrzeni lat zmalał wyraźnie problem bezrobocia osób najmłodszej kategorii wiekowej. Wyraźnie jednak wzrósł udział osób starszych w kształtowaniu powiatowego bezrobocia, w tym najstarszej wyróżnionej kategorii wiekowej – bezrobotnych powyżej 55 roku życia (rysunek 11). Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej osób bezrobotnych pozwalają stwierdzić, że wśród pracodawców zwiększyły się preferencje do zatrudniania osób młodych.

Rysunek 11. Struktura bezrobotnych w powiecie według wieku w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej bezrobotnych, nie są już tak wyraźne w odniesieniu do grup osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy – liczba osób w wieku do 30 roku życia wyraźnie spadła, prawie o połowę, ale udział tej grupy wiekowej w ogóle bezrobotnych niemal nie zmienił się. Wzrósł natomiast udział osób w wieku powyżej 50 roku życia, przy jednak malejącej liczebności tej frakcji. Udział, zaliczanych do kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej populacji bezrobotnych w powiecie na przestrzeni lat podlegał wahaniom. Najpierw znacząco wzrósł, potem jednak znacząco spadł i w skali całego okresu lat 2013-2020 zmniejszył się zaledwie o 0,9 pkt. proc. i wyniósł w I półroczu 2020 roku 51,4%. Za sprawą ogólnej poprawy na rynku pracy liczba osób długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się jednak o 820 osób, czyli spadła niemal o połowę (47,2%) w stosunku do roku 2013.

Tabela 15. Wybrane grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy

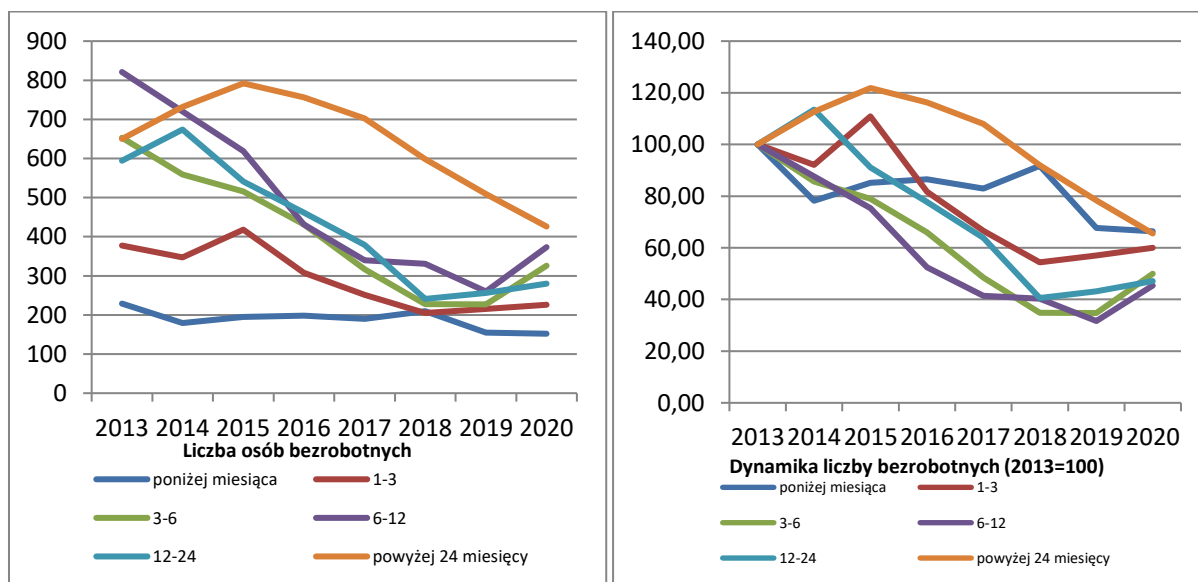
Osoby bezrobotne	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób								
do 30 roku życia	-	-	1205	919	742	592	536	634
powyżej 50 roku życia	542	554	627	542	455	389	359	384
długotrwale bezrobotne	1737	1916	1863	1638	1347	1110	986	917

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych								
do 30 roku życia	-	-	-	35,5%	34,1%	32,7%	33,0%	35,6%
powyżej 50 roku życia	16,3%	17,3%	20,4%	21,0%	20,9%	21,5%	22,1%	21,5%
długotrwale bezrobotne	52,3%	59,7%	60,5%	63,3%	61,8%	61,2%	60,8%	51,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Malejącą liczbę osób długotrwale bezrobotnych ukazują także dane o liczbie osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. W latach 2013-2020 zmalała liczba osób bezrobotnych we wszystkich frakcjach wyróżnionych z uwagi na czas pozostawania bez pracy. (rysunek 12). Najszybszy spadek dotyczył osób będących bezrobotnymi od 6 do 12 miesięcy.

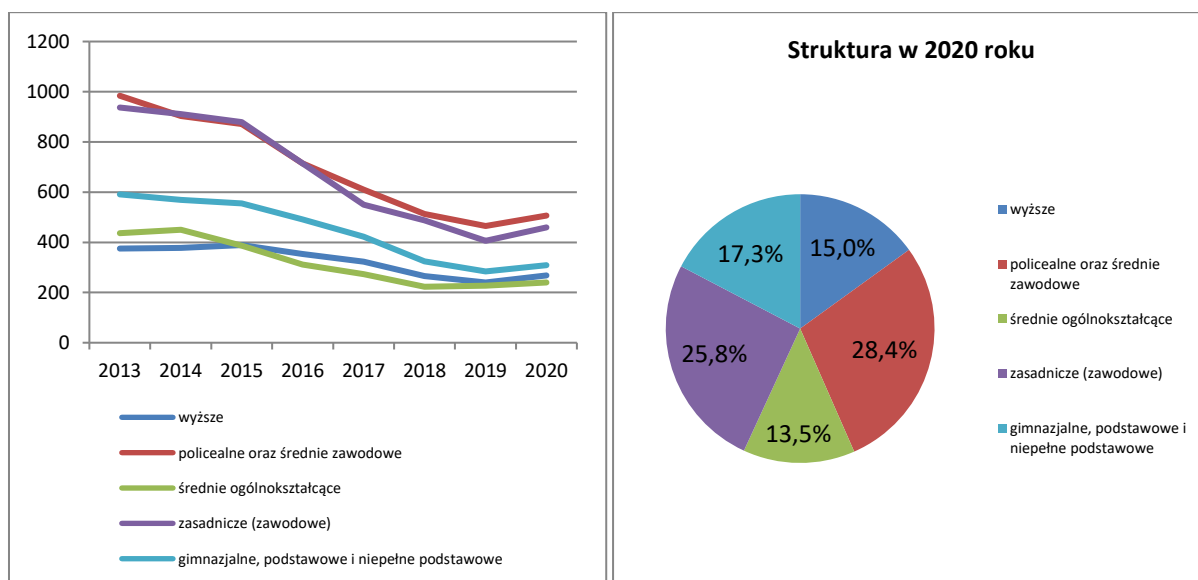

Rysunek 12. Bezrobocie i jego dynamika w latach 2013-2020 według czasu pozostawania bez pracy, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych powiatu najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (13,5%), a największą z wykształceniem policealnym oraz średnim zawodowym (28,4%). Największy spadek liczebności miał miejsce w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – zmniejszyła się ona o 477 osób tj. 51% w stosunku do roku 2013 – rysunek 13.

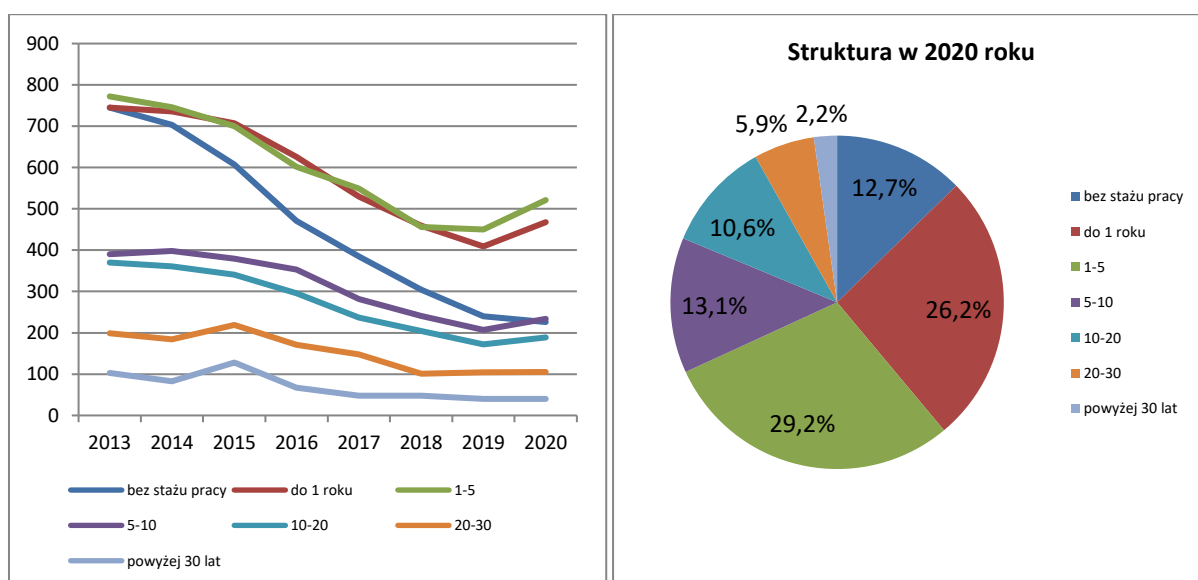
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 13. Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza liczby osób bezrobotnych według doświadczenia zawodowego, ukazuje że coraz łatwiej znajdują pracę osoby bez stażu pracy. Najliczniejszą frakcją są osoby ogółu bezrobotnych, które miały od 1 roku do 5 lat doświadczenia zawodowego (rysunek 14). Pracodawcy w powiecie ryckim cenią sobie pracowników z dużym wykształceniem – osoby z doświadczeniem powyżej 30 lat stanowią zaledwie 2,2% ogółu bezrobotnych w tej jednostce terytorialnej.

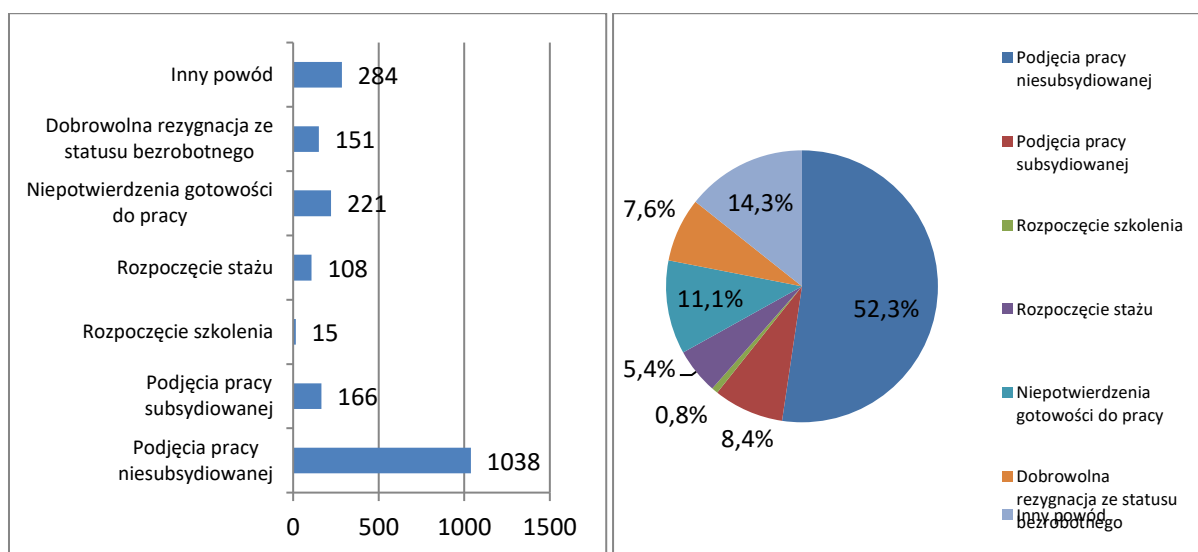

Rysunek 14. Liczba osób bezrobotnych według ich stażu pracy w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W okresie od stycznia do października 2020 roku z powiatowego urzędu pracy wyrejestrowanych zostało łącznie 1 983 bezrobotnych. Najczęstszą przyczyną opuszczenia rejestrów przez bezrobotnych, było podjęcie pracy niesubsydiowanej – pracę taką podjęło w ciągu roku 1 038 bezrobotnych (tj. 52,3% przyczyn wykreśleń z rejestru). Drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych było nie potwierdzenie gotowości do pracy – dokonało tego 221 osób (11,1% przyczyn wykreśleń), co ukazuje rysunek 15. Pracę subsydiowaną podjęło 166 osób, tj. 8,4% wykreślonych z rejestru.

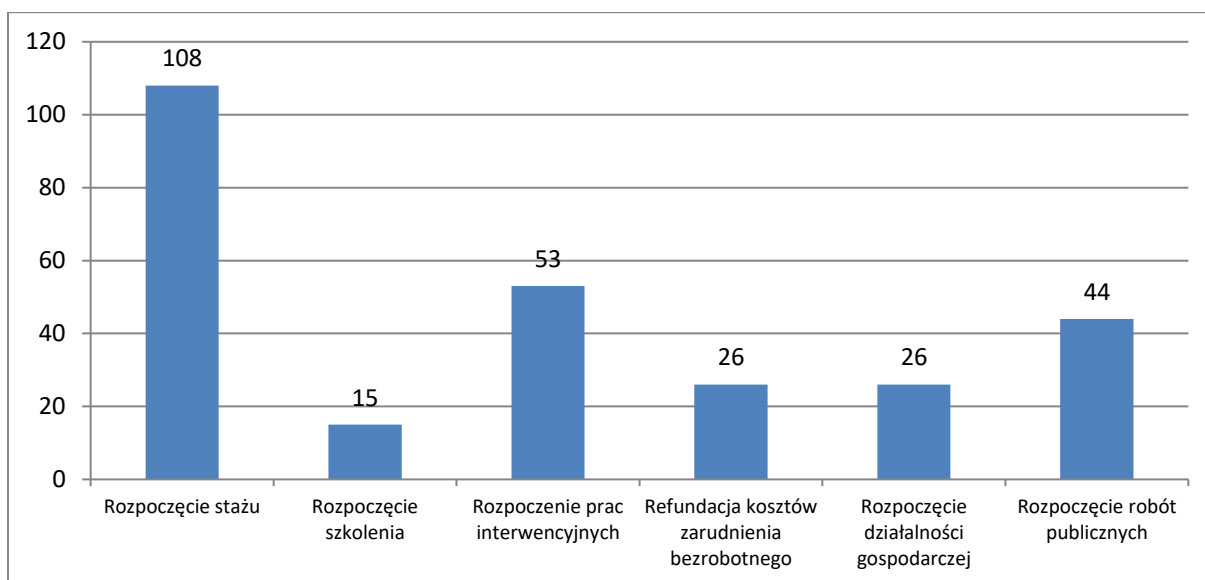

Rysunek 15. Podjęcia pracy przez bezrobotnych na tle przyczyn wypisu z rejestru bezrobotnych w powiecie od stycznia do października 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Skuteczną formą aktywizacji bezrobotnych w powiecie są staże. W okresie od stycznia do października 2020 roku pozwoliły one wyrejestrować 108 bezrobotnych. Drugą pod względem liczebności skuteczną aktywizacji były prace interwencyjne, których podjęły się 53 osoby. Robót publicznych, z kolei podjęło się 44 bezrobotnych, dzięki czemu możliwe było ich wykreślenie z rejestru (rysunek 15, tabela 16).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 15. Najliczniejsze formy aktywizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Tabela 16. Osoby wyłączone z ewidencji w powiecie

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-9
Osoby wyłączone z ewidencji w miejscu sprawozdawczym	267	263	242	112	198	160	355	130	256	1983
podjęcia pracy w miesiącu sprawozdawczym	130	134	135	80	110	123	273	70	149	1204
niesubsydiowanej	121	119	124	63	82	96	248	59	126	1038
podjęcia działalności gospodarczej	6	3	2	1	7	2	7	1	3	32
pracy sezonowej	0	0	0	0	0	0	0	58	0	58
subsydiowanej	9	15	11	17	28	27	25	11	23	166
prac interwencyjnych	4	9	7	3	1	18	1	4	6	53
robót publicznych	0	1	0	12	24	0	2	0	5	44
podjęcia działalności gospodarczej	0	0	0	0	0	8	13	3	2	26
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	2	2	1	0	1	0	9	4	7	26
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	1	1	1	2	0	1	0	0	3	9
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-9
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
inne	2	2	2	0	0	0	0	0	0	6
rozpoczęcia szkolenia	0	2	0	2	4	0	0	0	7	15
w tym w ramach bonu szkoleniowego	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
rozpoczęcia stażu	3	5	10	1	1	8	30	9	41	108
w tym w ramach bonu stażowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	0	0	0	0	28	0	0	3	2	33
w tym w ramach PAI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	6	10	4	0	0	0	2	5	6	33
odmowy ustalenia profilu pomocy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
niepotwierdzenia gotowości do pracy	57	45	49	0	7	18	1	21	23	221
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	47	39	16	2	12	2	5	10	18	151
podjęcia nauki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
osiągnięcia wieku emerytalnego	5	4	6	6	0	5	2	2	3	33
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1	3	4	5	1	1	1	0	0	16
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	4	1	1	0	4	0	1	4	0	15
inne	14	20	17	16	31	3	40	6	7	154

Źródło: Opracowanie własne na Sprawozdań MRPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy”

W świetle uprzednio prezentowanych danych, nie ulega wątpliwości, że aktywizacja zawodowa realizowana przez urzędy pracy pełni ważną rolę w rozwiązywaniu problemów bezrobocia. Kluczową rolę jednak na lokalnym rynku pracy odgrywają pracodawcy, którzy oferując miejsca pracy i zatrudniając pracowników, tworzą warunki do podejmowania przez pracowników pracy niesubsydiowanej, stanowiącej najczęstszy powód wykreślenia bezrobotnych z rejestru. W 2019 roku zgłoszono na terenie powiatu ryckiego 1 629 ofert pracy, z czego 1 488 ofert zarejestrowano w CBOP, natomiast 141 w Internecie. Zatem oferty internetowe stanowiły 8,65% ogólnej liczby ofert pracy. Najwięcej ofert pracy zgłaszano wśród grupy zawodów: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (340 ofert, tj. 20,87% ogółu), pracownicy wykonujący prace proste (327 ofert, tj. 20,07% ogółu) oraz pracownicy usług i sprzedawcy (270 ofert, tj. 16,57%), natomiast najmniej w grupach zawodów: siły

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zbrojne (0), rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (1 oferta) i przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (12 oferty).³³

W CBOP najwięcej ofert pracy zarejestrowano w przypadku zawodów z grup wielkich: pracownicy wykonujący prace proste (99,78%), robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (99,35%), pracownicy biurowi (97,7%) oraz pracownicy usług i sprzedawcy (93,52%). Za pośrednictwem portali internetowych najczęściej oferowano pracę z grupy zawodów przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (80,65% ofert z tej grupy zawodów zamieszczono w Internecie).³⁴

Tabela 17. Liczba ofert pracy powiecie w Centralnej Bazie Ofert Pracy i w Internecie w 2019 roku.

Kod grupy zawodów	Nazwa wielkiej grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet	Razem
w liczbach bezwzględnych				
Ogółem		1488	141	1629
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	12	50	62
2	SPECJALIŚCI	102	43	145
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	130	14	144
4	PRACOWNICY BIUROWI	186	2	188
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	270	19	289
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	1	0	1
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	340	7	347
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	120	5	125
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	327	1	328
0	SIŁY ZBROJNE	0	0	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rykach, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie ryckim w 2019 roku, Ryki, 2020, s. 14

Deficyt zawodów na terenie analizowanego powiatu jest stosunkowo duży. Według danych za rok 2019, status zawodów deficytowych miało 28 profesji w tym 16 było zawodami maksymalnie deficytowymi. W największym stopniu brakowało na rynku pracy operatorów maszyn i urządzeń do obróbki drewna oraz kierowników w handlu detalicznym i hurtowym. Niski wskaźnik dostępności charakteryzował takie zawody deficytowe jak: inżynierowie mechanicy oraz operatorzy maszyn

³³ Powiatowy Urząd Pracy w Rykach, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie ryckim w 2019 roku, Ryki, 2020, s. 13-14.

³⁴ Tamże, s. 14.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

i urzędzeń do produkcji i przetwórstwa metali. Z kolei najwięcej bezrobotnych wśród grup elementarnych deficytowych odnotowano w grupie kierowców operatorów wózków jezdniowych (tabela 18).

Tabela 18. Elementarne grupy zawodów najbardziej deficytowych w powiecie w 2019 roku

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
8172	Operatorzy maszyn i urzędzeń do obróbki drewna	3	100,00	0,00
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	3		0,00
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	1	0,00	0,00
8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	1	0,00	0,00
1211	Kierownicy do spraw finansowych	0	0,00	0,00
3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	0	50,00	50,00
1323	Kierownicy do spraw budownictwa	0	0,00	0,00
3411	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	0	0,00	0,00
5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0,00	0,00
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0	33,33	33,33
8113	Operatorzy urzędzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	0	0,00	0,00
9215	Robotnicy wykonujący prace proste w leśnictwie	0	66,67	33,33
8172	Operatorzy maszyn i urzędzeń do obróbki drewna	3	100,00	0,00
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	3		0,00
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	1	0,00	0,00
8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	1	0,00	0,00

*W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2144	Inżynierowie mechanicy	0,08	1,50	0,06		1,00	0,00	0,00
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	0,08	1,33	0,06		1,00	100,00	0,00
8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	0,25	3,00	0,08		1,00		0,00
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0,17	1,25	0,13		1,00	0,00	0,00
3322	Przedstawiciele handlowi	0,92	4,33	0,21		1,33	7,50	2,50
9334	Układacze towarów na półkach	0,67	2,75	0,24		1,50	11,11	11,11
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	0,42	1,33	0,31		1,00	0,00	0,00
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	0,08	0,25	0,33		1,00	0,00	0,00

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	0,42	1,17	0,36	0,00	1,00	50,00	0,00
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	0,67	1,17	0,57		1,33	0,00	0,00
2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	0,25	0,42	0,60		1,33	0,00	0,00
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	2,08	2,83	0,74	50,00	1,00	11,11	0,00

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rykach, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie ryckim w 2019 roku, Ryki, 2020, s. 18-19.

Lista zawodów nadwyżkowych w badanym powiecie jest znacznie krótsza niż zawodów deficytowych. W rankingu 12 elementarnych grup zawodów nadwyżkowych, 3 zalicza się do grup zawodów maksymalnie nadwyżkowych, tj. ekonomiści (10 bezrobotnych), robotnicy leśni (2 bezrobotnych) i formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła (2 bezrobotnych), co oznacza, że w tych zawodach nie ma żadnych ofert pracy. Wśród zawodów deficytowych najniższą dostępnością ofert pracy charakteryzowały się elementarne grupy zawodów: krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni i robotnicy pracujący przy przeładunku towarów (wskaźnik dostępności ofert pracy na poziomie odpowiednio 209,50 oraz 93,00). W grupie elementarnej psychologów i pokrewni wszyscy bezrobotni są osobami długotrwale bezrobotnymi (wskaźnik długotrwałego bezrobocia na poziomie 100%).³⁵

Tabela 19. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w powiecie w 2019 roku

MAKSYMALNA NADWYŻKA*		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
2631	Ekonomiści	10
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	2
7315	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	2

* W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

³⁵ Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rykach, Monitoring..., op. cit., s. 21.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średnio-miesięczna liczba bezrobotnych	Średnio-miesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	34,92	0,17	209,50	57,50	0,95	0,00	0,00
9333	Robotnicy pracujący przy przeladunku towarów	7,75	0,08	93,00	57,14	0,86	100,00	0,00
2633	Filozofowie, historycy i politolodzy	6,25	0,08	75,00	66,67	0,83	0,00	0,00
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	6,25	0,17	37,50	57,14	0,83	100,00	100,00
2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	7,25	0,25	29,00	60,00	0,75	0,00	0,00
3259	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	4,25	0,17	25,50	66,67	0,80	0,00	0,00
4412	Listonosze i pokrewni	3,42	0,17	20,50	66,67	0,86	50,00	50,00
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	35,92	6,50	5,53	54,55	0,98	10,26	3,85
2634	Psycholodzy i pokrewni	0,42	0,17	2,50	100,00	0,50	50,00	50,00

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rykach, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie ryckim w 2019 roku, Ryki, 2020, s. 21-22.

Według barometru zawodów w powiecie ryckim najbardziej poszukiwanymi w 2021 roku pracownikami będą:³⁶

ZAWÓD	KOMENTARZE
geodeci i kartografowie	brak kwalifikacji
lekarze	rozbudowa szpitala, brak osób z wykształceniem

³⁶ Źródło: Barometr zawodów: <https://barometrzwadov.pl/lubelskie/prognozy-w-tabelach>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

nauczyciele przedmiotów zawodowych	brak kwalifikacji
nauczyciele praktycznej nauki zawodu	brak kwalifikacji
samodzielni księgowi	brak doświadczenia
opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej	trudna specyfika pracy, potrzeba dojazdu
magazynierzy	brak kwalifikacji
operatorzy obrabiarek skrawających	powstanie nowych miejsc pracy, brak kwalifikacji
pracownicy ds. finansowo-księgowych ze znajomością języków obcych	brak wymaganej znajomości języka obcego
ogrodnicy i sadownicy	zatrudnianie cudzoziemców, niskie wynagrodzenie, trudna specyfika pracy
spawacze	brak umiejętności praktycznych, przeciwwskazania zdrowotne
kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	zatrudnianie cudzoziemców, brak doświadczenia, brak dodatkowych uprawnień
elektrycy, elektromechanicy i elektrycy	brak kwalifikacji

Źródło: Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl/lubelskie/prognozy-w-tabelach>

Największy problem ze znalezieniem w powiecie pracy z uwagi na nadwyżkę poszukujących pracy mogą mieć:³⁷

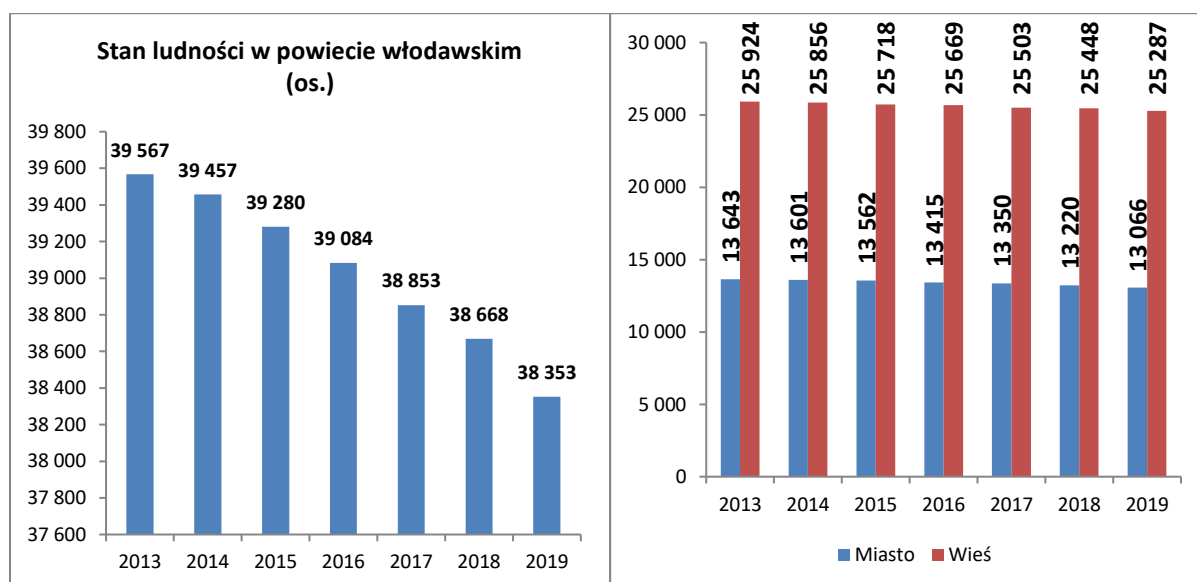
- pedagodzy
- technicy budownictwa
- technicy mechanicy
- pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej

³⁷ Tamże.

Powiat włodawski

Obszar edukacji i kształcenia

Na terenie powiatu włodawskiego, według stanu na koniec 2019 roku, mieszkało 38 353 osób, z czego mieszkańcy obszarów wiejskich stanowili 65,9% (tj. 25 287 osób), a obszarów miejskich 34,1% (tj. 13 066 osób). Od lat w badanym powiecie obserwuje się stały spadek stanu ludności zarówno z obszarów miejskich, jak i obszarów wiejskich powiatu. W konsekwencji ilość zasobów ludzkich zamieszkujących powiat włodawski systematycznie maleje. W skali 7 lat stan populacji zmniejszył się o 3,1%, co oznaczało spadek stanu ludności o 1 214 mieszkańców. (rysunek 1).

Rysunek 1. Stan ludności w analizowanym powiecie w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Wraz ze spadkiem stanu ludności w analizowanym powiecie maleje liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, spada także udział tych kategorii w populacji zamieszkującej powiat (tabela 1). Na koniec 2019 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 60,1% ogółu mieszkańców powiatu, a jej liczba wyniosła 23 054 osoby. Trendowi spadku liczby osób w wieku produkcyjnym towarzyszy także negatywny trend spadku liczby i udziału w populacji powiatu osób w wieku przedprodukcyjnym, przy jednoczesnym szybkim wzroście udziału w populacji osób w wieku poprodukcyjnym. Jest to naturalny konsekwencja, a jednocześnie objaw starzenia się polskiego społeczeństwa - zjawisko to w przypadku powiatu włodawskiego jest bardzo wyraźne, w długiej perspektywie będzie skutkowało zmniejszeniem podaży pracy na rynku pracy.

Tabela 1. Liczba i struktura ludności w powiecie według grup ekonomicznych

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	7173	7070	6981	6869	6834	6777	6695
Ludność w wieku produkcyjnym	25104	24867	24530	24211	23809	23464	23054
Ludność w wieku poprodukcyjnym	7290	7520	7769	8004	8210	8427	8604
Struktura							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	18,1%	17,9%	17,8%	17,6%	17,6%	17,5%	17,5%
Ludność w wieku produkcyjnym	63,4%	63,0%	62,4%	61,9%	61,3%	60,7%	60,1%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	18,4%	19,1%	19,8%	20,5%	21,1%	21,8%	22,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2019/2020 na terenie powiatu funkcjonowało 21 placówek edukacji podstawowej, w tym jedna miała status szkoły specjalnej (tabela 2). W powiecie nie działa żadna szkoła podstawowa dla dorosłych. Całkowita liczba placówek edukacji podstawowej zmniejszyła się z 33 w 2013 roku aż o 12 jednostek czyli ponad 36,3%.

Tabela 2. Szkoły gimnazjalne i podstawowe według typu

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	33	32	30	30	27	27	21
Szkoły podstawowe	23	22	20	20	21	21	21
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	22	21	19	19	20	20	20
specjalne	1	1	1	1	1	1	1
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja*	10	10	10	10	6	6	0*
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	9	9	9	9	5	5	-
specjalne	1	1	1	1	1	1	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

*W skutek reformy systemu oświaty z 2017, dzień 31 sierpnia 2019 roku był ostatnim dniem funkcjonowania gimnazjum w ustroju szkolnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Sieć placówek edukacji podstawowej jest stosunkowo rzadka – na 100 km² przypada w powiecie zaledwie 1,7 placówki tj. ponad dwukrotnie mniej niż średnio w regionie. Znacznie lepiej powiat wypada pod względem liczby szkół przypadających na 1000 potencjalnych uczniów, tj. osób w wieku 6-14 lat. W powiecie włodawskim, w roku szkolnym 2019/2020, liczba ta wynosiła niemal 6,0 w czasie gdy w województwie jest to około 5, a przeciętnie w Polsce 4. Przytoczone dane oznaczają, że niską gęstość sieci szkół usprawiedliwia niska gęstość zaludnienia analizowanego powiatu.

Tabela 3. Gęstość placówek edukacji podstawowej w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe/gimnazja na 100 km²	2,627	2,548	2,389	2,389	2,150	2,150	1,672
Benchmark Polska	6,735	6,768	6,795	6,787	5,281	5,206	4,638
Benchmark woj. lubelskie	5,812	5,796	5,780	5,732	4,490	4,430	3,845

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szkoły podstawowe/1000 mieszk. w wieku 6-14 lat	9,579	9,195	8,638	8,693	7,697	7,692	5,988
Benchmark Polska	6,295	6,235	6,161	6,071	4,666	4,550	4,037
Benchmark woj. lubelskie	7,624	7,592	7,549	7,481	5,833	5,749	5,014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych w powiecie jest 9. Przeważają wśród nich branżowe szkoły I stopnia, których jest łącznie 4. Drugą pod względem liczebności kategorią są licea, których jest 3. Dopelnienie analizowanej grupy szkół stanowią technika liczące w powiecie 2 podmioty. Jedną ze szkół średnich jest szkołą artystyczną, nie dającą jednak uprawnień zawodowych (tabela 4). Bezpośrednio w powiecie włodawskim nie ma żadnej szkoły wyższej, dorośli mają jedynie na terenie powiatu możliwość edukacji w jednym liceum ogólnokształcącym. Liczba niemal wszystkich typów placówek na przestrzeni ostatnich 7 lat zmniejszyła się, jedynie liczba branżowych szkół I stopnia utrzymuje się na stałym poziomie 4 podmiotów.

Tabela 4. Szkoły ponadgimnazjalne i policealne w powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	11	11	11	11	10	9	9
ogólnokształcące (licea) razem	4	4	5	5	4	3	3
średnie zawodowe (technika) razem	3	3	2	2	2	2	2
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	4	4	4	4	4	4	4
Policealne ogółem	2	2	2	2	2	1	0
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	13	13	13	13	12	10	9
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	4	4	5	5	4	3	3
dla młodzieży bez specjalnych	2	2	2	2	2	2	2
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	2	2	3	3	2	1	1
Szkoły średnie zawodowe (technika)	3	3	2	2	2	2	2
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	0	0	1	1	1	1	1
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	4	4	4	4	4	4	4
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	1	1	1	1	1	1	1
zawodowe dla młodzieży specjalne	1	1	1	1	0	0	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	2	2	2	2	0	0	-

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	2	2	2
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	1	1	1
Szkoły policealne razem	2	2	2	2	2	1	0
dla młodzieży bez specjalnych	0	0	0	0	0	0	0
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	2	2	2	2	2	1	-

 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2019/2020, na terenie powiatu włodawskiego edukację w szkole podstawowej podejmowało 2 819 uczniów, z czego 1,9% stanowili uczniowie szkół specjalnych, których było 53 osoby. Liczba uczniów szkół podstawowych od czterech lat wykazuje tendencję spadkową, w skutek tego trendu na przestrzeni 7 lat zmniejszyła się o 419 uczniów tj. o 12,9% (tabela 5).

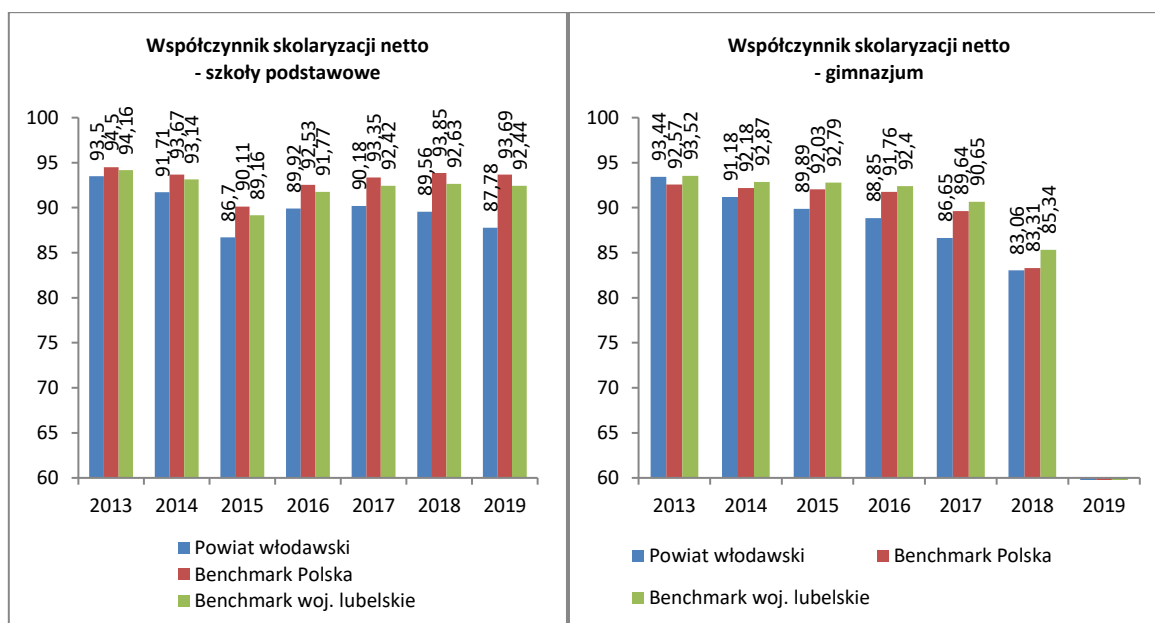
Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	3389	3441	3510	3238	3194	3223	2819
Szkoły podstawowe	2152	2270	2387	2160	2514	2858	2819
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	2122	2239	2355	2129	2478	2817	2766
Specjalne	30	31	32	31	36	41	53
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja	1237	1171	1123	1078	680	365	-
dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	1203	1136	1099	1046	668	354	-
specjalne	34	35	24	32	12	11	-
dla dorosłych	0	0	0	0	0	0	0

 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Współczynnik skolaryzacji netto w powiecie jest bardzo niski – wynosi zaledwie 87,8. Jest to wartość mniejsza niż średnio w kraju lub w woj. lubelskim o 4-6 punktów procentowych. Niższy niż przeciętnie wskaźnik skolaryzacji powiatu sugeruje, że mieszkańcy powiatu poszukują możliwości edukacyjnych poza jego granicami, bądź częściej niż przeciętnie nie podejmują edukacji wcale, co każe jednak konstatować, że dostępny poziom edukacji na terenie powiatu oceniają nisko.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 2. Współczynnik solaryzacji netto w szkołach dla szkół podstawowych i gimnazjum

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Szkoły nauczania podstawowego zlokalizowane w powiecie włodawskim są bardzo małe w porównaniu do przeciętnej regionalnej, a tym bardziej w porównaniu do średniej krajowej (tabela 6). W roku szkolnym 2019/2020 na jedną placówkę powiatu włodawskiego przypadało średnio 134 uczniów, w czasie gdy w Polsce było to 211, a w woj. lubelskim 168.

Tabela 6. Przeciętna liczba uczniów przypadających na placówkę szkolną

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe i gimnazja	103	108	117	108	118	119	134
Benchmark Polska	156	161	168	159	204	209	211
Benchmark woj. lubelskie	129	132	136	128	162	164	168
Szkoły podstawowe	94	103	119	108	120	136	134
Benchmark Polska	160	170	183	170	182	209	211
Benchmark woj. lubelskie	123	131	139	128	145	166	168
Gimnazja	124	117	112	108	113	61	-
Benchmark Polska	150	145	141	139	367	209	-
Benchmark woj. lubelskie	139	134	130	127	273	149	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W szkołach średnich w roku szkolnym 2019/2020 naukę podejmowało 1 273 mieszkańców badanego powiatu, w tym 612 było uczniami techników, 532 liceów ogólnokształcących i 129 branżowych szkół I stopnia (tabela 7). Niepokojącym jest wyraźny trend spadkowy osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych – zjawisko to, na przestrzeni lat 2013-2018 dotyczy każdego typu szkół. W roku 2019 liczba uczniów tych szkół wzrosła, co wynika z „efektu podwójnego rocznika”, związanego z zakończeniem reformy oświaty, ale w perspektywie

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

długoterminowej, można spodziewać się kontynuacji negatywnego zjawiska obserwowanego we wcześniejszych latach. Będzie to przekładać się na niższą podaż wyedukowanej siły roboczej na lokalnym rynku pracy. Warto zauważyć, że 5 na 10 uczniów szkół średnich kształciło się w liceach ogólnokształcących, a tyle samo uczyło się w technikach lub branżowych szkołach I stopnia. Zatem 50% uczniów szkół średniego szczebla edukacji w powiecie może szybko zasilić lokalny rynek pracy, gdyż już nabywa kompetencje zawodowe – w roku 2019/2020, jak uprzednio zauważono, było ich 612 w technikach i 129 w branżowych szkołach I stopnia.

Tabela 7. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych i policealnych w badanym powiecie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ponadgimnazjalne ogółem	1456	1410	1330	1235	1164	1005	1273
ogólnokształcące (licea) razem	753	722	670	575	505	416	532
średnie zawodowe (technika) razem	534	515	483	491	491	462	612
zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	169	173	177	169	168	127	129
Policealne ogółem	93	89	60	60	51	13	0
Ponadgimnazjalne i policealne ogółem	1549	1499	1390	1295	1215	1018	1273
Szkoły ogólnokształcące (licea) razem	753	722	670	575	505	416	532
dla młodzieży bez specjalnych	613	565	519	466	434	386	508
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
dla dorosłych	140	157	151	109	71	30	24
Szkoły średnie zawodowe (technika)	534	515	483	491	491	462	612
w tym:							
ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne dające uprawnienia zawodowe kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	0	0	0	0	0	0	0
artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	0	0	21	33	84	100	97
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	169	173	177	169	116	54	24
szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	20	22	23	19	29	22	24
zawodowe dla młodzieży specjalne	11	13	15	13	5	3	-
zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	138	138	139	137	82	29	-
Branżowe I stopnia (bez specjalnych)	0	0	0	0	0	0	0
Branżowe I stopnia dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły policealne razem	93	89	60	60	51	13	0
szkoły policealne w tym kolegium pracowników służb społecznych bez specjalnych	93	89	60	60	51	13	0
dla młodzieży specjalne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W roku szkolnym 2018/2019 w szkołach ponadpodstawowych powiatu włodawskiego najwięcej uczniów tj. 183 zdobywało wiedzę i umiejętności na kierunku inżynieryjno-technicznym. Drugie miejsce pod względem „popularności” zajmowały usługi dla ludności – na tym kierunku uczyły się 163 osoby. Trzecie miejsce pod względem liczby uczniów zajmują kierunki architektury i budownictwa, liczba uczniów wyniosła w tym przypadku 50. Czwarte miejsce zajęły kierunki rolnicze z liczbą 49 uczniów. W powiecie można także zidentyfikować szkoły kształcące na kierunkach

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

związanych z produkcją i przetwórstwem (15 uczniów) oraz biznesem i administracją (1 uczeń) – tabela 8a.

Tabela 8. Uczniowie według podgrup kierunków kształcenia

Specjalizacja szkoły	Ogółem	zasadnicze szkoły zawodowe bez specjalnych	branżowe szkoły I stopnia bez specjalnych	technika bez specjalnych	szkoły policealne bez specjalnych	zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	branżowe szkoły I stopnia specjalne	specjalne technika	szkoły policealne specjalne
pedagogiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
artystyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
społeczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dziennikarstwa i informacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
biznesu i administracji	1	0	1	0	0	0	0	0	0
fizyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
technologii teleinformacyjnych	97	0	0	97	0	0	0	0	0
inżynieryjno-techniczna	183	12	19	152	0	0	0	0	0
produkcji i przetwórstwa	15	2	13	0	0	0	0	0	0
architektury i budownictwa	50	10	28	12	0	0	0	0	0
rolnicze	49	0	0	49	0	0	0	0	0
leśne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rybactwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
weterynaryjna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
medyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
opieki społecznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usługi dla ludności	163	5	6	152	0	0	0	0	0
higieny i bezpieczeństwa pracy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ochrony i bezpieczeństwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usług transportowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

Na terenie powiatu tylko jedna placówka edukacji średniego szczebla ma status szkoły niepublicznej. Jest to Branżowa Szkoła I Stopnia we Włodawie prowadzona przez Europejski Ruch Aktywizacji Społecznej „ERAS”. Pozostałe szkoły ponadgimnazjalne i ponadpodstawowe oraz policealne zlokalizowane w powiecie włodawskim mają status szkół publicznych. Ich gestorem jest powiat ziemski lub Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (tabela 9). Według rejestru placówek oświatowych na terenie powiatu, w styczniu 2021 roku, zlokalizowane były 2 technika. Wszystkie miały status szkół publicznych.

Warto, dodać że w powiecie włodawskim działają dwie publiczne placówki kształcenia ustawicznego – Centrum Kształcenia Ustawicznego, którego gestorem jest Ministerstwo

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Sprawiedliwości oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego w Korolówce-Osadzie prowadzone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tabela 9. Szkoły ogólnokształcące, branżowe I stopnia oraz policealne według gestora

Wyszczególnienie	Jednostka samorządu gminnego	Samorząd powiatowy - powiat ziemski	Miasto na prawach powiatu	Jednostka samorządu wojewódzkiego	Jednostka administracji rządowej (centralnej)	Organizacja społeczna lub stowarzyszenie	Organizacja wyznaniowa	Pozostałe
Szkoły ogólnokształcące (licea)	0	2	0	0	1	0	0	0
Szkoły zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	0	2	0	0	0	1	0	0
Szkoły policealne	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba etatów nauczycieli w szkołach powiatu włodawskiego od 2013 roku nieznacznie spada, zaobserwować można niewielkie wahania tej liczby w czasie, które dotyczą zarówno etatów dla nauczycieli w szkołach podstawowych jak i w szkołach średnich (tabela 10). W roku 2019/2020 liczba nauczycieli pełno i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na etaty w szkołach szczebla podstawowego wyniosła 290,8, natomiast w szkołach szczebla średniego i szkołach policealnych łącznie osiągnęła poziom 130,9 etatu, co razem odpowiadało liczbie 421,8 etatów. Mając na uwadze liczbę nauczycieli przypadających na 100 uczniów można stwierdzić, że jest ona w powiecie bardzo wysoka. Wyniosła w ostatnim roku szkolnym 10,1 i była wyższa o 2,2 od średniej dla Polski, co oznacza, że uczniowie mogą liczyć w powiecie na znacznie większy dostęp do nauczyciela niż przeciętnie w kraju.

Tabela 10. Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na etaty według typów szkół

Typ szkoły	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba etatów							
Podstawowa	201,89	211,09	212,93	203,48	240,2	282,44	290,81
Gimnazjum	108,42	113,13	106,37	104,14	67,24	36,22	0
Ogólnokształcąca (liceum)	46,11	45,1	45,09	43,31	46,03	36,28	47,2
Średnia zawodowa (technikum)	56,44	52,26	50,59	49,49	53,68	51,25	62,84
Szkoły artystyczne	0	0	4,65	7,64	9,97	11,8	13,77
Zasadnicze zawodowe i Branżowe I stopnia	20,17	20,26	19,74	18,24	9,83	9,46	7,14
Policealna	1,42	1,6	1,19	1,45	1,35	0,5	0
Podstawowe i gimnazja razem	310,31	324,22	319,3	307,62	307,44	318,66	290,81
Ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne razem	124,14	119,22	121,26	120,13	120,86	109,29	130,95
Ogółem	434,45	443,44	440,56	427,75	428,3	427,95	421,76
Liczba etatów nauczycieli na 100 uczniów							
Powiat	8,8	9,0	9,0	9,4	9,5	9,9	10,1
Benchmark Polska	7,6	7,8	7,8	8,0	8,1	8,0	7,9

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Benchmark woj. lubelskie	7,9	8,2	8,2	8,5	8,6	8,6	8,5
--------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na dzień przygotowania niniejszego opracowania w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ zarejestrowane były zaledwie 34 szkolenia, zogniskowane w 5 obszarach tematycznych. Szkolenia te oferowały tylko 3 różne podmioty co oznacza, że liczba potencjalnych podmiotów szkoleniowych działających na terenie powiatu jest znikoma (tabela 11). Najczęściej oferta szkoleń dotyczyła obszaru usług transportowych (34 ofert).

Tabela 11. Oferty szkoleń w STOR w styczniu 2020 roku

Obszar Szkolenia	Liczba oferowanych szkoleń	Liczba podmiotów oferujących szkolenia w danym obrzarze
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	1	1
Prace sekretarskie i biurowe	1	1
Technika i handel artykułami technicznymi, w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów	1	1
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe, w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny	1	0
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	34	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych w Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ <http://stor.praca.gov.pl/portal/#/ris/wyszukiwarkaSzkolen>

Obszar pracodawców

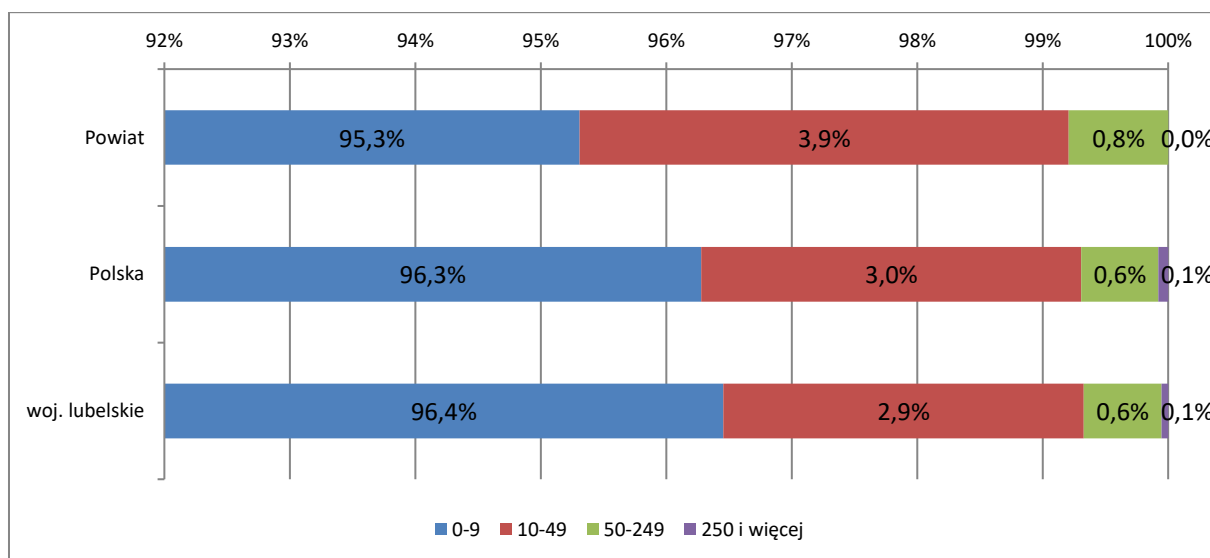
Na terenie powiatu, na koniec 2019 roku, w REGON zarejestrowane były 2 772 podmioty. Zdecydowaną większość z nich tj. 95,3% stanowiły najmniejsze podmioty zatrudniające nie więcej niż 9 pracowników. Ekspozycja mikropodmiotów w populacji ogółu podmiotów w analizowanym powiecie jest znacznie mniejsza niż przeciętnie w kraju i w województwie. W latach 2015-2017 nastąpił wyraźny spadek liczby podmiotów gospodarczych w powiecie, ale z kolei w latach 2018-2019, liczebność populacji podmiotów w analizowanej jednostce terytorialnej szybko odrobiła ubytek z okresu poprzedniego. Na terenie powiatu brakuje dużych podmiotów, które zatrudniałyby więcej niż 249 osób (tabela 12, rysunek3).

Tabela 12. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do REGON według klas wielkości

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
0-9	2619	2634	2604	2547	2519	2562	2642
10-49	115	108	109	107	109	111	108
50-249	19	21	21	21	23	24	22
250-999	0	0	0	0	0	0	0
1000 i więcej	0	0	0	0	0	0	0
Razem	2753	2763	2734	2675	2651	2697	2772
Struktura (razem = 100%)							
0-9	95,1%	95,3%	95,2%	95,2%	95,0%	95,0%	95,3%
10-49	4,2%	3,9%	4,0%	4,0%	4,1%	4,1%	3,9%
50-249	0,7%	0,8%	0,8%	0,8%	0,9%	0,9%	0,8%
250-999	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
1000 i więcej	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Razem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bd.l.stat.gov.pl/>

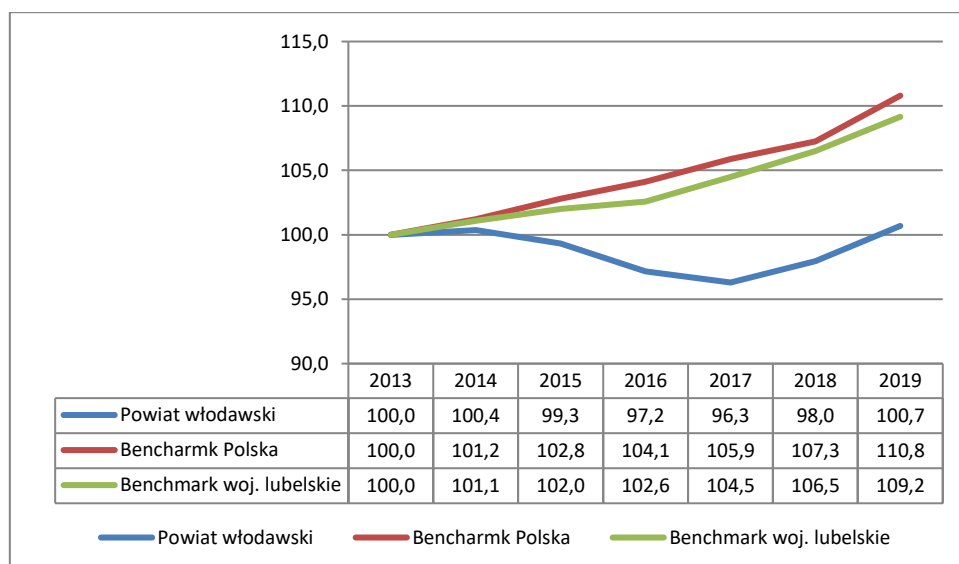
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 3. Struktura podmiotów gospodarki zarejestrowanych w REGON według wielkości, powiat na tle Polski i województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych w REGON w ostatnich latach jest bardzo niska (rysunek 4). W czasie gdy w Polsce i w regionie liczba podmiotów wykazała stałą tendencję wzrostu, w powiecie liczba podmiotów spadła w latach 2015-2017. Dopiero lata 2018-2019 przyniosły poprawę poziomu przedsiębiorczości w regionie. Preferencje do uruchomienia własnej działalności są w społeczności lokalnej analizowanego powiatu są zatem mniejsze niż przeciętnie w regionie i regionie.

Rysunek 4. Dynamika skumulowana liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w latach 2013-2019, (rok 2013 = 100,0 %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

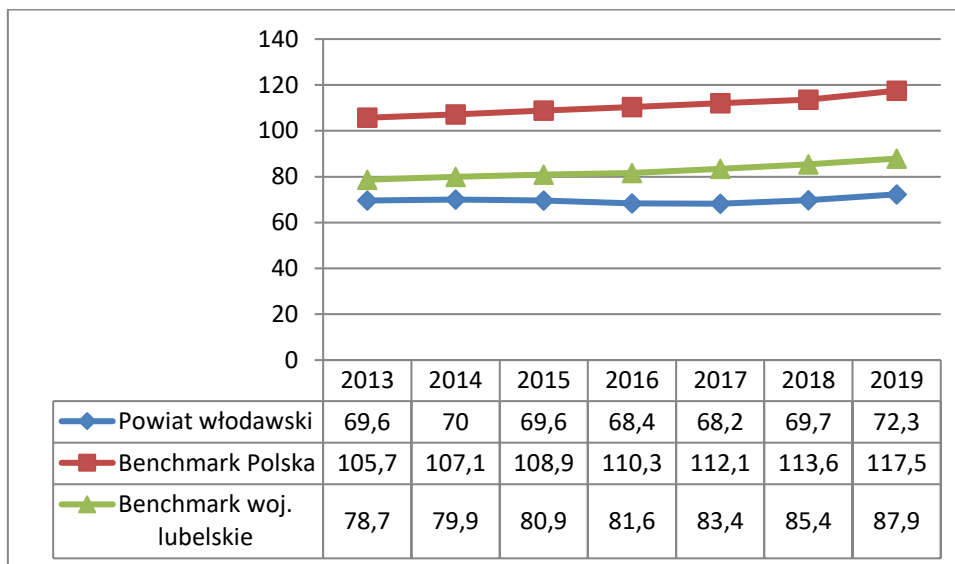
Przedsiębiorczość i związana z tym gotowość do samo zatrudnienia jest w powiecie włodawskim niska na tle kraju i regionu. Wskaźnik nasycenia powiatu przedsiębiorczością mierzony liczbą podmiotów na 1000 mieszkańców początkowo spadał, a potem rósł zbyt wolno, aby dogonić

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

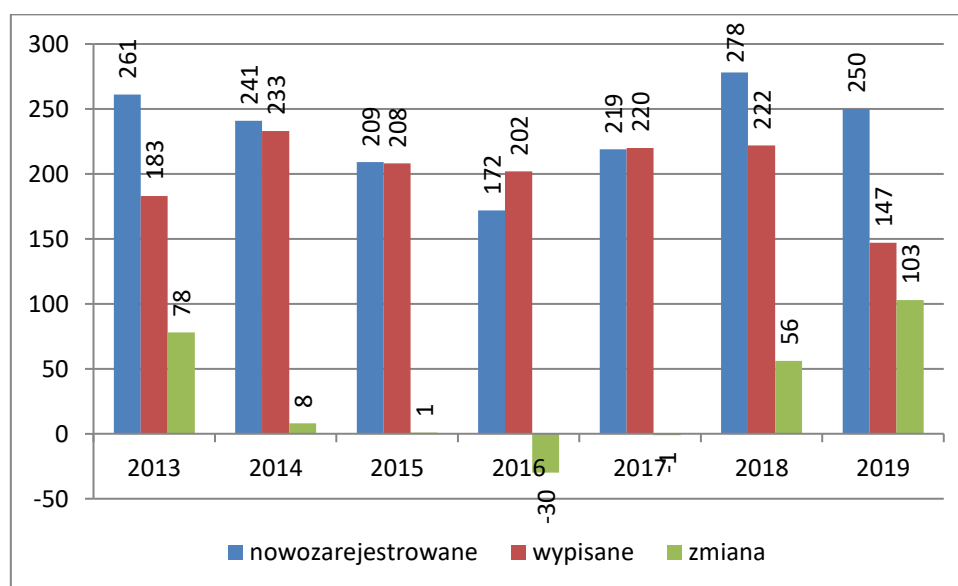
wartości referencyjne dla kraju i województwa, wciąż zatem pozostaje na względnie niskim poziomie na tle benchmarków. Pozwala to twierdzić, że w najbliższych latach dynamika przyrostu podmiotów w powiecie może wzrosnąć, jeżeli społeczność lokalna zacznie przejawiać aktywność przedsiębiorczą zbliżoną do średniej regionalnej.

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców, powiat na tle kraju i województwa w latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Mimo przyrostu liczby podmiotów z powiatu włodawskiego w latach 2018-2019, liczba inicjatyw przedsiębiorczych uruchomienia nowych działalności w powiecie spadała. Przyrost populacji podmiotów gospodarczych w analizowanej jednostce terytorialnej, był osiągnięty dzięki spadkowi liczby wyrejestrowywanych podmiotów. Każę to przypuszczać, że w analizowanym okresie brakowało w powiecie bodźców do akceleracji poziomu przedsiębiorczości.

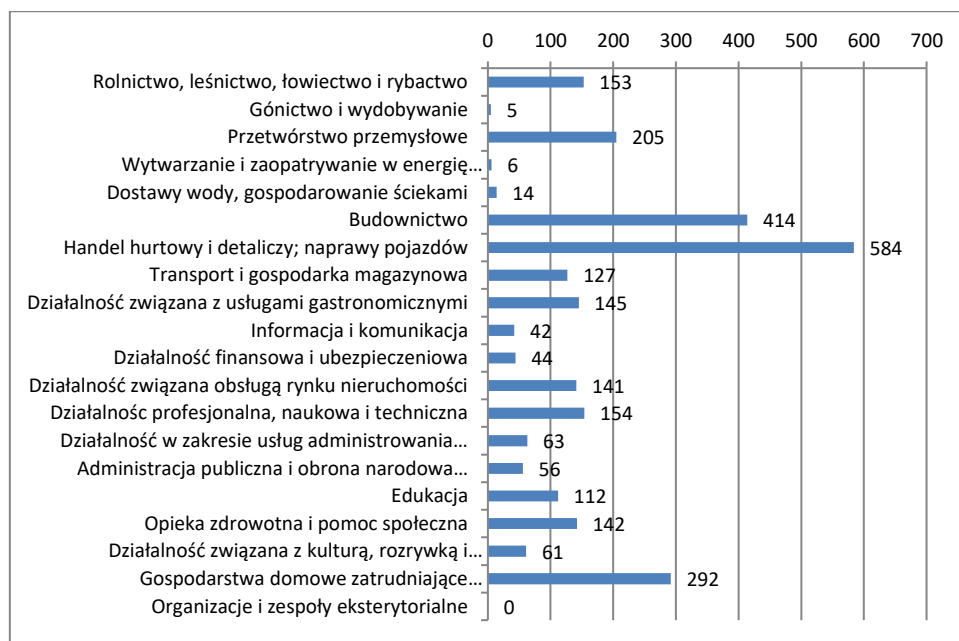

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 6. Nowo zarejestrowane i wypisane podmioty gospodarki narodowej latach 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W populacji podmiotów gospodarczych powiatu najsilniej reprezentowana jest sekcja handlu i napraw licząca 584 podmioty (rysunek 7). Drugie miejsce zajmuje budownictwo, w którym zarejestrowanych było 414 podmiotów, trzecie miejsce przypada 292 gospodarstwom domowym zatrudniającym pracowników. Czwarte miejsce pod względem częstości występowania zajęły podmioty przetwórstwa przemysłowego 205 jednostki. Pierwszą piątkę dopełniają podmioty prowadzące działalność profesjonalną, naukową i techniczną.

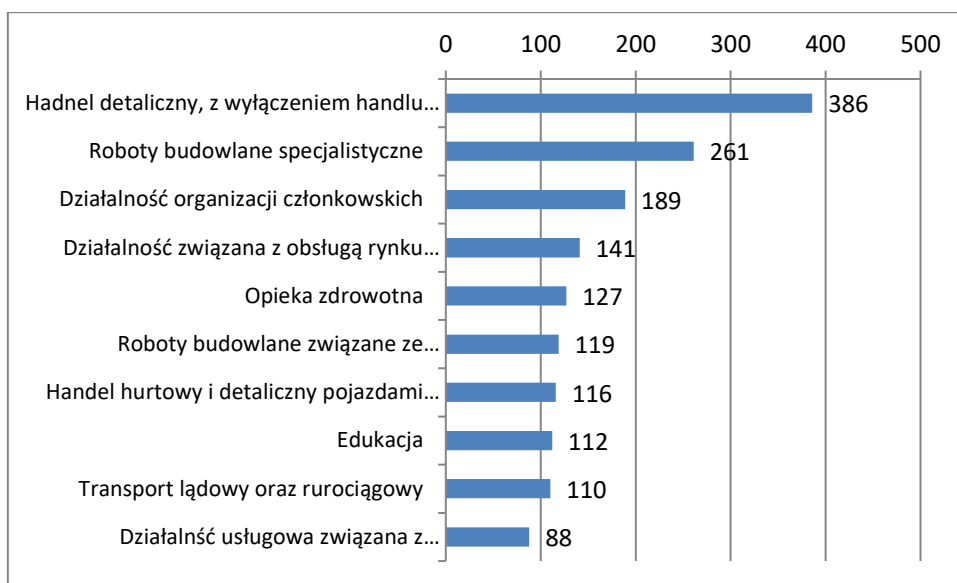

Rysunek 7. Podmioty gospodarki narodowej wg Sekcji PKD w powiecie w roku 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Najliczniejszą branżą w powiecie jest branża handlu detalicznego z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, drugie miejsce zajmuje branża robót budowlanych specjalistycznych, trzecie miejsce przypada branży obejmującej działalność organizacji członkowskich, a czwarte i piąte miejsce zajmują odpowiednio działalność związana z obsługą rynku nieruchomości oraz opieka zdrowotna (rysunek 8).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 8. Dziesięć branż liczących w powiecie najwięcej podmiotów gospodarczych w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rolniczy charakter powiatu znajduje odzwierciedlenie w strukturze zatrudnienia według grup sekcji, ujawniającej duże znaczenie sektora rolnictwa dla powiatowego rynku pracy. W sektorze tym znajduje zatrudnienie 5 240 osób tj. 53,5% pracujących wykazywanych przez GUS. W analizowanym powiecie w sektorze pozostałych usług zatrudnionych jest 26,9%, jest to więcej niż przeciętnie w województwie (24,3% w lubelskim). Sektor ten zyskał na znaczeniu na przestrzeni lat – jego udział w kreowaniu miejsc pracy w powiecie zwiększył się od 2013 roku z 25,3% o 1,6 punktu procentowego. W sektorze przemysłu i budownictwa w 2019 roku pracowało 12,3% ogółu, w sektorze handlu i napraw 6,1%, a w sektorze działalności finansowej i ubezpieczeniowej zaledwie 1,2% (tabela 13). Analiza zmian w czasie pozwala twierdzić, że sektorami, które w ostatnich latach najbardziej zyskały na znaczeniu dla powiatowego rynku pracy są jednocześnie największe sektory powiatu tj. rolnictwo oraz pozostałe usługi.

Tabela 13. Pracujący w powiecie według grup sekcji

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5171	5167	5159	5184	5206	5247	5240
przemysł i budownictwo	1341	1419	1420	1345	1356	1341	1203
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	651	635	551	534	575	596	597
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	138	137	131	122	115	118	113
pozostałe usługi	2471	2452	2540	2661	2748	2966	2634
Ogółem	9772	9810	9801	9846	10000	10268	9787
Struktura							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	52,9%	52,7%	52,6%	52,7%	52,1%	51,1%	53,5%

**„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18**

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
przemysł i budownictwo	13,7%	14,5%	14,5%	13,7%	13,6%	13,1%	12,3%
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	6,7%	6,5%	5,6%	5,4%	5,8%	5,8%	6,1%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	1,4%	1,4%	1,3%	1,2%	1,2%	1,1%	1,2%
pozostałe usługi	25,3%	25,0%	25,9%	27,0%	27,5%	28,9%	26,9%
Ogółem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analiza liczby ofert pracy od listopada 2018 do listopada 2019 roku w ujęciu miesięcznym pozwala dostrzec, że całkowita liczba ofert na koniec miesiąca zmalała ze 103 do 58, jednocześnie znacząco wzrosła liczba osób bezrobotnych przypadających na jedną ofertę z 23 do 38. Wynika z tego, że nastąpiła poprawa na rynku pracy w skali ostatniego roku – spadła liczba osób bezrobotnych (tabela 14), ale jednocześnie potencjalnie wzrosły trudności ze znalezieniem pracy dla osób pozostających bez pracy. Warto zauważyć, że oferty zgłoszone z sektora prywatnego w ciągu ostatniego miesiąca ujętego w poniższym zestawieniu stanowiły 83%, ogółu ofert tego miesiąca.

Tabela 14. Oferty pracy od listopada 2019 do listopada 2020 roku w badanym powiecie w ujęciu miesięcznym

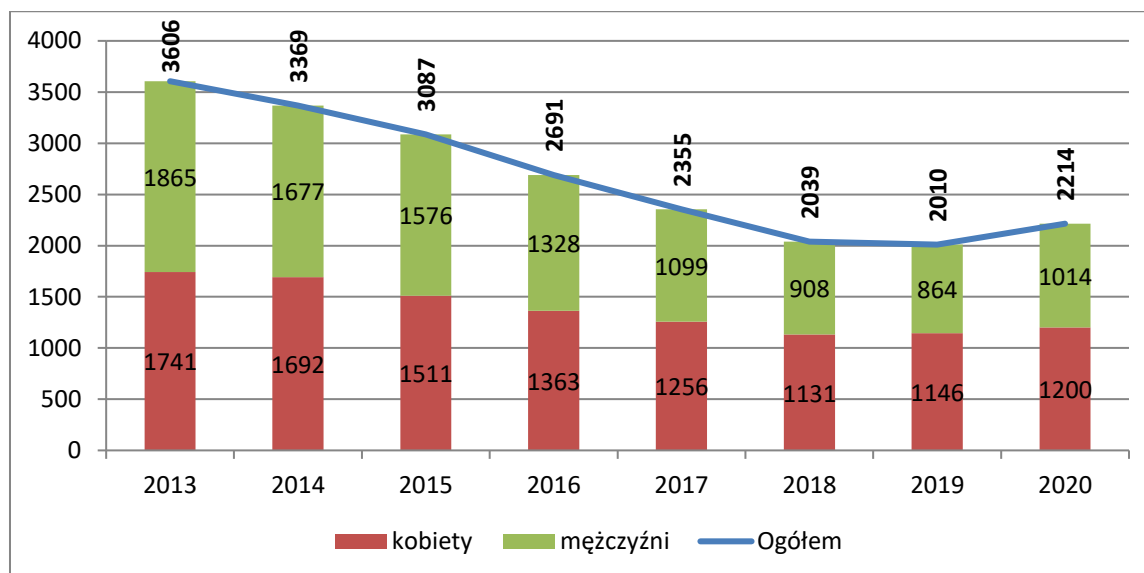
Miesiąc	Oferty pracy:			bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę
	zgłoszone w ciągu miesiąca	zgłoszone w ciągu miesiąca z sektora prywatnego	stan na końcu miesiąca	
listopad (2019)	107	77	28	75
grudzień	30	28	9	245
styczeń	99	74	43	53
luty	102	65	35	63
marzec	49	30	14	155
kwiecień	18	16	9	247
maj	60	45	42	53
czerwiec	58	40	32	69
lipiec	86	69	46	48
sierpień	72	45	45	48
wrzesień	74	40	29	74
październik	44	28	39	56
listopad (2020)	45	33	22	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Od 2013 roku w powiecie, z roku na roku, spada liczba osób bezrobotnych. W latach 2013-2019, według danych na koniec czerwca zmniejszyła się ona o 1 596 osób, co oznaczało spadek o 44,3% (rysunek 9). W 2020 roku trend spadku bezrobocia wyhamował, bezrobocie wzrosło do 2 214 osób, czyli zwiększyło się o 10,1% rok do roku. Od 2013 roku znacząco zmniejszyła się stopa bezrobocia – w latach 2013-2019 zmieniała się z 23,7% do 13,9, w 2020 roku zwiększyła się do 15,9% (rysunek 10). Oznacza to, że mimo pozytywnej zmiany w latach 2013-2020 stopa bezrobocia pozostawała na

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

wysokim poziomie. W 2020 roku bez pracy pozostawało więcej kobiet niż mężczyzn, czyli pracodawcy w powiecie preferują zatrudniać pracowników płci męskiej.

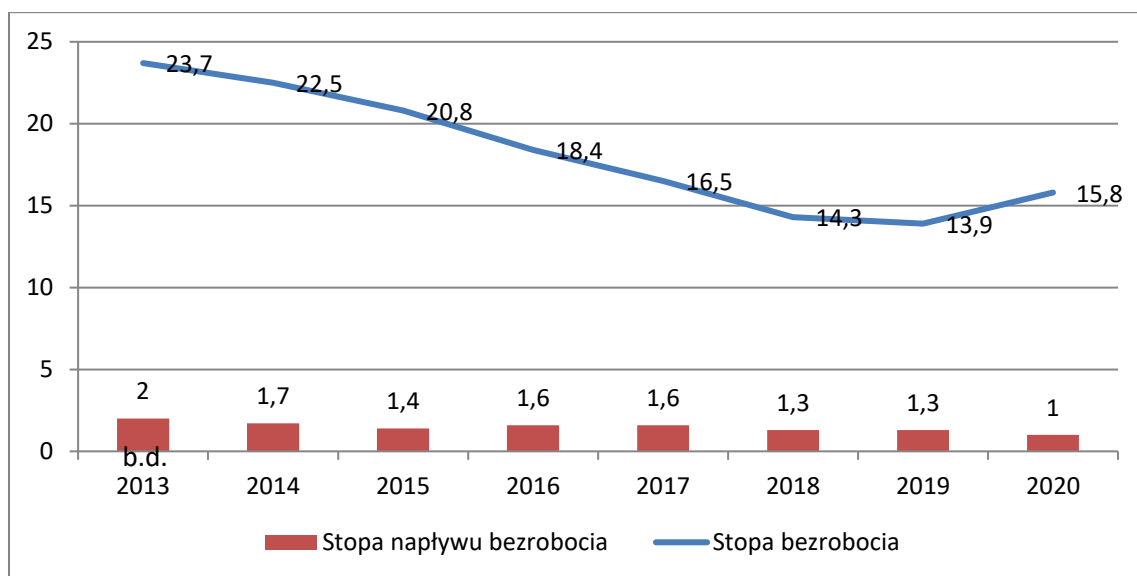

Rysunek 9. Bezrobocie rejestrowane w powiecie w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Spadkowi stopy bezrobocia sprzyjała malejąca od 2016 roku stopa napływu bezrobocia, przy czym roczne różnice stopy bezrobocia i stopy napływu bezrobocia w poszczególnych latach pozwalają konstatować, że od 2016 roku istotną rolę w poprawie na rynku pracy powiatu włodawskiego odgrywali pracodawcy tworzący nowe miejsca pracy – stopa bezrobocia spadała bowiem szybciej niż wynika to ze spadku stopy napływu bezrobocia (rysunek 10). Rok 2020, który przyniósł załamanie na rynku pracy, odznaczył się wzrostem stopy bezrobocia mimo spadku napływu bezrobocia, zatem nastąpiła redukcja etatów u pracodawców w analizowanej jednostce terytorialnej.

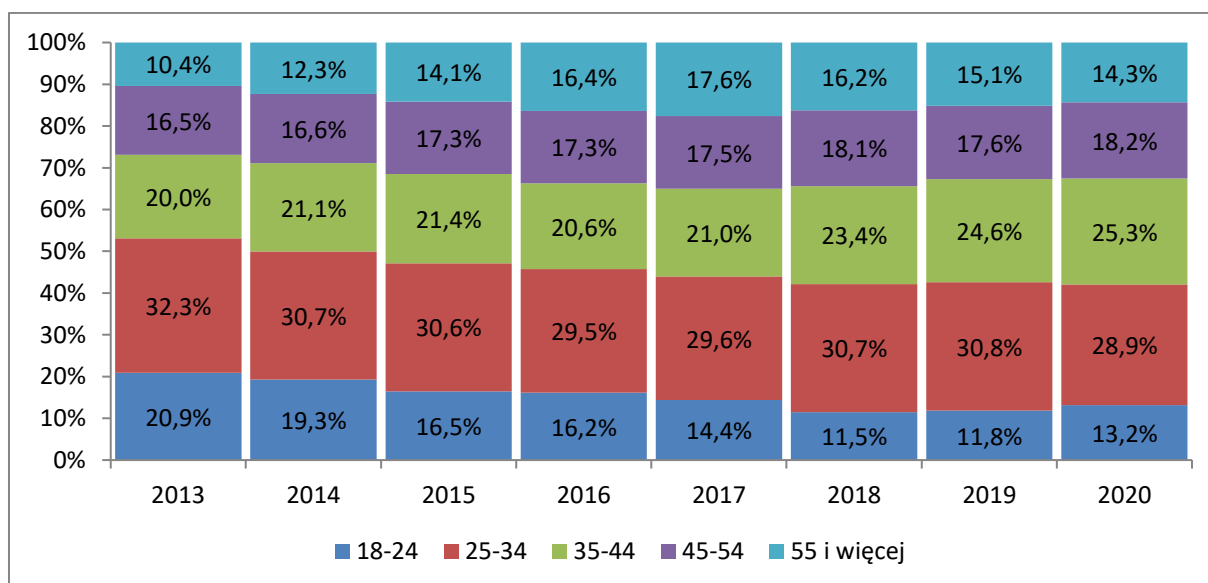
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 10. Stopa bezrobocia rejestrowanego i napływu bezrobocia w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych coraz mniejszą część stanowią osoby do 35 roku życia – zmniejsza się udział w ogóle bezrobotnych osób najliczniejszej frakcji bezrobotnych, tj. osób między 25, a 34 rokiem życia, jak również frakcji osób najmłodszych, tj. do 24 roku życia. Udział osób najstarszej wyróżnionej kategorii wiekowej – powyżej 55 roku życia – rósł w latach 2013-2017, poczynił spadać (rysunek 11). Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej osób bezrobotnych pozwalają stwierdzić, że wśród pracodawców rosną preferencje zatrudniania osób młodych, w tym tych dopiero wchodzących na rynek pracy.

Rysunek 11. Struktura bezrobotnych w powiecie według wieku w latach 2013-2020 według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Obserwowane zmiany w strukturze wiekowej bezrobotnych, są spójne z trendami zmian osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy – liczba osób w wieku do 30 roku życia wyraźnie spada, zmniejsza się także udział tej grupy wiekowej w ogóle bezrobotnych. Udział w bezrobociu osób w wieku powyżej 50 roku życia rósł do roku 2017, lecz w ostatnich latach trend ten odwrócił się – warto także zauważyć, że liczebność tej grupy wiekowej rokrocznie zmniejszała się w latach 2014-2019, ale w roku 2020 wzrosła. Do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy zalicza się także osoby długotrwale bezrobotne. Ich udział w ogólnej populacji bezrobotnych w powiecie na przestrzeni lat podlegał wahaniom, rósł w latach 2013-2016 i spadał w latach 2017-2020. W I półroczu 2020 roku wyniósł 61,5%. Zauważyć należy, że znacząco zmieniła się w ostatnich 7 latach liczba osób tej kategorii (ubyło ich 852 tj. 38,5%) – co wskazuje na wyraźną poprawę na analizowanym rynku pracy.

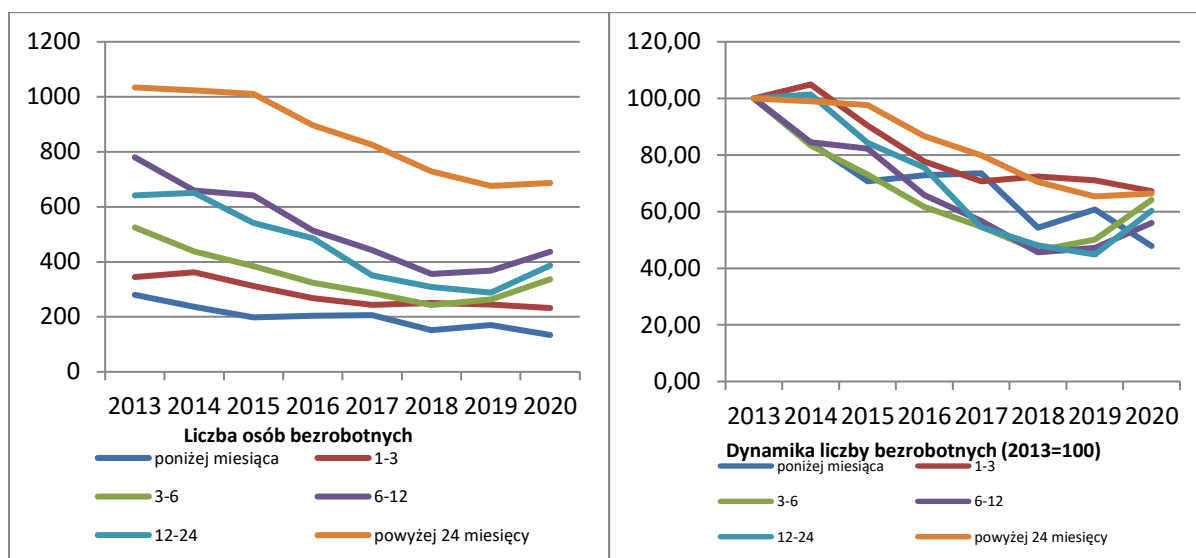
Tabela 15. Wybrane grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Osoby bezrobotne	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób								
do 30 roku życia	-	-	1020	840	679	542	542	624
powyżej 50 roku życia	670	682	708	684	614	510	475	502
długotrwale bezrobotne	2213	2238	2128	1866	1582	1359	1271	1361
Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych								
do 30 roku życia	-	-	-	31,2%	28,8%	26,6%	27,0%	28,2%
powyżej 50 roku życia	18,6%	20,2%	22,9%	25,4%	26,1%	25,0%	23,6%	22,7%
długotrwale bezrobotne	61,4%	66,4%	68,9%	69,3%	67,2%	66,7%	63,2%	61,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Malejącą liczbę osób długotrwale bezrobotnych ukazują także dane o liczbie osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. W latach 2013-2020 zmalała liczba osób bezrobotnych we wszystkich wyróżnionych grupach według czasu pozostawania bez pracy, ale ostatnich rok zawrócił trend spadku osób pozostających bez pracy w grupach bezrobotnych mających doświadczenie zawodowe dłuższe niż 3 miesiące (rysunek 12). Oznacza to, że w ostatnim roku wzrosły preferencje do zatrudniania osób potencjalnie o niższych oczekiwaniach finansowych – tj. osób bez doświadczenia zawodowego lub mających bardzo krótkie doświadczenie zawodowe.

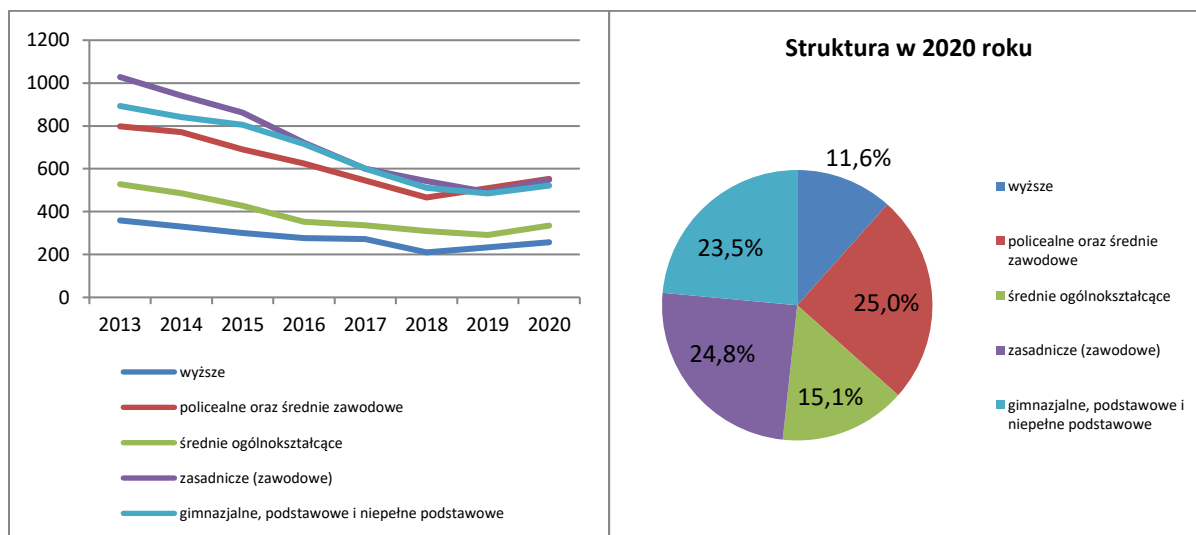
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 12. Bezrobocie i jego dynamika w latach 2013-2020 według czasu pozostawania bez pracy, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród bezrobotnych powiatu najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem wyższym (11,6%), a największą z wykształceniem policealnym oraz średnim zawodowym (25,0%). Największy spadek bezrobocia miał miejsce w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i oznaczał zmniejszenie liczby bezrobotnych o 480 osób, tj. niemal o połowę (46,7%) w stosunku do roku 2013 – rysunek 13.

Rysunek 13. Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

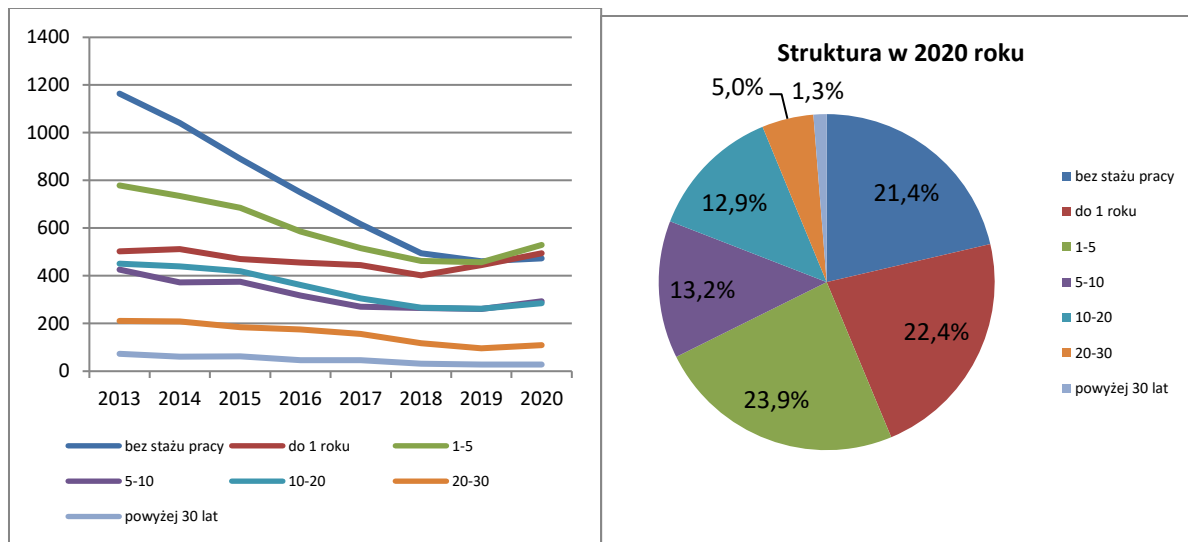
Analiza liczby osób bezrobotnych według doświadczenia zawodowego ukazuje, że coraz łatwiej znajdują pracę osoby bez stażu pracy. Obecnie największą grupę osób bezrobotnych stanowią w powiecie osoby mające doświadczenie zawodowe od 1 do 5 lat. Pogarszająca się w ostatnim

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

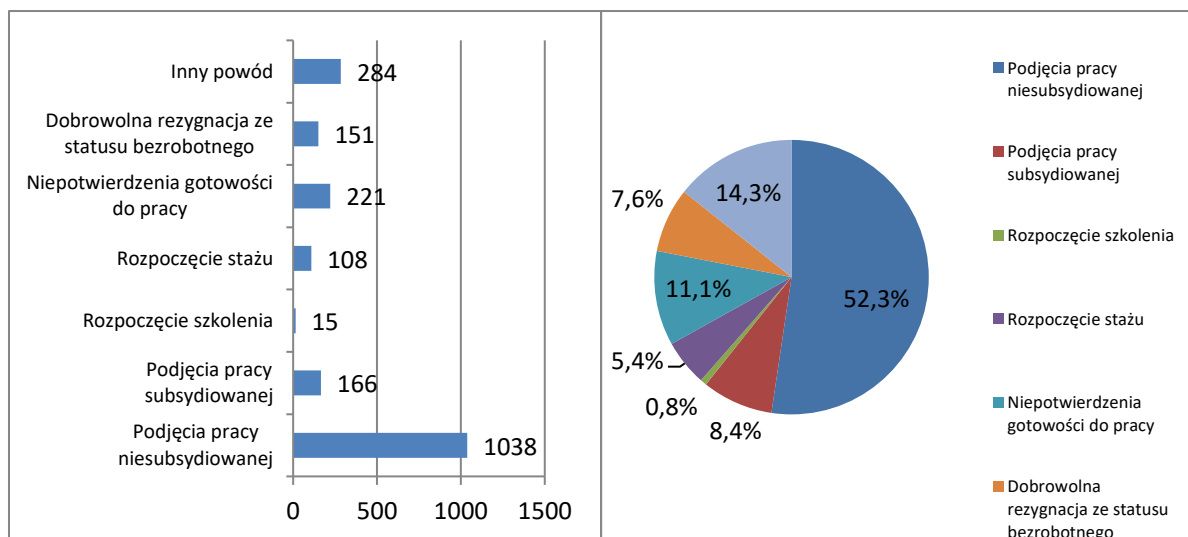
analizowanym roku sytuacja na rynku pracy sprawiła, że liczba osób bezrobotnych wzrosła w każdej grupie wyróżnionej z uwagi na staż pracy.

Rysunek 14. Liczba osób bezrobotnych według ich stażu pracy w latach 2013-2020 oraz struktura tych osób w roku 2020, według danych na koniec pierwszego półrocza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W okresie od stycznia do października 2020 roku w powiatowym urzędzie pracy wyrejestrowanych zostało łącznie 1 983 bezrobotnych. Najczęstszą przyczyną opuszczenia rejestrów przez bezrobotnych, było podjęcie pracy niesubsydiowanej – pracę taką podjęło w ciągu roku 1 038 bezrobotnych (tj. 52,3% przyczyn wykreśleń z rejestru). Drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych było nie potwierdzenie gotowości do pracy – zaniechało tego 221 osób (11,1% przyczyn wykreśleń), co ukazuje rysunek 15. Pracę subsydiowaną podjęło 166 osób (8,4% wyrejestrowanych), a dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowało 155 osób (co stanowiło 7,6% przyczyn wykreśleń z rejestru).

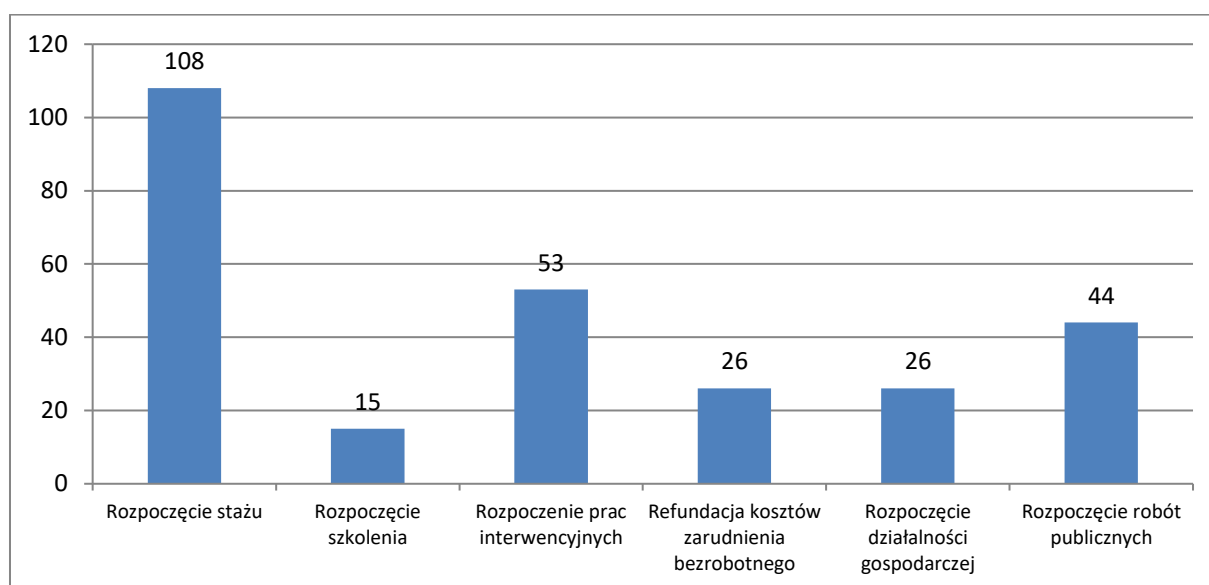

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 15. Podjęcia pracy przez bezrobotnych na tle przyczyn wypisu z rejestru bezrobotnych w powiecie od stycznia do października 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Skuteczną formą aktywizacji bezrobotnych w powiecie są staże. W okresie od stycznia do końca września 2020 roku pozwoliły one wyrejestrować 108 osób bezrobotnych. Drugą pod względem liczebności skuteczną aktywizacji były prace interwencyjne, których we wskazanych czasie podjęty się 53 osoby. Rozpoczęcie robót publicznych było skuteczną formą aktywizacji 44 osób. Na rozpoczęcie działalności gospodarczej zdecydowało się 26 uprzednio bezrobotnych, taką samą liczbę miejsc pracy utworzono w powiecie przy refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (rysunek 15, tabela 16).

Rysunek 15. Najliczniejsze formy aktywizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Tabela 16. Osoby wyłączone z ewidencji w powiecie

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-9
Osoby wyłączone z ewidencji w miejscu sprawozdawczym	267	263	242	112	198	160	355	130	256	1983
podjęcia pracy w miesiącu sprawozdawczym	130	134	135	80	110	123	273	70	149	1204
niesubsydiowanej	121	119	124	63	82	96	248	59	126	1038
podjęcia działalności gospodarczej	6	3	2	1	7	2	7	1	3	32
pracy sezonowej	0	0	0	0	0	0	0	58	0	58
subsidiowanej	9	15	11	17	28	27	25	11	23	166
prac interwencyjnych	4	9	7	3	1	18	1	4	6	53
robót publicznych	0	1	0	12	24	0	2	0	5	44
podjęcia działalności gospodarczej	0	0	0	0	0	8	13	3	2	26
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	2	2	1	0	1	0	9	4	7	26
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	1	1	1	2	0	1	0	0	3	9
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”
POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyszczególnienie	Miesiące roku 2020									Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-9
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
inne	2	2	2	0	0	0	0	0	0	6
rozpoczęcia szkolenia	0	2	0	2	4	0	0	0	7	15
w tym w ramach bonu szkoleniowego	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
rozpoczęcia stażu	3	5	10	1	1	8	30	9	41	108
w tym w ramach bonu stażowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	0	0	0	0	28	0	0	3	2	33
w tym w ramach PAI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	6	10	4	0	0	0	2	5	6	33
odmowy ustalenia profilu pomocy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
niepotwierdzenia gotowości do pracy	57	45	49	0	7	18	1	21	23	221
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	47	39	16	2	12	2	5	10	18	151
podjęcia nauki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
osiągnięcia wieku emerytalnego	5	4	6	6	0	5	2	2	3	33
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1	3	4	5	1	1	1	0	0	16
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	4	1	1	0	4	0	1	4	0	15
inne	14	20	17	16	31	3	40	6	7	154

Źródło: Opracowanie własne na Sprawozdań MRPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy”

W świetle uprzednio prezentowanych danych, nie ulega wątpliwości, że aktywizacja bezrobotnych przez urzędy pracy pełni ważną rolę w rozwiązywaniu problemów bezrobocia, jednak kluczową rolę na lokalnym rynku pracy odgrywają pracodawcy, którzy oferując miejsca pracy i zatrudniając pracowników, tworzą warunki do podejmowania przez pracowników pracy niesubsydiowanej, stanowiącej najczęstszy powód wykreślenia bezrobotnych z rejestru. Najczęściej poszukiwanymi pracownikami w 2018 roku w powiecie włodawskim byli pracownicy usług i sprzedawcy, pracownicy wykonujący prace proste oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (tabela 17).

Tabela 17. Średniomiesięczna liczba ofert pracy i średniomiesięczna liczba bezrobotnych w danej grupie zawodów według wielkich grup zawodów

Nazwa wielkiej grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet	Razem
w liczbach bezwzględnych			
Ogółem	1366	125	1491
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIKI I KIEROWNICY	1	22	23
SPECJALIŚCI	63	23	86
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	92	30	122
PRACOWNICY BIUROWI	190	5	195
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	367	36	403
ROLNICY, OGRODNIKI, LEŚNICY I RYBACY	14	0	14
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	238	3	241
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	63	5	68
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	338	1	339

„Kompetencje i rynek pracy w województwie lubelskim”

POWR.02.20.00-00-0013/18

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Powiatowy Urząd Pracy we Włodawie, Monitoring zawodów, deficytowych i nadwyżkowych w powiecie włodawskim w 2018 roku, Włodawa 2019, s. 5.

Na terenie powiatu włodawskiego, w oparciu o dane za 2018 rok, zidentyfikować można było zaledwie 8 zawodów deficytowych w tym aż 7 było zawodami maksymalnie deficytowymi tj. takimi, które spełniają kryteria definicji zawodu deficytowego, a jednocześnie w powiecie nie było nawet jednej osoby bezrobotnej posiadającej kwalifikacje odpowiadające temu zawodowi. W szczególności największa liczba dostępnych ofert pracy, nieodpowiadających kwalifikacjom bezrobotnych dotyczyła takich elementarnych grup zawodów jak: pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food, pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni oraz technicy archiwistów i pokrewni (tabela 18).

Tabela 18. Elementarne grupy zawodów najbardziej deficytowych w powiecie w 2018 roku

MAKSYMALNY DEFICYT*									
Kod	Elementarna grupa zawodów						Liczba dostępnych ofert pracy (O_t^k)	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+ EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food						1	0,00	0,00
3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni						1	71,43	57,14
4414	Technicy archiwistów i pokrewni						1	100,00	100,00
2621	Archiwiści i muzealnicy						0	66,67	66,67
3342	Sekretarze prawni						0	33,33	33,33
4132	Operatorzy wprowadzania danych						0	66,67	66,67
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani						0	33,33	0,00
DEFICYT									
Kod	Elementarna grupa zawodów	\bar{B}_t^k	\bar{O}_t^k	B/O_t^k	WDB_t^k	WPB_t^k	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+ EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)	
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0,08	1,00	0,08		1,00		0,00	

*W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Powiatowy Urząd Pracy we Włodawie, Monitoring zawodów, deficytowych i nadwyżkowych w powiecie włodawskim w 2018 roku, Włodawa 2019, s. 6.

W 2020 roku nastąpiło wyraźne pogorszenie się sytuacji na rynku pracy. Znalazło to odzwierciedlenie w rosnącej liczbie zawodów deficytowych. W Barometrze zawodów 2020 na terenie powiatu włodawskiego jako deficytowe wyróżnione zostały 32 profesje (tabela 19) i żaden z zawodów nie pokrywał się z deficytowymi zawodami z roku 2018, co oznacza dużą zmienność zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców na rynku pracy badanego powiatu.³⁸

Tabela 19. Zawody deficytowe w powiecie włodawskim według barometru zawodów 2020

³⁸ Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Barometr zawodów 2020, Raport podsumowujący badanie w województwie lubelskim, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Karków 2019.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy	Logopedzi i audjologodzy	Podgumarki i poliznie
Dekarze i blacharze budowlani	Mechanicy pojazdów samochodowych	Pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP
Elektrycy, elektromechanicy i elektronierzy	Montażerzy instalacji budowlanych	Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
Farmaceutyci	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu	Pracownicy ochrony fizycznej
Fizjoterapeuci i masażyści	Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących	Ratownicy medyczni
Kierownicy autobusów	Nauczyciele przedmiotów zawodowych	Samodzielni księgowi
Kierownicy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych	Spawacze
Krawcy i pracownicy produkcji odzieży	Operatorzy urządzeń dźwiękowo-transportowych	Specjaliści ds. finansowych
Kucharze	Opiekunki dziecięce	Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji
Lekarze	Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej	Szefowie kuchni
	Piekarze	

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Barometr zawodów 2020, Raport podsumowujący badanie w województwie lubelskim, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Karków 2019, s. 60.

Według danych Urzędu Pracy we Włodawie, w 2018 roku, wśród elementarnych nadwyżkowych zawodów w powiecie pierwsze miejsce przypada grupie zawodów obejmujących techników rolnictwa. Jest to zawód maksymalnie nadwyżkowy, przy jednocześnie największej liczbie osób bezrobotnych. Drugie miejsce zajmują technicy technologii żywności, a trzecie operatorzy maszyn do produkcji obuwia. Zawodów maksymalnie nadwyżkowych zidentyfikowano w powiecie włodawskim aż 11. Wśród zawodów nadwyżkowych, ale nie maksymalnie, tj. dla których była przynajmniej jedna oferta pracy, na szczycie rankingu znalazł się zawód kucharza. Średniomiesięcznie było ponad 99,5 bezrobotnych w tym zawodzie, w czasie gdy średniomiesięczna liczba ofert pracy w tym zawodzie wyniosła zaledwie 1,08, zatem współczynnik dostępności ofert pracy wyniósł dla tego zawodu 91,85. Jeszcze 4 grupy zawodów elementarnych osiągnęły wskaźnik dostępności ofert pracy na poziomie wyższym niż 20 i byli to robotnicy leśni, plastycy i dekoratorzy wnętrz, fryzjerzy oraz pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, co ukazano w tabeli 20.

Tabela 20. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w powiecie w 2018 roku

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MAKSYMALNA NADWYŻKA*								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych						
3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	22						
3144	Technicy technologii żywności	13						
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	8						
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	6						
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	6						
4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	5						
2113	Chemicy	1						
2252	Lekarze weterynarii specjaliści	1						
3351	Funkcjonariusze celni i ochrony granic	1						
8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	1						
5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	0						
NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	\bar{B}_t^k	\bar{O}_t^k	B/O_t^k	WDB_t^k	WPB_t^k	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+ EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
5120	Kucharze	99,50	1,08	91,85	63,89	0,96	69,23	30,77
6210	Robotnicy leźni i pokrewni	48,25	0,75	64,33	65,31	0,98	55,56	55,56
3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	4,50	0,08	54,00	75,00	0,86	100,00	100,00
5141	Fryzjerzy	26,08	0,58	44,71	74,07	0,93	71,43	57,14
3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	11,92	0,33	35,75	75,00	0,87	66,67	66,67
2342	Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	6,58	0,42	15,80	80,00	0,92	40,00	0,00
5312	Azystenci nauczycieli	5,08	0,33	15,25	100,00	0,67	75,00	75,00
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	12,33	1,17	10,57	66,67	0,90	0,00	0,00
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	8,58	0,92	9,36	66,67	0,80	54,55	45,45
9112	Pomoce i sprzętaczkę biurowe, hotelowe i pokrewnie	53,08	6,92	7,67	73,77	0,90	61,70	12,77
7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	17,17	2,25	7,63	75,00	0,88	11,54	11,54
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	2,33	0,33	7,00	66,67	0,80	100,00	75,00
9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	22,83	3,58	6,37	79,17	0,89	89,47	0,00
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	8,58	1,75	4,90	88,89	0,86	85,71	80,95
9412	Pomoce kuchenne	25,00	8,58	2,91	78,26	0,87	59,26	48,15
5311	Opiekunowie dziecięcy	6,75	2,33	2,89	66,67	0,90	89,29	64,29
4411	Pomocnicy biblioteczni	0,42	0,25	1,67	100,00	0,67	66,67	66,67

*W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Powiatowy Urząd Pracy we Włodawie, Monitoring zawodów, deficytowych i nadwyżkowych w powiecie włodawskim w 2018 roku, Włodawa 2019, s. 6-7.

W Barometrze zawodów 2020 na terenie powiatu włodawskiego jako nadwyżkowe wyróżniono już tylko 16 profesji (tabela 21). Podobnie jak w roku 2018, wśród nadwyżkowych

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zawodów znaleźli się specjaliści technologii żywności i żywienia, pracownicy administracyjni i biurowi, sprzątaczk i pokojowe.³⁹

Tabela 21. Zawody deficytowe w powiecie włodawskim według barometru zawodów 2020

Ekonomiści Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy Kierownicy samochodów osobowych Masarze i przetwórcy ryb Obuwnicy Ogrodnicy i sadownicy	Pracownicy administracyjni i biurowi Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej Robotnicy obróbki skóry Rolnicy i hodowcy Specjaliści technologii żywności i żywienia	Sprzątaczk i pokojowe Ślusarze Technicy budownictwa Technicy informatycy Technicy mechanicy
---	---	---

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Barometr zawodów 2020, Raport podsumowujący badanie w województwie lubelskim, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Karków 2019, s. 60.

Według barometru zawodów w powiecie włodawskim najbardziej poszukiwanymi w 2021 roku pracownikami będą:⁴⁰

ZAWÓD	KOMENTARZE
biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy	brak wymaganych kwalifikacji
lekarze	brak kwalifikacji, niskie wynagrodzenia
farmaceuci	brak wymaganych kwalifikacji, niskie wynagrodzenia
fizjoterapeuci i masażyści	brak osób z wymaganymi kwalifikacjami, niskie wynagrodzenia
nauczyciele przedmiotów zawodowych	rozwój szkół branżowych, brak kwalifikacji, niskie wynagrodzenia
specjaliści ds. finansowych	brak wymaganych kwalifikacji i doświadczenia
specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji	brak aktualnych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego
psycholodzy i psychoterapeuci	brak wykwalifikowanych osób (specjalizacje np. terapeutyczna), niskie wynagrodzenia
nauczyciele praktycznej nauki zawodu	nowe kierunki w szkołach branżowych, częściowe etaty, niskie wynagrodzenia
opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej	częściowe etaty, niskie wynagrodzenia, specyficzny charakter pracy, brak predyspozycji zawodowych
pracownicy ds. rachunkowości i księgowości	brak doświadczenia i kwalifikacji, niskie wynagrodzenia
magazynierzy	niskie wynagrodzenia
kucharze	brak doświadczenia, niskie wynagrodzenia
opiekunki dziecięce	brak osób z kwalifikacjami
fryzjerzy	brak doświadczenia
kosmetyczki	brak doświadczenia
robotnicy budowlani	brak aktualnych kwalifikacji i uprawnień, niskie wynagrodzenia
dekarze i blacharze budowlani	brak kwalifikacji i odpowiedniego doświadczenia
piekarze	brak doświadczenia, praca zmianowa, niskie wynagrodzenia
operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych	brak wymaganych kwalifikacji, brak doświadczenia, niskie zarobki, stan zdrowia
operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych	brak kwalifikacji i doświadczenia, niskie wynagrodzenia
nauczyciele języków obcych i lektorzy	niskie wynagrodzenia, częściowe etaty
pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych	nisko płatne miejsca pracy, specyficzne trudne warunki pracy, zatrudnienie nierejestrowane
spawacze	brak kwalifikacji, brak doświadczenia
sekretarki i asystenci	staże

³⁹ Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Barometr zawodów 2020, Raport podsumowujący badanie w województwie lubelskim, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Karków 2019.

⁴⁰ Barometr zawodów: <https://barometrzawodow.pl/lubelskie/prognozy-w-tabelach>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

ZAWÓD	KOMENTARZE
kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	brak doświadczenia zawodowego, brak aktualnego świadectwa kwalifikacji
pielęgniarki i położne	brak kwalifikacji i uprawnień, niskie wynagrodzenia
elektrycy, elektromechanicy i elektrycy	brak uprawnień i doświadczenia

Największy problem ze znalezieniem w powiecie pracy z uwagi na nadwyżkę poszukujących pracy mogą mieć:⁴¹

- ekonomiści
- pedagodzy
- filolodzy i tłumacze
- technicy budownictwa
- technicy mechanicy
- pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej
- ślusarze
- krawcy i pracownicy produkcji odzieży
- robotnicy obróbki skóry
- rolnicy i hodowcy
- masarze i przetwórcy ryb
- filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy

⁴¹ Tamże.